

Francisci episcopi cardinalis et protectoris decreto desuper emanato tenoris qui sequitur, videlicet:

Tenore decreti
cardinalis pro-
tectoris.

« Franciscus miseratione divinâ episcopus Ostiensis cardinalis Barberinus, S. R. E. vicecancellarius, sacri collegii decanus, et totius Ordinis sancti Francisci protector, corrector et gubernator, etc., omnibus, etc. Cum sanctissimus dominus noster Clemens Papa X nobis remiserit preces Sanctitati Suae porrectas nomine custodiae S. Petri de Alcantara fratrum Minorum Discalceatorum sancti Francisci in regno Neapolitano nuper erectae, supplicantis nihil tractari, decerni, innovari ac fieri contra eam aut binas apostolicas litteras in formâ Brevis a Sanctitate Sua eidem concessas, primam incipientem *Apostolicae servitutis*, etc., die xxx septembris anni MDCLXX, secundam incipientem *Ex commissi nobis*, etc., die xxviii augusti anni MDCLXXI expeditas, ipsâ custodiâ prius non auditâ et non citatâ:

Nos, aequum et iustum ab eâ petitum iudicantes, praedictae eiusdem sanctissimi domini nostri commissionis ac, tamen quo fungimur protectoris officii vigore et auctoritate, omnibus et singulis nunc et pro tempore superioribus, tam maioribus quam minoribus, cuiuslibet qualitatis et dignitatis, ac quibuscumque fratribus Ordinis Minorum Observantibus et Reformatis, sive alio quocumque nomine vocatis, omnibusque etiam et singulis personis, ad quos quomodolibet spectat et pertinet, spectareque et pertinere potest, mandamus ac stricte praecipimus sub poenâ privationis vocis activae et passivae ipso facto incurrendâ, aliisque etiam gravioribus nostro et cardinalis pro tempore protectoris arbitrio imponendis, ne quomodolibet et qualitercumque audeant adversus praedictam custodiâ aut eidem

concessorum praedictorum Brevium tenorem sive in eisdem contentorum aliquod quidquam vel minimum petere, attentare vel facere, tam iudicialiter quam extraiudicialiter, seu alio quovis modo, intra vel extra Romanam Curiam, directe vel indirecte, per se ipsos vel per alios, non vocatis prius authentice aut vocari factis, ac plene de omnibus et singulis, quae contra eandem custodiâ, aut eiusdem memoratâ Brevia, petenda, tractanda, tentanda aut decernenda sunt, certioratis et in scriptis informatis (ut se defendant, aut defensiones suas Apostolicae Sedi exponi possint facere) ipsius custodiâ pro tempore custode et definitioribus, ac etiam prius de eisdem cardinali Ordinis pro tempore protectore informato, cuius etiam partes erunt id ad notitiâ dictorum custodis et definitiorum deducere, ut debeant audiri et audiantur, priusquam aliquid circa praedicta quomodolibet tractetur, petatur, tentetur, innovetur, aut fiat, seu decernatur, aut fieri et decerni mandetur: et ita in omnibus observari mandamus, non solum praemisso, sed etiam omni meliori modo.

Datum Romae, in cancellariae apostolicae palatio, die i aprilis MDCLXXII.

F. cardinalis BARBERINUS, protector.

Loco † sigilli ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praedicti exponentes praemissa, quo firmiter subsistant, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summo desiderio desiderant:

§ 3. Nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si qui-

Male ed. Main leg. eiusdem cardinalis (R.T.).

Petitio.

Confirmatio
decreti ut in
hrica.

bus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praemissorum dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus nobis eorum nomine super hoc humiliter porrectis inclinati, praeinsertum memorati Francisci episcopi cardinalis et protectoris decretum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint supplemus.

Decretum ir-
ritans.

§ 4. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantia re-
mot.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis;

Ex quo dero-
gati.

§ 7. Quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maio-

rem, sub annulo Piscatoris, die viii iulii MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 8 iulii 1672, pontif. anno III.

Registrata in Secretariâ, in libro Brevium mensis iulii, parte utraque, fol. 194.

CVI.

Translatio indulgentiae a secundâ dominicâ octobris ad diem secundam eiusdem mensis pro die festo sancti Angeli Custodis concessa archiconfraternitati eiusdem Angeli Custodis de Urbe.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii officiales et confratres archiconfraternitatis sub invocatione sanctorum Angelorum Custodum de Urbe, quod, inter ceteras indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes eidem archiconfraternitati per Sedem Apostolicam concessas, omnibus et singulis confratribus et consororibus dictae archiconfraternitatis vere poenitentibus, ac sacrâ communione relectis, qui ecclesiam seu oratorium dictae archiconfraternitatis dominicâ secundâ mensis octobris a primis vespere usque ad occasum solis diei huiusmodi singulis annis devote visitassent, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae evagatione pias ad Deum preces effudissent, plenaria omnium peccatorum suorum indulgentia et remissio misericorditer in Domino auctoritate apostolicâ concessa reperitur.

Indulgentia
plenaria cum
concessa.

§ 1. Cum autem, sicuti eadem expositio subiungebat, dictos exponentes indulgentiam huiusmodi a dictâ dominicâ secundâ octobris ad diem secundam

Petitio.

CVII.

eiusdem mensis, quae per decretum Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum a nobis approbatum profesto eorumdem sanctorum Angelorum Custodum assignata fuit, transferri plurimum desiderent:

Ab initio a censuris.

§ 2. Nos, eorumdem officialium et confratrum votis hac in re benigne annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes,

Pontifex transfert dictam indulgentiam a dominica secunda mensis octobris ad diem eiusdem mensis.

§ 3. Supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, indulgentiam praedictam, die dominica secunda octobris dictae archiconfraternitati concessam, ad diem secundam eiusdem mensis, servatam tamen in reliquis omnibus litterarum apostolicarum desuper expeditarum formam, auctoritate apostolicam, tenore praesentium, perpetuo transferimus; utque confratres et consorores archiconfraternitatis huiusmodi, praemissa adimplentes, eandem prorsus indulgentiam et remissionem peccatorum die secundam mensis octobris in posterum consequantur, quam consequerentur si eadem praemissa die dominica secunda mensis octobris praedicti adimplerent, concedimus et indulgemus. In contrarium non obstantibus quibuscumque.

Obstantia re novat.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxviii iulii MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 28 iulii 1672, pontif. anno III.

Registrata in Secret. in lib. Brevium mensis iulii, part. . . . , fol. . . .

Confirmatio seu extensio decretorum aliam a sacra Congregatione episcoporum et regularium editorum super associatione cadaverum defunctorum, qui in ecclesiis regularium sepeliuntur; et circa eleemosynas funerum et funera eorumdem defunctorum facienda per regulares, non autem per parochos, favore domorum et collegiorum Societatis Iesu.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Nuper, pro parte dilecti filii Alphonsi de Alarcos presbyteri regularis procuratoris generalis provinciarum Hispaniarum et Indiarum Societatis Iesu, Congregationi¹ venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae exposito, quod eadem Congregatio die vii decembris MDCLXI, ad instantiam commissarii curiae fratrum Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, declaraverat parochos et presbyteros Terrae de Leverano ac alios dioecesis Brundusinae non posse accipere maiorem eleemosynam pro defunctis qui sepelirentur in ecclesiis dictorum fratrum, quam accipiebant ab iis qui sepeliebantur in ecclesiis dictorum parochorum et presbyterorum saecularium; et deinde xxxi augusti MDCLVII, ad instantiam fratrum provinciae Dalmatinae eiusdem Ordinis, declaraverat functiones funerales super cadaveribus defunctorum quae sepelirentur in ecclesiis regularium, postquam ipsa cadavera ad ecclesias ipsorum regularium pervenissent, ad eosdem regulares, non autem ad parochos pertinere; similiterque declaraverat die xvi decembris MDCLXI super controversiis

Decreta sacrae Congregationis alias edita de hac re.

¹ Male ed. Main. legit Congregationis (R. T.).

quae inter parochos civitatis Placentinae et monachos monasterii S. Sixti Congregationis Cassinensis Ordinis sancti Benedicti occasione funerum erant exortae¹, prout etiam die xvii^a novembris MDCLXXI, ad instantiam procuratoris generalis dicti Ordinis fratrum Minorum, declaraverat parochis, qui associabant cadavera defunctorum qui in ecclesiis regularium sepeliebantur, non licere ea occasione ingredi ecclesias regularium, sed ad ianuas ipsarum ecclesiarum dimittere debere cadavera huiusmodi, et solum posse benedicere ac dare ultimum vale, officiaque et alia munia, quae in similibus fieri solebant, debere fieri a regularibus non autem a parochis:

Motivum extensionis dictorum decretorum.

§ 2. Et in eadem expositione subiuncto, quod, licet praefatae dispositiones seu declarationes essent adeo iustae, et militarent eadem rationes illas observandi circa cadavera quae sepeliebantur in ecclesiis domorum et collegiorum dictae Societatis Iesu, nihilominus assidue exoriebantur gravissimae discordiae et scandala ex eo quod parochi illis stare nollent, in gravissimum praefatae Societatis et christifidelium, qui post obitum sua cadavera in ipsius Societatis ecclesiis sepeliri volebant, detrimentum; ideoque supplicato ut Congregatio praefata declararet supradicta decreta, seu declarationes, circa cadavera quae in ecclesiis domorum et collegiorum praefatae Societatis Iesu sepelirentur perinde observari debere, ac si ad instantiam ipsius Societatis emanassent:

Extensio ut in rubrica.

§ 3. Emanavit ab eadem cardinalium Congregatione decretum tenoris qui sequitur, videlicet:

« Sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et con-

¹ Tertia declaratio non est, ut puto, in Bullario; duas praec. habes sup. p. 298 et 299 (R. T.).

² Vide supra pag. 300 ubi legitur LXVII (R. T.).

Bull. Rom. — Vol. XVIII.

sultationibus episcoporum et regularium praeposita, oratoris precibus benigne indulgens, censuit dandas esse petitas declarationes saepe alias editas, easque etiam in praenarratis ecclesiis Societatis esse observandas, videlicet parochis in associatione sive occasione associationis cadaverum non licere ingredi ecclesias regularium, sed teneri dimittere eadem cadavera ad ianuam ecclesiarum, ibique solum posse benedicere et dare ultimum vale, officia vero et alia munia, quae in huiusmodi ministeriis adhiberi solent, ab ipsis regularibus peragi debere, non autem a parochis; episcopos seu Ordinarios locorum permittere non debere ut parochi aliique de clero saeculari maiorem eleemosynam sibi attribui faciant ab haeredibus defunctorum, qui in ecclesiis regularium sepulturam sibi elegerint, quam percipere possent si in parochiali seu alia¹ ipsius cleri saecularis ecclesia sepeliri voluissent; functiones funeralium super cadavera defunctorum, quae in ecclesiis regularium contingit sepeliri, postquam ad easdem ecclesias pervenerint, ad ipsos regulares, non ad parochos pertinere. Contrariis quibuscumque circa suprascripta omnia minime obstantibus.

Romae, vi maii MDCLXXII.

F. M. cardinalis BRANCATIUS.

C. de V. archiepisc. Athenar.

Loco † sigilli ».

§ 4. Cum autem, sicut praefatus Alphonsus nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, pro firmiori illius subsistentia, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summo opere desideret: nos, specialem ipsi Alphonso gratiam facere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel

Pontificis confirmatio.

¹ Edit. Main. legit alias (R. T.).

ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praeinsertum, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus; salva tamen semper in praemissis auctoritate praefatae Congregationis cardinalium.

Decretum irritum.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere; ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrarium.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio- rum ad.

§ 7. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu secretarii dictae Societatis vel alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo praepositi generalis eiusdem Societatis vel alicuius personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, tam in iudicio quam extra illud, quae praesentibus adhiberetur¹ si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die III

¹ Verba quae praesentibus adhiberetur nos addimus (R. T.).

februarii MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 3 augusti 1672, pontif. anno III.

Registrata in lib. Brevium mensis augusti, part. 1, fol. 199.

CVIII.

Statutum pro Congregatione Lateranensi canonicorum regularium Ordinis sancti Augustini ut illius capitulum generale de cetero de sexennio ad sexennium celebretur, cum prorogatione officialium ac diversis ordinationibus pro eiusdem Congregationis levamento, etc.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Cum ad notitiam nostram pervenisset Congregationem Lateranensem canonicorum regularium Ordinis sancti Augustini eiusque monasteria, propter varios casus, diversis debitis in sorte et residuis, quae capsae publicae dictae Congregationis in Urbe debentur, ad summam septingentorum sexaginta quatuor millium quingentorum quinquaginta trium scutorum monetae, salvo veriori calculo, ascendentibus, gravatam¹ existere, et, pro capitali septingentorum et duorum millium quingentorum septuaginta quinque scutorum similium, quotannis, fructuum sive interusuriorum nomine, viginti novem millia quadringenta quinquaginta duo scuta paria solvi, ex his autem annua viginti unum millia septingenta septuaginta duo scuta huiusmodi redimibilia seu francabilia esse:

§ 1. Nos, eiusdem Congregationis levamento consultum esse cupientes, mandavimus nonnullis Romanae Curiae praefatis doctrinam, prudentiam et rerum usu eximie praeditis, ut de opportunis re-

¹ Edit. Main legit *gravata* (R. T.).

mediis consultarent, nobisque sententias suas referrent. Illi vero, mandatis nostris obsequentes, re mature diligenterque perpensa, pro ipsius Congregationis levamento expedire censuerunt:

Tenor ordinationum factarum.

I. Capituli generalis eiusdem Congregationis celebrationem a triennio ad sexennium prolongari, inde enim expensas considerabiles pro accessu, mora et recessu a loco capituli necessarias rescari, capitulo autem huiusmodi non posse nec debere sub quocumque praetextu interesse alios, praeter solos abbates regiminis et titulares; per quae duo capita Congregatio praefata annuis expensis mille scutorum dictae monetae exoneraretur:

II. Visitaciones alternis annis fieri debere; posse enim eo anno, quo visitatio non fieret, casibus occurrentibus per visitatorem illius provinciae, in qua casus eveniret, provideri; hacque ratione mille sexcenta scuta paria annuatim compendii fieri:

III. Abrogandum omnino atque tollendum esse usum cuiusdam recreationis in dicta Congregatione quotannis fieri solitae, quae *Ventura* vocatur, confirmandumque decretum prohibitorium illius ab eadem Congregatione pluries reiteratum, unde annis singulis expensae quadringentorum scutorum similium parceretur:

IV. Porro resecationum et compendiorum huiusmodi, quae quotannis ad summam trium millium scutorum monetae praefatae ascendunt, repartitionem inter omnia monasteria dictae Congregationis, excepto monasterio Tremi nuncupato, ab abbate generali ipsius Congregationis proportionatim fieri debere ad ratam quam unumquodque monasterium pro taxis visitationum solvit, et singulorum monasteriorum portiones quotannis mittendas fore ad capsam

publicam, quemadmodum circa praestationes aliorum onerum, quae de praesenti solvunt, servatur:

V. Applicanda quoque fore eidem capsae publicae spolia canonicorum regularium dictae Congregationis pro tempore decedentium, illaque, praevia aestimatione per duos peritos ab abbatibus et capitulis monasteriorum eligendos faciendam, vendi, ac inventarium unam cum pretio et aestimationibus in libro per unumquodque monasterium ad hunc finem retinendo annotari debere, quae, licet incerta sint, tamen de praeterito ad summam mille et quingentorum scutorum similium annuatim calculata fuerunt:

VI. Et quia unicum assecurationis capsae publicae huiusmodi remedium superest si litterae felices recordationis Pauli Papae V praedecessoris nostri die XII aprilis MDCLVIII emanatae et chirographum recolendae memoriae Alexandri Papae VII praedecessoris pariter nostri manu subscriptum et die VI decembris MDCLXIV expeditum executioni mandentur, ordinandum fore ut singuli superiores monasteriorum provinciarum Mediolanensis et Pedemontii, seu *Ducalinae* nuncupatae, bona stabilia vendere, pecunias ad censum capere, et alia omnia, quae per litteras et chirographa huiusmodi ordinantur, facere debeant, cum participatione tamen abbatis generalis et consensu dilecti filii nostri Caroli Barberini sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis dictae Congregationis apud nos et Sedem Apostolicam protectoris, ad hoc ut proprium uniuscuiusque monasterii debitum extinguere possit; atque ita dictae litterae et chirographum executioni mandata remaneant ea forma quae opportunior fuerit, ita ut saltem omnes solutiones quas capsae publicae in suis provinciis faciunt seu facere debent inde retrahantur, obligenturque ipsi superiores ad

remittendum eidem capsae, tantam pecuniae quantitatem quae ad rationem quatuor annuatim pro quolibet centenariis sufficiat ad extinctionem annuae praestationis cuiuslibet monasterio assignatae, et in reparatione assignandae, unde extinguantur capitalia francabilia et residue debita, atque ita effectus liberationis capsae publicae huiusmodi inde consequatur:

VII. Quod si ne hoc quidem remedium sufficiat, quia forsitan non adsint tot bona quae distrahi possint, aut id fieri non expediat, eo casu liceat vendere et alienare duo ex monasteriis praefatarum provinciarum et aliarum aere alieno oppressarum, si ita pro utilitate dictae Congregationis expedire memoratis Carolo cardinali protectori et abbati generali maturâ deliberatione praevisum fuerit; pretium autem erogetur in extinctionem primo loco debitorum monasterii, et successive provinciae in qua alienatio facta fuerit:

VIII. Et ut ordinationes praefatae effectum habeant, abbates locales in termino biennii debeant procuratorem generalem et dictum Carolum cardinalem protectorem certiores reddere se illas cum effectu adimplevisse per extinctionem debitorum vel illorum abductionem in suam provinciam, itaut capsula publica romana libera remaneat, alioquin poenis infrascriptis subiaceant, videlicet: transacto biennio huiusmodi, nec adimpletis dictis ordinationibus, non possit in illo monasterio acceptari quisquam ad habitum canonici vel conversi, nec deveniri ad electionem abbatis, quamdiu satisfactum non fuerit; abbas vero abbatia, ac voce activâ et passivâ, necnon gubernio omnique aliâ praerogativâ privatus remaneat, et minister seu gubernator monasterii eligatur; remaneant similiter privati si procuratores qui pro eorum parte non adimpleverint, quod eis

inijungitur; elapso autem dicto biennio, abbas generalis, eiusque definitorium ordinationes supradictas, in eâ parte in qua non fuerunt in biennio huiusmodi adimpletae, rigore exequi debeant; quod si in termino sui generalatus ordinationes praefatas ad effectum non deduxerint¹, idem abbas generalis et visitatores illius provinciae, in qua defectum fuerit, remaneant in proximo futuro capitulo privati voce activâ et passivâ, ac quacumque praerogativâ et gradu quos vigore regularum seu constitutionum vel consuetudinum dictae Congregationis in dietis et definitorio per sexennium subsequens obtinere possent, et eorum loco eligantur alii ac a definitorio eligi debeant.

§ 2. Cum autem, sicut dilecti filii abbas generalis et definitores dictae Congregationis nobis nuper exponi fecerunt, praemissis, sic per praelatos praefatos prudenter cogitatis atque deliberatis, in dietâ eiusdem Congregationis Placentiae proxime celebratâ per dictos exponentes aliosque tam vocales quam non vocales dictae Congregationis mature diligenterque consideratis atque trutinatis, ipsi, quo eadem praemissa ad effectum deducantur publicaeque utilitati ipsius Congregationis magis consulatur, expedire censuerint: non solum fieri celebrationis dicti capituli generalis prolongationem de triennio ad sexennium, ipsumque capitulum sine sociorum interventu celebrari, ac recreationem praefatam, quae *Ventura* vocatur, abrogari; sed etiam visitationes, non alternis annis, sed singulis trienniis semel tantum fieri, quo insuper cuiusque anni impensae resecentur, hisque mediantibus tria millia scutorum parium annuatim capsae publicae praedictae assignari: loco spoliatorum autem, quae incerta sunt, certam

¹ Aptius infra pag. 335 a est *deduxerit* (R. T.).

Dictae ordinationes in dietâ eiusdem Congregationis Placentiae fuerunt ut infra acceptatae et modificatae.

assignationem mille tercentorum tredecim scutorum et octoginta baioccorum annuatim fieri, atque ita in totum quatuor millia ducenta nonagintasecunda scuta et quinquaginta octo baiocchos monetae huiusmodi quotannis eidem capsae applicari: eamque de communi consensu aequam applicationis huiusmodi repartitionem inter omnia ipsius Congregationis monasteria, concurrente etiam ad id provinciâ Venetâ, fecerint: verum, considerantes quod si intra brevem biennii terminum ad venditionem bonorum stabilitum esset deveniendum, illa vilissimo pretio distrahi necesse foret propter tergiversationes atque machinationes emptorum, qui superioribus sic ad vendendum coactis vilia et vix dimidia iusti valoris pretia afferrent, atque ita venditiones cum gravissimo detrimento et ruinâ monasteriorum extorquerent, et proinde e re ipsius Congregationis magnopere fore existimaverint, si terminus huiusmodi ad quadriennium ampliaretur: nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

Pontifex approbat praedicta.

§ 3. Nos igitur, Congregationis praefatae statui et levamento, quantum nobis ex alto conceditur, prospicere, ipsosque exponentes specialis favore gratiae prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae¹ existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas² fore censentes, ac litterarum et chirographi praefatorum

¹ Edit. Main. legit *innodati* (R. T.).

² Edit. Main. legit *absolutos* (R. T.).

tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ac auditâ super praemissis memorati Caroli cardinalis et protectoris relatione:

I. Ut capitulum generale dictae Congregationis, quod de triennio in triennium celebrari hactenus consuevit, deinceps de sexennio in sexennium celebretur, illique soli abbates regiminis et titulares, non autem alii sub quocumque praetextu, interesse debeant, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium statuimus et ordinamus: ac proinde praefatis modernis abbati generali et visitatoribus ac procuratori generali eiusdem Congregationis sua respective officia ad aliud triennium, a fine triennii, ad quod in proximo praeterito ipsius Congregationis capitulo generali electi fuerunt, computandum (ita ut interea in suis officiis huiusmodi cum omnibus et singulis praeeminentibus, praerogativis, facultatibus, auctoritate, privilegiis, gratis et indultis, ac honoribus et oneribus solitis et consuetis continuare libere et licite possint et valeant), eadem auctoritate, harum serie prorogamus, extendimus et ampliamus:

II. Visitationes¹ autem monasteriorum Congregationis praedictae, quae annis singulis fieri solebant, in posterum singulis trienniis semel tantum fieri volumus:

III. Necnon supradictae recreationis, quae *Ventura* vocatur, in eadem Congregatione, quamvis fieri solitae, usum, auctoritate et tenore praedictis, perpetuo tollimus et abrogamus, ipsamque recreationem de cetero fieri prohibemus:

IV. Porro taxam et repartitionem annuorum quatuor millium ducentorum nonaginta sex scutorum et quinquaginta octo baioccorum, capsae publicae praefatae solvendorum, communi consensu

Prorogatio capituli generalis.

Prorogatio visitationum.

Abrogatio recreationis Venturae non-up.

Repartitio debitorum approbatur.

¹ Male edit. Main. legit *Visitatores* (R. T.).

inter omnia dictae Congregationis monasteria in dicta proxime praeterita factam ut praefertur, dicta auctoritate, eorumdem tenore praesentium, confirmamus et approbamus, ac unumquodque ex dictis monasteriis suam portionem eiusdem taxae iuxta repartitionem huiusmodi eidem capsae publicae annis singulis realiter et cum effectu solvere debere decernimus et ordinamus:

Præcipit exequi dictas litteras Pauli V et chirographum Alexandri VII prout in rubrica.
v. Praeterea ut Pauli litterae et Alexandri praedecessorum praefatorum chirographum supradicta executioni mandentur, omnibus et singulis superioribus monasteriorum provinciarum Mediolanensis et Pedemontis, seu *Ducalinae* nuncupatae, praefatarum, harum serie praecipimus et mandamus, ut bona stabilia ad eorum monasteria respective spectantia vendant, pecunias desuper ad census capiant, aliaque omnia, quae per litteras et chirographum huiusmodi ordinantur, respective faciant et omnino exequantur, cum participatione tamen abbatis generalis et consensu dicti Caroli cardinalis et protectoris, ad hoc ut proprium uniuscuiusque monasterii debitum extinguere possit, atque ita eadem litterae et chirographum, eâ formâ quae opportunior fuerit, executioni mandata remaneant, ita ut saltem omnes solutiones, quas capsae publicae in suis provinciis faciunt, seu facere debent, inde retrahantur; ac eosdem superiores obligatos esse volumus ad remittendum ad eandem capsam publicam tantam pecuniae quantitatem, quae, ad rationem quatuor annuatum pro quolibet centenatio, sufficiat ad extinctionem annuae praestationis cuiuslibet monasterio etiam in praefata repartitione assignatae, unde capitalia francabilia et residua debita huiusmodi liberentur.

1 Edit. Man. legit caedem. p. 11

vi. Ceterum, si ne hoc quidem remedium sufficiat, quia forsitan non adsint tot bona quae distrahi possint, aut id fieri non expediat, eo casu licentiam et facultatem tribuimus vendendi et alienandi duo ex monasteriis praefatarum et aliarum dictae Congregationis provinciarum aere alieno oppressarum, si ita pro utilitate ipsius Congregationis expedire eidem Carolo cardinali et protectori ac abbati generali, matura deliberatione praeviâ, visum fuerit; pretium autem inde proventurum erogari volumus in extinctionem primo loco debitorum monasterii, et successive provinciae in qua alienatio facta fuerit:

vii. Porro abbates locales in termino quadriennii proxime venturi procuratorem generalem dictae Congregationis ac praefatum Carolum cardinalem et protectorem certiores reddere et per notam distinctam edocere debeant, quod praesentes ordinationes cum effectu adimpleverint per extinctionem debitorum vel illorum abductionem in suam provinciam, ita ut supradicta capsam publicam libera remaneat; alioquin, transacto quadriennio huiusmodi, nec adimpletis dictis ordinationibus, non possit in illo monasterio, quod moram in adimplendo commiserit, acceptari quisquam ad habitum canonici regularis vel conversi, nec deveniri ad electionem abbatis quamdiu eidem ordinationibus satisfactum non fuerit: abbas vero abbatia et gubernio ac voce activa et passiva omnique alia praerogativa privatus remaneat, et eius loco minister seu gubernator monasterii eligatur, procuratores quoque, qui pro eorum parte sibi iniuncta non adimpleverint, pariformiter privati remaneant:

viii. Elapso autem eodem quadriennio, moderni seu pro tempore existentes abbas generalis et definitorium dictae Congregationis ordinationes supradictas,

In subsidium dal facultatem alienandi duo monasteria provinciarum aere alieno oppressarum.

Abbatibus locales intra quadriennium dicere debent se dictas ordinationes adimplere.

in ea parte in qua non fuerint in decursu quadriennii huiusmodi adimpletae.
in ea parte in qua non fuerint in decursu quadriennii huiusmodi adimpletae, rigorose exequi debeant; quod si abbas generalis in termino sui generalatus ordinationes praefatas ad effectum non deduxerit, idem abbas generalis et visitatores illius provinciae, in qua defectum fuerit, remaneant in proximo futuro capitulo generali privati voce activa et passiva ac quacumque praerogativa et gradu, quos vigore constitutionum seu regularum vel consuetudinum dictae Congregationis in dietis et definitorio per sexennium subsequens obtinere possent, eorumque loco alii eligantur, prout a definitorio eligi debere volumus et ordinamus.

Decretum irritans.
§ 4. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter et inconcusse observari, sicut et non aliâs in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praefatae cardinales, etiam de latere legatos, et alios quoslibet quacumque praerogativa et potestate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definituri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantia tollit.
§ 5. Non obstantibus piae memoriae Pauli II et aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum pariter nostrorum de rebus Ecclesiae non alienandis, ac, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de iure quaesito non

tollendo, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictae Congregationis eiusque provinciarum et monasteriorum quorumcumque, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis eidem Congregationi, eiusque provinciis et monasteriis, ac superioribus et personis quibusvis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam consistorialiter, et aliâs quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis, ac pluries approbatis et innovatis, ac omnibus et singulis illis, quae in litteris et chirographo supradictis concessa sunt non obstare; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficiente derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua mentio, seu quaevis aliâ expressio ad id servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas, causas et occasiones praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis, servatis et specificatis respective habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, ad praemissorum effectum, plenissime et amplissime, motu pari, derogamus et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud adhibeatur,

Transumptio iides.

quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIX augusti MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLDUSIUS.

Dat. die 19 augusti 1672, pontif. anno III.

Registrata in Secret. Brevium, in lib. mensis augusti, p. II, fol. 96.

CIX.

Extensio indulgentiarum recitandi officium S. Iuliani episcopi et confessoris cum octava, tam die festo eiusdem Sancti quam die commemorationis illius, episcopo ac capitulo et clero civitatis et dioecesis Conchensis a Clemente VIII et Paulo V concessorum, ad omnia et singula Hispaniarum regna.

Clemens Papa X.

ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Apostolatus officium, quod inscrutabilis divinae sapientiae atque clementiae altitudo humilitati nostrae, meritis licet et viribus longe impari, committere dignata est, salubriter exequi adiuvante Domino iugiter satagentes, sanctorum Christi confessorum, qui, feliciter decurso vitae mortalis studio, immarcescibilis gloriae coronam in caelis a iusto iudice consequi meruerunt, cultum et venerationem in terris promovere atque ampliare studemus, sicut pia sublimium personarum non minus virtutis quam regii culminis splendore conspicuarum, ac catholicorum antistitum in partem sollicitudinis nostrae vocatorum, aliorumque christifidelium vota postulant, et nos ad omnipotentis Dei gloriam Ecclesiaeque sanctae decus atque aedificationem expedire in Domino arbitramur.

Clementis VIII Indultum.

§ 1. Dudum siquidem, pro parte tunc existentium episcopi et capituli et cleri

civitatis et dioecesis Conchensis, felicitis recordationis Clementi Papae VIII praedecessori nostro exposito, beatum Iulianum episcopum et confessorem eiusdem civitatis et ecclesiae patronum, in maxima apud eos veneratione haberi, et illius natalem diem festum hiemali tempore, quo, propter temporis eiusdem et ipsius civitatis Conchensis situs asperitatem, convicini populi eiusdem Sancti devoti illuc accedere non poterant, et propterea eius commemorationem die v mensis septembris, qua frequentes christifideles devotionis causa illuc accedebant, celebrari solere, cupereque episcopum ac capitulum et clerum praefatos, ad maiorem eiusdem Sancti venerationem, eorumque spiritualem consolationem, utroque tempore huiusmodi in officio, quod de ipso Sancto recitabant, orationem propriam et lectiones ex ipsius sancti Iuliani historia desumptas recitare posse: idem Clemens praedecessor, de tunc existentium S. R. E. cardinalium Congregationi sacrorum rituum praepositorum, qui orationem et lectiones huiusmodi iussu ipsius Clementis praedecessoris examinauerant et approbaverant, sententiam, eidem episcopo, capitulo, canonicis et clero universo civitatis et dioecesis Conchensis, ut in festo et commemoratione praefati B. Iuliani episcopi et confessoris, eiusdem civitatis et ecclesiae patroni, orationem propriam et tres lectiones secundi nocturni ex ipsius S. Iuliani historia desumptas, quas litteris suis adscribi voluit, recitare libere et licite possent et valerent, auctoritate apostolica concessit et indulgit.

§ 2. Et subinde, recolendae memoriae Paulo Papae V praedecessori pariter nostro, tunc existentium episcopi et capituli Conchensis nominibus, etiam exposito, quod ipsi eundem B. Iulianum

Aliud Indultum Pauli V.

1 Male ed. Main. legit *per pro propter* (R. T.).

in eorum et suae ecclesiae Conchensis patronum agnoscebant et venerabantur, ac illius proprium officium die festo ipsius B. Iuliani et per totam octavam eiusdem festi in civitate et dioecesi praedictis recitari et celebrari posse cupiebant: dictus Paulus praedecessor officium praefatum cum eius octava in eius litteris insertum, quod a memoratis cardinalibus approbatum fuerat, de eorumdem cardinalium consilio, dicta auctoritate perpetuo confirmavit et approbavit, utque in civitate et dioecesi Conchensi ab episcopo et capitulo ac toto clero ecclesiae et dioecesis Conchensis huiusmodi recitari et celebrari posset concessit pariter et indulgit; et alias, prout in eorumdem Clementis et Pauli praedecessorum litteris desuper in forma Brevis die XVIII octobris MDXCIV et die XXI maii MDCLXIII respective expeditis, quarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur.

Petitio.

§ 4. Cum autem, sicut dilectus noster Ioannes Everardus eiusdem S. R. E. cardinalis Nidhardus nuncupatus carissimi in Christo filii Caroli Hispaniarum regis catholici nomine nobis nuper exposuit, tam ipse Carolus rex, quam omnes fere venerabiles fratres archiepiscopi et episcopi, ac dilecti filii capitula plurimarum ecclesiarum, necnon communitates et homines plerarumque civitatum regnorum Hispaniarum, pio erga memoratum sanctum Iulianum devotionis affectu ducti, indulta praefata ad omnia Hispaniarum regna huiusmodi extendi summopere desiderant¹:

Pontifex praefatus indulta Clementis VIII et Pauli V extendit ad omnia Hispaniarum regna.

§ 5. Nos, eiusdem piis Caroli regis votis hac in re quantum cum Domino possumus paterno affectu favorabiliter an-

1 Edit. Main. legit *dioecesi* (R. T.).

2 Edit. Main. legit *desiderant* (R. T.).

Bull. Rom. — Vol. XVIII.

43

nuere cupientes, dictosque archiepiscopos, episcopos et capitula et communitates et homines specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus praefati Ioannis Everardi cardinalis nobis super hoc humiliter porrectis inclinatis, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. praefatae cardinalium sacris ritibus praepositorum consilio, indulta, quoad orationis propriae et lectionum ac officii S. Iuliani cum octava huiusmodi recitationem et celebrationem respective, tam die festo eiusdem S. Iuliani, quam die commemorationis illius, episcopo et capitulo et clero civitatis et dioecesis Conchensis a memoratis Clemente et Paulo praedecessoribus concessa, ut praefertur, ad omnia et singula Hispaniarum regna, servata tamen ceteroqui litterarum praefatarum respective forma et dispositione, eadem auctoritate, tenore praesentium, extendimus et ampliamus.

§ 6. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, Apo-

Decretum irritans.

1 Edit. Main. legit *innodati* (R. T.).

2 Edit. Main. legit *absolutos* (R. T.).

CX.

stolicae Sedis nuntios, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et defini debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogat contrariis.

§ 7. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, quarumvis ecclesiarum et basilicarum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 8. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvi augusti MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 26 augusti 1672, pontif. anno III.

Registrata in Secret. Brevium in lib. mensis augusti, part. II, fol. 112.

Declaratio nullitatis transactionis seu cautionis ab archiepiscopo Ianuensi cum duce et gubernatoribus Reipublicae Ianuensis in controversia super sedis archiepiscopalis collocatione, etc.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Cum, ex Apostolicae Sedis decretorum ac sacrorum rituum et caeremoniarum ecclesiasticarum dispositione per consuetudinem immemorabilem roborata, sedes archiepiscopalis una cum baldachino superimposito in ecclesia metropolitana Ianuensi iuxta altare a cornu evangelii usque ad proxime elapsa tempora semper sita fuerit, non contradicentibus duce et gubernatoribus Reipublicae Ianuensis sedem ducalem a cornu epistolae in eadem ecclesia vel a dicto cornu evangelii infra tamen sedem archiepiscopalem praedictam retinentibus; verum, post dimissionem dictae ecclesiae Ianuensis a bonae memoriae Stephano, dum vixit, S. R. E. cardinali Durazzo nuncupato, eiusdem ecclesiae Ianuensis ex concessione et dispensatione apostolica praesule, in manibus felicitis recordationis Alexandri Papae VII praedecessoris nostri factam, et ab eodem Alexandro praedecessore admissam, tunc existentes dux et gubernatores dictae Reipublicae de facto et propria auctoritate praedictam sedem archiepiscopalem a memorato cornu evangelii amoveri, illamque a cornu epistolae collocari fecerint, violata inde archiepiscopali dignitate ac iurisdictione, necnon praedictorum decretorum, rituum et caeremoniarum ecclesiasticarum dispositione; cui attentato, per venerabilem fratrem Ioannem Baptistam modernum archiepiscopum Ianuensem apud hanc Sedem Apostolicam deducto et denun-

Enarratio facti.

ciato, quamvis praedictus Alexander praedecessor et recolendae memoriae Clemens Papa IX, etiam praedecessor noster, compluribus officiis et paternis adhortationibus interpositis, occurrere studuerint, causam huiusmodi iterum cum omnibus illius annexis ad se et Sedem Apostolicam praedictam (prout ex litteris Congregationis tunc existentium eiusdem S. R. E. cardinalium immunitati ecclesiasticae et controversiis iurisdictionalibus praepositorum die xviii augusti MDCLXXV scriptis fusius patet¹) avocata, inhibita quoque specialiter archiepiscopo Ianuensi pro tempore existenti facultate utendi sede archiepiscopali praedicta ad cornu epistolae sicut praemittitur translata, nihilominus, dum nos eadem paternam qua memorati praedecessores nostri longanimitate confidebamus fore ut aliquando eiusmodi controversia congruum et apostolicis decretis ritibusque et caeremoniis ecclesiasticis ac dignitati archiepiscopali consentaneum finem sortiri deberet, attentam praecipue antiquam Reipublicae praedictae in Ecclesiam pietate, praeter omnem spem et non sine gravi animi nostri molestia ad aures nostras pervenerit, inter praedictum Ioannem Baptistam archiepiscopum ex una, ac dilectos filios nobiles viros ducem et gubernatores dictae Reipublicae ex altera partibus, initam fuisse, nobis et Apostolica Sede inconsultis, quamdam assertam transactionem sive conventionem, per quam, si valida foret, grave metropolitanae ecclesiae et archiepiscopali dignitati Ianuensi praecidium inferretur:

Declaratio nullitatis ut in rubri a.

§ 2. Hinc est quod nos, qui iurium ecclesiasticorum assertores in terris a Domino constituti sumus, metropolitanae ecclesiae et archiepiscopalis dignitatis

1 Videtur legend. 1665, vel forsitan 1657 (R. T.).

1 Perperam edit. Main. legit pariter pro patet (R. T.).

praedictarum honorificentiam, praerogativas et iura quaecumque sarta tecta, atque illis bona tueri et conservare, ac in praemissis, ex commissae nobis caelitus dispensationis munere, opportune providere cupientes, necnon praedictae transactionis seu conventionis, eiusque articulorum seu capitulorum quorumcumque seriem, ac scripturarum et decretorum quorumlibet desuper forsitan quovis modo confectorum et emanatorum tenores, aliave quaecumque etiam specificam et individuum mentionem et expressionem requirentia, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis et exactissime atque accuratissime specificatis habentes, motu proprio, ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, eandem transactionem seu conventionem a memorato Ioanne Baptista archiepiscopo cum praedictis duce et gubernatoribus, vel senatu, aut magistratibus, aliisque quibusvis ministris dictae Reipublicae Ianuensis super praenarrata controversia quomodolibet initam, eiusque articulos et capitula seu pacta quaecumque, necnon scripturas et decreta quaelibet desuper confecta et emanata respective, cum omnibus et singulis in eis eorumque quolibet contentis ac inde sequutis et quomodocumque sequuturis, ipso iure nulla, irrita et invalida, inania et de facto attentata, viribusque et effectu penitus et omnino vacua et nullius roboris et momenti fuisse et esse et perpetuo fore, neminemque ad illorum observantiam teneri, nec dictum Ioannem Baptistam et futuros archiepiscopos Ianuenses illa seu eorum aliquod quodcumque observare posse vel debere, neque ex illis cuiquam aliquod ius, vel actionem, aut possidendi seu quasi possidendi vel praescribendi

causam, acquisitum fuisse vel esse, aut quandocumque acquiri vel competere posse, sed illa omnia et singula pro non factis nec gestis, perinde ac si nunquam emanassent, perpetuo haberi debere, tenore praesentium decernimus et declaramus; quinimo, ad maiorem et abundantiore cautelam, et quatenus opus sit, illa omnia et singula harum serie reprobamus, cassamus, irritamus et annullamus viribusque et effectu penitus omnino vacuumus, ac adversus illa, quatenus de facto processerunt, metropolitanam ecclesiam et dignitatem archiepiscopalem Ianuensem praedictas, ipsumque Ioannem Baptistam archiepiscopum, in integrum et pristinum, ac in eum, in quo, antequam praedicta tractatio seu conventio iniretur aut de eâ tractaretur vel cogitaretur quomodolibet, erant, statum restituimus, reponimus et plenarie reintegramus.

Præceptum
archiepiscopo
de parendo.

§ 3. Quocirca praedicto Ioanni Baptistae archiepiscopo, in virtute sanctae obedientiae ac sub indignationis nostrae aliisque arbitrii nostri poenis, per praesentes praecipimus et mandamus, ut sedem archiepiscopalem praedictam, unâ cum baldachino super imposito, a cornu epistolae sicut praemittitur collocatam, inde intra triduum, a die notificationis ipsorum praesentium litterarum seu earum affixionis ad valvas eiusdem ecclesiae numerandum, omnino amoveat et amoveri curet.

Decretum
irritans.

§ 5. Decernentes pariter easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod Ioannes Baptista archiepiscopus, ac dux et gubernatores, aliique praefati, et ceteri quicumque in praemissis seu eorum aliquo ius vel interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, cuiuscumque status, gradus, ordinis, praeeminentiae et dignitatis existant, illis non con-

senserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes litterae emanarint, adductae, verificatae et iustificatae fuerint, aut ex aliâ quacumque quantumvis iuridicâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus¹, aliove quolibet etiam quantumvis magnò et substantiali ac inexcogitato et inexcogitabili, individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas a peritionis oris, restitutionis in integrum, aut² aliud quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare posse; sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum sacri palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, et alios quoslibet quacumque praeeminentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et

¹ Male edit. Main. legit *consensu* (R. T.).

² Particulam *aut* nos addimus (R. T.).

inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
contrariorum.

§ 6. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon praedictae ecclesiae et aliis quibuscumque, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, praefatis et aliis quibusvis personis, etiam quacumque ecclesiasticâ vel mundanâ dignitate fulgentibus, et quomodolibet qualificatis, sub¹ quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et aliâ quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis et quantiscumque vicibus iteratis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas, causas et occasiones praesentibus pro plene et sufficienter expressis, insertis, servatis et specificatis respective habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum,

¹ Edit. Main. legit *seu pro sub* (R. T.).

hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 7. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum in iudicio et extra illud adhibeatur, quae eisdem praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die v septembris MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 5 septembris 1672, pontif. anno III.

Registrata in Secret. Brevium in lib. III deversorum, fol 129.

CXI.

Editto del santo Offizio circa alcuni capi appartenenti alla sacra Inquisizione.

Noi Francesco vescovo d'Ostia Barberino, Francesco Maria vescovo di Porto Braccaccio, Alderano del titolo di S. Prassede Cybo, Pietro del titolo di S. Marco Ottobono, Lorenzo del titolo di S. Crisogono Imperiale, Francesco del titolo dei santi Quattro Coronati Albizzi, Flavio del titolo di S. Maria del Popolo Ghigi, Palazzo del titolo de' Ss. Dodici Apostoli Altieri, Cesare del titolo di S. Giovanni avanti Porta Latina Raspono, Giacomo del titolo del Ss. Giovanni e Paolo Rospigliosi, Lodovico del titolo di S. Sabina Portocarrero, Giovanni del titolo di S. Bernardo Bona, Federico del titolo di S. Agnese fuor delle mura Borromeo, Gasparo del titolo di S. Pudenziana Carpegna, preti, Decio di S. Eustachio Assolino diacono, per la misericordia di Dio e della S. R. C. cardinali, in tutta la repubblica cristiana contro l'e-

Transumptio-
rum fides.

retica pravità generali inquisitori della santa Sede Apostolica specialmente deputati.

Exordium.

Essendo a noi per la continua esperienza manifesto, che molti per malizia, altri per inobedienza, ed altri per ignoranza non soddisfanno all'obbligo che hanno di denunziare al S. Offizio li delitti spettanti adesso, e che però succedono gravissimi inconvenienti ed errori, non solamente contro i buoni costumi, ma ancora contro la fede cattolica:

§ 1. Noi per tanto, a' quali specialmente deve essere a cuore la gloria di Dio, la conservazione ed augmento della fede cattolica e salute delle anime, volendo provvedere a tanto disordine, con autorità apostolica a noi commessa, comandiamo in virtù di santa obadienza, e sotto pena di scomunica di lata sentenza, oltre le altre pene prescritte dai sagri canoni, decreti, costituzioni e Bolle dei sommi Pontefici, per tenore del presente editto, a tutte e ciascuna persona di qualunque stato e grado e condizione, o dignità, così ecclesiastica come secolare, che fra il termine di un mese, dieci de' quali per il primo, dieci per il secondo e dieci per il terzo termine perentorio, si debbano rivelare e giuridicamente notificare al Sant'Offizio, ovvero agl'Ordinari, tutti e ciascuno di quelli, de' quali sappiano o abbiano avuto o averanno notizia:

i. Che siano eretici, o sospetti, o diffamati d'eresia, o credenti, o fautori, o difensori loro, o abbiano aderito o aderiscano ai riti dei Giudei, o Maumettani, o dei Gentili, o abbiano apostatato dalla santa fede cristiana;

ii. Che abbiano fatti o facciano atti, dai quali si possa argumentare patto espresso o tacito col demonio, esercitando incanti, magie, sortilegi, porgendoli suffamigi, incensi, per trovar tesori,

e altri intenti, chiedendo da lui risposte, e invocandolo, ed a quest'effetto promettergli obbedienza, e consagrargli pentacoli, libri, spade, specchi o altre cose, nelle quali intervenga il nome ed opera sua;

iii. Che si siano ingeriti o ingeriscano in far esperimenti di negromanzia e di qualsisia sorte di magia, con entrare nei circoli, far l'esperimento della caraffa, del crivello, per trovare i medesimi tesori, cose nascoste, rubate o perdute, o fare altre simili e superstiziose azioni ad altri fini, massime con abuso dei sacramenti, o di cose sagre o benedette;

iv. Che senza licenza dovuta ritengano scritti, che contengano eresie o libri d'eretici, che trattino *ex professo* di religione, o che gli abbiano letti, o tenuti, o stampati, o fatti stampare, o li leggano, tengano, o stampino, facciano stampare, introducano, o difendano, sotto qualsivoglia pretesto o colore;

v. Che abbiano libri di negromanzia, magia, o contenenti incautesimi, sortilegi e simili superstizioni, massime con abuso di cose sagre;

vi. Che, contro il voto solenne fatto nella professione in qualsivoglia religione approvata, o dopo aver preso l'ordine sacro, abbia contratto o contragga matrimonio;

vii. Che, vivendo la prima moglie, pigli la seconda, o vivendo il primo marito, pigli il secondo;

viii. Che contro i decreti e costituzioni apostoliche abbiano abusato o abusino il sacramento della penitenza, servendosi della confessione o confessionario a fini disonesti, sollecitando in essi i penitenti *ad turpia*, ed avendo con essi discorsi di cose illecite e non convenienti al fine per il quale è stato istituito;

ix. Che abbiano proferito o proferiscano bestemmie ereticali contro Dio e la beatissima Vergine e santi, o proceduto a qualche atto di offesa e disprezzo contro le immagini e figure rappresentanti il medesimo;

x. Che abbiano tenute o tengano occulte conventicole e radunanze in pregiudizio, o disprezzo, o contro la religione;

xi. Che abbia indotto qualche cristiano ad abbracciare il Giudaismo, o altra setta contraria alla fede cattolica, o impedito i Giudei o Turchi a battezzarsi;

xii. Che non essendo ordinati sacerdoti si abbiano con sacrilego ardore usurpato, o si usurpino di celebrare messa, ed abbiano presunto di ministrare il sacramento della penitenza ai fedeli di Cristo, ancorchè non si sia venuto all'atto dell'assoluzione.

Non denunciatis, absolvi non possunt.

§ 2. Inoltre si dichiara, che quelli, i quali non denuncieranno, come si ordina col presente editto, non possono essere da alcuno assoluti, se non dal Sant'Offizio, dopo che averanno in esso giuridicamente rivelato i delinquenti, al che non possono soddisfare con bollettini o lettere senza nome e cognome dell'autore, o altri modi incerti, de' quali non si tiene conto alcuno nel santo tribunale.

Non excluduntur alii casus ad diclam sacram Inquisitionem spectantes, si non expressi.

§ 3. Si dichiara anche, che, con la suddetta espressione de' casi di sopra da noi specificati da rivelarsi, non si escludano gli altri casi spettanti al Sant'Offizio, che per altro sono compresi ne' sagri canoni, costituzioni e Bolle de' Sommi Pontefici; nemmeno col presente editto s'intenda derogato alle altre provvisioni canoniche, apostoliche, ed agli altri editti degl'Ordinari ed inquisitori.

Mandatum publicari in Urbe et ad notitiam

§ 4. Ed a fine che del presente editto non si possa pretendere ignoranza,

comandiamo che sia affisso per i luoghi soliti di Roma, e si notifici ai vescovi delle città vicine a Roma, nelle quali non sono inquisitori, acciò lo pubblicino, ed ordinino che i parroci della loro diocesi lo leggano ogni anno la prima domenica dell'Avvento, e la prima domenica di Quaresima: il che parimente vogliamo, che si faccia dai parroci e regolari di Roma nelle loro chiese in tempo che si troverà in esse congregato maggior numero di popolo, e poi farne attaccare alle porte delle loro chiese o sacrestie di esse un esemplare del medesimo per osservare quanto in esso si ordina.

Dal palazzo del Sant'Offizio questo di XXI settembre MDCLXXII.

FRANCISCUS RIGGARDUS

S. R. et universalis Inquisitionis not.

Loco † sigilli.

Dat. die 21 septembris 1672, pontif. anno III.

Anno a Nativitate Domini nostri Iesu Christi MDCLXXII, indictione x, die vero XXIV mensis septembris, pontificatus autem sanctissimi in Christo patris et domini nostri D. Clementis divini providentia Papae X anno III, supradictum edictum affixum et publicatum fuit ad valvas basilicae Principis Apostolorum, cancellariae apostolicae, ac in acie Campi Florae, ac in aliis locis solitis et consuetis Urbis, per me Ioannem Antonium Bertarellum sanctissimi D. N. Papae et sanctissimae Inquisitionis cursorem.

CXII.

Concessio et indultum eorum, quae pro totali stabilimento et recto gubernio custodiae S. Petri de Alcantara in regno Neapolitano fratrum Discalcea-

torum Hispaniae Ordinis Minorum de Observantia nuncupatorum decernuntur.

Clemens Papa X
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Pastoralis officii, quod auctore Deo gerimus, sollicitudo nos admonet, ut, paternam christifidelium, qui e fluctibus saeculi in arcibus religionis portum confugerunt, curam gerentes, illorum statui et felici progressui, quantum nobis ex alto conceditur, providere studeamus.

Petitio.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii custos et fratres custodiae S. Petri de Alcantara in regno Neapolitano fratrum Discalceatorum Hispaniae Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, quod, cum eadem custodia per ternas apostolicas in simili forma Brevis litteras erecta¹ et stabilita reperitur, ipsaque custodia, tamquam ex reformatione fratrum Discalceatorum Hispaniae, vigore concessionis et ordinationis apostolicae, iuxta constitutiones, statuta et particulae caeremonias et usus eiusdem reformationis gubernari debeat, ac omnibus gratiis et privilegiis dictae reformationi ab Apostolica Sede concessis et in futurum concedendis gaudeat, ipsi exponentes nonnulla, quae pro totali stabilimento ac conservatione et recto gubernio necessaria esse visa sunt, a nobis statui et ordinari plurimum desiderant.

Concessio et indulgentia ut in rubrica.

§ 2. Nos igitur, dictos exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat

† Edit. Main. legit *electa* (R. T.).

consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati (audita venerabilis fratris nostri Francisci episcopi Ostiensis S. R. E. cardinalis Barberini nuncupati, dicti Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protectoris, ac dilecti filii Francisci Mariae Rhini de Politio ministri generalis eiusdem Ordinis, qui preces dictorum exponentium, utpote veritati ac rationi innixas, et in quibus nullum latet inconveniens, imo per quas exauditas multorum inconvenientium occasio mature praecidetur, exaudiri posse existimarunt, relatione), ut custodia praefata familiae ultramontanae dicti Ordinis unita et aggregata remaneat, et eas tantum constitutiones apostolicas et decreta congregationum S. R. E. praefatae cardinalium, quas et quae provinciae fratrum Discalceatorum Hispaniae Ordinis praedicti observare tenentur et observant (non illas et illa, quae pro familia cismontana Italiae eiusdem Ordinis dumtaxat emanarunt, quippe peculiari eorumdem fratrum Discalceatorum vivendi modo et constitutionibus, quibus ex dictae Sedis ordinatione gubernantur, necnon privilegiis dictae reformationi per Sedem eandem concessis, quibus dicta custodia fruitur, contrarias et contraria, ad quarum et quorum observantiam praefatae provinciae fratrum Discalceatorum non tenentur, nec illas et illa proinde observant), et praesertim circa receptionem novitiorum, pariformiter observare teneatur;

§ 3. Et consequenter custodia ipsa de cetero non subiaceat commissario generali Italiae, licet ita in litteris eius erectionis ordinatum fuerit; sed illius vice, quando minister generalis Ordinis praefati ex familia ultramontana electus fuerit, eadem custodia procuratori generali

Praedicta custodia familiae ultramontanae unita maneat.

Eadem custodia non subiaceat commissario generali Italiae.

eiusdem Ordinis Hispano immediate subiecta remaneat; et, dum minister generalis ex familia cismontana electus ac extra Italiam fuerit, commissario generali curiae Ordinis praefati itidem Hispano subiaceat;

Ad eam mitti nequeant visitationes, etc. ex fratribus de Observantia vel Reformatis.

§ 4. Nec ad eandem custodiam mitti possunt¹ visitatores commissarii aut delegati causarum ex² fratribus de Observantia vel Reformatis, sed tantum ex fratribus supradictae Reformationis fratrum Discalceatorum Hispaniae, iuxta privilegia illi concessa; ac demum ut custos dictae custodiae pro tempore existens ad congregationem generalem intermediam dicti Ordinis, quando in Hispania, non autem quando in Italia celebrabunt, proficisci possit et debeat, in eaque voti sive suffragii praerogativam habeat, auctoritate apostolica, tenore praesentium statuimus et ordinamus, ac concedimus et indulgemus.

Decretum irritans.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quaecumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogatio.

§ 6. Non obstantibus praemissis, et constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque,

¹ Potius lege *possint* (R. T.).

² Praeposit. ex nos addimus (R. T.).

indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiv septembris MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 24 septembris 1672, pontif. anno III.

Registr. in Secret. in libro Brevium mensis septembris.

CXIII.

Decretum, quod in congregationibus S. Benedicti per Galliam et Hispaniam suffragium abbatis ubicumque fuerit praevaleat in paritate votorum.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Dionysius Mantilla procurator generalis Congregationis Hispaniae, et per substitutionem etiam Galliae, Ordinis Cisterciensis, quod (licet ex regula sancti Benedicti, quam monachi dicti Ordinis profitentur, monachi ad consilium vocati non habeant etiam in gravioribus causis votum decisivum, sed tantum consultivum, ut constat ex capitulo de adhibendis ad consilium fratribus, ubi sic habetur. « Quoties aliqua praecipua agenda sunt in monasterio, convocet abbas omnem congregationem, et dicat ipse unde agitur, et audiens consilium fratrum, tractet apud se, et, quod utilius iudicaverit, id faciat; sic autem dent fratres consilium cum omni humilitatis subie-

Expositio.

cione, ut non praesumant procaciter defendere quod eis visum fuerit, sed magis in abbatis pendeat arbitrio, et quod salubrius esse iudicaverit, ei cuncti obediant; et in explicatione huius tertii capituli sit praxis observata et stabilita per constitutiones auctoritate apostolica approbatas in congregationibus S. Benedicti tam Hispaniae quam Galliae, quod abbates dictarum congregationum suffragium qualificatum habeant tam in receptione et approbatione novitiorum quam in aliis agendis, ita scilicet, ut in deliberationibus illa sententia praevaleat, eiusque conclusioni assentiantur omnes, cui fuerit suffragiorum pluralitas supra medietatem, aut, in aequalitate, a qua stet abbas; ac in plerisque aliis regulae praefatae capitulis concedatur abbatibus plena et absoluta facultas agendi, illiusque praeceptis omnes obedire, et agenda ab illius arbitrio pendere debere cautum reperiatur) nihilominus solent aliqui abbates dicti Ordinis Cisterciensis in receptionibus novitiorum, tam ad habitum quam ad professionem, stare maiori parti suffragiorum, licet, habito consilio, decisio ab illis pendeat, ut ex regula patet.

Positio.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, in congregationibus monachorum Ordinis sancti Benedicti tam Galliae quam Hispaniae abbates qualificatum sive duplex suffragium habeant, ita ut quando suffragia sunt paria, si sex in una, et sex in altera parte inveniantur, etiam numerato suffragio abbatis, illa pars praevaleat et censeatur maior, executionique proinde mandanda sit, pro qua stat abbas tamquam praeses; praefatus vero Dionysius procurator generalis simile qualificatum seu duplex suffragium abbatibus praefati Ordinis Cisterciensis a nobis concedi summopere desideret:

§ 3. Nos, ipsius Dionysii procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, quod in posterum, quandocumque declarationes capitulares in monasteriis Ordinis praefati Cisterciensis habendae sint, ea pars in paritate suffragiorum praevalere et praeferrri debeat, cui abbas monasterii consensus sui praerogativam superaddere voluerit, auctoritate apostolica, tenore praesentium, declaramus atque decernimus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime et inviolabiliter observari, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dicti Ordinis Cisterciensis, eiusque monasteriorum quorumcumque, etiam iuramento,

Statut ut in rubrica.

Decretum irritans.

Derogatio contrarium.

confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio- rum Bder.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique habeatur in iudicio et extra illud, quae adhiberetur praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem; sub annulo Piscatoris, die xxviii septembris MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 28 septembris 1672, pontif. anno III.

Registr. in Segret. in libro Brevium mensis septembris.

CXIV.

Præceptum in Cappuccinos custodiae Navarrae, ne audeant conventum seu domum aedificare in loco Vianae Calaguritanae dioecesis, et perpetuum super hoc silentium eis impositum.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Expositio causae.

§ 1. Alias felicitis recordationis Alexandro VII praedecessori nostro, pro parte tunc existentium fratrum conventus oppidi civitatis nuncupati de Viana Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia

nuncupatorum Calaguritanae dioecesis, exposito, quod, cum antea tunc existentes fratres Cappuccini custodiae Navarrae, novum conventum eorum Ordinis in dicto oppido erigere praetendentes, hospitium ibidem de facto aperuissent, sed inde per duos episcopos successores semper reiecti fuissent, etenim, praevia sententia definitiva, Congregatio tunc existentium S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, ad quam causa huiusmodi devoluta reperiebatur, partibus auditis, et dilecto filio nostro Marcello eiusdem S. R. E. cardinali Santa-crucio nuncupato referente, re mature examinata et discussa, iniunxerat et praeceperat memoratis et fratribus Cappuccinis Custodiae Navarrae, eorumque superioribus ad quos spectabat, ne in praedicto loco Vianae conventum aut hospitium sive sub quovis titulo domum permanentem ullo modo fundare et retinere auderent, aut praesumerent, sed iuxta tenorem sententiae ab Ordinario Calaguritano datae sub die xxiv maii MDCLX, seu alio veriori tempore, ab hospicio iam ut dicebatur aperto et retento omnino discederent; ut autem huius decreti executioni tutius caveretur, eidem Ordinario commiserat, ut eosdem Cappuccinos, quatenus parere recusarent, sub censuris aliisque sibi benevisis poenis, cogeret et compelleret, in contrarium non obstantibus quibuscumque, et aliis prout in ipsius Congregationis decreto desuper die xvii novembris MDCLXII emanato dicebatur contineri; et subinde, reposita causa die xix septembris MDCLXIV eadem Congregatio decretum praedictum confirmaverat, perpetuumque eisdem fratribus Cappuccinis silentium imponendum esse decreverat; et postmodum, concessa rursus dictis fra-

1 Videtur legend etiam pro etenim (R. T.).

tribus Cappuccinis novā audientia super articulo an esset locus praetensae fundationi novi conventus in dicto oppido Vianae, die xvi ianuarii MDCLXV resolutum fuerat, non esse locum fundationi, idque ad relationem praedicti Marcelli cardinalis; verum, illo absente, die xii martii subsequēntis iidem fratres Cappuccini, insciis exponentibus supradictis, extorserant a praedicta cardinalium Congregatione licentiam erigendi dictum novum conventum, accedente licentia Ordinarii; et in eadem expositione subiuncto, quod dicti exponentes successive, nempe die xxiv novembris eiusdem anni MDCLXV, recursum ad ipsum Alexandrum praedecessorem in eius signaturā gratiae super praemissis habuerant, cupiebantque iuxta resolutionem, utraque parte informante, in eadem signaturā captam, causae huiusmodi finem imponi:

§ 2. Idem Alexander praedecessor, supplicationibus eorumdem exponentium nomine sibi super hoc humiliter porrectis inclinatus, praedictos fratres Cappuccinos super praetensā fundatione conventus seu hospitii in loco Vianae Calaguritanae dioecesis amplius non audiri, auctoritate apostolicā mandavit ac decrevit, eisdemque perpetuum desuper silentium imposuit, et aliās, prout in ipsius Alexandri praedecessoris litteris desuper die iii septembris MDCLXV¹ in simili formā Brevis expeditis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur.

§ 3. Cum autem, sicut dilecti filii fratres Minores de Observantiā nuncupati supradicti conventus oppidi Vianae nobis nuper exponi fecerunt, praedicti fratres Cappuccini die xxx decembris proxime praeteriti, sub nomine dilectorum filiorum capituli ecclesiae et magistra-

tus saecularis dicti oppidi Vianae, nemine citato nec audito, obtinuerint a nobis rescribi Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. praedictae cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae, ut eius arbitrio, non obstantibus clausulis in dictis Alexandri praedecessoris litteris appositis, posset iterum huiusmodi negotium examinari et definiri, et in executionem rescripti huiusmodi eadem Congregatio venerabili fratri moderno episcopo Calaguritano scribi mandaverit ut informationem super his ad ipsam Congregationem transmitteret; licet autem transmissa per eundem episcopum nova relatio memoratis fratribus Cappuccinis favorabilis praetendatur, nullo tamen modo attendenda videatur, quippe quae aliis duabus relationibus antecessorum episcoporum, eorumque sententiae definitivae, ac probationibus iudicialibus in processu causae et causarum huiusmodi contentis et insertis adversetur; et propterea exponentes praedicti perpetuum eisdem fratribus Cappuccinis silentium de novo imponi, tandemque huiusmodi dispendiosas et scandalosas lites finire summopere desiderant:

§ 4. Nos, easdem lites penitus et omnino dirimere ac tollere, ipsosque exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causā latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praemissorum dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas¹ fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis in-

¹ Edit. Main. legit *absolutos* (R. T.).

Decreto n. Alexandri VII.

Introducto novae causae.

Statuit ut in rubrica.

clinati, de memoratorum cardinalium, qui suprascriptum praetensae fundationis negotium iterum examinarunt atque discussissent ac desuper praedicti moderni episcopi Calaguritani relationem et partes informantes audiverunt, consilio, decreta ab eorumdem cardinalium Congregatione aliās ad favorem fratrum Minorum de Observantiā dicti conventus de Viana emanata et in praedictis Alexandri praedecessoris litteris die iii septembris MDCLXVI¹ expeditis relata, in quibus ipsa cardinalium Congregatio persistendum esse die xix augusti proxime praeteriti decrevit, auctoritate apostolicā, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis observantiae et apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac perpetuum praedictis fratribus Cappuccinis silentium super praemissis imponimus, ipsosque fratres Cappuccinos circa huiusmodi fundationis petitionem non esse amplius audiendos, harum serie, eadem auctoritate, decernimus et declaramus.

Decreto n. rilius.

§ 5. Decernentes pariter ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, et illis plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 6. Non obstantibus praemissis, et constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicā, vel quavis firmitate aliā roboratis, statutis et

consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliās in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxx septembris¹ MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 30 septembris 1672, pontif. anno III.

Registrata in Secretariā in lib. Brevium mensis septembris.

CXV.

Constitutio abrogationis omnium indulgentiarum seu privilegiorum personalium fratribus Ordinis Minorum de Observantiā et Reformatorem seu Strictioris Observantiae a quibusvis quoquomodo contra et praeter eiusdem Ordinis constitutiones concessorum.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Sacrosancti apostolatus officium, quod inscrutabilis divinae sapientiae atque clementiae altitudo humilitati nostrae, meritis licet et viribus longe impari, committere dignata est, salubriter exequi iugi vigilantia satagentes, in eam praecipue curam sollicitis studiis incumbimus, ut christifideles Altissimi obsequiis sub suavi religionis iugo mancipati, sublatis iis quae regulari eorum observantiae atque disciplinae detrimentum adferre noscuntur, iuxta regulas in

¹ Male, ut puto, edit. Main. legit *novembris* (R. T.).

Exordium.

eorum institutis prospere dirigantur, illisque firmiter insistentes, multiplicibus in dies, benedicente Domino, proficiant incrementis.

Abusus intro-
ductos.

§ 1. Cum itaque (sicut accepimus) in Ordine fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia et Reformatum, seu Stricteris Observantiae nuncupatorum, introductus fuerit abusus ut passim fratribus indultum voti perpetui aliaque privilegia personalia concedantur, ex quo magnum relaxationi ostium aperitur¹ et gravissimum paupertati et humilitati, quas dictus Ordo profitetur, nocuum mentum infertur:

Revocat om-
nia indulta per-
sonalia dictis
fratribus con-
cessa

§ 2. Nosque², regularem disciplinam ubique vigere et omnem illius relaxationis viam praeccludi summopere cupientes, de opportuno remedio, quantum cum Domino possumus, providere volentes, ac felicitis recordationis Urbani Papae VIII praedecessoris nostri inhaerentes vestigiis, motu proprio, ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, omnia et quaecumque indulta seu privilegia personalia quomodocumque nuncupata, quibusvis dicti Ordinis fratribus, cuiuscumque dignitatis, qualitatis et conditionis existant (carissimorum in Christo filiorum nostrorum regis Romanorum in imperatorem electi ac aliorum regum concionatoribus et confessariis dumtaxat exceptis), quocumque titulo, praetextu, causa et occasione, ad cuiusvis instantiam et supplicationem, tam a nobis et Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, ac quibusvis S. R. E. cardinalium congregationibus, quam etiam a venerabili fratre nostro Francisco episcopo Ostiensi eiusdem S. R. E. cardinali Barberino nuncupato, dicti Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protectore,

¹ Edit. Main. legit *aperiatur* (R. T.).

² Simpliciter lege Nos (R. T.).

aliisque eiusdem Ordinis protectoribus, ac a quibuslibet Ordinis huiusmodi superioribus, hactenus quoquomodo contra et praeter regularia Ordinis praedicti instituta et apostolicas constitutiones concessa, harum serie perpetuo revocamus, annullamus, cassamus, abrogamus et abolemus, illaque perpetuo revocata, cassata, abrogata et abolita, viribusque et effectu vacua fore, neminique ullatenus suffragari, neque de cetero a quoquam concedi posse, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum camerae apostolicae auditores, ubique iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.

§ 3. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis privationisque suorum officiorum ac vocis activae et passivae poenis eo ipso incurrendis, dilectis filiis ministro ac vicario seu commissario generalibus et ministris provincialibus, aliisque dicti Ordinis superioribus, ut, quamprimum praesentes nostrae litterae pervenerint, omnes et singulos patres et fratres Ordinis huiusmodi, similia indulta seu privilegia habentes, illos eo ipso privatos et spoliatos esse declarent, nec quemquam illis uti sinant vel permittant, inobedientes quoslibet et rebelles opportunis iuris et facti remediis, iuxta regularia eiusdem Ordinis statuta apostolica auctoritate confirmata, omni et quacumque appellatione, reclamatione et recursu remotis, compescendo.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis litteris apostolicis super concessione seu confirmatione concessionis privilegiorum huiusmodi emanatis, aliisque ordinationibus et constitutionibus apostolicis, necnon dicti Ordinis, etiam

Mandat super-
rioribus indul-
tarios declarare
dictis indultis
esse privatos.

Obstantia mo-
moral.

CXVI.

Confirmatio decretorum a generali Ordinis eremitarum sancti Augustini de suorum assistentium consilio editorum circa introductionem, observantiam et perpetuam conservationem vitae communis in Lyciensi et Terrae Soleani, aliisque dicti Ordinis conventibus, in quibus vita huiusmodi introducetur.

Clemens Papa X.
ad perpetuam rei memoriam.

Sollicitudo pastoralis officii, quo Ecclesiae Catholicae regimini per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam, nullo licet meritorum nostrorum suffragio, praesidemus, nos admonet, ut, ad ea, quae salutem christifidelium Altissimi obsequiis sub suavi religionis iugo mancipatorum directionem concernunt, favorabiliter intendentes, quae a superioribus regularibus restituendae conservandaeque religionis studio provide facta esse noscuntur, apostolici muniminis nostri praesidio constabiliamus.

Exordium.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius procurator generalis Ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini, quod, cum quondam Ignatius Valente conventum civitatis Lyciensi dicti Ordinis haeredem instituerit¹, ea lege ut observantia et exacta vita communis, quam dilectus pariter filius Augustinus de Soleano, frater expresse professus eiusdem Ordinis, in sacra theologia magister, dum provincialatus provinciae apostolicae dicti Ordinis munere fungebatur, in eodem Lyciensi et S. Mariae del Reposo nuncupatae terrae de Soleano Hydrontinae dioecesis conventibus introduxerat, in ipso conventu Lyciensi restitueretur, ac dictum Augustinum, cum onere procurandi restitutionem vitae

Series facti
exposita a pro-
curatore gene-
rali Ordinis fra-
trum eremitarum
sancti Augusti-
ni.

iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, in genere vel in specie, seu alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis et innovatis;

Generaliter
derogat.

§ 5. Quibus omnibus et singulis, etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumpto-
rum idos.

§ 6. Volumus autem ut eorundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem sub annulo Piscatoris, die VII octobris MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 7 octobris 1672, pontif. anno III.

Registrata in Secretariis in lib. Brev. mensis octobris, parte utraq., fol. 137.

¹ Edit. Main. legit *instituit* (R. T.).

communis huiusmodi in eodem conventu Lyciensi, testamentariae suae dispositionis executores deputaverit: dilectus etiam filius Hieronymus Valvasorius, prior generalis Ordinis praefati, de assensu suorum consilio, circa restitutionem, observantiam perpetuamque conservationem vitae communis, tam in praefatis Lyciensi, et terrae Soleani quam in quibusvis aliis eiusdem Ordinis conventibus vitam communem huiusmodi, ad praescriptum decretorum a Congregatione S. R. E. cardinalium super statu regularium deputata iussu felicis recordationis Alexandri Papae VII praedecessoris nostri die XIII septembris MDCLIV emanatorum, benedicente Domino amplexuris, nonnulla decreta edidit tenoris qui sequitur, videlicet:

Decreta prioris generalis congregationis.

I. « In conventu S. Angeli de Lycio restituatur, et quatenus opus est de novo instituat, et in conventu S. Mariae Reposi de Soleano continuetur observantia et exacta vita communis ad praescriptum regulae, etc., ut inferius.

II. Exacta vita communis in dictis et huiusmodi conventibus iam et in futurum observantibus fiat ab omnibus et singulis patribus et fratribus, superioribus et subditis de familiâ degentibus, iuxta decreta sacrae Congregationis super statu regularium de mandato felicis recordationis Alexandri Papae VII sub die XIII septembris MDCLV, ad praescriptum regulae et constitutionum Ordinis, non obstante quavis laxiori consuetudine, servataque forma sacrorum canonum Concilii Tridentini et constitutionum apostolicarum, et praecipue decretorum sanctae memoriae Clementis Papae VIII, necnon statutorum praedicti nostri Ordinis (quae, pro certiori et firmitate observantia, ne allegari unquam possit ignorantia, unâ cum his decretis et aliis hactenus in Ordine factis, de consilio

etiam admodum RR. PP. qui nobis assistunt, excerptimus et declaravimus, et hac ipsâ die V septembris MDCLXXII nostrâ manu et sigillo munita, observanda illis et omnibus conventibus et fratribus, qui eandem vitam iam amplexi, et, Deo dante, in futurum amplexuri sunt, dedimus) ad litteram absque ullâ interpretatione aut glossâ, et indispensabiliter nisi cum infirmis et impotentibus, sub poenis in eisdem decretis, canonibus, et constitutionibus apostolicis contentis, necnon dictarum constitutionum Ordinis part. III, cap. VI, et part. VI, cap. IX, et statutorum supradictorum.

III. Postquam (restitutâ iam observantia) octo circiter novitii choristae recepti fuerint, et suam professionem emiserint in novitiatu Lycii, remaneant ibidem pro secundo novitiatu seu professorio clauso, quod eos nunc pro tunc ad studium pro ipsis tantum observantibus deputamus, ad studendum, si fuerint habiles, et primus novitiatus, qui, de mandato sacrae Congregationis super statu regularium, erat Lycii, transferatur (de assensu eiusdem sacrae Congregationis) ad conventum Soleani.

IV. Conventus Lycii sit sub immediata iurisdictione nostrâ et priorum generalium pro tempore, conventus vero Soleani sub iurisdictione procuratoris generalis, prout sunt ceteri conventus provinciae, cum conditionibus tamen infradicendis.

V. Pro hac primâ vice, confisi plurimum de integritate, doctrinâ, prudentiâ, ut supra, vitae communis exactiorisque observantiae zelo eiusdem magistri fratris Augustini de Soleano, eum deputamus et declaramus, prout tenore praesentium et nostri muneris auctoritate deputatum et declaratum esse volumus,

1 Potius lege *ex pro eos* (R. T.).

in priorem praedicti conventus nostri S. Angeli de Lycio ad triennium, et ultra ad aliud et plura, si vocales dicti conventus Lycii, elapso primo triennio, eum aliâ et aliâ vice et pluries proponere, nominare et praesentare voluerint; etiam solum, et non inter tres aut duos, ut in formâ inferius ponendâ. Pro conventu vero S. Mariae Reposi de Soleano confirmamus in priorem fratrem Lucam de Melpiniano electum a definitorio provinciae ad biennium a die dictae suae electionis.

VI. Deinceps priores eligantur ex ipsis solis Observantibus, et ab ipsis; ita ut primum in conventu Lycii sibi deligant duos vel tres, et ipsos sic delictos deinde nominent et praesentent patri generali pro tempore, et demum generalis ex duobus vel tribus ita praesentatis eligat unum, qui erit prior; et pariter in conventu Soleani primum sibi deligant duos vel tres, et deinde illos duos vel tres repraesentent definitorio provinciae, quod demum ex duobus vel tribus eligat unum, qui erit prior.

VII. Quod si prioratus ex morte, privatione, renunciatione, aut aliquâ ex aliâ causâ quodcumque vacaverit, tunc sit vicarius tam Lycii quam Soleani secundus qui cum priore electo fuit praesentatus, duraturus usque ad tempus novae electionis. Quod si illi etiam, aut alter ex illis, mortui fuerint, aut aliquâ ex causâ nolint et nequeant esse vicarii, tunc Lycii deligant tres vel duos ad prioratum, ex quibus generalis, ut supra, eligat unum, qui erit prior ad biennium et tot menses, quot defuerint usque ad consuetum tempus instituendi et ipsum adventum de novo instituti prioris; et Soleani deligant duos vel tres, ex quibus provincialis, ut supra, eligat unum, qui erit vicarius usque ad proximum capitulum seu congregationem, in quibus de-

finitorio praestabunt duos vel tres, dictum vicarium, et alium vel alios ab ipsis et ex ipsis observantibus deligendos, ex quibus duobus vel tribus definitorium eliget unum, ut supra.

VIII. Ita pariter ceteri quicumque eorum officiales eligantur ex ipsis et ab ipsis, proponente tamen ad electionem et post electionem eos confirmante eorum priore iam, ut supra, electo.

IX. In lectorem theologiae, seu regentem, et in lectorem philosophiae deputabitur a patre generali aliquis ex ipsis idoneus illis doctrinae sufficientiâ, exemplaris, et maxime exactae communis vitae studio, iuxta praedicta et praecipue Clementis PP. VIII decreta, probandus et approbandus. Quod si apud se non habuerint idoneum, aut pro lectore, aut pro regente, supplicabunt pro altero, aut pro utroque, eidem patri generali, qui providebit de idoneo a se probato, et qui sponte velit et debeat observantiam et exactam vitam communem eandem cum omnibus in omnibus et per omnia iuxta dicta et Clementis Papae VIII decreta sectari.

X. In actu visitationis in conventu Lycii per nos aut per a nobis deputandos, et in conventu Soleani per patrem provincialem, inquiratur super institutâ observantia, et transgressores ibidem corrigantur regulariter, non autem inde removeantur inconsultis priore et patribus consilii, et relinquuntur aut mittantur decreta; quod si aliqua iudicaverint observantiae conducere, fideliter referant priori generali, qui, si ei videbitur, decernat.

XI. Nulli, volenti venire zelo observantiae, licentia denegetur, dummodo eius praecedat acceptatio a priore cum patribus consilii. Non eligantur ipsi obser-

1 Videtur legendum *praesentabunt* (R. T.).

2 Edit. Main. legit *deligendis* (R. T.).

vantes in priores locales, nec in officiales conventuum, ubi dicta observantia non viget. Non amoveantur, aut transeant de familia in dictis conventibus, ubi dicta observantia non viget; sed tantum (donec, Deo iuvante, alii conventus observantes, iuxta pariter decreta sacrae Congregationis super statu regularium et haec nostra decreta et statuta, quae, ut supra, pro dictis et pro omnibus conventibus et fratribus, qui eandem vitam iam amplexi et in futurum amplexuri sunt, fecimus, fuerint) mutari possint ab uno in alium ex conventibus observantibus, tam si eam vitam post decretum sacrae Congregationis super statu regularium professi fuerint, quam si professi ante dictum decretum, aut ex dictis conventibus Lycii et Soleani pro hac primâ vice remanserint, aut ex aliis conventibus quocumque advenerint, et elapso anno (quo tempore iis erit liberum abire) a patribus vocalibus acceptati fuerint, nisi forte in poenam, utpote sitam¹, sanctae ordinationi de observantia et exactâ vitâ communi in dictis conventibus et aliis observantibus contradicere aut modo aliquo se opponere ausi sint vel fuerint, quapropter iuxta dictum decretum sacrae Congregationis super statu regularium amovendi sint, aut si emendatoriam ferre recusaverint, et iuxta regulam et constitutiones, a priore de consensu patrum consilii a societate, ne contagione pestiferâ plurimos perdant, proiciendi.

xii. Pro quibus omnibus inviolabiliter observandis, praecipimus omnibus et singulis nostris inferioribus, ne quovis praetextu, occasione, aut quaesito colore, dicto, facto, directe vel indirecte, per se vel per alium, ullis unquam futuris temporibus dicta decreta violare,

¹ Intelligat qui potest; forsân legendum si tam (R. T.).

infringere, aut eis quoquo modo contraire, nec supradictos fratres a dictâ observatione turbare aut molestare, et ne a dictis et aliis in futurum simili modo observantibus conventibus dictam observantiam et exactam vitam communem auferre aut auferendam audeant quomodolibet attentare, sub poenis numero tertio¹ memoratis, necnon privationis officiorum, graduum ac vocis activae et passivae in perpetuum, et excommunicationis latae sententiae, quam trinâ canonicâ monitione praemissâ in his scriptis licet inviti ferimus, ipso facto, absque aliâ declaratione, sed solâ protestatione et attestazione in scriptis, iuramento et subscriptione maioris partis conventus firmatâ, cum expressione causae propter quam, et expressione pariter huius nostri decreti decimi, virtute cuius declarantur incursi, incurrenda².

xiii. Haereditas Ignatii Valente de Lycio vigore eius testamenti sub die x octobris MDCLXXI, in quo reliquit praedictum nostrum conventum S. Angeli de Lycio suum haereditem universalem, cum adiectâ conditione, quod in eo restituatur observantia et exacta vita communis, iuxta decreta sacrae Congregationis super statu regularium de mandato Alexandri PP. VII acceptatur ad seriem et tenorem eiusdem testamenti a nobis visi, discussi et considerati, prout tenore praesentium et nostri muneris auctoritate illam acceptamus et acceptandam esse volumus et mandamus.

xiv. Et ad perpetuam validitatem, firmitatem, subsistentiam, durationem, et ad cautelam ad tollendos defectus, supplicamus sanctae Sedi Apostolicae, eiusque sacris Congregationibus: 1° quod

¹ Lege secundo, nam numerationem nos mutavimus (R. T.).

² Potius lege incurrendis nempe poenis, vel incurrendae nempe excommunicationis (R. T.).

(non obstantibus constitutionibus nostri Ordinis, III part., cap. IV, quod suppositio conventuum sub immediatâ curâ patris generalis fiat per capitulum generale) supradictus conventus S. Angeli de Lycio ponatur et sit in futurum et in perpetuum sub immediatâ curâ et iurisdictione procuratoris pro tempore, quem admodum alii conventus generales, cum dictâ tamen observantia et exactâ vitâ communi, et modo ac formâ ut supra: 2° quod (non obstante Bullâ sanctae memoriae beati Pii V pro reformatione Ordinis Eremitarum S. Augustini, Quoniam in reparandam, MDLXX, de duratione officiorum ad biennium, et decreto patris generalis Fivisani, confirmato a sanctae memoriae Clemente PP. VIII, Universalis, MDXCVI, de non protrahendis officiis ultra sexennium) praedictus magister frater Augustinus de Soleano possit esse et sit prior ut supra; et aliis non obstantibus quibuscumque, et ad tollendos, si qui sunt, alios quoscumque defectus, et ut praedicta omnia et singula approbare, confirmare et apostolicâ auctoritate roborare dignetur.

Confirmatio apostolica decretorum decretorum.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, procurator generalis et Augustinus praefati decreta huiusmodi, quo firmiter subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summo perere desiderant: nos, specialem ipsis procuratori generali et Augustino gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos¹ fore cen-

¹ Cohærentius lege absolutas (R. T.).

sententes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decreta praeinserta, a memorato Hieronymo procuratore generali edita, ut praefertur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 3. Ceterum, tam praefatum Hieronymum modernum et pro tempore existentem procuratorem generalem, quam dilectos filios modernos et futuros vicarios generales congregationum et procuratores provinciales provinciarum et superiores locales conventuum Ordinis praefati, per praesentes serio monemus, ut, suae obligationis memores, exactam vitam communem in conventibus potissimum designatis pro novitiatibus et professoriis, ubi introducta non est, omnino introduci, quavis contrariâ consuetudine seu potius corruptelâ non obstante, et ubi introducta est, conservari maxime procurent, in districto Dei iudicio neglecti muneris rationem reddituri.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras et decreta praeinserta semper firma, valida et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Quocirca dilecto filio nostro et Apostolicae Sedis in regno Neapolis nun-

Monito ad superiores disti Ordinis et vitam comunem intro ducant et retineant.

Decretum irritans.

Executores designat.

cio, ac venerabilibus fratribus archiepiscopo Hydruntinensi, et Lyciensi ac Bisignanensi episcopis, per praesentes committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel tres, aut duo, vel unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte interesse in praemissis habentium, seu alicuius eorum, desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes litteras et in eis contenta huiusmodi, ab illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, inviolabiliter et inconcusse observari, omnesque et singulos, quos ipsae praesentes litterae concernunt, praemissorum omnium et singulorum commodo et effectu pacifice frui et gaudere; non permittentibus illos desuper a quoquam, quavis auctoritate, quomodolibet indebite molestari, perturbari vel inquietari; contradictores quoslibet et rebelles per censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo; legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Derogatio
contrariorum.

§ 6. Non obstantibus recolendae memoriae Bonifacii Papae VIII praedecessoris pariter nostri de una, et concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium in iudicium non trahatur, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, Ordinis eiusque congregationum, provinciarum et conventuum huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et

consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes¹, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 7. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam² in iudicio quam extra illud habeatur, ipsis quae praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptorum
fides.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VIII octobris MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 8 octobris 1672, pontif. anno III.

Registrata in Secretaria Brevium in libro mensis octobris, part. ultraque, fol. 161.

CXVII.

Declaratio circa ius conferendi habitum Tertii Ordinis sancti Francisci competens tantum fratribus eiusdem Tertii Ordinis nationis Gallicanae, et Cappuccinos eiusdem nationis excludens.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii fratres Tertii Ordinis sancti Francisci Congregationis Gallicanae, quod, licet Congregatio venerabilium fratrum no-

Expositio facti.

¹ Vocem habentes nos addimus (R. T.).

² Particulam tam nos addimus (R. T.).

strorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, in controversiam inter ipsos exponentes ex una et dilectos pariter filios fratres Ordinis Minorum eiusdem sancti Francisci Cappuccinorum nuncupatorum in regno Galliarum degentes ex altera partibus circa ius conferendi habitum Tertii Ordinis sancti Francisci utriusque sexus personis saecularibus, easque dirigendi, vertente, die XIII martii proxime praeteriti, partibus pluries auditis, decrevisset ut fratres Cappuccini praefati ab huiusmodi habitus collatione et directione penitus abstererent, nihilominus, dilecto etiam filio procuratore generali Ordinis fratrum Cappuccinorum conquerente se in iuribus suis sufficienter auditum non fuisse, eadem cardinalium Congregatio die XX eiusdem mensis mandavit ab expeditione sui decreti huiusmodi supersederi, utque dictus procurator generalis quasdam provisionales in simili forma Brevis litteras, quas¹ a recolendae memoriae Clemente Papa IX praedecessore nostro ad praefati Ordinis fratrum Minorum Cappuccinorum favorem emanasse asserebat, partibus communicaret.

Petitio.

§ 1. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praefatus procurator generalis id non praestiterit, nihilque habeat, quod pluries, et in diversis contradictoriis, tam coram praefata, quam coram altera, nempe venerabilium fratrum nostrorum eiusdem S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum, Congregationibus non fuerit alias a dictis fratribus Cappuccinis productum; et propterea dicti exponentes, ut huiusmodi controversiae iam toties et tam solemniter decisae, et novissime coram dicta cardinalium Congregatione ter expositae, finis tandem imponatur, ac alia

¹ Edit. Main. legit quam pro quas (R. T.).

quinque decreta a praefatis duabus cardinalium Congregationibus respective contra praefatos fratres Cappuccinos emanata necnon desuper expeditae pariter in forma Brevis litterae apostolicae observentur, opportune sibi in praemissis a nobis provideri et ut infra indulgeri summopere desiderent:

§ 2. Nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praemissorum dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de memoratorum cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, qui, partibus auditis, in decreto alias, videlicet dicta die XIII maii proxime praeteriti, edito persistendum esse censuerunt, consilio, praefatis fratribus Minoribus Cappuccinis nuncupatis, ne in posterum in admittendis mulieribus ad habitum Tertii Ordinis sancti Francisci, sive in ipsis dirigendis se ingerant, auctoritate apostolica, tenore praesentium, interdicimus, ac praedictis fratribus Cappuccinis perpetuum super praemissis silentium imponimus.

Statuit ut in
rubrica.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios ac delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si

Decretum irritans.

secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum remolio.
§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis;

Illorumque derogatio.
§ 5. Quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praesentium effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die x octobris MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat die 10 octobris 1672, pontif. anno III.

Registrata in Secret. in lib. Brevium mensis octobris.

CXVIII.

Statutum perpetuum collegii Germanici et Ungarici, quod convictores quicumque in dictum collegium recepti, et quandocumque recipiendi, iuramentum de discedendo ab Urbe, ac in Germaniam revertendo statim atque studiorum tempus fuerit absolutum, praestare teneantur.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Alumni collegii Germanici et Hungarici in ingressu vel paulo post turant in
Cum (sicut accepimus) dilecti filii alumni collegii Germanici et Hungarici de Urbe in ipsius collegii ingressum,

sive paulo post, inter alia iuramentum praestare soleant, quod, absoluto ibidem studiorum tempore, quando inde dimittentur, ab Urbe statim discessuri, et in Germaniam reversuri sint; in dictum vero collegium, praeter alumnos, etiam recipiuntur nonnulli convictores, qui iuramentum huiusmodi non praestant, sed, peracto studiorum curriculo, in Urbe praefatâ quandoque moram trahunt, et excusso disciplinae, quam in eodem collegio praefato servaverant, iugo, eam morum innocentiam, quam ex patriâ attulerant, et in collegio praefato colucrant, non satis studiose timentur, in animarum suarum perniciem, ipsiusque collegii existimationis detrimentum:

Statuit ut in rubrica.
§ 1. Nos, ex commissae nobis caelitus apostolicae sollicitudinis munere, opportunum huic malo remedium, quantum cum Domino possumus, adhibere cupientes, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, ut convictores quicumque in collegium praefatum recepti, et quandocumque recipiendi, iuramentum pariter de discedendo ab Urbe supradictâ, ac in Germaniam revertendo statim atque studiorum cursum ibidem absolverint, seu aliâs ex ipso collegio dimittentur, ad instar memoratorum alumnorum, praestare omnino teneantur, tenore praesentium, perpetuo statuimus et ordinamus.

Decretum irritans.
§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore et quandocumque spectabit, inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E.

1 Potius lege recipiuntur (R. T.).

Germaniam reversuros.

cardinales, collegii praefati protectores, aliosve quoslibet quacumque praeeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, et, quatenus opus sit, dicti collegii, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xvi octobris MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 16 octobris 1672, pontif. anno III.

Registrata in Secret. in lib. Brevium mensis octobris, parte utraque, fol. 133.

CXIX.

Confirmatio decreti Clementis IX super unionis dissolutione Congregationum eremitarum Camaldulensium Montis Coronae et aliarum nationum, cum commemoratione poenae et censurarum.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Ad pastoralis dignitatis fastigium, nullo licet meritorum nostrorum suffragio, per

ineffabilis divinae bonitatis divitias evecti, ea, quae a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, stabiliendae inter religiosos viros a saeculi turbis segregatos et Altissimi obsequiis sub laudabili strictioris observantiae instituto ad dictos tranquillitatis studio, sapienter disposita esse noscuntur, ut firmiora sint et serventur exactius, apostolici praesidii nostri patrocinio libenter corroboramus, illisque, ne temerario cuiusquam ausu violentur, novas sanctiones adiungimus, sicut conspiciamus in Domino rationi esse consentaneum.

§ 1. Aliâs siquidem, cum inter eremitas Camaldulenses nationis Etruriae sub nomine *Congregationis Eremitae Sacrae*, ex unâ, ac nostrorum Status nostri Ecclesiastici, domini Veneti, regni Neapolis, Poloniae et Germaniae sub nomine *Congregationis Montis Coronae* respective militantes, ex alterâ, necnon illos nationis Pedemontanae ex aliâ partibus, variae controversiae exortae et suscitatae fuissent, felicis recordationis Clemens Papa IX praedecessor noster, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione suis, deque apostolicae potestatis plenitudine, unionem, anexionem et incorporationem eremi Camaldulensium Etruriae, sive provinciae Aretinae, ac Congregationis Montis Coronae, earumque respective eremorum, monasteriorum, membrorum et aliorum locorum regularium invicem, uniusque Congregationis ex illis sic unitis, annexis et incorporatis erectionem et institutionem dudum a recolendae memoriae Urbano Papa VIII praedecessore pariter nostro factas, necnon aliam unionem sive incorporationem eremi Camaldulensium prope Taurinum sitae, unâ cum aliis eremis, domibus et locis ab eâ dependentibus,

Clemens per hanc litteras unionem ab Urbano VIII factam dissolvit.

1 Videtur legendum nationum pro nostrorum (R. T.).

sive quoquomodo ad illam pertinentibus, ad praefatam Congregationem Camaldulensium Montis Coronae pridem factam, et ab eodem Urbano praedecessore confirmatam, revocavit, dissolvit, irritavit et annullavit, ac nationes praefatas ab invicem separavit, easque ad formam regiminis, quo ante uniones respective gubernabantur, reduxit, et alias, prout uberius continetur in ipsius Clementis praedecessoris litteris desuper in simili forma Brevis expeditis tenoris qui sequitur, videlicet:

Tenor litterarum Clementis IX.

§ 2. *Clemens Papa IX, ad perpetuam rei memoriam.* Illius, qui charitas est et Deus pacis, vices, licet immeriti, gerentes in terris, ad ea peculiare vigilantiae nostrae curas libenter convertimus, per quae religiosae christifidelium, qui, abnegantes semetipsos, divinis obsequiis se se sub suavi arctioris atque severioris disciplinae iugo devoverunt, quieti consulatur, prout maturam deliberatione adhibita salubriter expedire in Domino arbitramur. Dudum siquidem felicis recordationis Urbanus VIII praedecessor noster, certis tunc expressis causis adductus, eremum Camaldulensium Etruriae, sive provinciae Aretinae, ac Congregationis Montis Coronae Ordinis Camaldulensium, earumque respective eremos, monasteria, membra et alia loca regularia ab eis dependentia, invicem perpetuo univit, annexit et incorporavit, ac ex eis omnibus sic unitis, annexis et incorporatis unicam dumtaxat Congregationem, non amplius Montis Coronae, sed Eremitarum Camaldulensium de cetero nuncupandam, cuius caput esset praefata eremus Camaldulensium Etruriae, similiter perpetuo erexit et instituit; ac insuper idem Urbanus praedecessor unionem et incorporationem eremi Camaldulensis in montibus prope civitatem Taurinensem sitae, una cum aliis eremis

et domibus et locis ab ea dependentibus, sive quoquomodo ad illam pertinentibus, praefatae Congregationi Camaldulensi Montis Coronae, sub certis tunc expressis conditionibus factas, auctoritate apostolica approbavit et confirmavit, et alias, prout in binis ipsius Urbani praedecessoris litteris desuper in simili forma Brevis die VIII octobris MDCXXXIV et die VIII augusti MDCXXXV respective expeditis, quarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur.

Cum autem (sicut accepimus) subinde inter dilectos filios eremitas Camaldulenses, illos nimirum nationis Etruriae qui militant sub nomine Congregationis eremi sacrae, ex una, et illos nationum Status nostri Ecclesiastici, domini Veneti, regni Neapolis, Poloniae et Germaniae, qui olim militabant sub nomine Congregationis Montis Coronae, ex altera, ac illos nationis Pedemontanae, ex alia respective partibus, variae differentiae ac controversiae exortae et suscitatae fuerint: nos, pro commissam nobis caelitus pastoralis officii curam opportunum huiusmodi dissidiis remedium adhibere, et fraternae charitatis amoenitatem inter eremitas praefatos, quantum cum Domino possumus, restituere atque firmiter solidare cupientes, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, qui controversias et differentias praefatas, ex commissione recolendae memoriae Alexandri PP. VII praedecessoris pariter nostri, mature ac diligenter examinarunt et perpenderunt, consilio, motu proprio, ac ex certa scientia et maturam deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, unionem, annexionem et incorporationem eremi

Camaldulensium Etruriae, sive provinciae Aretinae, ac Congregationis Montis Coronae, earumque respective eremorum, monasteriorum, membrorum et aliorum locorum regularium praefatorum invicem, uniusque Congregationis, ex illis sic unitis, annexis et incorporatis, erectionem et institutionem, a memorato Urbano praedecessore factas, necnon alteram unionem sive incorporationem eremi Camaldulensium in montibus prope Taurinum sitae, una cum aliis eremis, domibus et locis ab ea dependentibus, sive quoquomodo ad illam pertinentibus, ad praefatam Congregationem Camaldulensium Montis Coronae factam, et ab eodem Urbano praedecessore confirmatam, ut praefertur, et, prout illas respective concernunt, emanatas desuper ipsius Urbani praedecessoris litteras praefatas, ex nunc tenore praesentium revocamus, dissolvimus, irritamus et annullamus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuumus, ac ex nunc revocatas, dissolutas, irritas et annullatas, viribusque et effectu vacuas esse et fore decernimus et declaramus, necnon nationes praefatas ab invicem separamus, easque ad formam regiminis, quomodo ante uniones huiusmodi respective gubernabantur, reducimus.

Praeterea dilecto filio nostro Petro eiusdem S. R. E. cardinali Vidono nuncupato, Ordinis huiusmodi apud nos et Sedem Apostolicam protectori, per easdem praesentes motu pari committimus, ut cuilibet ex dictis nationibus leges et consuetudines antiquas ex laudabili earum instituto auctoritate nostra apostolica statuat, exacteque observari faciat, ius unicuique tribuat, causas et lites decimat et terminet, ceteraque faciat, quae ad maiorem Dei cultum et gloriam, ac dictarum nationum tranquillitatem conducere arbitratur: nos enim

ipsi Petro cardinali et protectori quamcumque necessariam et opportunam ad praemissa facultatem, harum serie, motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, tribuimus et impartimur.

Decernentes easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod eremita praefati et alii quilibet in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, etiamsi cuiusvis status, ordinis, conditionis, praesentiae et dignitatis, aut alias speciali et individuali mentione digni existant, illis non consenserint, seu ad ea citati, vocati et auditi, aut causae, propter quas ipsae praesentes emanaverint, adductae, verificatae et iustificatae non fuerint, vel ex alia quacumque quantumvis legitima, pia et privilegiata causa, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae vel interesse habentium consensus¹, aliove quolibet quantumvis magno et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, ad terminos iuris reduci, aut in controversiam revocari, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari, vel impetrato, aut etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare posse, sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis

¹ Male edit. Main. legit *consensu* (R. T.).

respective inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praefatae cardinales, etiam de latere legatos, dictae Sedis nuncios, et alios quoslibet quacumque praesentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Non obstantibus praefatis Urbani praedecessoris litteris, ac, quatenus opus sit, nostrae et cancellariae apostolicae regulae de non tollendo iure quaesito, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictorum eremorum et congregationum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis etiam eisdem eremis et congregationibus, earumque personis quibusvis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, ac alias in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum

nihil penitus omissis, et forma in illis tradita observata, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die 24 octobris 1667, pontificatus nostri anno 1.

§ 3. Cum autem (sicut pariter accepimus) nonnulli eremitarum nationum praedictarum novas uniones ipsarum nationum procurare, ac ad eum effectum subscriptiones quorundam simplicium eremitarum dictae Congregationis Montis Coronae emendicare moliantur, non sine notabili observantiae regularis detrimento, ac recidivarum inquietudinum atque perturbationum periculo: nos, eiusmodi malis ansam mature praecidere ac religiosae eremitarum praefatorum tranquillitati, quantum cum Domino possumus, consulere cupientes, motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, praesentis Clementis praedecessoris litteras, cum omnibus et singulis in eis contentis, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et approbamus, inviolabilis et irrefragabilis apostolicae firmitatis vim, robur et efficaciam adiungimus.

§ 4. Ac in omnibus et singulis memoratarum Congregationum seu trium

1 Edit. Main. legit praefatarum (R. T.).

dictarum Congregationum ditione tractare.

nationum eremis, tam subditis quam superioribus, etiam maioris officio fungentibus, seu alias quocumque gradu, dignitate, officio vel praesentia praeditis, nunc et pro tempore existentibus, ne de cetero de nova Congregationum seu nationum praefatarum unione, seu incorporatione, sive nova unius Congregationis ex illis erectione et institutione, per se, vel alium, seu alios, verbo vel scripto, seu alias quomodocumque et qualitercumque, sive directe sive indirecte, sub quocumque etiam charitatis praetextu, colore vel ingenio, tractare, ullosve tractatus forsitan incoeptos continuare, aut novos inire, seu quovis modo tractantibus consentire audeant quomodolibet seu praesumant, sub excommunicationis, ac privationis vocis activae et passivae necnon officiorum quorumcumque per eos obtentorum, perpetuaeque ad illa et alia quaelibet in posterum obtinenda inhabilitatis poenis per contrafacientes ipso facto absque ulla alia declaratione incurrendis, a quibus absolutionem, seu adversus illas rehabilitationem, nemo praeter nos seu Romanum Pontificem pro tempore existentem (nisi in mortis articulo constitutis, quoad excommunicationem huiusmodi dumtaxat) concedere valeat, tenore praesentium, districte prohibemus et interdiciamus; laicos vero seu conversos eremitas dictarum nationum respective, qui praesenti prohibitioni contravenierint, praeter et ultra excommunicationem praefatam, etiam poenam reclusionis in carcere ad decennium puniri et castigari volumus.

Decretum irritans.

§ 5. Decernentes easdem praesentes et praesentis litteras semper et perpetuo firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros

1 Male edit. Main. legit praedictis pro praeditis (R. T.).

effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, nec de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis formali ac individuum expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, redargui, in controversiam vocari, seu ad terminos iuris reduci, aut adversus illas restitutionis in integrum, aperiitionis oris, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari vel intentari, seu impetrato, aut etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus concessis vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo unquam posse, sicque et non aliter per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac cardinales et legatos, necnon nuncios, et alios praefatos, nunc et pro tempore existentes, sublata pariter eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae in praesentis Clementis praedecessoris litteris concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 7. Ceterum volumus pariter ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica

1 Edit. Main. legit consensu (R. T.).

Dictarum litterarum confirmatio.

Derogatio contrariis.

Transumptum illud.

libet Camaldulensibus audeant de nova

constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVII octobris MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 17 octobris 1672, pontif. anno III.

Registrata in Secret. in lib. Brevium mensis octobris.

CXX.

Jubilaeum universale ad implorandam divinam opem contra Turcas,

Clemens Papa X,

Universis et singulis praesentes litteras inscripturis, salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium.

Inter gravissimas multiplicesque curas, quibus, ex sacrosancti apostolatus humilitati atque infirmitati nostrae divinitus crediti munere, assidue urgemur, illa animum nostrum acrius vehementiusque angit et lancinat sollicitudo, quam de florentissimi olim Poloniae regni rebus formidabili Turcarum potentia atque immanitate summum in discrimen adductis corde iugiter versamus. Quis enim, aliquo honoris Dei zelo atque pietatis sensu praeditus, in luctuosam tam potentis tantaeque rerum pro christiana religione fortiter gestarum gloria longe lateque fulgentis regni faciem mentis oculos absque lacrymis conicere possit? Quis, ad gravissima quae universae christianae reipublicae imminent pericula, non expavescat? Expugnata siquidem nuper Cameneia, quae infensissimorum christiani nominis hostium impetus non semel cohibuerat atque fregerat, immitis Turcarum tyrannus, eo successu in-

flatus, pro inexplebili, qua flagarat, dominandi imperii sui pomperia proferendi libidine, victricia arma quaquaversum circumferre, arces, oppida, civitates et provincias debellare, populos servitute opprimere, et miserandam in captivitatem adducere, ac Mahumetanae perfidiae abominationem, vi, terrore, dolo, omnique conatu in agro Dei viventis plantare non cessat, totamque rempublicam christianam clade involvere molitur. Verum exclamare licet cum Propheta: *Quis det in direptionem Jacob et Israel vastantibus? nonne Dominus cui peccavimus?* Ita est plane; longanimum Dei patientiam proritant hominum flagitia, eiusque vindictam accersunt: nam, ut subiungit idem Propheta: *Noluerunt in viis suis ambulare, nec audiverunt legem eius, et effudit super eum indignationem furoris sui, et forte bellum.* Sed, qui pius est, misericors et clemens, patiens et multae miserationis, qui non vult mortem peccatoris, sed ut magis convertatur et vivat, effundet in nos divitias misericordiae suae, si, iniquitates nostras, quibus eum offendimus nimis, humili confessione agnoscentes, illasque dignis poenitentiae fructibus expiare sagentes, offeramus ei cordis contriti holocausta, et orationes nostras, ieiuniorum atque eleemosynarum viribus roboratas, tamquam incensum super altare eius adoleamus in odorem suavitatis.

§ 1. Hoc itaque unanimi charitatis fervore agamus omnes, Patrem misericordiarum et Deum totius consolationis concorditer invocemus, ut dominator exercituum, qui conterit bella ab initio, erigat brachium suum sicut ab initio, et allidat virtutem inimicorum nostrorum in virtute sua; et, qui facit pacem in sublimibus, ille fideles suos fortiter vinciat concordiae nexu, et induat fortitudine quae de caelo est, ut hostes no-

Decernit nostris orationibus caelestem thesaurum indulgentiarum aperire.

stros, qui in multitudine contumaci et superbia venientes haereditatem Dei nostri delere satagunt, protegente Domino, in cuius manu est salvare in multis et in paucis, dissipent et disperdant, atque a christianorum cervicibus longe repellant. Quae ut fructuosius maiorque spiritus ardore peragantur, ex prisco Romanae Ecclesiae omnium matris et magistrae more, caelestium gratiarum thesauros, quorum dispensationem nobis commisit Deus, in praesentibus necessitatibus aperire et liberali manu erogare decrevimus.

Monet fideles ad orandum prout in rubrica.

§ 2. Igitur, ex parte omnipotentis Dei Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, omnes et singulos utriusque sexus christifideles, tam in alma Urbe nostra quam extra eam ubicumque locorum constitutos, apostolica auctoritate paterne requirimus, monemus et hortamur ad infrascripta devote peragendum, ac Deum salvatorem nostrum toto corde orandum, ut per viscera misericordiae suae religionem christianam fidemque catholicam tueri et protegere, nefariorumque illius hostium Turcarum impetus reprimere, vires conterere, et consilia dissipare, Polonorum animos dissidiis distractos reconciliare, ac pristinae charitatis atque unionis compagem restituere, principibus christianis pacem et veram concordiam donare et firmiter solidare, eorumque vires et consilia, ad tutelam christiani nominis, et sanctae matris Ecclesiae exaltationem, unire, augere, firmisque praesidiis munire, ac piis omnium nostrorum laboribus atque conatibus felices successus largiri dignetur.

Plenissimam concedit indulgentiam sicut in anno jubilei.

§ 3. Nos enim, de omnipotentis Dei misericordia ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, ex illa ligandi et solvendi potestate, quam nobis Dominus, licet indignis, contulit,

1 Edit. Main legit et pro ex (R. T.).

universis et singulis utriusque sexus christifidelibus in alma Urbe nostra degentibus, qui solemnibus processioni, quam aliqua die proximae venturae hebdomadae ab ecclesia S. Mariae supra Minervam ad ecclesiam S. Stanislai nationis Polonorum de eadem Urbe, una cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, necnon patriarchis, archiepiscopis et episcopis, quos in Romana Curia adesse contigerit, ac christianorum regum et principum oratoribus apud nos existentibus, praelatis quoque et officialibus eiusdem Curiae, universoque clero et populo, benedicente Domino, agemus, devote interfuerint, vel S. Ioannis in Laterano, Principis Apostolorum, et S. Mariae Maioris ecclesiam seu basilicas, vel earum aliquam, intra spatium eiusdem vel proxime subsequentis hebdomadae, saltem semel visitaverint, ibique per aliquod temporis spatium devote ut supra Deum oraverint, ac quarta et sexta feria ac sabbato alterius ex praefatis hebdomadis ieiunaverint, et, peccata sua confessi, sanctissimum Eucharistiae sacramentum in dominica die immediate sequenti vel alia die intra eandem hebdomadam reverenter sumpserint, ac pauperibus aliquam eleemosynam, prout unicuique suggeret devotio, erogaverint; ceteris vero extra Urbem praedictam ubicumque degentibus, qui ecclesias ab Ordinariis locorum, vel eorum vicariis seu officialibus, aut de eorum mandato, et, ipsis deficientibus, per eos, qui ibi curam animarum exercent, postquam ad eorum notitiam litterae nostrae pervenerint, designandas, vel ecclesiarum huiusmodi aliquam, spatio duarum similiter hebdomadarum a publicatione designationis per Ordinarios, vel eorum vicarios seu officiales, vel alios ut praefertur faciendae decursarum, saltem semel visitaverint,

1 Potius lege decursarum (R. T.).

ibique ut supra oraverint, ac quartâ et sextâ feriâ ac sabbato alterius ex hebdomadis huiusmodi ieiunaverint, pariterque peccata sua confessi, ac in die dominicæ immediate sequentis, vel aliâ die intra eandem hebdomadam, sanctissimâ communionem relecti fuerint, et pauperibus aliquam eleemosynam, ut praemittitur, erogaverint; plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem, sicut in anno iubilaei visitantibus certas ecclesias intra et extra Urbem praedictam concedi consuevit, tenore praesentium concedimus et largimur.

§ 4. Navigantes vero et iter agentes, ut cum primum ad sua sese domicilia receperint, suprascriptis peractis, et visitatâ ecclesiâ cathedrali, vel maiore, aut parochiali loci eorum domicilii, eandem indulgentiam consequi possint et valeant,

§ 5. Regularibus autem personis utriusque sexus, etiam in claustris perpetuo degentibus, necnon aliis quibuscumque, tam laicis quam ecclesiasticis, saecularibus vel regularibus, etiam in carcere aut captivitate existentibus, vel aliquâ corporis infirmitate seu alio quocumque impedimento detentis, qui supra expressa vel eorum aliqua praestare nequiverint, ut illa confessarius ex iam approbata a locorum Ordinariis ante praesentium publicationem, seu approbandis, eis in alia pietatis opera commutare vel in aliud proximum tempus prorogari possit, eaque iniungere, quae ipsi poenitentes efficere poterint, pariter concedimus et indulgemus.

§ 6. Insuper omnibus et singulis christifidelibus utriusque sexus, tam laicis quam ecclesiasticis, saecularibus et regularibus, cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti, tam in Urbe praedictâ quam extra eam ubique locorum, ut praefertur, degentibus, licentiam concedimus et

facultatem ut ipsi ad hunc effectum eligere possint quemcumque presbyterum confessarium tam saecularem quam cuiusvis Ordinis et instituti regularem, ex approbatis, ut praemittitur, a locorum Ordinariis, qui eos ab excommunicationis, suspensionis et aliis ecclesiasticis sententiis et censuris, a iure vel ab homine, quavis causâ latis seu inflictis, necnon ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus et delictis, quantumvis gravibus et enormibus, etiam locorum Ordinariis, sive nobis et Sedi Apostolicae, etiam in litteris die Coenae Domini legi solitis contentis, et aliâs per quascumque nostras aut Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum constitutiones, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, quomodocumque reservatis, in foro conscientiae et hac vice tantum absolvere et liberare valeant;

§ 7. Et insuper vota quaecumque (religionis et castitatis exceptis) in alia pia et salutaria opera commutare, iniunctâ tamen eis et eorum cuilibet in supradictis omnibus casibus poenitentia salutari, aliisque eiusdem confessarii arbitrio iniungendis.

§ 8. Quapropter tenore praesentium, in virtute sanctae obediendiae districtè praecipimus atque mandamus omnibus et quibuscumque venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiscopis, episcopis, et aliis ecclesiarum praelatis, ac quibuscumque Ordinariis locorum, ubicumque existentibus, eorumque vicariis et officialibus, vel, his deficientibus, iis qui curam animarum exercent, ut, cum praesentium litterarum transumpta, aut exempla, etiam impressa, acceperint, illa statim, absque ullâ morâ, retardatione vel impedimento per suas ecclesias et

1 Edit. Main. legit possent (R. T.).

dioceses, provincias, civitates, oppida, terras et loca publicent et publicari faciant, ecclesiamque seu ecclesias visitandas designent.

Reservatio
quoad irregulari-
tatem, etc.

§ 9. Non intendimus autem per praesentes super aliqua irregularitate publicâ vel occultâ, notâ, defectu, incapacitate vel inhabilitate, quoquomodo contractâ, dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi, seu habilitandi, et in pristinum statum restituendi, etiam in foro conscientiae, neque etiam easdem praesentes iis, qui a nobis et Apostolicâ Sede, vel ab aliquo praelato seu iudice ecclesiastico excommunicati, suspensi, interdicti, seu aliâs in sententias et censuras incidisse declarati vel publice denunciati fuerint, nisi intra tempus dictarum duarum hebdomadarum satisfecerint, aut cum partibus concordaverint, ullo modo suffragari posse aut debere.

Obstantia me-
moral.

§ 10. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, praesertim quibus facultas absolvendi in certis tunc expressis casibus ita Romano Pontifici pro tempore existenti reservatur¹, ut nec etiam similes vel dissimiles indulgentiarum et facultatum huiusmodi concessionibus, nisi de illis expressa mentio aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari queant, necnon regulâ nostrâ de non concedendis indulgentiis ad instar, et quorumcumque Ordinum et congregationum sive institutorum regularium, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem Ordinibus et congregationibus et institutis, illorumque personis, quomodolibet concessis, approbatis et innovatis;

Eis omnibus

§ 11. Quibus omnibus et singulis,

¹ Male edit. Main. legit reservatis (R. T.).

etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores pro sufficienter expressis, ac formam in eis traditam pro servatâ habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, nominatim et expresse, ad effectum praemisorum derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 12. Ut autem praesentes nostrae quae ad singula loca deferri non possunt, ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus ut earumdem praesentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, ubique locorum et gentium eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die v novembris MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 5 novembris 1672, pontif. anno III.

Registrata in Secretariâ in lib. III Brevium diversorum fol. 304.

Anno a Nativitate Domini nostri Iesu Christi MDCLXXII, indictione x, die vero v mensis novembris, pontificatus sanctissimi in Christo patris, D. N. D. Clementis, divinâ providentiâ Papae X, anno eius III, supradictum Breve afflarum et publicatum fuit ad valvas basilicae Lateranensis, Principis Apostolorum, et S. Mariae Maioris de Urbe, et in acie Campi Florae, ac aliis locis solitis et consuetis Urbis, per me Gregorium Stag-

apocaliter de-
rogat.

Fides transum-
ptorum.

Item navigan-
tibus et iter a-
gentibus.

Etiam regu-
laribus in clau-
stris degentibus.

Item commu-
tare vota.

Præcipit Or-
dinariis, prae-
sentium littera-
rum publicatio-
nem.

Facultas eli-
gendi confes-
sarium qui pos-
sit absolvere ab
omnibus pecca-
tis et censuris

gum sanctissimi domini nostri Papae
cursorem.

CAROLUS FRANCISCHINUS
magister cursorum.

CXXI.

Confirmatio et innovatio Brevis Ur-
bani VIII contra violatores libertatis et
immunitatis ecclesiasticae ac iuris-
dictionis apostolicae in Portugallia,
etc.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ex iniuncto nobis divinitus sacrosan-
cti apostolatus munere, ea, quae a Ro-
manis Pontificibus praedecessoribus no-
stris pro tuitione et defensione immu-
nitatis et libertatis ecclesiasticae ac
iurisdictionis Apostolicae Sedis eiusque
ministratorum contra temerarios illarum
violatores atque perturbatores provida
censita esse dignoscuntur, ut firma sem-
per atque inviolabilia persistent, apo-
stolici muniminis nostri praesidio liben-
ter corroboramus.

Urbanus VIII
sua propria
terrat et ad-
mittit, quae a
iudicibus sae-
cularibus etiam
supremis Portu-
galiae et Al-
garbiorum ac
veterum alie-
runt adversus
collectorem ge-
neralem apollo-
rum et iurium,
etiamque mil-
itum.

§ 1. Dudum siquidem felicitis recorda-
tionis Urbanus Papa VIII, praedecessor
noster, motu proprio, ac certa scientia
et mera deliberatione suis, deque apo-
stolicae potestatis plenitudine, nonnulla,
quae contra tunc existentem iurium et
expoliorum Camerae Apostolicae debito-
rum in Portugalliae et Algarbiorum re-
gnis collectorem generalem, eiusque au-
ditorem seu delegatum, officiales, mi-
nistros, res et bona, ex regnorum prae-
latorum iudicibus saecularibus, etiam
supremis, quocumque nomine, titulo et
praerogativa et gradu insignibus¹, in cer-
tis tunc expressis causis, et earum oc-
casione, quocumque praetextu vel quae-

¹ Potius lege provide (R. T.).

² Potius, ut infra, lege insignitis (R. T.).

sito colore quomodolibet decreta, man-
data, acta, facta, ordinata, et sive scriptis
sive verbis quomodolibet attentata fue-
rant, quae omnia et singula pro expressis
haberi voluit, nulla, invalida, irrita et
inania, ac nulliter, invalide, inaniter et
de facto contra sacros canones, conci-
liorum decreta et apostolicas constitu-
tiones attentata et praesumpta esse de-
crevit et declaravit.

§ 2. Et, ne imposterum similia prae-
sententur¹, omnibus et singulis iudicibus
saecularibus, etiam supremis, dictorum
regnorum, quocumque nomine nuncupa-
rentur, cuiuscumque gradus, conditionis
et praerogativae existerent, ne talia aut
similia adversus immunitatem et liber-
tatem ecclesiasticam etiam quocumque
praetextu contra ecclesias, praelatos,
iudices et personas, res et bona, ac eo-
rum iurisdictionem et auctoritatem, eius-
que liberum exercitium, quomodolibet
committere aut attentare praesumerent,
sub excommunicationis maioris, cuius
absolutio Sedi Apostolicae reservata es-
set, aliisque ecclesiasticis sententiis,
censuris, et privationis quorumcumque
beneficiorum, pensionum, officiorum et
dignitatum ecclesiasticarum ac milita-
rium et ordinum quorumcumque, per-
petuaeque inhabilitatis, tam quoad ipsos
delinquentes seu contumaces, quam quoad
eorum descendentes usque ad eorum
quartam generationem, ad illa imposterum
quomodolibet obtinenda, necnon
amissionis quorumcumque iurium patro-
natus, privilegiorum, gratiarum, conces-
sionum et investiturarum, tam emphy-
teutarum quam feudaliu, eisdem de-
linquentibus seu contumacibus, suisque
ut praefertur usque ad quartum gradum
descendentibus, quocumque titulo apo-
stolico, aut alio ecclesiastico, quomodo-

Prohibuit eis-
dem iudicibus
ne talia vel si-
milia attenta-
rent adversus
immunitatem
ecclesiasticam
sub poena ex-
communicationis
maioris, cuius
absolutio sit
reservata S. Se-
di, et aliis.

¹ Ex loco parallelo, infr. § 5, potius lege
praesumerentur (R. T.).

libet tunc pro tempore competentium
et acquirendorum, poenis ipso facto abs-
que ulla declaratione incurrendis, in-
terdixit et prohibuit, et alias, prout in
ipsius Urbani praedecessoris litteris de-
super in simili forma Brevis expeditis
uberius continetur, tenoris qui sequitur,
videlicet:

Tenor dicta-
rum litterarum
Urbani VIII.

§ 3. Urbanus Papa VIII, ad perpe-
tuam rei memoriam. Ad audientiam a-
postolatus nostri non sine iusto et gravi
cordis dolore pervenit, quod, procedente
nuper in diversis causis ecclesiasticis in
civitate Ulyssiponensi, sui muneris au-
ctoritate, dilecto filio magistro Ioanne
Baptista Pallotto in utraque signaturâ
referendario, iurium et spoliiorum Came-
rae Apostolicae debitorum in Portugalliae
et Algarbiorum regnis collectore
generali, seu eius auditore uti¹ iudice
delegato, cum pars altera ad iudices
saeculares temere recursum habuisset,
iudices huiusmodi, et postmodum alii
pariter saeculares, non solum contra au-
ditorem praedictum, sed etiam contra
eundem Ioannem Baptistam collectorem,
occasione dictarum causarum (suis iniu-
stis et invalidis decretis ac mandatis con-
tra immunitatem et libertatem ecclesias-
ticam attentatis, iurisdictionem pariter
ecclesiasticam et sanctae Sedis Aposto-
licae officialium violando, impediendo
et perturbando), procedere praesumpse-
runt, et ad quaedam eidem ecclesiasti-
cae libertati et immunitati ac ipsius
Ioannis Baptistae collectoris auctoritati
maxime adversantia devenerunt, per
quae, inter alia, decreverunt ut dictus
auditor caperetur, e regnis praedictis
expelleretur, ipsiusque bona et tempo-
ralitates sequestrarentur, unde, in eo-
rumdem decretorum seu alicuius eorum
executionem, satellites domum ipsius

¹ In loc. parallelo tom. XIII, pag. 334 a le-
gatur et pro uti (R. T.).

Ioannis Baptistae collectoris (ipsius sa-
lutaribus monitis temere contemptis)
ingressi sunt, sententias excommunica-
tionis et alias ecclesiasticas censuras et
poenas, gravi cum scandalo totius civi-
tatis ac divinae maiestatis offensâ gra-
viori, incurrendo.

Quamobrem nos, qui in Sede B. Pe-
tri, quamquam immeriti, a Domino po-
siti sumus, ne excessus huiusmodi, ac
ecclesiasticae libertatis et immunitatis
tam enormis violatio dissimuletur, ac
transeat in exemplum, pro nostro pasto-
ralis officii debito providere, et malorum
graviorum segetem et radicem, quan-
tum a Deo permittitur, nostra auctori-
tate apostolica evellere volentes, motu
proprio, non ad alicuius super hoc obla-
tae petitionis instantiam, sed ex certa
scientiâ ac mera deliberatione nostris,
deque apostolicae potestatis plenitudine,
omnia et singula praemissa a praedictis
dictorum regnorum iudicibus saeculari-
bus etiam supremis, quocumque nomine,
titulo et praerogativa ac gradu insignitis,
in causis praedictis et earum occasione,
contra dictum Ioannem Baptistam col-
lectorem, eiusque auditorem seu dele-
gatum, officiales, ministros, familiares,
res, bona, quocumque praetextu vel quae-
sito colore quomodolibet decreta, acta,
facta, ordinata, et sive scriptis sive ver-
bis quomodolibet attentata, quae omnia
et singula praesentibus haberi volumus
pro expressis, nulla, invalida, irrita et
inania, ac nulliter, invalide, inaniter et
de facto contra sacros canones, conci-
liorum decreta, et constitutiones apo-
stolicas attentata et praesumpta, prae-
sentesque litteras, et in eis contenta
quaecumque, de intentionis nostrae vel
alio quopiam defectu notari, impugnari,
invalidari, retractari, rescindi, infringi,
in ius vel controversiam vocari nulla-
tenus posse, sed semper valida, firma

et efficacia fore et esse, suosque plenarios ac integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari debere, sicutque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, ubique iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, tenore praesentium decernimus et declaramus.

Et nihilominus, ne imposterum similia praesumantur, omnibus et singulis iudicibus saecularibus etiam supremis dictorum regnorum quocumque nomine nuncupentur, cuiuscumque gradus, conditionis et praerogativae existant, ne talia huiusmodi, aut similia, adversus immunitatem et libertatem ecclesiasticam, etiam quocumque praetextu, contra ecclesiasticos praelatos, iudices et personas, res et bona, ac eorum iurisdictionem et auctoritatem, eiusque liberum exercitium, quomodolibet committere aut attentare praesumant, sub excommunicationis maioris, a qua non nisi a nobis aut a Romano Pontifice pro tempore existente, praeterquam in mortis articulo, absolvi possint, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, ac privationis quorumcumque beneficiorum, pensionum, officiorum ac dignitatum ecclesiasticarum, militariumque¹ et ordinum quorumcumque, perpetuaeque inhabilitatis, tam quoad ipsos delinquentes seu contumaces, quam quoad eorum descendentes usque ad eorum quartam generationem, ad illa imposterum quomodo-

¹ Ex loc. parallelo, ut supra, legendum potius *militiarumque* (R. T.).

libet obtinendum, necnon amissionis quorumcumque iurispatronatus, privilegiorum, indulgentiarum, gratiarum, concessionum, investiturarum, tam emphyteuticarum quam feudaliarum, eisdem delinquentibus seu contumacibus, suisque ut praefertur usque ad quartum gradum descendentes, quocumque titulo apostolico aut alio ecclesiastico quomodolibet nunc et pro tempore competentium et acquirendorum, poenis ipso facto absque ulla declaratione incurrendis, interdici-mus et prohibemus.

In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque (quorum omnium et singulorum tenores¹, etiamsi de illis specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio habenda seu quaevis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis haberi volumus); aut si praedictis vel quibusvis aliis personis ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Volumus autem quod praesentes litterae, seu illarum exempla, manu alicuius notarii publici subscripta, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munita, et ad valvas ecclesiae Ulyssiponensis affixa, ita omnes arcant et afficiant ac si unicuique intimata fuissent.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xx iunii mdcxxv, pontificatus nostri anno ii.

V. Theat.

§ 4. Nunc autem nos, praemissa omnia et singula a memorato Urbano praesentibus

¹ Edit. Main. legit *tenorem* (R. T.).

nia in eis contenta confirmat et innovat.

decessore decreta et ordinata perpetuo atque inviolabiliter observari cupientes, motu simili, non ad cuiusquam nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, praesentibus Urbani praedecessoris litteras, cum omnibus et singulis in eis contentis et expressis, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et innovamus ac approbamus, illisque inviolabilis et irrefragabilis apostolicae firmitatis vim, robor et efficaciam adiungimus.

Mandat praesentibus litteras ex nullo capite nulloque praetextu posse impugnari.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quicumque in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, cuiuscumque status, gradus, ordinis, praeeminentiae et dignitatis existant, aliive quilibet, etiam specifica et individua mentione et expressione digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, adductae, specificatae et iustificatae fuerint, aut ex alia quacumque, etiam quantumvis iuridica et privilegiata causa, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus¹ aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali aut individuum expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, ad viam seu terminos iuris reduci, aut in controversiam vocari, seu adversus illas a petitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris vel facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut etiam motu, scientia et potestatis plenitudine pari-

¹ Edit. Main. legit *consensu* (R. T.).

bus concessio vel emanato quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, sed ipsas praesentes et praesentibus litteras semper et perpetuo firmas validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse in omnibus et per omnia observari et adimpleri, sicutque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuntios, aliosve quoslibet quacumque praeeminentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 6. Non obstantibus omnibus et singulis illis quae in praesentibus Urbani praedecessoris litteris decreta sunt non obstare, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis¹ etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in contrarium praemissorum, in genere vel in specie, aut aliis quomodolibet concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et

¹ Ed. Main. legit *quibus pro quibusvis* (R. T.).

Decretum Ir-
ritano.

Omnia oblatio-
nia praeter ex-
pressa in Actis
litteris Urbani
VIII continen-
tur.

individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso et forma in illis tradita observata, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumpto-
rum fides.

§ 7. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio vel extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae; utque pariter ipsae praesentes litterae, seu earum transumpta vel exempla huiusmodi, ad valvas dictae ecclesiae Ulyssiponensis affixae seu affixa, ita omnes arceant et afficiant, ac si unicuique personaliter intimatae seu intimata fuissent.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XII novembris MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 12 novembris 1672, pont. anno III.

Registrata in Secretaria Brevium lib. III, fol. 160.

CXXII.

Declaratio incursus in excommunicationem et anathema aliasque poenas canonicas, ac excommunicatio et anathema eorum qui nefarie vulnerarunt

R. P. D. Iacobum patriarcham Antiochenum, eorumque complicum, etc.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Cum, sicut non sine gravissima animi nostri perturbatione accepimus, venerabilis frater Iacobus patriarcha Antiochenus die ultima novembris proxime praeteriti circa primam noctis horam, dum per viam Iuliam nuncupatam huius almae Urbis nostrae rheda sua domum revertebatur, a nonnullis iniquitatis filiis, qui ad praesens ignorantur, uno seu pluribus archibusii iaculatibus nefarie petitus et gravissime lethaliterque vulneratus fuerit: nos, crimen adeo horrendum atque execrandum, et quod nos sui atrocitate confudit, et poenis per sacros canones, conciliorum generalium decreta, et constitutiones apostolicas inflictis et promulgatis pro officii nostri debito vindicare et punire volentes, ex parte Dei omnipotentis Patris et Filii et Spiritus Sancti, auctoritate quoque beatorum apostolorum Petri et Pauli, ac nostra, omnes et singulos, qui nefarium facinus praefatum in personam dicti Iacobi patriarchae commiserunt, aut illud fieri mandaverunt, seu factum ab aliis ratum habuerunt, vel socii in hoc fuerunt facientium, aut consilium, auxilium vel favorem illis dederint, seu illos scienter defensaverunt vel receptaverunt, aut in futurum defensaverunt vel receptaverunt, et generaliter quoscumque tam detestandi sceleris quomodolibet complices et culpabiles, cuiuscumque status, gradus, conditionis, qualitatis, ordinis, praecminentiae et dignitatis, sive ecclesiasticae sive saecularis, etiam specialem et individua expressionem requi-

Iacobus patriarcha Antiochenus domum revertens a nonnullis uno seu pluribus archibusii iaculatibus lethaliter vulneratus fuit.

Declaratio excommunicationis et in rubrica.

1 Vel aliquid deest, vel coniunct. et delenda (R. T.).

2 Potius lege dederunt (R. T.).

entis, existant, anathematis et excommunicationis maioris aliasque poenas quascumque a sacris canonibus, conciliorum generalium decretis et constitutionibus apostolicis, et speciatim illa quotannis in die Coenae Domini legi solita inflictas, eo ipso damnabiliter incurrisse, tenore praesentium declaramus, ipsosque, et eorum quemlibet, et quoscumque scientiam de praedictis delinquentibus habentes et non revelantes, anathematizamus et excommunicamus, ac anathematizatos et excommunicatos publicamus et nunciamus.

Ab huiusmodi excommunicatione nemo possit absolvere nisi Papa.

§ 2. Ab excommunicationis autem et anathematis huiusmodi sententiis nemo praedictorum per alium, etiam maiorem Sedis Apostolicae poenitentiarium, quam nos et Romanum Pontificem pro tempore existentem (praeterquam in mortis articulo constitutis, nec etiam tunc, nisi de stando Ecclesiae mandatis et satisfaciendo cautione praestita, atque cum reincidentia eo ipso quo convaluerint), etiam vigore seu praetextu iubilaei anni sancti, cruciatae sanctae, aliorumque iubilaeorum, indulgentiarum, indultorum, facultatum et privilegiorum, etiam speciali expressione dignorum, quibuscumque ecclesiasticis, saecularibus et quorumvis Ordinum etiam Mendicantium ac militiarum regularibus, etiam episcopali vel alia maiori dignitate praeditis, ipsisque Ordinibus et eorum monasteriis, conventibus et domibus, ac capitulis, collegiis, confraternitatibus, congregationibus, hospitalibus, etiam S. Ioannis Hierosolymitani, et locis piis, nec non laicis, etiam regali, ducali et alia mundana praecellentia fulgentibus, per nos et Sedem Apostolicam, ac cuiusvis concilii decreta, verbo, litteris, aut alia quacumque scriptura, in genere vel in

1 Vocem legi nos addimus (R. T.).

2 Aptius forsitan legendo *militarium* (R. T.).

specie, concessorum et etiam pluries innovatorum, ac concedendorum et innovandorum, absolvi possit.

§ 3. Et quia eo maior erit ipsorum confusio, quo sua fuerit culpa patentior, quousque dignam satisfactionem praestiterint, et absolutionis beneficium, ut supra, se obtinuisse docuerint, omnium et singulorum Urbis praedictae, eiusque districtus basilicarum ac collegiatarum, parochialium, ceterarumque tam saecularium quam regularium, virorum tamen, ecclesiarum respective capitulis, rectoribus, conventibus, collegiis, superioribus et aliis quibusvis administratoribus, seu aliis quomodolibet earum curam gerentibus, necnon omnibus et singulis patriarchis, primatibus, archiepiscopis, episcopis et locorum Ordinariis, ubilibet constitutis, per easdem praesentes committimus et in virtute sanctae obedientiae districtae praecipiendo mandamus, ut capitula quidem, rectores, conventus, collegia, superiores, administratores et ecclesiarum curam gerentes praefati in eisdem basilicis et ecclesiis Urbis, dicti vero patriarchae, primates, archiepiscopi, episcopi et locorum Ordinarii, per se, vel alium, seu alios, per omnes civitatum et dioecesium suarum ecclesias respective, quibuslibet diebus dominicis et festivis, dum in eis maior populi multitudo ad divina convenerit, pulsatis campanis et candelis accensis, praedictos sic excommunicatos et anathematizatos solemniter publicent, seu publicari curent et faciant.

§ 4. Quod si forte aliqui, contra tenorem praesentium, talibus excommunicatione et anathemate illaqueatis, vel eorum alicui, absolutionis beneficium impendere de facto praesumpserint, eos excommunicationis sententia innodamus,

Rectores et superiores omnium ecclesiarum Urbis eiusque districtus, per se vel alios, diebus dominicis et festivis per suas ecclesias, pulsatis campanis et candelis accensis, dictos excommunicatos publicent vel faciant publicare.

Excommunicatio et alias poenae contra praesentes absolventes absolventes dictos excommunicatos.

1 Edit. Main legi: *possint* (R. T.).

gravius contra eos spiritualiter et temporaliter, prout expedire noverimus, processuri. Decernentes praesentes litteras, etiam ex eo quod praedicti et quicumque alii in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi fuerint, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut alio quopiam quantumvis substantiali defectu, vel ex quacumque alia causa, occasione, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, notari impugnari, invalidari, redargui, seu rescindi, aut ad terminos iuris reduci, aut adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, vel aliud quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari, aut etiam motu proprio concessio quempiam in iudicio vel extra illud uti seu iuvare nullo unquam tempore posse, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de letere legatos, sublata eis et eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi facultate et auctoritate, definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Specialiter et amplissime contrariis derogat.

§ 5. Non obstantibus quibusvis apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibuscumque, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, ac praescriptionibus, quantumcumque longissimis et immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, generalibus vel specialibus, supradictis, vel eorum alicui, seu quibusvis aliis, cuius-

cumque ordinis, status, gradus, conditionis, dignitatis et praecminentiae fuerint, etiam si ut praemittitur pontificali, regali, ducali, seu quavis alia ecclesiastica et mundana praefulgeant dignitate, a Sede praedicta, ex quacumque causa, etiam per viam contractus et remunerationis, etiam intuitu et contemplatione regum, ducum, rerumpublicarum et aliorum quorumcumque, ac sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu proprio, ac etiam consistorialiter, et alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis et innovatis, etiam continentibus, quod excommunicari et anathematizari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de privilegiis, indulgentiis et indultis huiusmodi, ac de ordinibus, locis, nominibus propriis, cognominibus et dignitatibus eorum mentionem; quibus omnibus et singulis, etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac derogatum esse decernimus et volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die v

decembris MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 5 decembris 1672, pontif. anno III.

Registrata In Secretaria Brevium, in lib. III diversorum, fol. 166.

CXXIII.

Variae provisiones Pauli V, Gregorii XV, et Urbani VIII, ad consulendum indemnitati notariorum auditoris Camerae, cum erectione centum et undecim officiorum vacabilium militum piorum, quas hic Pontifex refert et innovat, cum erectione aliorum quinquagintaquatuor similium officiorum.

Clemens Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex¹, in supremo dignitatis apostolicae culmine divina disponente clementia constitutus, illud in primis paternis et in nullo intermissis studiis curare et excogitare consuevit, ut nimirum suis et futuris temporibus non solum Camerae et Sedis Apostolicae officialium, potissime pro tempore existentis auditoris eiusdem Camerae notariorum, quantum potest, obvietur, immo vero illorum utilitati et commedis prospere consulatur, prout, rerum et temporum qualitatibus debite pensatis, conspiciit in Domino salubriter expedire.

Paulo V refertur collegium notariorum auditoris Camerae, seu maiorem eorum partem, esse aere alieno gravatum.

§ 1. Alias, per felicis recordationis Paulum PP. V praedecessorem nostrum accepto, quod collegium notariorum causarum curiae Camerae Apostolicae generalis auditoris, seu saltem maior pars eorumdem notariorum, officia seu eo-

¹ Constitutionem istam, plurimis in ed. Rom. foedatam erroribus, pro viribus emendare conabimur (R. T.).

² Aliquid deest, ex g. *damnis* (R. T.).

rumdem titulum alienis pecuniis emerant et acquisiverant, et exinde notarii ipsi gravibus interusuriis gravati erant, et, licet ipsi, ratione officiorum suorum huiusmodi, plura et diversa emolumenta ab ipsis officiis dependentia, et praecipue ex massa communi (quae, iuxta eiusdem collegii constitutiones, ex collectione seu contributione certae portiois emolumentorum ex universis expeditionibus, quae in singulis eiusdem collegii officiis ac tribunali dicti auditoris expediri consueverunt, provenientium¹, et² quotannis ad summam septem millium et octingentorum scutorum monetae ascenduntium, componebatur, et ex qua, deductis quibusdam oneribus tunc expressis, eidem collegio quotannis summa quatuor millium et quadringentorum et sexagintatium scutorum similium inter singulos eiusdem collegii notarios aequis portionibus repartienda et distribuenda remanere solita erat) haberent, ac propterea³ ex residuis aliorum officiorum suorum emolumentorum, quae in ipsa communi massa minime conferebantur, sed penes eorum singulos remanebant, aliam duodecim millium scutorum parium summam, vel circa, aliunde ex quibusdam aliis expeditionibus in eorum singulorum officiis expedire solitis perciperent; ipsi nihilominus, ex interusuriis et aliis oneribus quae dictis⁴ ratione suorum officiorum huiusmodi tribui tenebantur, ab aere alieno per eorum singulos contracto eximi et liberari non poterant, immo potius, eo crescente, officia praefata in grave eorum familiarumque suarum detrimentum dimittere cogebantur:

§ 2. Idem praedecessor, hisce rationi-

Ad consulendum indemn-

¹ Male ed. Main. legit *provenientiam* (R. T.).

² Pessime eadem ed. habet *ex pro et* (R. T.).

³ Videtur legendum *praeterea* (R. T.).

⁴ An recta lectio, iudicet lector sciens (R. T.).

Notarii in actu eorum aduisionis, seu receptionis, ad quod se obligare et promittere teneantur.

bus adductus, ac eorundem notariorum indematati consulere uolens, motu suo proprio, centum officia militum piorum uendibilia atque resignabilia, ac, ad instar aliorum officiorum collegii militum piorum huiusmodi antea erectorum et institutorum, ad beneficium, utilitatem et commodum praefatae Camerae perpetuo uacabilia, eiusdem naturae, speciei, essentiae et qualitatis, quorum antiqua militum piorum officia existebant, cum eorum emolumentis et massa eis ex emolumentis et redditibus collegii praefati proportionabiliter assignanda, perpetuo erexit et instituit; illaque sic erecta et instituta antiquo militum piorum praefatorum collegio, sub certis modo et forma tunc expressis, perpetuo aggregauit et incorporauit.

Elia dote assignat.

§ 3. Ac illis sic erectis et institutis, pro eorum dote, seu massa, emolumentis ac iuribus, summam annuam quinque millium et quadringentorum scutorum monetae, certis ex tunc expressis modo et forma, ut infra, liberas, immunes et exemptas¹, ex emolumentis expeditionum inter ipsos notarios ratione massae eorum collegii repartiendorum et dividendorum² et quae in cumulo dictae massae, aliis antiquis oneribus superius expressis detractis, supererant, et aliis emolumentis de nouo conferri solitis, sed³ eisdem notariis, ut praefertur, et aliis quomodocumque remanentibus (praevia perpetua dictae summae ab aliis eiusdem collegii notariorum emolumentis dismembratione atque separatione), etiam perpetuo, sub quoque tunc expressis modo et forma, assignauit;

Obligat uoluntate eorumque

§ 4. Voluitque idem praedecessor, pro
1 Videretur legendum liberam, immunem, et exemptam (R. T.).
2 Potius lege repartiendis et dividendis (R. T.).
3 Videtur legendum seu pro sed; vel paulo ante non aut minime pro de nouo legend. (R. T.).

potiori militum piorum eorumque collegio uniusmodi cautela, quod singuli tunc existentes dicti collegii notarii, tam suis¹, quam suorum in eorum officis successorum nominibus, praemissis omnibus et singulis expresse non consentire, nec non tam illi quam successores praefati, ex massa ac aliis redditibus, proventibus, emolumentis ac iuribus praefatis, singulis mensibus, et in fine cuiuslibet mensis, praefato militum piorum collegio, aut eorum depositario, menstruatim summam quadringentorum et quinquaginta scutorum monetae, pro rata dictorum centum officiorum, tunc erectorum, assignatorum, realiter et cum effectu persolvere seu contribuere.

successores dicto collegio militum piorum summam scutorum quadringentorum quinquaginta menstruatim soluerent.

§ 5. Ac, pro illorum faciliori solutione praefato piorum militum collegio et illius depositario faciendam, cautionem seu cedula bancariam alicuius mercatoris, fide et facultatibus idonei, ad quinquennium duraturam, et de quinquennio in quinquennium perpetuo renovandam, praestare, ac seipsos et quemlibet eorum in solidum (ita quod unus pro alio etiam in solidum obligati essent), eorumque collegium, ipsiusque collegii et eorum officiorum praefatorum emolumenta, ac iura omnia et singula tunc expressa, ac reliqua omnia tunc existentia et futura, tam coniunctim quam diuisim, principaliter, et quilibet eorum in solidum, de summa huiusmodi praescriptis temporibus persolvendam et cum effectu depositario collegii militum piorum huiusmodi consignandam, in amplissima et strictissima Camerae Apostolicae et alia quacumque valida iuris forma, obligare et respective hypothecare tenerentur; ita etiam, quod, tempore solutionis transacto, manu regia, unica citatione, et domi dimissa copia facta, vel per

Varia cautela assignat pro faciliori illorum solutione.

1 Vocem suis nos addimus (R. T.).
2 Particula non delenda videtur (R. T.).

affixionem in acie Campi Florae affixa, executione, realiter et personaliter pro omnibus et singulis in litteris desuper expeditis contentis cum effectu adimplendis¹, cogi et² compelli possent et deberent, obligationesque et hypothecas, quae ipsos notarios, donec viverent et officia notariatus huiusmodi obtinerent, eorumque in dictis officis notariatus successores pari modo et forma obligarent et afficerent, conficere tenerentur;

Notarii in actu eorum aduisionis, seu receptionis, ad quod se obligare et promittere teneantur.

§ 6. Quodque de cetero omnes et singuli de huiusmodi notariatum officis (per cessum vel decessum seu quamvis aliam dimissionem seu privationem illos pro tempore obtinentium seu alias quomodolibet vacaturis) providendi, antequam ad officia huiusmodi admitterentur et reciperentur, seu in actu illorum receptionis et admissionis, modo et forma superius expressis, praemissa omnia promittere, et ad illa observanda se se obligare, simulque obligationes conficere, ipsique et notarii tunc existentes se ipsos et unumquemque eorum ex massa et emolumentis praefatis percipiendis et exigendis pecuniarias summam eorum mensario pro tempore existenti, sub excommunicationis maioris latae sententiae ipso facto incurrendae poenam, rationem³ reddere omnino deberent et tenerentur; prout idem praedecessor eosdem notarios, eorumque singulos, ac etiam ipsorum in praefatis officis successores, ac praefatum eorum collegium, dictique collegii emolumenta, redditus, proventus et iura, pro omnibus et singulis praemissis, in simili forma camerae, in solidum obligare et respective hypothecare teneri decreuit (obligatione huiusmodi, donec dicti notarii tunc et pro

1 Male edit. Main. legit adimplendi (R. T.).
2 Coniunct. et nos addimus (R. T.).
3 Syntaxim corrigat vel emendet qui potest (R. T.).

tempore existentes viverent, et officia praefata obtinerent, et non ultra, respectiue duratura, praeterquam quod ad summas decursas et alias obligationes purificatas tempore quo officia notariatus huiusmodi obtinerent, pro quibus idem praedecessor eos ut praefertur obligatos semper remanere¹), praefatosque notarios nonaginta ex dictis centum officis inter decem eosdem notarios tum praesentes dividere, ita quod cuiuslibet ipsorum novem officia tangerent, quae in illa prima vacatione tantum ad eorum liberam dispositionem, quoad pretia dumtaxat, pertinerent;

Pretium dictorum officiorum apud quem sit deponendum et quomodo erogandum.

§ 7. Quodque integrum pretium, ex venditione et resignatione nonaginta officiorum antedictorum militum piorum, ut supra erectorum, ad instar aliorum per Datariam Apostolicam expediendorum, proventurum, tantum de prima vice penes personas fide et facultatibus idoneas per eosdem notarios eligendas, vel in banco archihospitalis S. Spiritus in Saxia, prout eisdem notariis videretur (ad effectum illud tam iis qui praefata notariorum officia cum alienis pecuniis ut praemittitur emerant, ad hoc ut ipsi notarii pretio et interusuriis, quibus gravabantur, pro praefata summa subleuantur, quam iis qui eorum officia libera habent, pro rata eorum pretii, consignandi), deponi debere².

Quid in casu quo unus ex dictis notariis ratam sibi obtinentem dictorum officiorum militum recipere recusasset.

§ 8. Ceterum idem praedecessor voluit, quod, si quondam Dominicus Amadeus, unus ex praefatis notariis, tunc superstes, nollet pro sua rata uti huiusmodi gratia, sicque officia militum piorum sibi obtingentia recipere recusaret, tunc et eo casu reliqui novem notarii deberent ea inter se reparti, cum simili tamen obligatione in solidum faciendam, quod

1 Potius lege quoad pro quod ad (R. T.).
2 Subintellige voluit (R. T.).
3 Potius lege deberet, nempe pretium (R. T.).

Notarii in actu eorum admissio- nis, seu receptionis, ad quid se obligare et promittere teneantur.

bus adductus, ac eorundem notariorum indemnitati consulere volens, motu suo proprio, centum officia militum piorum vendibilia atque resignabilia, ac, ad instar aliorum officiorum collegii militum piorum huiusmodi antea erectorum et institutorum, ad beneficium, utilitatem et commodum praefatae Camerae perpetuo vacabilia, eiusdem naturae, speciei, essentiae et qualitatis, quorum antiqua militum piorum officia existebant, cum eorum emolumentis et massa eis ex emolumentis et redditibus collegii praefati proportionabiliter assignanda, perpetuo erexit et instituit; illaque sic erecta et instituta antiquo militum piorum praefatorum collegio, sub certis modo et forma tunc expressis, perpetuo aggregavit et incorporavit.

Etiam dote assignat.

§ 3. Ac illis sic erectis et institutis, pro eorum dote, seu massa, emolumentis ac iuribus, summam annuam quinque millium et quadringentorum scutorum monetae, certis ex tunc expressis modo et forma, ut infra, liberam, immunes et exemptas, ex emolumentis expeditionum inter ipsos notarios ratione massae eorum collegii repartiendorum et dividendorum et quae in cumulo dictae massae, aliis antiquis oneribus superius expressis detractis, supererant, et aliis emolumentis de novo conferri solitis, sed eisdem notariis, ut praefertur, et aliis quomodocumque remanentibus (praevia perpetua dictae summae ab aliis eiusdem collegii notariorum emolumentis dismembratione atque separatione), etiam perpetuo, sub quoque tunc expressis modo et forma, assignavit;

Obligat nota rios eorumque

§ 4. Voluitque idem praedecessor, pro 1 Videretur legendum liberam, immunem, et exemptam (R. T.). 2 Potius lege repartendis et dividendis (R. T.). 3 Videtur legendum seu pro sed; vel paulo ante non aut minime pro de novo legend. (R. T.).

potiori militum piorum eorumque collegii huiusmodi cautela, quod singuli tunc existentes dicti collegii notarii, tam suis, quam suorum in eorum officis successorum nominibus, praemissis omnibus et singulis expresse non consentire, nec non tam illi quam successores praefati, ex massa ac aliis redditibus, proventus, emolumentis ac iuribus praefatis, singulis mensibus, et in fine cuiuslibet mensis, praefato militum piorum collegio, aut eorum depositario, menstruatim summam quadringentorum et quinquaginta scutorum monetae, pro rata dictorum centum officiorum, tunc erectorum, assignatorum, realiter et cum effectu persolvere seu contribuere.

§ 5. Ac, pro illorum faciliiori solutione praefato piorum militum collegio et illius depositario faciendâ, cautionem seu cedulam bancariam alicuius mercatoris, fide et facultatibus idonei, ad quinquennium duraturam, et de quinquennio in quinquennium perpetuo renovandam, praestare, ac seipsos et quemlibet eorum in solidum (ita quod unus pro alio etiam in solidum obligati essent), eorumque collegium, ipsiusque collegii et eorum officiorum praefatorum emolumenta, ac iura omnia et singula tunc expressa, ac reliqua omnia tunc existentia et futura, tam coniunctim quam divisim, principaliter, et quilibet eorum in solidum, de summa huiusmodi praescriptis temporibus persolvendâ et cum effectu depositario collegii militum piorum huiusmodi consignandâ, in amplissima et strictissima Camerae Apostolicae et aliâ quacumque validâ iuris formâ, obligare et respective hypothecare tenerentur; ita etiam, quod, tempore solutionis transacto, manu regia, unicâ citatione, et domi dimissâ copiâ factâ, vel per

1 Vocem suis nos addimus (R. T.). 2 Particula non delenda videtur (R. T.).

successores dicto collegio militum piorum summam quadringentorum et quinquaginta mensuatim persolvere.

Varia cantela assignat pro faciliiori illorum solutione.

affixionem in acie Campi Florae affixâ, executione, realiter et personaliter pro omnibus et singulis in litteris desuper expeditis contentis cum effectu adimplendis, cogi et compelli possent et deberent, obligationesque et hypothecas, quae ipsos notarios, donec viverent et officia notariatus huiusmodi obtinerent, eorumque in dictis officiis notariatus successores pari modo et formâ obligarent et afficerent, conficere tenerentur;

Notarii in actu eorum admissio- nis, seu receptionis, ad quid se obligare et promittere teneantur.

§ 6. Quodque de cetero omnes et singuli de huiusmodi notariatum officiis (per cessum vel decessum seu quamvis aliam dimissionem seu privationem illos pro tempore obtinentium seu aliâs quomodolibet vacaturis) providendi, antequam ad officia huiusmodi admitterentur et reciperentur, seu in actu illorum receptionis et admissionis, modo et formâ superius expressis, praemissa omnia promittere, et ad illa observanda se se obligare, simulque obligationes conficere, ipsique et notarii tunc existentes se ipsos et unumquemque eorum ex massa et emolumentis praefatis percipiendis et exigendis pecuniarias summam eorum mensario pro tempore existenti, sub excommunicationis maioris latae sententiae ipso facto incurrendae poenâ, rationem reddere omnino deberent et tenerentur; prout idem praedecessor eisdem notarios, eorumque singulos, ac etiam ipsorum in praefatis officiis successores, ac praefatum eorum collegium, dictique collegii emolumenta, redditus, proventus et iura, pro omnibus et singulis praemissis, in simili formâ camerae, in solidum obligare et respective hypothecare teneri decrevit (obligatione huiusmodi, donec dicti notarii tunc et pro

1 Male edit. Main. legit adimplendi (R. T.). 2 Coniunct. et nos addimus (R. T.). 3 Syntaxim corrigat vel emendet qui potest (R. T.).

tempore existentes viverent, et officia praefata obtinerent, et non ultra, respective duraturâ, praeterquam quod ad summam decursas et alias obligationes purificatas tempore quo officia notariatus huiusmodi obtinerent, pro quibus idem praedecessor eos ut praefertur obligatos semper remanere), praefatosque notarios nonaginta ex dictis centum officiis inter decem eosdem notarios tum praesentes dividere, ita quod cuilibet ipsorum novem officia tangerent, quae in illâ primâ vacatione tantum ad eorum liberam dispositionem, quoad pretia dumtaxat, pertinerent;

Pretium dictorum officiorum apud quem sit deponendum et quomodo erogandum.

§ 7. Quodque integrum pretium, ex venditione et resignatione nonaginta officiorum antedictorum militum piorum, ut supra erectorum, ad instar aliorum per Datariam Apostolicam expediendorum, proventurum, tantum de primâ vice penes personas fide et facultatibus idoneas per eosdem notarios eligendas, vel in banco archihospitalis S. Spiritus in Saxia, prout eisdem notariis videretur (ad effectum illud tam iis qui praefata notariorum officia cum alienis pecuniis ut praemittitur emerant, ad hoc ut ipsi notarii pretio et interusuriis, quibus gravabantur, pro praefatâ summâ subleventur, quam iis qui eorum officia libera haberent, pro ratâ eorum pretii, consignandi), deponi debere.

Quid in casu quo unus ex dictis notariis ratam sibi obtinentem dictorum officiorum militum recipere recusasset.

§ 8. Ceterum idem praedecessor voluit, quod, si quondam Dominicus Amadeus, unus ex praefatis notariis, tunc superstes, nollet pro suâ ratâ uti huiusmodi gratiâ, sicque officia militum piorum sibi obtingentia recipere recusaret, tunc et eo casu reliqui novem notarii deberent ea inter se repartiiri, cum simili tamen obligatione in solidum faciendâ, quod

1 Potius lege quoad pro quod ad (R. T.). 2 Subintellige voluit (R. T.). 3 Potius lege deberet, nempe pretium (R. T.).

illi eidem Dominico, vel cuiuscumque successori, intra tempus duorum mensium a die qua Dominicus et illius in suo officio successores requisivissent ut sibi illa consignarentur inchoandorum, tradere, vacante vero ipsius Dominici notariatus officio per eiusdem Dominici cesum vel decessum, privationem, dimissionem vel amissionem, tunc et eius successor se obligare, et partes officiorum militum piorum huiusmodi, prout reliqui tunc existentes notarii fecerunt, recipere, tenerentur.

Dominicus notarius hinc gratiae renunciavit.

§ 9. Et subinde, cum piae memoriae Gregorius Papa XV, etiam praedecessor noster, similiter accepisset, quod dictus Dominicus gratia ut praefertur ei facta uti nolle declaraverat, immo etiam illi cesserat et renunciaverat, ac pro se suisque in dicto notariatus officio successoribus praefatis officia militum piorum ipsum tangentia acceptare recusaverat, et¹ ut illa inter reliquos notarios praefatos denuo libere repartiiri possent coram notario et testibus consenserat:

Gregorius XV hanc renunciationem admittit, deinde novem officia militum indulget a ceteris notariis auctoritate Camerae inter se dividi posse.

§ 10. Ipse Gregorius praedecessor, cessionem et renunciationem huiusmodi admittendo, necnon quamcumque obligationem, per alios notarios praefatos de officiis militum piorum huiusmodi Dominicum ac successores suos praefatos tangentibus ipsi vel successoribus suis praefatis factam seu faciendam uti ab illis requisiti fuissent, cassando et penitus abolendo, motu suo proprio, reliquis eiusdem collegii notariis, et ut praefata officia (circumscripta obligatione per eos ad favorem Dominici et successorum praefatorum iuxta litterarum Pauli praedecessoris huiusmodi formam facta seu faciendam, superiore eorum obligatione quoad reliqua in dictis litteris contenta firma remanente)² repartiiri, et de eis, ad

¹ Particulam *et nos addimus* (R. T.).

² Ad *e inter se* (R. T.).

instar aliorum inter eos prius repartiitorum seu repartiendorum, non secus quam si decretum posterioris obligationis praefatae ad favorem Dominici et eius successorum praefatorum in praefatis litteris appositum non fuisset, libere disponere possent et valeret¹, apostolica auctoritate concessit et indulsit, eisque plenam et absolutam auctoritatem et facultatem desuper impertitus est, declarans etiam quod dominus Dominicus et eius successores praefati se obligare et officia ipsos tangentia recipere non tenerentur, quodque emolumenta, ac redditus et proventus, necnon iura officii Dominici et eius successorum praefatorum pro praefatis centum officiis militum piorum obligata et hypothecata² remanerent.

§ 11. Postmodum vero, per recolendae memoriae Urbanum Papam VIII, etiam praedecessorem nostrum, pariter accepto, reliquos novem notarios praefatos, vigore eiusdem Gregorii praedecessoris facultatis sibi concessae, centum officia praefata inter se divisisse, praefataque onera supportasse, ac omnia et singula in Pauli et Gregorii praedecessorum praefatorum litteris contenta adimplevisse, eundemque Dominicum ab humanis decessisse: idem Urbanus praedecessor officium praefatum, per obitum Dominici praedicti vacans, quondam Adriano Gallo, tunc in humanis agenti, apostolica auctoritate concessit.

§ 12. Sed, cum eiusdem notariatus officii pretium summam undecim millium septingentorum scutorum monetae longe excederet, praefatusque Adrianus, praeter traditionem undecim millium septingentorum scutorum huiusmodi Datariae Apostolicae in pecunia numerata solutorum, ad eiusdem pretii

¹ Ed. Main. legit *valeant pro valeant* (R. T.).

² Videtur deesse particula *non* (R. T.).

Urbanus VIII notariatum vacantem confert.

Idem Pontifex erigit alia undecim officia militum piorum.

complementum per acta Ruffini Plebani, Camerae praefatae tunc notarii, pro solutione fructuum undecim officiorum militum piorum modo et forma superius expressis faciendam, se ac suos in eodem suo notariatus officio successores in ampliori forma Camerae Apostolicae obligasset: undecim officia militum piorum vendibilia et resignanda, ad instar aliorum centum officiorum militum piorum huiusmodi per Paulum praedecessorem erectorum, motu pari, perpetuo erexit et instituit; ac illis sic erectis et institutis, pro eorum dote, seu massa, emolumentis ac iuribus, eandem pecuniariam summam seu quantitatem, per unumquemque ex notariis praefatis ratione partis aliorum similium officiorum solvi, et ex eisdem emolumentis, ex quibus fructus aliorum centum officiorum praefatorum persolvuntur, et praefato Dominico, dum in humanis ageret ac praefatum notariatus officium obtineret, praestari solitam (praevia perpetua praefatae summae a praefati collegii notariorum massa divisione, separatione, dismembratione ac segregatione), eidem collegio militum piorum et eius massae¹ communi assignavit et applicavit; illaque sic erecta et instituta praefato collegio militum piorum huiusmodi univit et incorporavit; praefatumque Adrianum ad solutionem fructuum centum et undecim officiorum militum piorum, una cum aliis novem officiis² notariis, ut supra, faciendam, se et suos in dicto suo officio successores, modo et forma supradictis, obligari et teneri voluit et mandavit: prout in Pauli et Gregorii litteris desuper expeditis ac Urbani, praedecessorum praefatorum, motu proprio cedula manu sua signata plenius continetur.

¹ Male edit. Main. legit *massa* (R. T.).

² Vox *officiis* delenda essa videtur, vel postea legendum *notariorum pro notariis* (R. T.).

§ 13. Cum autem, sicut accepimus, dilecti filii Thomas Palutius, Hieronymus Simoncellus, Ioannes Baptista Angelucius, Marcus Attilius Monaldus, Antonius Felix Petrochius, Ioseph Fecchius, Laurentius Belcus, Nicolaus Fiorellus et Nicolaus Mazzeschius causarum curiae Camerae Apostolicae praefati¹ notarii, seu saltem maior eorum pars, onerosis interusuriis officia praefata obtineant; quamobrem nos, ut eorundem notariorum indemnitati consulere, eisque, ut² ab ipsis et maioribus interusuriis eximi et liberari possint, in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignemur³:

Novae praes notariorum auctoritate Camerae ut a gravibus interusuriis eorum officiorum liberentur.

§ 14. Nos igitur, eosdem amplioris gratiae favore prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis et interdicti aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris ac poenis, si quibus quomodolibet inodati existunt, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, motu proprio, et non ad alicuius instantiam, sed ex nostra mera liberalitate, et ex certa scientia, deque apostolicae potestatis plenitudine, quinquaginta quatuor officia militum piorum vendibilia et resignabilia, ad instar dictorum centum et undecim, per Paulum et Urbanum praefatos, et aliorum officiorum militum piorum huiusmodi, antea per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, et forsitan etiam per nos, erectorum et institutorum, ad beneficium, utilitatem et commodum Datariae seu Camerae nostrae perpetuo vacabilia, eiusdem naturae, speciei, essentiae et qualitatis, quorum antiqua officia huiusmodi, alias etiam ab initio erectionis collegii militum piorum huiusmodi erecta,

Pontifex alia quinquaginta quatuor officia militum piorum ad instar aliorum tertio erigit.

¹ Forsan legendum *praefatae* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *et pro ut* (R. T.).

³ Deest aliquid, ex. g. *deprecati sunt* (R. T.).

fuerunt, ac ita et taliter quod, qui illa pro tempore obtinebunt, omnibus et singulis ac quibuscumque privilegiis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, praerogativis, antelationibus, honoribus, favoribus, praeeminentis, indultis, concessionibus, aliisque gratiis, tam spiritualibus quam temporalibus, quibus hi, qui cetera antiqua officia huiusmodi obtinent et pro tempore obtinebunt, de iure, usu, stilo, consuetudine, aut aliis quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, aut uti, frui et gaudere possunt et poterunt¹ quomodolibet in futurum, non solum ad instar dictorum officiorum iam ut praefertur erectorum, sed pariformiter et aequae principaliter ac absque ulla prorsus differentiâ in omnibus et per omnia gaudeant, utantur et fruuntur, ac gaudere, uti et frui possint² et valeant (ita tamen quod huiusmodi quinquaginta quatuor officia, de novo erigenda, cum aliis antiquis officiis, et eorum emolumentis, officiis ac massâ, ut infra, confundantur, et etiam, ut infra, de redditibus, proventibus, emolumentis, ac iuribus collegii militum piorum participant) perpetuo erigimus et instituimus; illaque sic erecta et instituta praefato collegio militum piorum (etiâsi illorum numerus a primaevâ collegii praefati erectione seu aliâ forsâ quomodolibet praescriptus³ existat, ac in ipsâ erectione vel aliâ forsâ expresse caveatur quod amplius augeri non possit) etiam perpetuo aggregamus, unimus, annectimus et incorporamus, itaut quinquaginta quatuor officia praefata cum aliis antea erectis faciant unicum corpus in confuso, et inter ipsa et quinquaginta quatuor officia huiusmodi nulla adsit dif-

¹ Perperam ed. Main. legit *possent et poterunt* (R. T.).

² Ed. Main. legit *possent pro possint* (R. T.).

³ Perperam ed. Main. legit *praescriptis* (R. T.).

ferentia, perinde ac si omnia simul erecta fuissent;

§ 15. Dictisque quinquaginta quatuor officiis sic novissime erectis et institutis, pro eorum congruâ dote, seu massâ, emolumentis, ac iuribus, annuam summam duorum millium noningentorum sexdecim scutorum monetae ab omni et quocumque onere ordinario ac extraordinario, praesenti et futuro prorsus liberam, immunem et exemptam, ex emolumentis expeditionum inter ipsos notarios ratione massae eorum collegii distribuendis, necnon portionibus dictam massam non ingredientibus, sed penes eosdem notarios, ut supra, et aliâs quomodolibet remanentibus, regalibus, instrumentis publicis, exterisque processibus, registris, extractis, aliisque scripturis in⁴ actis percipi solitis proveniente, singulis annis assignamus, atque assignatam⁵ esse volumus;

§ 16. Dictamque duorum millium noningentorum sexdecim scutorum huiusmodi summam, sic assignatam, ab huiusmodi et quacumque aliâ massâ, redditibus, regalibus, instrumentis, processibus, registris, extractis, aliisque scripturis praefatis dividimus, separamus, dismembramus et segregamus, ac divisam, separatam, dismembratam et segregatam esse volumus et decernimus; eamque, sic separatam et dismembratam, eidem collegio militum piorum et eius massae communi, motu simili, perpetuo applicamus, et pariter annectimus et incorporamus; adeo quod praefati milites pii, ut pro eis modernus et pro tempore existens eorum depositarius, ratam partem, praefatique⁶ summae per nos sic assignatae quolibet mense, sicut alii notarii

¹ Forsan legendum *vel pro in* (R. T.).

² Edid. Main. legit *assignata* (R. T.).

³ Intelligat et emendet qui potest; fors. *ratam partem praefatae*; sed seq. non cohaerent (R. T.).

Dotem annuam assignatam x massâ notariorum.

Dictam summam annuam a quolibet aliâ massâ dismembrat et applicat massae dicti collegii militum piorum.

praefati, eidem depositario in finem cuiuslibet mensis, prout de reliquis redditibus collegii quolibet mense fieri solet, solvendam exigere, percipere et levare, ac inter se ipsos dividere, necnon in eorum usu et utilitate convertere libere et licite possint et valeant, itidem decernimus et mandamus.

Mandat notariorum praemissis omnibus consentire et ad ea se obligare.

§ 17. Volentes etiam (pro potiori militum piorum eorumque collegii huiusmodi cautela et securitate, et ut ipsis amplius consulatur) quod dicti notarii, etiam nomine suorum in dictis suis notariorum officiis successorum, dismembratione et incorporatione¹ aliisque praemissis omnibus et singulis expresse consentire, ac summam, ipsos et quemlibet ipsorum tangentem, realiter et cum effectu persolvere et exbursare, ac alia, ad quae notarii praefati ex serie litterarum Pauli et Gregorii necnon Urbani praedecessorum praefatorum cedulae motus proprii vel aliâs quomodolibet tenentur, et quoad praestationem cedulae bancariae ad quinquennium et illius renovationem, facere, praestare atque adimplere, sicque² in solidum, ita quod unus pro³ alio etiam in solidum obligatus remaneat, obligare teneantur, prout nos ex nunc pro tunc in solidum in ampliore formâ Camerae Apostolicae pariter obligamus (obligatione huiusmodi, donec dicti notarii tam praesentes quam futuri viverint et officia notariatum praefatorum obtinuerint, et non ultra, respective duraturâ, praeterquam ad⁴ summas decursas et alias obligationes purificatas tempore quo officia notariatum huiusmodi obtinebunt, pro⁵ quibus volumus

¹ Potius lege *dismembrationi et incorporationi* (R. T.).

² Lege *seque pro sicque* (R. T.).

³ Pessime ed. Main. legit *suo pro pro* (R. T.).

⁴ Potius lege *quoad pro ad* (R. T.).

⁵ Pessime ed. Main. legit *immo pro pro* (R. T.).

eos, ut praemittitur, obligatos semper remanere); ita quod, tempore solutionis transacto, manu regia, unica tantum citatione, etiam domi dimissâ, copiâ, vel per affixionem in acie Campi Florae intimatâ vel affixâ, executionem¹, realiter et personaliter, pro omnibus et singulis in litteris Pauli et Gregorii necnon Urbani praedecessorum huiusmodi cedula² motus proprii contentis cum effectu adimplendis, per opportuna iuris et facti remedia cogi et compelli possint et valeant.

§ 18. Ceterum, cum Franciscus Serantonius, unus ex notariis praefati collegii, qui³ in huiusmodi nostrâ gratiâ non est comprehensus, ut indemnitati dictorum notariorum etiam cautum et consultum existat, volumus, statuimus et mandamus, ut quinquaginta quatuor officia militum piorum per nos sic erecta huiusmodi inter novem notarios praefatos dividantur, ita quod cuilibet ipsorum sex officia tangant, quae in hac primâ vacatione tantum ad eorum liberam dispositionem, quoad pretium ex quinquagintaquatuor officiorum praefatorum venditione retrahendum, et deinde ad Datariam nostram pertineat⁴.

§ 19. Praefatique novem notarii debeant pretium praefatum, ex quinquagintaquatuor officiorum sic erectorum venditione percipiendum, in Monte Pietatis almae Urbis nostrae, seu in banco archihospitalis S. Spiritus in Saxiâ in eadem Urbe erecto, prout⁵ eisdem notariis videbitur, reponere, ad effectum illud in extinctionem aeris alieni, per ipsos et eorum singulos super eorum notariorum

¹ Aptius forsâ supra legitur *executione* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *cedulae* (R. T.).

³ Vox qui delenda videtur, et postea legendum *non sit pro non est* (R. T.).

⁴ Potius lege *pertineant* (R. T.).

⁵ Pessime ed. Main. legit *pro pro prout* (R. T.).

Unus notarius gratiâ renovat.

Pretium dictorum quinquagintaquatuor officiorum millium piorum quomodo reponendum et erogandum.

officii reservatione de communi¹, seu debitorum respective contractorum erogandi.

Elapso quadrienno mandatur notarios deponere praetium unius ex dictis quinquagintaquatuor officis ad creditum Datariae singulis annis.

§ 20. Volumus autem quod notarii praefati, quadriennio transacto, singulis annis in fine cuiuslibet anni etiam teneantur et debeant deponere in praefato Monte aut banco S. Spiritus, ad creditum Datariae nostrae, pretium unius ex quinquagintaquatuor officis per eos in eorundem officiorum venditione perceptum, quo temporis processu neque minui neque augeri possit, factoque deposito pretii, primum officii militum pii² totius corporis eorundem militum quod vacare contigerit, ad favorem Datariae Apostolicae suppressum censeatur eo ipso, et ubi suppressum, prout ex nunc suppressimus, per officiales componendarum suppressio huiusmodi in officiorum³ nostrae Datariae adnotari mandamus, ut⁴ idem singulis annis observetur, donec quinquaginta quatuor ex praefatis officis primo vacatura totaliter suppressa remaneant⁵, ac officia notariatuum praefata in solutione fructuum pro officis ut praemittitur suppressis proportionaliter liberata existant.

Decretum irritum.

§ 21. Decernentes easdem praesentes, etiam quod forsitan praefati notarii, vel aliqui eorum, ac alii quicumque, de quorum interesse quomodolibet agitur, praemissis non consenserint, seu consentire recusaverint, et recusent, et seu alio quovis defectu notari vel impugnari, aut alias quomodolibet infringi vel retractari, seu invalidari, aut ad viam et terminos iuris reduci, vel in ius et controversiam vocari, aut adversus eas aperi-

¹ Quid mutandum iudicet lector sciens (R. T.).
² Videtur legendum *primum officium militum piorum* (R. T.).
³ Videtur legendum *officio* (R. T.).
⁴ Videtur legendum *et pro ut* (R. T.).
⁵ Edit. Main. legit *remaneat* (R. T.).

tionem oris, et beneficium restitutionis in integrum seu reductionis ad viam iuris, ex quocumque capite et defectu, etiam enormissimae laesionis, ac evidenter utilitatis, aut quocumque alio titulo, ratione et causa, seu aliud quodcumque iuris et facti vel iustitiae ac gratiae remedium intentari, impetrari vel concedi nullatenus unquam posse; sed eas ab omnibus et singulis, quos concernunt et concernent quomodolibet in futurum, firmiter et inviolabiliter modis et formis praefatis observari debere; sic et non alias per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum curiae Camerae Apostolicae generalem auditorem, necnon causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos, Sedisque Apostolicae nuncios, iudicari et definiri debere; et irritum decernimus et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 22. Non obstantibus praemissis, necnon collegii praefatorum notariorum a felicitis recordationis Pii Papae IV aliisque constitutionibus, necnon cancellariae nostrae regulis, etiam de iure quaesito non tollendo et de gratis ad instar non concedendis, dictorumque collegiorum militum piorum et notariorum ac auditoris praefati respective, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, notariorum et militum piorum collegiis aliisque superioribus et personis quomodolibet concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus et formis specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importan-

Derogat contractis.

tes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret; eorum tenores ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso et formam in illis traditam observatam inserti forent, praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, latissime et plenissime ac specialiter et expresse, harum serie, motu pari, derogamus, et derogatum esse volumus; contrariis quibuscumque.

Sanctio poenalis.

§ 23. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutio- nis, erectionis, institutionis, aggregatio- nis, unionis, annexionis, incorporationis, assignationis, divisionis, reparationis, dismembrationis, segregationis, applica- tionis, decreti, mandati, statuti, volunta- tis et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incur- surum.

Datum Romae, apud S. Mariam Ma- iorem, anno Incarnationis Dominicae MDCLXXII, x kalendas ianuarii, pontifi- catus nostri anno III.

Dat. die 23 decembris 1672, pontif. an. III.

CXXIV.

Confirmatio decreti cameraris et illius ampliationis in favorem inquilinorum respectu anni sancti.

Palatius tituli Ss. XII Apostolorum presbyter cardinalis de Alteriis, S. R. E. came- rarius.

Exordium.

§ 1. Ad favorem inquilinorum et subin- quilinorum huius almae Urbis respectu anni sancti, seu iubilaei, quandocumque huiusmodi annus venisset, de mandato felicitis recordationis Pauli Papae III de-

cretum camerale, et subinde de pari mandato etiam felicitis recordationis Gre- gorii Papae XIII decreti confirmatio et ampliatio emanarunt, huiusmodi sub te- nore, videlicet:

« Aloysius tituli S. Marci presbyter cardinalis Cornelius, S. R. E. camerarius. Invenimus alias decretum in Camera Apostolica in favorem inquilinorum factum tenoris sequentis, videlicet:

« Guido Ascanius Sfortia S. Eustachii diaconus cardinalis de S. Flora, S. R. E. camerarius. Nuper nobis in Camera Apo- stolica, non sine animi nostri displicentia, pro parte inquilinorum et subinqui- linorum Urbis querelantium expositum fuit, quod ipsi a dominis domorum, per eos ad pensionem annuam conductarum, respectu anni sancti sive iubilaei, tam sub augmento pensionis fictos oblatores maiorem pensionem offerentes inducen- tibus, quam etiam super eorum evacua- tione, etiam locatione durante, asserenti- bus domos praedictas pro eorum usu ha- bere velle, quotidie molestantur, et ex do- mibus per eos conductis contra formam iuris expelluntur; nihilominus expulsis inquilinis seu subinquinis, domos praedictas pro maiori pretio, in grave dam- num inquilinorum sive subinquinorum, contra formam decreti cameraris, eo- rum promissionis, obligationis et iura- menti, alteri locant. Nos, ut tenemur ex debito nostri camerariatus officii tran- quillitati curialium inquilinorum et subinquinorum, ac malitiis, calumniis, li- tibus et controversiis, quae inter domi- nos domorum ex una ac inquilinos et subinquininos partibus ex altera quotidie exinde oriuntur, quantum possumus pro- videre cupientes, ne decretum alias per antecessores nostros et Camera Apostolicam in favorem inquilinorum factum in damnum et praeiudicium ipsorum re- torqueatur: idcirco, de mandato sanctis-

Decretum ca- merale mandato Gregorii XIII.

Decretum ca- merale mandato Pauli III.

sini domini nostri Papae vivae vocis oraculo nobis desuper¹, ac ex decreto in Camera Apostolica matura consideratione facto, statuimus et ordinamus quod in futurum, respectu anni sancti vel iubilaei, quaecumque huiusmodi annus venerit, per annum antea et pro dicto anno sancto vel iubilaei inquilinis pensio domus per eos conductae a dominis ipsius augeri nec modus solvendi pensionem alterari possit. Insuper, pro maiori curialium inquilinorum et subinquinorum quiete, et ad lites et controversias evitandas, ut praefertur, oraculo et decreto similibus declarando decretum in favorem inquilinorum per antecessores nostros et per Camera Apostolicam aliis factum, in perpetuum statuimus et ordinamus quod ex nunc in posterum, durante locatione inquilini, tam ipse inquilinus, quam subinquilinus eiusdem, ex domo ab eisdem conducta, sive subconducta, a domino ipsius, asserente domum suam pro usu suo habere velle, expelli non posse, nisi iuxta formam iuris communis; finita vero locatione, quocumque modo finiatur, si dominus pro usu suo domum habere intendit, tunc utroque casu inquilinus expelli non possit, nisi prius iuraverit, ac, sub poena amissionis pensionis duorum annorum domus de qua agetur, de non locando alteri domum praedictam vel partem ipsius, sed eam totam per se ipsum per annum inhabitando, in ampliori forma Camerae Apostolicae cum censuris et mandatis executivis se obligaverit. Et si dominus contraverit, statim in poenam praedictam incidat, quae poena, si non intervenerit accusator, pro medietate fisco pro poena periurii, pro alia vero inquilino vel subinquilino respective in casu suo applicanda sit; sed si in dictis casibus in-

tervenerit accusator, tertia pars poenae praedictae unicuique ipsorum applicetur. Declarantes, quod subinquilinus, finita locatione sui auctoris, quocumque modo finiatur, etiam de consensu domini et inquilini huiusmodi, inquilinorum privilegio non gaudeat², sed, domino volente, teneatur eam liberam et expeditam relaxare, nisi ab ipso domino reductam habeat. Et si notarius obligationem et promissionem per dominos domorum faciendam contra formam praesentis nostri et Camerae Apostolicae decreti rogare praesumpserit, ad poenam supradictam teneatur; et statim, docto summarie per duos testes de contraventione domini domorum, vel notarii, tam contra eosdem dominos quam contra notarium, censurae³ sive mandatum executivum, tam ad instantiam fisci, quam inquilini, subinquilini et accusatoris, parte citata, per reverendum praesidentem viarum, per Camerae Apostolicae deputatum et pro tempore deputandum relaxetur. Inhibentes omnibus et singulis almae Urbis iudicibus, tam ecclesiasticis quam saecularibus, ne, viso praesenti nostro et Camerae Apostolicae decreto, sub maioris excommunicationis, suspensionis a divinis respective, ac sub aliis arbitrii nostri et successorum nostrorum poenis, contra illius formam iudicare vel sententiare audeant sive praesumant, nec quilibet ipsorum audeat seu praesumat, sed omnia in praesenti decreto contenta, toties quoties opus fuerit, futuris temporibus perpetuo inviolabiliter observare ac observari facere teneantur et debeant, et quilibet ipsorum teneatur et debeat, quocumque alio decreto in contrarium forsitan desuper facto ceterisque in contrariis⁴ facientibus non obstan-

1 Male edit. Main. legit *gaudent* (R. T.).

2 Potius legendum videntur *censura* (R. T.).

3 Potius lege *in contrarium* (R. T.).

4 Decretum factum, ut infra § 4 (R. T.).

tibus quibuscunque, si secus, etc., irritum, etc., sublata, etc.; et, ut praefati domini iudices, fiscus, notarii, inquilini, subinquilini, accusatores et alii curiales de omnibus contentis praesente nostro et Camerae Apostolicae decreto plenam notitiam habeant, decretum huiusmodi in libris Camerae Apostolicae registrari, imprimi, in locis publicis solitis et consuetis affigi, ac publice vendi, transumptoque eiusdem impresso, manu unius ex notariis Camerae Apostolicae subscripto, tam in iudicio quam extra, indubitata fide adhiberi volumus et mandamus. Datum Romae in Camera Apostolica anno a Nativitate Domini MDXLIX, indictione VII, die vero XXIX aprilis, pontificatus sanctissimi in Christo patris et D. N. D. Pauli, divina providentia Papae III. GUIDO ASCANIUS cardinalis camerarius; *Visa*, HIERONIMUS BARENSIS Camerae Apostolicae decanus; *Visa*, IULIUS GONZAGA Camerae Apostolicae clericus; *Visa*, HIERONIMUS TORCELLANUS Camerae Apostolicae clericus; *Visa*, F. SODERINUS Camerae Apostolicae clericus et viarum praesidens; *Visa*, A. FLOREN Camerae Apostolicae clericus; A. PEREGRINUS ».

Prosequitur decretum camerariae primae de mandato Gregorii XIII.

« Cum vero ad sanctissimum dominum nostrum magnis inquilinorum querelis perlatum esset dominos domorum, suppositis fictis oblationibus, hoc anno pensiones ita augere coepisse, ut non modica inde eorum perturbatio et praedictum sequatur: idcirco idem sanctissimus dominus vivae vocis oraculo nobis iniunxit, ut, pro commissso nobis camerariatus officio, super ea re mature provideremus. Nos itaque, volentes apostolicis, ut par est, obedire mandatis, simulque considerantes quod anni sancti appropinquantis laetitia atque devotio ab omnibus cum benedictione suscipi, non in occasionem lucri cum aliena calamitate fieri debeat, eodem vivae vocis oraculo, et auctoritate

nostri camerariatus officii, supradictum decretum confirmantes et innovantes, illudque insuper ampliantes, statuimus et ordinamus quod in futurum, respectu anni sancti sive iubilaei, quaecumque is annus venerit, per duos annos antea et ipso anno sancto, inquilinis pensio domus sive apothecae per eos conductae a dominis ipsius nec augeri nec modus solvendi pensionem alterari possit, sive veteres inquilini in conducta domo vel apotheca manere velint, sive novi conductant, sub poena in supradicto decreto contenta. Et, ut praemissa omnia ad quorumcumque notitiam deducantur, volumus, et eadem auctoritate decernimus, praesens nostrum decretum et statutum in libris eiusdem Urbis affigi et publicari, illiusque transumpto impresso, et manu unius ex dictae Camerae notariis subscripto, tantam fidem in iudicio et extra adhiberi, qualis et quanta eisdem praesentibus originalibus litteris adhiberetur si in medium exhiberentur.

Datum Romae, in Camera Apostolica, die XXIX mensis februarii MDLXXIII, pontificatus sanctissimi in Christo patris et D. N. D. Gregorii divina providentia Papae XIII, anno 1.

Aloysius Cornelius card. camerarius.

Antonius Guido auditor.

Andreas Martini ».

§ 2. Quod quidem decretum et illius ampliatio postea per similis memoriae Clementem VIII, Gregorium XV et Innocentium X denuo confirmari et servari mandatum fuit per publica edicta diversorum cardinalium S. R. E. camerariorum praedecessorum nostrorum in actis Brunoni, olim praedictae Camerae notarii, sub diebus XXII maii MDXCVIII, IX maii MDCCXIII, et XXIV ianuarii MDCLVIII respective expedita.

§ 3. Et volens sanctissimus dominus noster dominus Clemens divina providentia

Praedicta decreta confirmavit Clementis VIII, Gregorius XV et Innocentius X

Isto nunc Pontifex mandat cardinali camerario

vario dictum de-
eritum eiusque
ampliationem
iterum confir-
mare. Papa X, suorum praedecessorum vesti-
gia insequendo, pro tranquillitate curia-
lium ac dictorum inquilinorum et sub-
inquilinorum, ut decretum et eius ampli-
atio huiusmodi omnino serventur, nobis
ut decretum et ampliationem ipsas confir-
marem et observari mandarem specialiter iniunxit.

Cardinalis ca-
merarius in exo-
quutionem di-
cti mandati om-
nia praedicta
confirmat. § 4. Nos itaque, mandata apostolica,
ut par est, exequi volentes, et, ut proxi-
mus futurus annus sanctus, sive iubilaei,
in remissionem peccatorum et christifi-
delium animarum salutem institutus, eâ,
qua decet, pietate et devotione atque lae-
titiâ, non autem in occasionem lucri,
suscipiatur, et nemini ex causâ habita-
tionum et usus domorum et apothecarum
eiusdem Urbis litigandi materiam vel
aliquod aliud afferat incommodum, op-
portune providere, ac praedecessorum
nostrorum vestigia in his insequi volentes,
de expresso ordine et mandato eiusdem
sanctissimi domini nostri Papae vivae
vocis oraculo nobis desuper facto, et au-
toritate nostri camerariatus officii, praer-
insertum decretum camerale, necnon il-
lius confirmationis, innovationis et ampli-
ationis litteras, omniaque et singula
in eis contenta et expressa quaecumque,
tenore praesentium confirmamus, appro-
bamus et innovamus, illisque perpetuae
firmitatis robur adiciamus, ac praedictis
inquilinis et subinquilinis decretum et
litteras huiusmodi et omnia et singula
in eis contenta quaecumque suffragari,
et a domorum et apothecarum domi-
nis, ac aliis ad quos spectat, perpetuo,
plene, inviolabiliter et ad unguem,
etiam sub poenis in illis contentis, ob-
servari et adimpleri, sicque per quos-
cumque iudices ordinarios et subdele-
gatos, iudicari et definiri debere, de
mandato et auctoritate similibus, earum-

¹ Voces suffragari, et nos addimus (n. r.).

dem tenore praesentium, decernimus
et mandamus; irritum nihilominus de-
cernentes et inane quidquid secus fiet;
contrariis non obstantibus quibuscumque.

§ 9. Volumus insuper, pariterque de-
cernimus, quod praesentium transumptis,
etiam impressis, unius ex quatuor dictae
Camerae secretariis manu subscriptis,
eadem prorsus fides in iudicio et extra
adhibeatur quae originalibus ipsis adhi-
beretur si in medium exhiberentur. In
quorum fidem, etc.

Datum Romae, in Camera Apostolica,
anno a Nativitate Domini nostri Iesu Chri-
sti millesimo sexcentesimo septuagesimo
tertio, indictione xi, die vero i mensis
ianuarii, pontificatus sanctissimi in Chri-
sto patris et domini nostri domini Cle-
mentis divina providentiâ Papae X an-
no iii.

P. Card. DE ALTERIUS camerarius.
FRANCISCUS M. ANSALDUS auditor.
MATTHAEUS DE ANGELIS C. A. secr.
et Cancell.

Dat. die 1 ianuarii 1673, pontif. anno iii.

*Die, mense, anno, indictione ac ponti-
ficatu, quibus supra, praesens confirma-
tio affixa et publicata fuit ad valvas cu-
riarum illustrissimi A. C. eminentissimi
vicarii, ac illustrissimi gubernatoris, et
Capitolinae, in acie Campi Florae, ut
moris est, ac aliis locis solitis et consue-
tis Urbis, per me Ioannem Graecum apo-
stolicum cursorem.*

GREGORIUS STAGGIUS imag. cursor.

CXXV.

*Indulgentia centum dierum pro confrat-
ribus et consororibus archiconfrater-
nitatis sanctissimi Corporis Christi in
ecclesiâ S. Mariae supra Minervam de
Urbe, et pro quibuscumque confrat-*

Transumptio-
rum fides.

*ternitatibus sub eodem titulo erectis
et erigendis, toties quoties fideles de-
functos ad sepulturam comitati fue-
rint.*

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Indulgentia
centum dierum
confratribus et
consororibus
sanctissimi Cor-
poris Christi co-
munitibus de-
functos ad se-
pulturam.

§ 1. Ex commissae nobis caelitus
dispensationis munere, christifideles ad
christianae charitatis atque pietatis opera
specialium gratiarum donis incitare cu-
pientes, ac supplicationibus dilectorum
filiorum officialium et confratrum ar-
chiconfraternitatis sanctissimi Corporis
Christi in ecclesiâ S. Mariae supra Mi-
nervam de Urbe canonice erectae nomi-
ne nobis super hoc humiliter porrectis
inclinati, omnibus et singulis confratri-
bus et consororibus, tam praefatae ar-
chiconfraternitatis, quam quarumvis con-
fraternitatum sub eodem titulo seu de-
nominatione sanctissimi Corporis Christi
ubicumque locorum canonice haecenus
erectarum et institutarum, ac in futurum
quandocumque, ex vi decreti Congrega-
tionis indulgentiis praepositae de man-
dato felicitis recordationis Pauli PP. V
praedecessoris nostri die xv februarii
mDCVIII emanati, itidem canonice erigen-
darum et instituendarum, qui et quae
cadavera christifidelium defunctorum,
dum ad sepulturam deferuntur devote
comitati fuerint, quoties id egerint, to-
ties centum dies de iniunctis eis seu
aliâs quomodolibet debitis poenitentis
in formâ Ecclesiae consueta relaxamus.
Praesentibus perpetuis futuris tempori-
bus valituris.

Transumptio-
rum fides.

§ 2. Volumus autem ut earumdem lit-
terarum transumptis, seu exemplis, etiam
impressis, manu alicuius notarii publici
subscriptis, et sigillo alicuius personae
in ecclesiastica dignitate constitutae mu-
nitis, eadem prorsus fides in iudicio et
extra illud adhibeatur, quae ipsi praer-

sentibus adhiberetur si forent exhibitae
vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Ma-
iorem, sub annulo Piscatoris, die xiv
ianuarii MDCLXXIII, pontificatus nostri
anno iii.

I. G. STUSIUS.

Dat. die 14 ianuarii 1673, pontif. anno iii.

*Registr. in Secret. in libro III Brevium di-
versorum, fol. 457.*

CXXVI.

*Confirmantur indulgentiae a Paulo V
concessae archiconfraternitatibus sub
invocatione SS. Trinitatis redemptionis
captivorum, irritantur nonnullae,
et adduntur aliae et quae sint.*

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Ex iniuncto nobis caelitus dispensa-
tionis munere, spiritualium gratiarum
largitiones ad excitandam fovendamque
christifidelium pietatem a Romanis Pon-
tificibus piâ prudentique liberalitate fa-
ctas, ut firmiter subsistant, apostolici
muniminis nostri praesidio libenter ro-
boramus, easque etiam pari pontificiae
charitatis benignitate interdum amplia-
mus, et alia desuper ordinamus, sicut,
omnibus matura consideratione perpen-
sis, ad christiani populi aedificationem
salubriter expedire in Domino arbitra-
mur.

§ 1. Dudum siquidem felicitis recorda-
tionis Pauli PP. V praedecessor noster,
qui certas unicuique archiconfraternitati
et confraternitati indulgentias et gratias
spirituales, quibus de cetero fruerentur,
duxerat praescribendas, omnes et singu-
las indulgentias et peccatorum remissio-
nes ac poenitentiarum relaxationes, con-
fraternitatibus sub invocatione SS. Tri-
nitatis redemptionis captivorum erectis

Exordium.

Paulus V con-
cessit indulgentiam plenariam
confratribus SS. Trinitatis red-
emptionis captivorum castri-
bus hoc exple-
catis.

et erigendis ac¹ illarum confratribus et consororibus eatenus per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores suos concessas, revocans et nullius roboris et momenti fore declarans, omnibus utriusque sexus christifidelibus, qui confraternitates sub invocatione eiusdem SS. Trinitatis redemptionis captivorum ubivis locorum tam eatenus canonice institutas, quam deinceps instituendas in posterum ingrederentur, et habitum sive scapularium religionis benedictum de manu alicuius superioris Ordinis eiusdem SS. Trinitatis redemptionis captivorum, sine alicuius voti emissionem, suscepissent, die primo eorum ingressus, si vere poenitentes et confessi sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpsissent, plenariam; ac tam ipsis tunc et pro tempore describendis quam iam descriptis in dictis confraternitatibus confratribus et consororibus, in cuiuslibet eorum mortis articulo, si pariter vere poenitentes et confessi, sacraque communione refecti, et scapularium dicti Ordinis deferentes, nomen Iesu ore, si possent, sin minus, corde devote invocarent, etiam plenariam; necnon eisdem confratribus et consororibus, qui similiter vere poenitentes et confessi, ac sacra communione refecti, die festo Sanctissimae Trinitatis ecclesias vel cappellas seu oratoria dicti Ordinis vel confraternitatum huiusmodi devote visitavissent, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione oravissent, plenariam similiter; eisdem etiam confratribus et consororibus, qui pro captivorum redemptione faciendâ ad partes infidelium proficiscuntur, si ante discessum vere poenitentes et confessi idem sanctissimum Eucharistiae sacramentum suscepissent, salutationem angelicam, et in fine semel

¹ Coniunct ac nos addimus (R. T.).

plenariam pariter; necnon ipsismet captivis redemptis, si idem post reditum intra mensem egissent, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem² misericorditer in Domino concessit.

§ 2. Insuper iisdem confratribus et consororibus, qui dictum scapularium seu habitum benedictum cum signo redemptionis nostrae pro cordis affectu gestarent, et semel in die sexies orationem dominicam, cum versiculo *Gloria Patri*, etc., et totidem vicibus salutationem angelicam, cum eodem versiculo, pro pace christianorum principum, sanctae matris Ecclesiae exaltatione, et haeresum extirpatione recitarent, septem annos et totidem quadragenas: qui vero in festis Nativitatis et Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi, ac Assumptionis beatae Mariae Virginis, et sanctae Agnetis secundo, in quo die dictus Ordo nutu divino fuit institutus, Ordinis vel confraternitatum praedictarum ecclesias vel cappellas seu oratoria visitassent, et ibi ut praefertur oravissent, septem annos et totidem quadragenas; necnon etiam ipsis confratribus et consororibus, qui uno cuiuslibet mensis dominico die a superioribus dicti Ordinis praescribendo, in quo de Ordinarii licentiâ processio fieret, quam appellant *scapularii*, eidem processioni vere poenitentes et confessi interfuissent, septem annos et totidem quadragenas; ipsis similiter confratribus et consororibus pia opera exercentibus tam spiritualia quam temporalia in peccatorum suorum remissionem pro redemptione captivorum a Turcarum et aliorum infidelium servitute, septem annos et totidem quadragenas; illis vero utriusque sexus confratribus vere poenitentibus et confessis, ac sacra communione refectis, qui quotidie per annum recitavissent ter Orationem dominicam, et totidem vicibus

² Et indulgentiam septem annorum et totidem quadragenarum aliis pariter casibus hic expressis.

versiculum *Gloria Patri*, etc. cum versiculis et responsoriis ac oratione a praedictis superioribus praescribendis, et oravissent pro iis qui captivi apud Turcas detinentur, ne nomen Salvatoris nostri abnegent, sed fortes in fide Christi persistent et quanto citius a servitute liberentur, semel quotannis, et anni die quomallent, septem annos; ac eisdem confratribus et consororibus, qui dictos redemptos processionaliter recepissent, et ad ecclesiam vel cappellam seu oratorium dicti Ordinis vel confraternitatis associassent, si confessi essent, vel saltem confitendi propositum haberent dicto tempore, septem annos et totidem quadragenas; ipsis¹ quoque etiam utriusque sexus confratribus, qui cum lumine, si possent, vel sine eo sanctissimum Eucharistiae sacramentum, quando ad infirmos defertur, comitati fuissent, et pro iisdem infirmis pias ad Deum preces effudissent, quinque annos et totidem quadragenas; necnon qui corpora defunctorum tam confratrum et consororum quam aliorum ad sepulturam ecclesiasticam sociavissent, et pro eorum animabus oravissent, centum dies; quoties vero missis et aliis divinis officiis in ecclesia vel cappellâ seu oratorio dictarum confraternitatum pro tempore celebrandis et recitandis, seu congregationibus publicis vel privatis earundem confraternitatum interfuissent, aut pauperes hospitio suscepissent, vel quodcumque aliud pietatis et charitatis opus exercentibus, toties pro quolibet praefatorum operum centum dies de iniunctis seu aliis quomodolibet debitis poenitentibus in formâ Ecclesiae consuetâ relaxavit.

¹ Minister, seu procurator generalis dicti Ordinis potest erigere confraternitates, usque ad unum

§ 5. Praeterea tunc et pro tempore existenti ministro generali dicti Ordinis, seu eius generali etiam procuratori in Romanâ Curia commoranti, ut huius-

¹ Ed. Main. legit *ipsi* (R. T.).

modi confraternitates sub invocatione SS. Trinitatis redemptionis captivorum ubivis locorum erigere et instituere, illisque omnes praedictas indulgentias, servatâ tamen formâ Constitutionis recollendae memoriae Clementis Papae VIII praedecessoris pariter nostri super confraternitatum erectionibus et aggregationibus editae, communicare libere et licite posset et valeret, auctoritate apostolicâ facultatem concessit et impartitus est.

§ 6. Ac postmodum idem Paulus praedecessor, volens confraternitates sub eiusdem SS. Trinitatis ac B. M. Virginis *De remedio* nuncupatae invocationibus in ecclesiis domorum regularium fratrum dicti Ordinis praefati per universum orbem (ut asserebatur) canonice institutas, illarumque confratres et consorores, qui (sicut dictus Paulus praedecessor acceperat) in unâ dominicâ cuiuslibet mensis solemnem processionem magnâ cum populi frequentia peragere solebant, speciali dono decorare, omnibus et singulis dictarum confraternitatum confratribus et consororibus vere poenitentibus et confessis, ac sacra communione refectis, qui processioni per easdem confraternitates in unâ dominicâ cuiuslibet mensis in ecclesiis praedictis fieri solitae devote interfuissent, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effudissent, quoties id egissent, plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concessit, et alias, prout in binis litteris ipsius Pauli praedecessoris, unis die vi augusti MDCVIII, et alteris die vi novembris MDCXX respective in simili formâ Brevis desuper expeditis, quas perpetuis futuris temporibus valere voluit, et quarum tenores prae-

Item idem Paulus V indulgentiam plenariam concessit interventionibus processioni quolibet mense.

sentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur.

Petit confirmatio.

§ 7. Cum autem, sicut dilecti filii Petrus Mercier, minister generalis, et Dominicus Tafuri, in Romanâ Curia procurator generalis dicti Ordinis fratrum SS. Trinitatis redemptionis captivorum, nobis nuper exponi fecerunt, super indulgentiis et peccatorum remissionibus, quae confraternitatibus praefatis auctoritate apostolicâ concessae seu communicatae esse asserebantur, variae in diversis mundi partibus exortae sint controversiae, quae et christifideles magno perturbatione et gravibus scandalis causam dederunt, ut vero huiusmodi controversiis atque scandalis ansa praecidatur, omnisque dubietatis tollatur occasio, iidem Petrus minister generalis et Dominicus procurator generalis plurimum cupiant opportune in praemissis a nobis provideri:

Item Pontifex omnes dictas indulgentias a Paulo V concessas confirmat.

§ 8. Nos, ipsorum Petri ministri generalis ac Dominici procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones et poenitentiarum relaxationes, quas memoratus Paulus praedecessor confraternitatibus tam erectis quam erigendis praefatis, earumque confratribus et consororibus, aliisque personis supradictis, per binas suas litteras praefatas, sicut

praemittitur, concessit, ipsasque litteras cum omnibus et singulis in eis contentis et expressis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus ac innovamus, illasque eisdem confraternitatibus tam erectis quam in futurum quandocumque erigendis, earumque confratribus et consororibus, de novo concedimus.

§ 9. Praeterea eosdem confratres et consorores ad pietatis et christianae charitatis erga christifideles, qui durâ Turcarum aliorumque infidelium servitute opprimuntur, exercendae¹ opera uberiorum gratiarum spiritualium, quarum dispensationem nobis commisit Deus, elargitione incitare cupientes, ac de omnipotentis Dei misericordiâ et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis dictarum confraternitatum canonice hactenus erectarum et in futurum quandocumque erigendarum confratribus et consororibus vere poenitentibus et confessis, ac sacrâ communionem refectis, qui aliquam ex ecclesiis dicti Ordinis, vel suarum respective confraternitatum ecclesias vel oratoria, in Nativitatis et Purificationis B. M. Virginis Immaculatae, ac S. Michaëlis archangeli, S. Clementis Papae et martyris, Inventionis S. Crucis, et Nativitatis S. Ioannis Baptistae festis diebus devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione, necnon captivorum praefatorum liberatione, eorumque perpetuâ perseverantiâ in christianae religionis catholicae fidei professione, pias ad Deum preces effuderint, quo die praefatorum id egerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

¹ Aptius legere exercenda (n. r.).

Insuper plenariam concedit visitantibus ecclesias dicti Ordinis vel cappellas confraternitatum in certis festis, et orantibus prout in rubrica.

Visitantibus, ut supra in diebus stationum in missali romano descriptis easdem indulgentias concedit.

§ 10. Illis vero, qui aliquam eiusdem Ordinis ecclesiam, aut suarum respective confraternitatum ecclesias seu oratoria huiusmodi, in diebus stationum ecclesiarum almae Urbis nostrae, prout in missali romano exprimentur, pariter devote visitaverint, et ibidem, sicut iam dictum est, oraverint, ut omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes consequantur, quas consequerentur, si easdem ecclesias Urbis in diebus stationum huiusmodi personaliter et devote visitarent, dictâ auctoritate, harum serie, concedimus et indulgemus.

Alias omnes indulgentias huiusmodi descriptas revocat.

§ 11. Ceterum alias omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes, si quae, praeter eas quas, ut praefertur, confirmavimus et de novo respective concessimus, confraternitatibus praefatis quovis modo generaliter concessae et nondum revocatae sint, aut quomodolibet praetendantur, auctoritate et tenore praefatis perpetuo revocamus, irritamus et annullamus, nulliusque roboris et momenti esse et fore decernimus et declaramus.

Iterum ministro generali et procuratori generali dicti Ordinis erigendis huiusmodi confraternitates, e quae communicandi omnes supradictas indulgentias et non alias.

§ 12. Ac etiam tam¹ praefatis Petro et Dominico modernis, quam pro tempore existentibus ministro generali et in Romanâ Curia procuratori generali Ordinis praefati, ut huiusmodi confraternitates sub invocatione SS. Trinitatis redemptionis captivorum ubivis locorum erigere et instituire, illisque omnes et singulas supradictas a nobis confirmatas et de novo respective concessas, non autem ulla alias indulgentias et peccatorum remissiones et poenitentiarum relaxationes, communicare libere et licite possint et valeant, et eorum quilibet possit et valeat, servatâ tamen ceteroquin praedecessoris formâ et dispositione, facultatem dictâ auctoritate earundem tenore praesentium concedimus et impertimur.

§ 13. Porro in functione quadam, quam *communicationem indulgentiarum* vocant, quaeque a fratribus Ordinis praefati certis anni diebus in eorum ecclesiis fieri solet, abrogatâ veteri formulâ, quae dudum a tunc existente Romani Pontificis in Urbe praefatâ vicario in spiritualibus generali composita et per quoddam decretum Congregationis tunc existentium S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum in aliquâ sui parte correctâ fuit, post antiphonas, versiculos, orationes ibidem expressas, de cetero servari volumus formulam infrascriptam, videlicet:

In functione communicationis indulgentiarum nova formula orandi praescribitur.

« Dominum Iesum Christum humiliter deprecamur ut gratiae suae lumine illuminetur cordibus vestris, vobisque benigne concedat omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones consequi, quas felicis recordationis Paulus V et eius successores Summi Pontifices Ordini nostro cum specificâ facultate eas confraternitatibus nostris communicandi concesserunt, iuxta privilegiorum apostolicorum tenorem ac sanctae Sedis Apostolicae decretorum dispositionem. Misereatur vestri omnipotens Deus, dimittat vobis omnia peccata vestra, liberet vos ab omni malo, conservet et confirmet in omni opere bono, et perducat vos ad vitam aeternam; qui in Trinitate perfectâ vivit et regnat in saecula saeculorum. Amen. »

§ 14. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas et validas existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis

Decretum irritans.

¹ Vocem tam nos addimus (n. r.).

respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis
derogat.

§ 15. Non obstantibus praemissis, ac nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Ordinis et confraternitatum huiusmodi, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio-
rum fides.

§ 16. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XI februarii MDCLXXIII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 11 februarii 1673, pontif. anno III.

Registrata in Secr. in lib. Brevium mensis februarii part. utraque fol. 628.

CXXVII.

Decretum recitationis officii S. Caietani Thienaei, Theatinorum fundatoris, ab omnibus utriusque sexus ad recitationem obligatis in die VII augusti de communi Confessoris non Pontificis.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Ad pastoralis dignitatis fastigium nullo licet meritorum nostrorum suffragio per ineffabilem divinae clementiae abundantiam eveci, sanctorum in caelis cum Christo Iesu Domino nostro regnantium, illorum praesertim, qui in diebus peregrinationis suae salubrium fuerunt auctores institutorum, quibus Ecclesia Dei cum ingenti animarum fructu multipliciter decoratur, cultum et venerationem in terris promovere studemus, sicut ad omnipotentis Dei, qui in sanctis suis honoratur, gloriam, fideliumque aedificationem salubriter expedire in Domino arbitramur.

§ 1. Itaque eximia S. Caietani Thienaei, Congregationis clericorum regularium Theatinorum nuncupatorum fundatoris, quem nos Sanctorum catalogo solemniter adscripsimus, in Ecclesia Dei merita pio peculiarique devotionis affectu recolentes, sinceramque nostram in eum pietatem aliquo honorum incremento magis testatam esse cupientes, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, praecipimus, ut de eodem S. Caietano quotannis die VII augusti celebretur festum cum officio de communi Confessorum non Pontificum sub ritu semiduplici de praecepto ab omnibus christifidelibus tam saecularibus quam regularibus utriusque sexus, qui ad horas canonicas tenentur, et sub eodem ritu in calendario breviarii romani apponatur.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus

Exordium.

S. Caietani
catalogo San-
ctorum adscri-
pto.

Derogatio con-
trariorum.

apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio-
rum fides.

§ 3. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum in iudicio et extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXVI martii MDCLXXIII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 27 martii 1673, pontif. anno III.

CXXVIII.

Prohibitio ne quisquam, etiam regularis, et individua mentione dignus, sine licentiâ in scriptis Congregationis de Propagandâ Fide, quam in operis initio imprimere teneatur, edat libros et scripta, per se vel alium, in quibus agatur de missionibus vel de rebus ad ipsas pertinentibus, sub poenis excommunicationis latae sententiae Romano Pontifici reservatae, privationis officii, ac vocis activae et passivae, et operum suppressionis, ipso facto incurrendis.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Credita nobis caelitus apostolicae servitutis ratio postulat, ut, si quos in Ecclesia Dei abusus pullulare atque invalescere noscamus, eos opportuna sanctionis sarculo recidere atque e medio tollere studeamus.

Statuit ut in
rubrica.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, licet aliâs Congregatio venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium iustus de causis vetuisset, ne quis sine

Bull. Rom. — Vol. XVIII.

ipsius licentiâ typis evulgaret libros et scripta, in quibus aliquo pacto de missionibus ageretur; nihilominus multi, vel ignari quid eadem Congregatio decreverit, vel temere decretum eius transgredientes, scripta edant et libros, saepe falsa et inepta continentes, non sine piorum et doctorum hominum offensione: nos, his aliisque gravibus causis adducti, de memoratorum cardinalium consilio, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, iterum prohibemus, ne quis, cuiuscumque status, gradus et conditionis etiam regularis cuiusvis Ordinis, congregationis, instituti et societatis, etiam Iesu, licet is esset, de quo specifica et individua mentio facienda foret, sine licentiâ in scriptis Congregationis eorumdem cardinalium, quam in operis initio imprimere teneatur, libros et scripta, in quibus de missionibus vel de rebus ad missiones pertinentibus agatur, per se vel per alium edat, sub excommunicationis latae sententiae, a qua nemo a quoquam praeterquam a nobis seu Romano Pontifice pro tempore existente, nisi in mortis articulo constitutus, absolvi possit, ac privationis officii et vocis activae et passivae, necnon operum suppressionis poenis ipso facto incurrendis.

§ 2. Hoc autem denunciari volumus omnibus et singulis superioribus generalibus cuiusvis Ordinis, congregationis, instituti et societatis, etiam Iesu, qui, sub eisdem poenis, et ipsi praesentes litteras servent, et a subditis suis curent omnino servari, ac praecipimus, sub poenâ privationis vocis activae et passivae, ut quolibet anno teneantur superiores praefati easdem praesentes litteras, sive earum tenorem, in capitulis legere seu legi curare, ne aliquis sub praetextu ignorantiae se excusare possit.

1 Edit Main legit ut pro et (R. T.)

Mandat regularibus, ut hoc decretum quolibet anno in capitulis legant.

Decretum irritans.

§ 3. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, nec de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium vel habere praetendentium consensus¹, aliove quolibet, etiam quantumvis magno et substantiali ac individuum expressionem requirente, defectu notari, impugnari, infringi, retractari, aut in controversiam vocari, seu ad terminos iuris reduci ullo modo posse, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praefatae cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quacumque praecipuam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogat contrarius.

§ 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quorumcumque Ordinum, congregationum, institutorum et societatum, etiam Iesu, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, praefatis Ordinibus, congregationibus, institutis et societatibus, etiam Iesu, illorumque superioribus et personis, aliisque quibuslibet, sub quibuscumque verborum tenoribus

1 Edit. Main. legit *consensu* (R. T.).

et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, seu aliis quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis ac etiam pluries approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua seu quaevis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro plenarie et sufficienter expressis ac formam in eis traditam pro servata habentes, hac vice specialiter, ad effectum praemissorum dumtaxat consequendum, derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, vel sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptorum fides.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die vi aprilis MDCLXXIII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 6 aprilis 1673, pontif. an. III.

Registrata in Secretaria Brevium. in lib. mensis aprilis, part. 1, fol. 59.

CXXIX.

Commissio episcopo Maioricensi super erectione studii dictae civitatis in publicam universitatem, cum indulto lauream doctoratus conferendi, necnon cum omnibus aliis honoribus, privilegiis et praerogativis, quibus universi-

tas Ilandensis ex dispensatione apostolica potitur et gaudet.

Venerabili fratri episcopo Maioricensi,
Clemens Papa X.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

Expositio facti.

Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii consules et iurati istius civitatis Maioricensis, quod, licet dicta civitas ex praecipuis regnorum Hispaniarum existat, in eaque studium generale, in quo sacra theologia, sacri canones, et leges civiles, philosophia, aliaeque scientiae et artes liberales a praeceptoribus regularibus et saecularibus docentur, iamdiu institutum, amplissimisque privilegiis a regibus Hispaniarum catholicis pro tempore existentibus decoratum reperitur; nihilominus illi, qui litterarum studiis ibidem operam navant, pro consequendis baccalaureatus ac licentiaturnae et doctoratus gradibus, in regiones longinquas se conferre coguntur, cum universitas vicinior inde ducentorum circiter miliarium intervallo distet, et, quod gravius est, suscipiendae sint navigationes periculosae, maximaque dispendia subeunda: unde studium praefatum parum frequentatur, et incolae regni Maioricae studiorum suorum praemiis destituti remanent.

Praesens Hispaniarum reginae, consulum, etc.

§ 1. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praefati exponentes, ac dilecti pariter filii rectores et scholares dicti studii, ipsis rectoribus et lectoribus collegialibus eiusdem studii pro tempore existentibus lauream baccalaureatus ac licentiaturnae et doctoratus in sacra theologia, sacris canonibus, legibus civilibus, medicina et philosophia illis scholaribus, qui studiorum earundem scientiarum cursum ibidem absolverint, praevio riguroso examine, conferendi facultatem a nobis concedi, ipsosque rectores,

lectores et scholares praerogativis, praecipuissimis, indultis et favoribus, quibus universitates studiorum generalium gaudent, decorari plurimum desiderant: nobis propterea, etiam carissimae in Christo filiae nostrae Mariannae Hispaniarum reginae catholicae viduae nomine, humiliter supplicatum fuit ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 2. Nos igitur, eiusdem Mariannae reginae votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, ac exponentium rectorum et scholarium praefatorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae¹ existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas² fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, fraternitati tuae per presentes committimus et mandamus, ut, veris existentibus narratis, praefatum studium, quod in ipsa civitate Maioricensi iam institutum reperitur, in publicam universitatem, cum indulto lauream doctoratus ac baccalaureatus et licentiaturnae gradum conferendi, necnon cum omnibus aliis honoribus, privilegiis et praerogativis, quibus universitas Ilandensis ex dispensatione apostolica potitur et gaudet, auctoritate nostra apostolica, pro tuo arbitrio et prudentia, erigas; ita tamen ut certas determinatas condiciones tibi benevisas, sacris canonibus, Concilio Tridentino et

Committit episcopo Maioricensi ut in rubrica.

1 Edit. Main. legit *innodati* (R. T.).2 Edit. Main. legit *absolutos* (R. T.).

apostolicis constitutionibus non adversantes, statuere ac praefinire debeas, ab iis, qui huiusmodi laureae gradum consequi voluerint, religiose et fideliter observandas: nos enim tibi facultates desuper necessarias et opportunas eadem auctoritate harum serie tribuimus et impartimur; salva tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis praefatorum cardinalium.

Contrariis derogat.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xvii aprilis MDCLXXIII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 17 aprilis 1673, pontif. anno III.

Registrata in Secret. Brevium, lib. mensis aprilis, part. 1, fol. 416.

CXXX.

Approbatio seu confirmatio decreti sacrae Congregationis episcoporum et regularium contra erectionem domus seu conventus Cappuccinorum in civitate et insula Maioricensi, et perpetuum super re impositum silentium.

Clemens Papa X.
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Nuper, pro parte dilectorum filiorum fratrum Minorum Ordinis sancti Francisci de Observantia nuncupatorum in insula Maioricae degentium, Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae exposito, quod fratres Minores Ordinis eiusdem sancti Francisci Cappuccini nuncupati iam inde ab anno MDCLXIX promovere coeperant fundationem novi conventus in insula et civitate Maioricensi, sed, propter angustiam regionis et nimiam quantitatem conventuum et monasteriorum aliorum Mendicantium ac monialium, usque ad nimirum quadraginta trium, in insula (quorum viginti septem sunt Mendicantium, et ex eis octo fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia, alia duo monachorum, et reliqua monialium) fuerant semper reiecti, et nihilominus, cum de facto ibidem hospitium aperuissent, dicta Congregatio ad supplicationem eorumdem fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia die xxviii ianuarii MDCL iniunxerat tunc existenti Ordinario Maioricensi, ut, attentam contradictione dictorum Mendicantium, nihil innovaret, nec permetteret ut fratres Cappuccini hospitium nec aliam domum permanentem in dicta civitate aperirent nec retinerent;

§ 2. Verum, dictis fratribus Cappuccinis obedire recusantibus, opus fuerat ut eadem Congregatio die xv iunii eiusdem anni MDCL praecise committeret episcopo ut illos cogeret ad discedendum ab insula; sed, illis obstinatissime obedire recusantibus, praevio eorum confugio ad praetensas exemptas domos hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, iterum ipsa Congregatio mandaverat expresse eidem episcopo ut ordinationes

Expositio facti.

Alia sacrae congregationis decreta.

circa eorumdem fratrum Cappuccinorum expulsionem huiusmodi (alias, prout in terminis dictae Congregationis litteris super praemissis respective emanatis plenius dicitur¹ contineri)²; et successive, nempe die vii septembris MDCLVII, eadem cardinalium Congregatio per suum decretum iniunxerat Ordinario Maioricensi ut non permetteret, contradicentibus aliis Mendicantibus, absque Sedis Apostolicae expressa facultate in ea civitate per fratres Cappuccinos conventum erigi, seu per eiusdem loci cives, mipistros, seu quoscumque alios, super praemissis quidquam quomodolibet attentari, sed servari circa ea quicquid in ipsis Congregationis litteris ad eundem Ordinarium aliis datis continebatur mandaret et praeciperet, in contrarium non obstantibus quibuscumque; dictumque decretum etiam per quasdam felices recordationis Alexandri Papae VII praedecessoris nostri litteras in simili forma die xxviii ianuarii MDCLVIII expeditas confirmatum fuerat;

Fratres Cappuccini subreptitiae obtinent a Pontifice facultatem erigendi dictum novum conventum de consensu ordinarii.

§ 3. His tamen non obstantibus dicti fratres Cappuccini die v septembris MDCLXXI, nulla facta mentione predictum decretum³ Congregationis praedictae, subreptitiae a nobis per quasdam nostras pariter in forma Brevis litteras obtinuerant facultatem et licentiam erigendi dictum novum conventum in dicta civitate Maioricensi de consensu Ordinarii, cum clausula tamen *servatis aliis ex praescripto constitutionum apostolicarum servandis*, prout in eisdem litteris uberius continetur; illarumque vigore die II augusti proxime praeteriti (non citatis nec auditis memoratis fratribus Minoribus

¹ Inepte ed. Main. h. dicitur pro dicitur (R. T.)

² Patet aliquid deesse, nempe ex. g. exequetur, aut simile (R. T.)

³ Patet vel praedicti decreti legendum esse vel praedictorum decretorum (R. T.)

de Observantia nuncupatis, in dicta insula octo conventus, ex quibus duo sunt antiquissimi in ipsa civitate, habentibus) extorserant consensum a venerabili fratre episcopo Maioricensi, et successive clam et de nocte in certis domibus hospitium aperuerunt⁴ cum oratorio et cappella publica, etiam cum campana, celebrantes quotidie missas in ea, prout ex processu publico in dicta Congregatione exhibito constare dicebatur; unde die xxvii ianuarii proximi praeteriti, proposita causa super subreptione dictarum nostrarum litterarum et revocatione attentatorum earum vigore commissorum, Congregatio praedicta, utraque parte informante, rescripserat seu decreverat easdem litteras nostras tamquam subreptitias non esse exequendas, et quidquid vigore illarum gestum erat, tamquam attentatum esse revocandum, ac servandas esse ordinationes et decreta aliis data et facta: et in eadem expositione subiuncto, quod, cum eisdem fratribus Cappuccinis contra huiusmodi decretum nova audientia concessa fuisset, praedicti exponentes ex iisdem rationibus supra relatis et aliis deductis in scripturis antea exhibitis cupiebant confirmari dictum decretum, cum impositione etiam perpetui silentii, et praeepto seu specifica commissione eidem Ordinario Maioricensi, ut per censuras aliaque remedia necessaria omnino compelleret dictos fratres Cappuccinos discedere a praedicta insula Maioricensi, iuxta supra relatas ordinationes:

§ 4. Emanavit ab eadem Congregatione novum decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, partibus informantibus, re iterum mature ac diligenter

⁴ Aptius legerem aperuerant (R. T.).

Novum decretum.

discussa, referente eminentissimo Sanctacruccio, censuit persistendum esse in decreto alias die xxvii ianuarii MDCLIII edito, quo praedictis fratribus Cappucinis impositum fuit super praedicta controversa fundatione perpetuum silentium, necnon iniungendum esse, prout praesenti decreto iniungit, Ordinario Maioricensi, ut omnia gesta in executionem supradictarum litterarum apostolicarum subreptitiarum, utpote attentata, revocare omnino faciat, ad quem effectum praedicto Ordinario facultatem necessariam et opportunam eadem Congregatio impertita est; contrariis quibuscumque non obstantibus.

Romae XXI aprilis MDCLXXIII.

F. M. cardinalis BRANCATIUS.

Loco † sigilli.

N. CASANATA, secretarius ».

Confirmatur a Pontifice.

§ 5. Cum autem, sicut pro parte praedictorum fratrum Minorum Ordinis sancti Francisci de Observantia nuncupatorum nobis subinde expositum fuit, ipsi decretum huiusmodi, quo firmiter subsistat, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri plurimum desiderant: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, ac eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentium, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus; salva ta-

men semper in praemissis auctoritate praedictae Congregationis cardinalium.

§ 6. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 7. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus apostolicis, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die vi maii MDCLXXIII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 6 maii 1673, pontif. anno III.

Registrata in Secret. Brevium in lib. mensis maii.

CXXXI.

Praeceptum in Carmelitas Discalceatos Congregationis Hispaniae, ne audeant

conventum aedificare in oppido de Bilbao Calaguritanae dioecesis.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Expositio facta.

§ 1. Nuper, pro parte dilectorum filiorum magistratus et populi ac capituli et beneficiarum, necnon fratrum conventuum Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, et eremitarum sancti Augustini in oppido de Bilbao Calaguritanae dioecesis, Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae exposito, quod dilecti pariter filii fratres Carmelitae Discalceati Congregationis Hispaniae, occasione legati cuiusdam domus, horti et furni in dicto oppido existentium sibi a quondam Maria Diaz de Aguirre anno MDCXXVIII¹, ad effectum erigendi ibidem novum conventum eorum religionis, facti, tentaverant diversis vicibus, nempe annis MDCXIX et MDCXXIX ac MDCLXV habere desuper necessarium consensum civium et incolarum ac ecclesiarum parochialium dicti loci, eisque semper fuerat denegatus ex eo quod in eodem loco eiusque suburbiis respective duae aderant parochiales ecclesiae cum viginti quatuor beneficiis participantibus, et totidem expectantibus, quinque conventus regularium et Mendicantium, quorum duo erant fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia, septem monasteria monialium, et sexdecim confraternitates laicales et hospitalia pauperum, et horum ratione praetensa fundatio huiusmodi expresse prohibita fuerat; et quia dicti fratres Carmelitae aperuerant de facto oratorium in quo missam celebrabant, mandatum fuerat illud claudi, prout clausum fuerat;

¹ Ex iis quae sequuntur, videtur potius legendum 1618 (R. T.).

Sed, his non obstantibus, iidem Carmelitae, nulla facta mentione praemissorum, imo ex falsa narratione, quod a civibus et incolis dicti loci de Bilbao desideraretur dicta nova fundatio, et quod redditus ex dicto legato seu haereditate Mariae de Aguirre provenientes et civium pietas ad alendos duodecim fratres sufficere possent, extorserant a felicis recordationis Clemente Papa IX praedecessore nostro specialem commissionem directam Ordinario Calaguritano, ut, constituto sibi de veritate expositorum, petitam licentiam fundandi concedere¹, prout in litteris ipsius Clementis praedecessoris in simili forma Brevis die XXIV septembris MDCLXVIII expeditis continetur; et successive narrato quod in multis locis regnorum Hispaniae novas domos et monasteria dictae religionis fundari desideraretur, obtinuerant ab eodem Clemente praedecessore sibi confirmari antiqua privilegia apostolica, a recolendae memoriae Paulo V et Gregorio XV Romanis Pontificibus pariter nostris concessa, fundandi ubique locorum de sola licentia Ordinarii, nulla facta revocationis amplissimae omnium privilegiorum huiusmodi a piae memoriae Urbano VIII etiam praedecessore nostro mentione, prout in aliis ipsius Clementis praedecessoris pariter in forma Brevis die VIII octobris eiusdem anni MDCLXVIII emanatis etiam continetur; harumque litterarum vigore extorserant sub die II novembris MDCLXIX a tunc existente vicario generali episcopi Calaguritani licentiam fundandi; sed, recusante populo et clero saeculari et regulari eos recipere, fuerat, de mandato et cum assistentia tunc existentis gubernatoris Cantabriae et officialium eiusdem loci de Bilbao, mense ianuario MDCLXX convoca-

¹ Potius lege concederet (R. T.).

tum generale consilium ipsius loci, ad effectum videndi an et quanta pars populi ipsos Carmelitas desideraret, ac posset eos suis eleemosynis sustentare; et pariter compertum fuerat omnes dictam novam fundationem recusare ex eisdem causis supra narratis;

Unde, devoluta causâ ad praedictam Congregationem cardinalium, fuerat ab eadem scriptum venerabili fratri moderno episcopo Calaguritano pro informatione, qui, licet retulisset sibi constare per instructiones secretas habitas a viris ab omni suspitione alienis dictique oppidi rerum optime peritis, dictam fundationem nulli in temporalibus damnosam, et omnibus in spiritualibus fore proficuum, ideoque maiorem populi partem illam desiderare; tamen, cum relatio huiusmodi appareret erronea et minus vera ex supra relatis consiliis publicis et contradictionibus semper factis a populo, ecclesiis parochialibus et conventibus S. Francisci et S. Augustini, causâ huiusmodi in praedictâ cardinalium Congregatione die xxv novembris proxime praeteriti propositâ, eadem Congregatio, partibus utrisque informantibus, re mature ac diligenter discussâ, declaraverat non esse locum praetensae fundationi conventus Carmelitarum Discalceatorum in supradicto oppido de Bilbao Calaguritanæ diocesis, non obstante eorum assertis privilegiis ac indultis apostolicis, quae in casu, de quo agebatur, censuerat eis minime suffragari; ac proinde praedictos fratres Carmelitas non esse amplius super huiusmodi fundatione audiendos: et in eadem expositione subiuncto quod, cum, non obstante decreto Congregationis huiusmodi, nova audientia dictis fratribus Carmelitis ex speciali rescripto nostro concessa fuisset, praedicti exponentes cupiebant ex eisdem rationibus supra

relatis et antea deductis confirmari dictum decretum, ac, ad obviandum novis scandalis et litibus, declarari quod non liceret eisdem fratribus Carmelitis retinere in dicto loco de Bilbao hospitium nec aliam permanentem habitationem, cum novâ impositione perpetui silentii:

§ 2. Emanavit ab eadem Congregatione decretum tenoris sequentis, qui sequitur, videlicet: « Sacra Congregatio eminentissimorum et reverendissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et¹ consultationibus episcoporum et regularium praeposita, partibus hinc inde informantibus, negotio diligenter et accurate examinato, referente eminentissimo Nino, censuit persistendum esse in decreto aliâs ut supra die xxix novembris MDCLXXII edito, ac propterea non esse locum praenarratae fundationi.

Romae XXI aprilis MDCLXXIII.

F. M. cardinalis BRANCATIUS.

Loco † sigilli

N. CASANATA, secretarius ».

§ 3. Cum autem, sicut iidem exponentes nobis subinde exponi fecerunt, ipsi decretum huiusmodi, quo firmius subsistat, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, ac eorum singulares personas a quibusvis² excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentum, auctoritate apostolicâ, tenore praesen-

¹ Particulam et nos addimus (R. T.).

² Edit. Main. legit quibus (R. T.).

Sacra Congregatio resolvit standum esse priori decreto.

Confirmatio Pontificia.

CXXXII.

Confirmatio et approbatio indulgentiarum Ordini Carmelitarum et confraternitatibus S. Scapularis hactenus concessarum.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rel memoriam.

Commissa nobis divinitus dispensationis ratio exigit ut spiritualium gratiarum concessionem, quae ex piâ prudentique huius sanctae Sedis liberalitate ad piorum operum incrementum et animarum salutem processerunt, quo firmius subsistant, apostolici muniminis praesidio constabiliamus, illasque etiam apostolicae benignitatis charitate ampliamus, et alia desuper statuamus, sicuti spirituali christifidelium aedificationi cognoscimus in Domino profuturum.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Matthaeus Orlandi, prior generalis Ordinis fratrum Beatae Mariae Virginis de Monte Carmelo, quod, cum a diversis Romanis¹ Pontificibus praedecessoribus nostris, ac etiam a nobis, nonnullae indulgentiae ac peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes tam christifidelibus ecclesiis dicti Ordinis visitantibus et alia praescripta pia opera peragentibus, quam confratribus et consororibus confraternitatum S. Scapularis eiusdem Beatae Mariae Virginis de Monte Carmelo (quas ubivis locorum extra hanc almam Urbem erigendi et instituendi, illisque certas indulgentias et gratias spirituales, servatâ formâ constitutionis felicis recollectionis Clementis Papae VIII praedecessoris nostri super confraternitatum aggregationibus et institutionibus editae, communicandi, facultas procuratori generalis dicti Ordinis, vel, illo absente, eius

tium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate praedictae Congregationis cardinalium.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 6. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus apostolicis, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die vi maii MDCLXXIII, pontificatus nostri anno III.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 6 maii 1673, pontif. anno III.

Registrata in Secretaria in lib. mensis maii.

¹ Edit. Main. legit Romanibus (R. T.).

vicario generali a recolendae memoriae Paulo PP. V praedecessore pariter nostro attributa fuit) concessae fuerint, ut omnis, quae circa illas oriri posset, dubietas recideretur, ex litteris apostolicis desuper emanatis fideliter excerptum fuit illarum summarium, a dilecto filio nostro Ioanne tituli S. Bernardi in Thermis S. R. E. cardinalis Bona nuncupato revivum, tenoris qui sequitur, videlicet:

Summarium indulgentiarum a diversis Summis Pontificibus concessarum christifidelibus visitantibus ecclesias Ordinis Beatae Virginis Mariae de Monte Carmelo.

Tenor sum-
marium.

Felicis recordationis Sixtus IV in Bulla *Dum attenda*, data kalendis aprilis MCDLXXVII, ad instantiam fratris Christophori Martisoni, prioris generalis Ordinis fratrum Beatae Virginis Mariae de Monte Carmelo, omnes indulgentias et peccatorum remissiones, a diversis Romanis Pontificibus concessas visitantibus ecclesias dicti Ordinis et in dicta Bulla recensitas, confirmavit, approbavit et innovavit. Verum, quia plures illarum elargitae et a dicto Sixto IV confirmatae erant sub onere porrigendi manus adiutrices fratribus, monialibus, ecclesiis vel domibus praefati Ordinis, et beatus Pius V per suam Constitutionem *Etsi dominici gregis*, datam vi idus februarii MDLXXVII, revocaverat omnes indulgentias, pro quibus consequendis manus adiutrices porrigendae erant; felicis recordationis Gregorius XIII in litteris apostolicis *Ut laudes*, datis xviii septembris MDLXXVII, dictas indulgentias in pristinum et eum, in quo erant ante dictam revocationem, statum restituit et revalidavit, dempta clausula porrigendi manus adiutrices et elargiendi eleemosynas; ita tamen, quod hi christifideles, qui illas consequi voluerint, ecclesias

visitando, sint contriti et confessi, ac loco eleemosynae praedictae septies orationem dominicam, itidemque salutationem angelicam recitent, vel habitum dicti Ordinis gestent, vel vespas pro defunctis recitent, aut ante sanctissimum Domini nostri Iesu Christi Corpus terram osculentur, ac pro haeresum extirpatione, sanctaeque Matris Ecclesiae tranquillitate, christianorumque principum pace et unione pias ad Deum preces effundant, et alias iuxta praedecessorum suorum litterarum seriem orent, aliaque peragant.

Summarium autem indulgentiarum concessarum est huiusmodi in dictis litteris:

i. Leo PP. IV omnibus christifidelibus, qui ecclesias B. Mariae de Monte Carmelo huiusmodi in festis Nativitatis Domini, Paschae, Pentecostes, apostolorum Petri et Pauli, Assumptionis, Nativitatis, Annunciationis, Purificationis Dei Genitricis Mariae, S. Michaelis Arcan-geli, Omnium Sanctorum, in duobus festis S. Crucis, Nativitatis S. Ioannis Baptistae, Ss. martyrum Fabiani et Sebastiani, et in die Parasceves, et per octavas praefatarum festivitatum et vocabulis¹ omnium ecclesiarum dicti Ordinis devote visitaverint, septem annos et totidem quadragenas.

ii. Et Adrianus II, Stephanus V, Sergius III, Ioannes XI, Sergius IV et Innocentius IV omnibus christifidelibus vere poenitentibus, contritis et confessis, qui praefatas ecclesias pie visitaverint in praefatis festivitibus et earum octavis, tertiam partem omnium peccatorum in Domino relaxarunt.

iii. Item Clemens III, Alexander II, Gregorius V et VII in praefatis festis, et

¹ Potius leg. *vocabulorum*, ut inf. num. viii (R. T.).

in quolibet eorumdem, similem gratiam largiti sunt.

iv. Item Clemens IV iisdem christifidelibus, qui praefatas ecclesias quater in anno visitaverint, videlicet in quatuor festivitibus eiusdem Dei Genitricis Mariae, triginta annos et totidem quadragenas pie concessit.

v. Item in privilegio generali Lucii III remittuntur ab eodem peccata levia, offensae parentum, negligentiae votorum factorum, dum tamen fractor ad vota rediret, et male acquisita, si nescitur cui restitui debeant, praefatis locis seu illorum domibus assignentur.

vi. Demum Innocentius IV et Gregorius VIII concesserunt qualibet die cuilibet dicenti *Pater noster et Ave Maria* in dictis ecclesiis semel pro vivis et defunctis, quadraginta dies indulgentiarum.

vii. Rursus Honorius III et Nicolaus IV vere poenitentibus, omnium suorum peccatorum veniam polliciti sunt.

viii. Insuper Honorius IV omnibus vere poenitentibus et confessis dicti Ordinis ecclesias visitantibus, quadraginta annos et totidem quadragenas de iniunctis eis poenitentibus, videlicet in festo¹ vocabulorum ipsarum ecclesiarum, et in die S. Parasceves, necnon in die S. Crucis, ac in festivitibus Nativitatis, Annunciationis, Purificationis et Assumptionis Dei Genitricis Mariae, misericorditer in Domino relaxavit et concessit.

ix. Ulterius Benedictus XI omnibus vere poenitentibus et confessis, qui ter in hebdomada, videlicet, quadragesimali tempore, secunda, quarta et sexta feriis, atque etiam in festis vocabulorum ecclesiarum dicti Ordinis, necnon in diebus sabbatinis ob Beatae Dei Genitricis reverentiam, et in diebus dominicis, easdem ecclesias pie visitaverint, quadra-

¹ Aptius forsán legendum *festis* (R. T.).

ginta annos et totidem quadragenas, et omnium peccatorum septimae partis remissionem in Domino relaxavit, omnesque indulgentias et peccatorum remissiones, a suis praedecessoribus Romanis Pontificibus dicto Ordini concessas, in diebus praedictis duplicando.

x. Item Ioannes XXII omnes indulgentias et peccatorum remissiones a Romanis Pontificibus praedecessoribus suis dicto Ordini concessas confirmavit, ac quadraginta annos et totidem quadragenas de iniunctis poenitentibus universis christifidelibus, dicti Ordinis ecclesias in qualibet solemnitate quatuor festivitatum Beatae Dei Genitricis Mariae, videlicet Nativitatis, Annunciationis, Purificationis et Assumptionis, visitantibus, contritis et confessis, in Domino pie concessit. Idemque Ioannes XXII, pro animabus, quae in purgatorio existunt, et habitum huius religionis gestarunt, vel eorum confraternitatem ingressi fuerint, vel confratrum numero adscripti in honorem eiusdem B. Mariae Matris Dei, die sabbati post earum transitum, intercessionibus eiusdem continuis ipsius suffragiis et meritis, ac speciali protectione adiuvandis, privilegium publicavit, corroboravit et confirmavit.

xi. Item Urbanus VI perpetuo concessit iis, qui Ordinem Carmelitarum et fratres eiusdem Ordinis Ordinem seu fratres gloriosissimae Dei Genitricis semperque Virginis Mariae de Monte Carmelo vocaverint, nominaverint et appellaverint, si in gratia extiterint, tres annos et totidem quadragenas indulgentiarum.

xii. Nicolaus V omnes indulgentias et peccatorum remissiones, ac omnia privilegia dicto Ordini concessa a praedictis Romanis Pontificibus praedecessoribus suis, in praefatis diebus et festis, motu proprio ampliando confirmavit, at-

que annos septem et totidem quadragenas in Domino relaxavit.

xiii. Sixtus IV omnes indulgentias Ordini praedicto, illius domibus, ecclesiis et personis utriusque sexus, in genere vel in specie, quomodolibet concessas, in suo robore in suaque firmitate confirmavit, approbavit et de novo concessit, et in Conceptionis, Nativitatis, Praesentationis, Annunciationis, Visitationis, Purificationis et Assumptionis beatae Dei Genitricis Mariae festivitibus, et per septem dies sequentes, et in diebus vocabulorum ecclesiarum, visitantibus ecclesias, triginta annos et totidem quadragenas de iniunctis poenitentis misericorditer in Domino relaxavit.

xiv. Denique Clemens VII post Ioannem XXII et Alexandrum V, eorum litteras approbando, habitum gloriosissimae et beatissimae Virginis Mariae matris Dei gestantibus, seu confraternitatem ingredientibus, et alia servantibus ut in eidem litteris continetur, indulgentias, peccatorum remissiones et gratias singulis utriusque sexus concessas perpetuae firmitatis robur addidit et innovavit, ipsisque et aliis participationem omnium honorum spiritualium totius Ordinis Carmelitarum et universalis Ecclesiae concessit.

Aliae indulgentiae, concessae visitantibus ecclesias fratrum et monialium Discalceatorum, extensae ad visitantes quascumque ecclesias Ordinis a sanctissimo domino nostro Clemente X per Breve datum xxx octobris MDCLXIX.

Sixtus V, per litteras datas xi iulii MDLXXXVII, concessit christifidelibus, qui in illorum ecclesiis feriis quintis missae, centum, qui vero praedicationi aut le-

1 Legendum videtur omnibus et singulis christifidelibus (n. r.).

2 Rectam syntaxim ne requiras (n. r.).

ctiōni verbi Dei interfuerint, alios centum, necnon qui ad orandum accesserint interim, quinquaginta dies; qui denique confessi eo die ibi communicaverint, tres annos et totidem quadragenas de iniunctis seu aliis debitis poenitentis misericorditer in Domino relaxavit.

Gregorius XV, per litteras datas xix septembris MDCXXII, indulgentiam plenariam iis, qui confessi et sancta communione refecti visitaverint illorum ecclesiarum in festo sanctae Teresiae, et oraverint pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione.

Urbanus VIII, per litteras datas x maii MDCXXIV, similem indulgentiam plenariam illis, qui orationi quadraginta horarum, de licentia Ordinariorum in ecclesiis dictorum fratrum tantum semel in anno instituendae, per aliquod spatium devote interfuerint, et ut praefertur oraverint,

Denique sanctissimus dominus noster Clemens X, per litteras datas die xi augusti MDCLXX et xvi maii MDCLXXII, plenariam indulgentiam, in festis beatissimae Virginis Mariae de Monte Carmelo, sanctorum Andreae Corsini episcopi, Angeli martyris, Alberti confessoris, et sanctae Mariae Magdalenae de Pazzis, iis qui aliquam ex ecclesiis dictis Ordinis visitaverint et oraverint ut supra.

Aliae indulgentiae concessae omnibus christifidelibus a praefato Sixto V in supradictis litteris.

Illis, qui hoc modo salutaverint alios, nempe suo vulgari seu latino sermone: *Laudetur Iesus Christus*, et his qui sic responderint: *In saecula*, vel *Amen*, vel *Semper*, utrisque tam salutantibus quam respondentibus, quinquaginta dies, ubicumque id factum fuerit.

Qui nomen Iesu ore nominaverint reverenter, vel nomen Mariae, quinquaginta dies;

ginta dies; qui vero in articulo mortis ore, vel corde si ore non potuerint, idem nomen, dummodo ante habuerint consuetudinem sic salutandi vel nominandi idem nomen Iesu, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam.

Qui litanias eiusdem SS. Nominis approbatas recitaverint, tercentos, qui litanias eiusdem beatissimae Virginis Mariae, ducentos. Necnon praedicatoribus verbi Dei, qui, inter praedicandum, ad hunc modum salutandi, invocandi, vel recitandi, seu nominandi nomen Iesu et Mariae, auditores monuerint, et quicumque hanc salutationis formam usui esse curaverint, easdem indulgentias concessit.

Summarium indulgentiarum a felicitis memoriae Paulo V, per litteras in forma Brevis datas xxx octobris MDCVI, xxxi augusti MDCIX, et xix iulii MDCXIV, concessarum confraternitati sacri Scapularis, seu beatae Virginis Mariae de Monte Carmelo.

i. Concessit omnibus utriusque sexus christifidelibus, qui confraternitatem sacri Scapularis ubivis locorum, tam hactenus canonice institutam, quam deinceps instituendam, de cetero ingredientur, et habitum acceperint, die primo eorum ingressus, si vere poenitentes et confessi sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint, indulgentiam plenariam.

ii. Descriptis et describendis in dicta confraternitate vere poenitentibus et confessis, qui in festo principali Commemorationis eiusdem beatae Virginis Mariae die xvi mensis iulii, aut, iuxta ritum nonnullorum locorum, die dominica immediate sequenti celebrari solito, sanctissimae Eucharistiae sacramentum sumpserint, ac pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac san-

ctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam.

iii. Qui in articulo mortis, poenitentes et confessi, ac sanctissimam communionem refecti, nomen Iesu, ore, si potuerint, sin autem, corde, devote invocaverint, plenariam.

iv. Qui poenitentes et confessi, ac sacra communionem refecti, processioni, in una dominica cuiuslibet mensis per dictam confraternitatem de Ordinarii loci licentia faciendae, devote interfuerint, et ibi, ut praefertur, oraverint, plenariam.

v. Qui ab esu carniū iis diebus, quibus confratres dictae confraternitatis ex illius instituto vesci non solent, abstinere, tercentum dies.

vi. Qui qualibet die septies Orationem Dominicam, et toties Salutationem Angelicam ad honorem septem gaudiorum eiusdem Virginis Mariae recitaverint, quadraginta dies.

vii. Qui, cum habitu eiusdem confraternitatis, poenitentes et confessi, semel in mense sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint, et ut praefertur oraverint, quinque annos et totidem quadragenas.

viii. Qui, poenitentes et confessi, in qualibet ex festivitibus eiusdem beatae Virginis Mariae sanctissimum Eucharistiae sacramentum in ecclesia vel cappella dictae confraternitatis devote sumpserint, et, ut supradictum est, oraverint, tres annos et totidem quadragenas.

ix. Qui cum lumine sanctissimum Eucharistiae sacramentum, quando ad infirmos defertur, comitati fuerint, et pro iisdem infirmis pias ad Deum preces effuderint, quinque annos et totidem quadragenas.

x. Qui corpora defunctorum quorumcumque ad sepulturam associaverint, et pro eorum animabus ad Deum oraverint, centum dies.

XI. Qui officium B. Mariae Virginis devote recitaverint, centum dies.

XII. Qui missis et aliis divinis officiis in ecclesia seu cappella aut oratorio confraternitatis pro tempore celebrandis et recitandis sive congregationibus publicis vel privatis eiusdem confraternitatis ubique faciendis interfuerint, aut pauperes hospitio susceperint, aut eis in eorum necessitatibus vel in pericula¹ peccandi existentibus auxiliati fuerint, aut eleemosynas temporales vel spirituales eis dederint, vel pacem cum inimicis propriis vel alienis composuerint seu componi fecerint, aut devium aliquem ad viam salutis reduxerint, et ignorant² Dei praecepta et ea quae ad salutem sunt docuerint, aut quando-cumque aliud pietatis vel charitatis opus exercuerint, toties pro quolibet praedictorum piorum operum, centum dies de iniunctis eis seu aliis quomodolibet debitis poenitentis in forma Ecclesiae consuetam concessit et relaxavit.

XIII. Insuper concessit priori generali Ordinis, vel, illo absente, eius vicario generali, ut huiusmodi confraternitatem beatissimae Virginis Mariae de Morte Carmelo ubivis locorum extra Urbem erigere et instituere, illisque supradictas indulgentias et gratias in spiritualibus, servatam formam praescriptam in Constitutione felicis recordationis Clementis VIII super confraternitatum aggregationibus et institutionibus editae, communicare possit.

XIV. Denique sanctissimus dominus noster Clemens X per litteras suas in forma Brevis datas die 11 Ianuarii MDCLXXII indulgit ut omnes supradictae indulgentiae, peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes, per felicis memoriae Paulum V concessae, animabus

¹ Potius lege periculo (n. r.).

² Perperam ed. Main. legit ignoranter (n. r.).

christifidelium per modum suffragii applicari possint.

Hoc summarium fideliter excerptum est ex Bullis et Brevibus citatis.

IOANNES BONA cardinalis.

§ 3. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praefatus Matthaeus prior generalis summarium huiusmodi apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri, nonnullaque dubia praemissorum occasione emergentia dissolvi plurimum desideret: nobis propterea humiliter supplicari fecit ut opportune in praemissis providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 4. Nos igitur, ipsius Mathaei prioris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, summarium praesentium, omniaque et singula in eo contenta, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus.

§ 5. Praeterea, ut confratres et consortes dictarum confraternitatum S. Scapularis, tam haec tenus erectarum quam in futurum erigendarum, qui processione in una dominica cuiuslibet mensis ab illis fieri solitae commode interesse non potuerint, si vere poenitentes et confessi, ac sacra communione refecti, cappellas suarum respective confraternitatum devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordiam, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris

Petitio.

Confirmatio
ut in rubrica.

Novas indulgentias
addit Pontifex.

Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, eandem plenariam omnium peccatorum indulgentiam et remissionem, quam Paulus V praedecessor illis qui processioni huiusmodi intersunt concessit, pariformiter consequantur; et similiter infirmi, captivi et peregrinantes, qui cappellas huiusmodi dictam dominicam visitare nequiverint, si officium parvum B. Mariae Virginis, aut quinquages orationem dominicam et salutationem angelicam recitaverint, et saltem contriti fuerint cum proposito consistendi et sacram communionem recipiendi quamprimum potuerint, quod adimplere omnino teneantur; fratres quoque et moniales Ordinis praefati commorantes in conventibus, in quibus non est erecta confraternitas S. Scapularis, vel non sit processio huiusmodi, si litanias Omnium Sanctorum in choro, vel privatim si legitime impediti non potuerint interesse choro, devote recitaverint, ceteraque in litteris praefati Pauli praedecessoris praescripta adimpleverint, praefatam plenariam indulgentiam et peccatorum remissionem etiam consequantur, auctoritate et tenore praefatis, concedimus et indulgemus.

§ 6. Porro festum principale confraternitatum S. Scapularis huiusmodi, iuxta indultum ab eodem Paulo praedecessore concessum, die xvi mensis iulii vel dominicam immediate sequenti quotannis celebrari solitum, ob maiorem devotionem vel commoditatem christifidelium, aut quando eadem die occurrerit alias solemnitas, in aliam dominicam eiusdem mensis transferri permittimus.

§ 7. Solum superiores generales dicti Ordinis possint extra Urbem praefatam in singulis ecclesiis eiusdem Ordinis, et in quibuscumque aliis accedente consensu Ordinariorum, confraternitates praefatas, servatam ceteroqui praefatarum

Pauli praedecessoris litterarum formam et dispositione, instituere, et nullus alius sub poenam nullitatis.

§ 8. Insuper ad augendam fidelium religionem et animarum salutem caelestibus Ecclesiae thesauris pia charitate intenti, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, ac sacra communione refectis, qui aliquam ex ecclesiis dicti Ordinis, in Conceptionis, Nativitatis, Praesentationis, Annunciationis, Visitationis, Purificationis et Assumptionis eiusdem beatae Mariae Virginis Immaculatae festis diebus, devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordiam, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die praedictorum id egerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Illis autem, qui ad antiphonam *Salve Regina*, quae quotidie post completorium in eiusdem ecclesiis solenniter decantatur, convenient, et ut praefertur orabunt, centum dies de iniunctis eis, seu aliis quomodolibet debitis poenitentis in forma Ecclesiae consuetam relaxamus. Postremo illis, qui aliquam ex ecclesiis eiusdem Ordinis in diebus stationum ecclesiarum Urbis praefatae, prout in missali romano exprimuntur, devote pariter visitaverint, et ibidem prout praemittitur oraverint, ut eas omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes consequantur, quas consequerentur si eiusdem Urbis ecclesias¹ in diebus stationum huiusmodi personaliter et devote visitarent, dictam auctoritate, harum serie, concedimus similiter et indulgemus.

¹ Male ed. Main. legit *eisdem Urbis ecclesiis* (n. r.).

Facultas transferendi festum principale dictae confraternitatis.

Soli superiores generales privative quoad alios in quibusque ecclesiis instituere dictam confraternitatem possunt, prout in rubrica.

Decretum in-
riane.

§ 9. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quaecumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definituri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contraria de-
rogat.

§ 10. Non obstantibus nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides tran-
sumptorum.

§ 11. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die viii^o maii MDCLXXIII, pontificatus nostri anno III°.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 8 maii 1673, pontif. anno IV.

Registrata in Secretariâ in libro mensis maii, part. II, fol. 193.

CXXXIII.

Extensio et declaratio Brevis, circa confraternitates sub invocatione SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum ere-

1 Ab electione legendum est IV (R. T.).

ctas et erigendas et alia nuper emanata, ad confraternitates a ministro generali et procuratore generali Congregationis Hispaniae fratrum Discalceatorum dicti Ordinis erectas et erigendas, cum omnibus clausulis, concessionibus et decretis expressis in dicto Brevis.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Alias nos, supplicationibus dilectorum filiorum Petri Mercier ministri generalis et Dominici Tafuri in Romanâ Curia procuratoris generalis Ordinis fratrum SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, certas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes, confraternitatibus sub invocatione eiusdem SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum erectis et erigendis dudum a felicis recordationis Paulo Papa V praedecessore nostro concessas, ac desuper emanatas ipsius Pauli praedecessoris litteras, auctoritate apostolicâ confirmavimus et approbavimus, necnon earumdem confraternitatum, tam erectarum quam erigendarum, confratribus et consorioribus, certa tunc praescripta pietatis opera peragentibus, nonnullas alias indulgentias et peccatorum remissiones et poenitentiarum relaxationes dictâ auctoritate concessimus.

Alias vero indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes, si quae praeter sic confirmatas et de novo concessas confraternitatibus praefatis quovis modo generaliter concessae, et nondum revocatae essent, aut quomodolibet praetenderunt, eadem auctoritate perpetuo revocavimus et annullavimus. Praeterea praefatis Pe-

1 Potius lege praetenderentur (R. T.).

Pontifex confirmavit certas indulgentias, quae Paulus V concessit confraternitatibus SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum.

Aliasque praeter sic confirmatas revocavit.

tro et Dominico, ac pro tempore existentibus ministro generali et procuratori generali dicti Ordinis, eiusmodi confraternitates ubivis locorum erigendi et instituendi, illisque praefatas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes, servatâ tamen ceteroqui constitutione recolendae memoriae Clementis Papa VIII praedecessoris pariter nostri super confraternitatum erectionibus et aggregationibus editae formâ, communicandi facultatem impertiti sumus; ac novam formulam in functione quadam, quam *communicacionem indulgentiarum* vocant, quaeque, certis anni diebus, a fratribus dicti Ordinis in eorum ecclesiis fieri solet, de cetero servandam praescripsimus, et alias, prout uberius continetur in nostris desuper in simili formâ Brevis expeditis litteris tenoris qui sequitur, videlicet:

Tenor litterarum ipsius Pontificis.

§ 2. *Clemens Papa X, ad perpetuam rei memoriam.* Ex iniunctae nobis caelitus dispensationis munere, etc.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris die XI februarii MDCLXXIII, pontificatus nostri anno III.

Palatio.

§ 3. Cum autem, sicut dilecti pariter filii Antonius a Conceptione, minister generalis, et Philippus a Iesu, in eadem Romanâ Curia procurator generalis Congregationis Hispaniae fratrum Discalceatorum, nuncupatorum dicti Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum, nobis nuper exponi fecerunt, Congregatio praefata eiusque superiores et fratres quicumque a iurisdictione et superioritate ministri generalis aliorumve quorumvis superiorum Ordinis praefati apostolicâ auctoritate perpetuo exempti

1 Praeposit. a nos addimus (R. T.).

2 Supra pag. 387 b lectum fuit *iniuncto* (R. T.).

3 Reliqua, prorsus inutiliter repetita, omittimus, quia Constitutio integra habetur paulo ante, pag. 387 et seq. (R. T.).

Bull. Rom. — Vol. XVIII

52

reperiantur, ac ipsius Congregationis minister generalis et in Romanâ Curia procurator generalis, eiusmodi confraternitates sub invocatione SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum erigendi, illisque certas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes communicandi, parem habeant ex indulto Sedis Apostolicae facultatem, et functio praedicta, quam *communicacionem indulgentiarum* vocant, a fratribus dictae Congregationis Hispaniae in eorum ecclesiis pariformiter fieri soleat; ipsi vero Antonius minister generalis et Philippus procurator generalis difficultates et dubietates, super indulgentiis et gratiis spiritualibus, quae confraternitatibus huiusmodi ab eadem Sede concessae sunt seu praetenduntur, exortas, pariter recidi plurimum desiderant: nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 4. Nos igitur, ipsorum Antonii ministri generalis et Philippi procuratoris generalis desiderio hac in re, quantum nobis ex alto conceditur, favorabiliter annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes, quas per litteras praesentium confirmavimus, ac de novo concessimus respective, omnibus et singulis confraternitatibus sub invocatione eiusdem SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum per ministros generales et in

Declaratio ut
in rubrica.

Romanâ Curia procuratores generales dictae Congregationis fratrum Discalceatorum Hispaniae hactenus, ceteroqui canonice, erectis et in futurum quodcumque erigendis, illarumque confratribus et consororibus, servatâ tamen praeinsertarum litterarum formâ et dispositione, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, concedimus, ac perpetuo concessas esse et fore decernimus et declaramus.

Alias indulgentias revocat.

§ 5. Alias vero omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes, si quae praeter sic a nobis confirmatas et de novo concessas his confraternitatibus quovis modo generaliter concessae et nondum revocatae sint aut praetendantur, dictâ auctoritate, harum serie, itidem perpetuo revocamus, irritamus et annullamus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuumus.

Eisdem ministro generali et procuratori generali Congregationis fratrum Discalceatorum Hispaniae facultatem dicitas conferuntur et quae dicitas indulgentias communi-candi.

§ 6. Porro tam praefatis Antonio et Philippo modernis, quam pro tempore existentibus ministro generali et in Romanâ Curia procuratori generali dictae Congregationis fratrum Discalceatorum Hispaniae, ut¹ huiusmodi confraternitates sub invocatione SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum pariter erigere et instituere, illisque omnes supradictas a nobis confirmatas et de novo respective concessas, non autem alias illas, indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes communicare libere similiter et licite possint et valeant, et eorum quilibet possit et valeat, servatâ pariter supradictae Constitutionis Clementis praedecessoris formâ et dispositione, facultatem, auctoritate et tenore praefatis, tribuimus et impartimur.

Main. al. ser. tal. formulam

§ 7. Ceterum in functione praefatâ,

- 1 Male edit. Main. legit *generalis* (R. T.).
2 Male edit. Main. legit *et pro ut* (R. T.).

quam *communicationem indulgentiarum* praescriptam in communicatione indulgentiarum. vocant, per fratres Discalceatos dictae Congregationis Hispaniae posthac ob-eundâ formulam, in praeinsertis nostris litteris sicut praemittitur praescriptam, de cetero similiter servari volumus.

Decretum irritans.

§ 8. Decernentes pariter easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari ed definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 9. Non obstantibus praemissis, necnon omnibus et singulis illis quae in litteris praeinsertis voluimus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 10. Volumus autem ut ipsarum quoque litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die III iunii MDCLXXIII, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 3 iunii 1673, pontif. anno IV.

Registr. in Secret. in libro Brevium mensis iunii, part. utraq. fol. 592.

CXXXXV.

Indulgentia plenaria perpetua in ecclesiis tam canonicorum regularium quam monialium Ordinis Praemonstratensium in festivitibus Assumptionis B. M. V. et sancti Augustini, ac festo sancti Norberti, vel dominicâ infra illius octavam, et die XIII novembris qua fit commemoratio sanctorum dicti Ordinis.

Clemens Papa X.
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Caelestium munerum thesauros, quorum dispensationem fidei nostrae commisit divina dignatio, prudenti liberalitate libenter erogamus, cum id ad augendam fidelium religionem, fovendamque et incitandam erga beatos patriae caelestis incolas pietatem, arbitramur in Domino profuturum.

Indulgentia ut in rubrica.

§ 1. Volentes itaque ecclesias tam canonicorum regularium quam monialium Ordinis Praemonstratensium a sancto Norberto, qui tamquam lucerna ardens supra candelabrum in domo Domini positus apostolicis charismatibus aliisque eximiis divinae gratiae donis longe lateque refulsit, sub speciali beatissimae Virginis Dei Genitricis Mariae protectione ac sancti Augustini regulâ salubriter instituti, ut condignis frequententur honoribus, et fidelium ad eas confluentium devotio augeatur, aliquo gratiarum spiritualium munere decorare, supplicationibus dilecti filii Francisci Buyrette, canonici regularis expresse professi et procuratoris generalis eiusdem Ordinis, nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ac de omnipotentis Dei misericordiâ et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communionem resectis,

qui aliquam ex ecclesiis quorumcumque monasteriorum tam canonicorum regularium quam monialium dicti Ordinis Praemonstratensium hactenus erectis et in posterum quodcumque erigendis, ac ubicumque locorum existentibus, in Assumptionis beatae Mariae Virginis Immaculatae et sancti Augustini festivitibus, ac die festo sancti Norberti praedicti, vel dominicâ infra illius octavam, et die XIII novembris, qua omnium sanctorum Ordinis praefati commemoratio ibidem fieri solet, necnon quamcumque ecclesiam eiusdem Ordinis die festo specialis patroni seu titularis ipsius ecclesiae, cuius nomen in martyrologio romano annotatum reperitur, a primis vesperis usque ad occasum solis dierum huiusmodi, annis singulis, devote visiterint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die ex praedictis id egerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Transumptorum fides.

§ 2. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem fides ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VII iulii MDCLXXIII, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 5 iulii 1673, pontif. anno IX.

Registr. in Secret. in lib. IV Brevium diversorum, fol. 184.

CXXXV.

Confirmatio et innovatio Brevis Pauli V quo conceditur ministro et commissario generalibus Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia facultas erigendi confraternitates Chordigerorum sancti Francisci in ecclesiis eorum Ordinis, ubi non adsint ecclesiae vel conventus Minorum Conventualium, cum declaratione quod eis liceret et liceat eiusmodi confraternitates etiam in Indis erigere, illisque indulgentias communicare.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Paulus V confraternitatibus ut in rubrica indulgentias concessit.

§ 1. Dudum felicitatis recordationis Paulus PP. V praedecessor noster (qui certas unicuique archiconfraternitati indulgentias et gratias spirituales, quibus in posterum frueretur, duxerat praescribendas), omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes, archiconfraternitati Chordigerorum in ecclesia domus fratrum sancti Francisci Assisiensis Ordinis Minorum Conventualium canonice erectae, et illius confratribus per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores suos concessas, revocans et annullans, ac nullius roboris et momenti exinde fore declarans, de omnipotentis Dei misericordia ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisus, omnibus utriusque sexus christifidelibus, qui, in memoriam eiusdem sancti Francisci, chordam benedictam ab eiusdem Ordinis superioribus suscipientes, praedictam archiconfraternitatem de caetero ingrederentur, die primo eorum ingressus, si vero poenitentes et confessi sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpsissent, plenariam; ac tam ipsis pro tempore describendis, quam iam scriptis in dicta archiconfraternitate con-

fratribus et consororibus, etiam vere poenitentibus et confessis ac sacra communione refectis, qui praedictae archiconfraternitatis ecclesiam seu oratorium in festo principali eiusdem archiconfraternitatis a primis vesperis usque ad occasum solis eiusdem festi singulis annis devote visitassent, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione et sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effudissent, etiam plenariam; in mortis quoque articulo eisdem confratribus et consororibus, qui vere poenitentes et confessi ac sacra communione refecti, vel, quatenus id facere nequirent, saltem vere poenitentes, nomen Iesu ore, si possent, sin minus, corde devote invocarent, plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concessit. Nec non ipsis confratribus et consororibus, qui praedictae archiconfraternitatis processioni singulis mensibus fieri solitae interfuissent, tres annos et totidem quadragenas; qui vero officio beatae Mariae Virginis, ab eiusdem archiconfraternitatis confratribus pro tempore celebrando et recitando, aut cuivis alteri officio pariter interfuissent, centum dies; insuper eisdem qui SS. Sacramentum, quando ad infirmos deferretur, comitati fuissent, quinque annos et totidem quadragenas; qui vero pariter vere poenitentes et confessi ac sacra communione refecti aliquam ex ecclesiis dicti Ordinis Minorum Conventualium sancti Francisci, in eiusdem sancti Francisci ac sancti Antonii de Padua, sancti Bonaventurae, sancti Ludovici episcopi, sancti Bernardini et sanctae Clarae festivitibus, similiter a primis vesperis usque ad occasum solis festivitatum huiusmodi, singulis annis visitavissent et oravissent ut praefertur, quo die festivitatum huiusmodi id egis-

sent, septem annos et totidem quadragenas; quoties vero corpora defunctorum tam confratrum quam aliorum ad sepulturam comitati fuissent, aut alicui pauperi personae in eius necessitatibus subvenissent, aut pacem inter inimicos composuissent, toties, pro quolibet praedictorum operum, centum dies de iniunctis eis seu alias quomodolibet debitis poenitentibus in forma Ecclesiae consuetam relaxavit. Insuper eisdem confratribus et consororibus, ut supradictas indulgentias et gratias spirituales consequi et illas animabus defunctorum per modum suffragii applicare possent, concessit et indulxit.

Facultatem dedit ministro generali Minorum Conventualium erigendi huiusmodi confraternitates in quolibet ecclesia sui Ordinis.

§ 2. Praeterea tunc et pro tempore existenti praedicti Ordinis Minorum Conventualium ministro generali, ut confraternitates laicorum utriusque sexus sub dicta invocatione Chordigerorum sancti Francisci in quolibet ecclesia fratrum sui Ordinis Minorum Conventualium sancti Francisci erigere et instituere, servata tamen forma praescripta in constitutionibus recolendae memoriae Sixti PP. V sub datum xiii kalendas decembris, pontificatus sui anno 1, et Clementis PP. VIII, praedecessorum suorum, super hoc editis, posset et valeret, facultatem impertitus est; quae quidem confraternitates, sic et postquam erectae et institutae fuissent, eidem archiconfraternitati sancti Francisci Assisiensis iuxta praedictam Sixti V constitutionem essent et esse intelligerentur aggregatae; et alias, prout in ipsius Pauli praedecessoris litteris desuper in simili forma Brevis die 11 martii mdcvii expeditis, quas perpetuis futuris temporibus durare voluit, continetur.

Sixtus V facultatem concessit ministro et commissario generali Ordinis fratrum Minorum sancti

§ 3. Et subinde (cum, ex concessione praefati Sixti praedecessoris, ministro generali et commissario generali Ordinis fratrum Minorum eiusdem sancti Fran-

cisci de Observantia nuncupatorum, in ecclesiis eorum Ordinis, in locis videlicet in quibus ecclesiae vel conventus fratrum Conventualium non existerent, huiusmodi confraternitates Chordigerorum erigendi et instituendi facultas attributa fuisset) memoratus Paulus praedecessor eisdem ministro generali et commissario generali, et eorum cuilibet, ut in ecclesiis eorum Ordinis tantum in locis in quibus non extarent conventus vel ecclesiae Ordinis Minorum Conventualium sancti Francisci confraternitates Chordigerorum sancti Francisci utriusque sexus erigere et instituere, illisque, sic erectis et institutis, indulgentias et gratias spirituales supradictas communicare libere et licite possent et valerent, servata tamen forma in praedictis constitutionibus Sixti et Clementis praedecessorum tradita, quemadmodum in supradictis Pauli praedecessoris litteris expressum reperitur, facultatem perpetuo duraturam auctoritate apostolica concessit et impertitus est; et alias, prout in alteris ipsius Pauli praedecessoris litteris pariter in forma Brevis die xxv septembris eiusdem anni mdcvii emanatis, quarum et priorum eius litterarum praefatarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis haberi volumus, uberius etiam continetur.

§ 4. Cum autem, sicut dilectus filius Franciscus Maria a Bononia, prior generalis dicti Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, nobis nuper exponi fecit, quo firmiora sint ea, quae iterato Apostolicae Sedis patrocinio muniuntur, et aliquod dubium exortum decidatur, an dilectis pariter filiis ministro generali et commissario generali eiusdem Ordinis hu-

1 Legerem ut pro et (R. T.).

iusmodi Chordigerorum confraternitates in Indiis tam orientalibus quam occidentalibus erigendi, illisque indulgentias et gratias spirituales supradictas communicandi facultas per posteriores Pauli praedecessoris litteras praeatas attributa reperitur: nobis propterea dictus Franciscus Maria procurator generalis, etiam eorundem ministri generalis ac commissarii generalis nomine, humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignemur.

Confirmatio
et in rubrica.

§ 5. Nos igitur, ipsos Franciscum Mariam procuratorem generalem ac ministrum et commissarium generales spiritualibus favoribus et gratiis annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, facultatem erigendi et instituendi confraternitates Chordigerorum sancti Francisci utriusque sexus in ecclesiis Ordinis fratrum Minorum eiusdem sancti Francisci de Observantia tantum, nempe in locis in quibus non extent conventus vel ecclesiae dicti Ordinis Minorum sancti Francisci Conventualium, illisque sic erectis et institutis indulgentias et gratias spirituales supradictas, sicut praemittitur, communicandi, pro tempore existentibus ministro generali et commissario generali eiusdem Ordinis fratrum Minorum de Observantia a memorato Paulo praedecessore concessam, ut praefertur, expeditasque desuper ipsius Pauli praede-

1 Edit. Main. legit *innodati* (R. T.).

9 Edit. Main. legit *absolvas* (R. T.).

cessoris litteras praeatas, cum omnibus et singulis in eis contentis, auctoritate apostolica, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et approbamus ac innovamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adicimus.

§ 5. Sic ac eisdem ministro et commissario generalibus, eorumve cuilibet, eiusmodi confraternitates Chordigerorum sancti Francisci, in ecclesiis eorum Ordinis tantum, ubicumque etiam in Indiis tam orientalibus quam occidentalibus consistentibus, in locis tamen ubi non sint ecclesiae vel conventus praefati Ordinis Minorum sancti Francisci Conventualium, erigere et instituere, illisque omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes aliasque gratias spirituales praefatas, servata tamen dictarum constitutionum Sixti et Clementis ac litterarum Pauli praedecessorum praefatorum forma et dispositione, communicare licuisse, et deinceps perpetuis futuris temporibus licere, auctoritate et tenore praedictis declaramus.

§ 6. Praeterea, confratres et consorores confraternitatum huiusmodi, ubicumque locorum, etiam in Indiis orientalibus et occidentalibus, per ministrum generalem et commissarium generalem dicti Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia pro tempore existentes, seu eorum alterum, hactenus sicut praemittitur erectarum, et deinceps quaecumque erigendarum, ad christiana pietatis opera peramplius incitare cupientes, ac de omnipotentis Dei misericordia et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis earundem confraternitatum confratribus et consororibus vere poenitentibus et confessis ac sacra communione reffectis, qui aliquam ex ecclesiis dicti Ordinis fratrum Minorum

Declarat eis
hanc facultatem
competere ubi-
cumque etiam
in Indiis tam
orientalibus,
quam occiden-
talibus.

Indulgentias
confratribus su-
peraddit.

sancti Francisci de Observantia in eisdem sancti Francisci sacrorum stigmatum, sancti Didaci, sancti Petri de Alcantara, sanctorum martyrum eiusdem Ordinis, sancti Ludovici regis Francorum, et sanctae Elisabethae reginae Hungariae festivitibus, a primis vespere usque ad occasum solis festivitatum huiusmodi, annis singulis, devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die festivitatum huiusmodi id egerint, septem annos et totidem quadragenas de iniunctis eis seu aliis quomodolibet debitis poenitentibus in forma Ecclesiae consuetam relaxamus.

Decretum ir-
ritans.

§ 7. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quaecumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium
d derogatio.

§ 8. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, et, quatenus opus sit, nostram et cancellariae apostolicae regulam de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae in praefatis Pauli praedecessoris litteris concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio-
rum lides.

§ 9. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicu-

ius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIII Iulii MDCLXXIII, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 13 Iulii 1673 pontif. anno IV.

Registrata in Secr. Brevium in lib. mensis Iulii, part. utraque, fol., 594.

CXXXVI.

Indultum ut in omnibus Hispaniarum regnis festum B. Ferdinandi III regis Castellae et Legionis de praeepto servari et celebrari possit, ac officium de illo sub ritu duplici, cum lectionibus propriis a S. Congregatione Rituum approbandis, recitari valeat.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Exigit apostolicae servitutis ministerium, quod imbecillitati nostrae committere voluit divina dignatio, ut pia sublimium principum, orthodoxae fidei tuendae et propagandae zelo aliisque multiplicibus in Ecclesiam Dei meritis conspicuorum, vota, quibus beatorum caelestis Hierusalem civium immarcescibili gloriae coronam redimitorum veneratio in terris promovetur, ad exauditionis gratiam paternam charitate admittamus.

Exordium.

§ 1. Alias siquidem nos, piis enixisque charissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici et charissimae in Christo filiae nostrae Mariannae earundem Hispaniarum reginae catholicae viduae, eius genitricis, precibus nobis humiliter porrectis inclinati, ut in om-

Indultum aliis
statuatur.

nibus regnis Hispaniarum et ditionibus eidem Carolo regi subiectis, et in ecclesia Ss. Jacobi et Idelphonsi de Urbe nationis Hispanorum, de servo Dei Ferdinando III rege Castellae et Legionis, cognomento *Sancto*, missa et officium de communi Confessorum non Pontificum sub ritu duplici iuxta rubricas breviarii et missalis romani quotannis in perpetuum die xxx maii, qua idem servus Dei obdormivit in Domino, celebrari, et ab omnibus utriusque sexus christifidelibus, qui ad horas canonicas tenentur, recitari libere et licite possent et valerent respective, auctoritate apostolica concessimus; et alias, prout in nostris desuper in simili forma Brevis die vii februarii MDCLXXI expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur.

Extensio in-
dulti ut in ru-
brica.

§ 2. Nunc autem, ampliorem memoratis Carolo regi et Mariannae reginae gratiam facere, piisque et devotis eorum supplicationibus, nobis per dilectum filium nostrum Ioannem Everardum S. R. E. presbyterum cardinalem Nidhardum nuncupatum, dicti Caroli regis apud nos et Sedem Apostolicam oratorem, super hoc humiliter porrectis, favorabiliter, quantum cum Domino possumus, annuere cupientes, de venerabilium fratrum nostrorum eiusdem S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum consilio, ut in omnibus Hispaniarum regnis praedictis festum praedicti beati Ferdinandi regis de praeepto servari et celebrari possit, ac officium de illo sub ritu duplici, cum lectionibus propriis a Congregatione eorundem cardinalium approbandis, recitari valeat, auctoritate praedicta, harum serie, concedimus pariter et indulgemus.

Derogat con-
trarius.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus, necnon, quatenus opus sit, Ordinis et Congregationis huiusmodi, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis

et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ab omnibus et ubique tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptio-
rum fides.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub anno Piscatoris, die xxvi augusti MDCLXXIII, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 26 augusti 1673, pontif. an. IV.

Registrata in lib. IV Brevium diversorum fol. 121.

CXXXVII.

Declaratio, quod religiosi Congregationis fratrum Excalceatorum Ordinis B. Mariae de Mercede redemptionis captivorum expresse professi nequeant e dicta religione ad aliam quamcumque, etiam Carthusianorum, absque speciali Sedis Apostolicae indulto, se transferre.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Sacrosancti apostolatus officium, humilitati nostrae, meritis licet imparibus, ab Altissimo commissum, salubriter exequi adiuvante Domino iugiter satagentes, peculiarem christifidelium divinis obsequiis sub suavi arctioris religionis iugo mancipatorum curam gerimus, et, ut in ea vocatione, qua vocati sunt, constanter perseverent, providere studemus, sicut ad felicem religionis progressum salubriter expedire in Domino abiteramur.

Exordium.

Pellio.

§ 1. Cum itaque, sicut dilectus filius Franciscus de S. Marco, procurator generalis Congregationis fratrum Excalceatorum nuncupatorum Ordinis Beatae Mariae de Mercede redemptionis captivorum, nobis nuper exponi fecit, per quasdam felices recordationis Callixti Papae III praedecessoris nostri litteras, anno Incarnationis Dominicae MDCLVII kalendis novembris sub plumbo expeditas, cautum fuerit, ne praefati Ordinis religiosi ad aliam religionem transire possent; et subinde recolendae memoriae Urbanus Papa VIII, etiam praedecessor noster, per quasdam suas in simili forma Brevis die xix ianuarii MDCLXXIII emanatas litteras, fratribus Excalceatis dicti Ordinis transitum ad religiosos Calceatos eiusdem Ordinis, absque expressa Sedis Apostolicae licentia, interdixit; et alias, prout in dictis litteris uberius dicitur contineri: in capitulo autem generali praefatorum fratrum Excalceatorum, quod anno proximo praeterito MDCLXXII a die iv usque ad xiv mensis iunii celebratum fuit, omnium calculo decretum fuerit, nobis esse supplicandum, ut litteras praefatas confirmare ac dictis fratribus Excalceatis transitum etiam ad Ordinem Carthusianorum prohibere de benignitate apostolica dignemur:

Declaratio ut
in rubrica.

§ 2. Hinc est quod nos, praefati Francisci procuratoris generalis votis in praemissis, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praemissorum dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum

1 Male edit. Maii. legit ut pro et (R. T.).

Bull. Rom. Vol. XVIII.

53

fore censes, supplicationibus totius Congregationis praefatae nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, qui rem mature perpenderunt, consilio, religiosos Ordinem fratrum Excalceatorum S. Mariae de Mercede redemptionis captivorum expresse professos, non posse e sua religione ad aliam quamcumque, etiam Carthusianorum, absque speciali Sedis Apostolicae indulto, se transferre, auctoritate apostolica, tenore praesentium, declaramus; salva tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratorum cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contingerit attentari.

Decretum Ir-
ritans.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus, necnon, quatenus opus sit, Ordinis et Congregationis huiusmodi, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis

Contrarius de-
rogat.

1 Deest vox apostolicis (R. T.).

et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio-
rum fides.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique in iudicio et extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris die xxvi augusti MDCLXXIII, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 26 augusti 1673, pontif. an. IV.

Registrata in Secr. in lib. Brevium mensis septembris part. 1, fol. 119.

CXXXVIII.

Diversae ordinationes pro felici statu, regimine et mantentione custodiae S. Petri de Alcantara in regno Neapolitano fratrum Discalceatorum Hispaniae Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia, iuxta resolutionem sacrae Congregationis episcoporum.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Exigit iniunctae nobis caelitus apostolicae servitutis ratio, ut religiosorum virorum coetus sub suavi severioris disciplinae iugo Christo militantes, uberesque bonorum operum fructus adspirante superni favoris aurâ proferre iugiter satagentes, in eorum laudabilibus institutis confovere, illorumque tranquillitati ac felici regimini et incremento,

quantum nobis ex alto conceditur, prospicere studeamus.

§ 1. Cum itaque custodia S. Petri de Alcantara, in regno Neapolitano, fratrum Discalceatorum Hispaniae Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, alias in executionem quarundam nostrarum in simili formâ Brevis litterarum auctoritate apostolica erecta et instituta, variisque gratiis et ordinationibus pro felici eius gubernio emanatis per alias nostras pariter in formâ Brevis litteras decorata atque stabilita, multis tamen in sui primordio tam Romae quam subinde in Hispania contradictionibus vexata, et per illas tamquam aurum in fornace probata et purificata, ac ab illis, quippe insubsistentibus, et ex animositate provenientibus, tum iudicio Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae, tum carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici, qui pro eximia sua erga nos et Sedem Apostolicam reverentia rem omnem ad supremum nostrum et dictae Sedis iudicium remisit, aequitate atque pietate liberata fuerit:

§ 2. Hinc est quod nos, felici prospereque eiusdem custodiae statui, regimini et incremento, quantum cum Domino possumus, providere, ac eiusmodi perturbationibus ansam in futurum praecidere cupientes (de memoratorum cardinalium qui relationem venerabilis etiam fratris nostri¹), necnon dilectorum filiorum custodis et definitorum ac fratrum dictae custodiae sigulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ec-

§ 3. Ac praefato Francisco cardinali protectori, ut, audito dilecto filio commissario generali curiae dicti Ordinis, qui, durante absentia ministri generalis, superior dictae custodiae existit, capitulum ipsius custodiae celebrari facere, et pro hac vice tantum commissarium visitato-

¹ Perperam edit. Main. legit *iudicia* (R. T.).

² Pericopes ista, intra parenthesin clausa, praeter rem est, et infra trasponenda post verbum *censentes* (R. T.).

Custodia S. Petri de Alcantara in regno Neapolitano fratrum Discalceatorum Hispaniae Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia initium et progressus.

Statuit ne quisquam contra statum perpetuamque conservationem dictae custodiae aliquid audeat attentare.

clesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, si quibus quomodolibet innodatae¹ existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas² fore censentes, de memoratorum cardinalium, qui relationem venerabilis etiam fratris nostri³ Francisci episcopi Ostiensis eiusdem S. R. E. cardinalis Barberini nuncupati, dicti Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protectoris perpenderunt, consilio, ac motu proprio, et ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, ne de cetero quisquam, etiam quavis praeeminentia, potestate, officio vel superioritate fungens seu quaecumque functurus, quidquam contra statum, perpetuamque conservationem custodiae praefatae, quae, matura consideratione praevia, auctoritate nostra erecta fuit, et in qua sancti Francisci regula stricte ac debito rigore servatur, aut contra litterarum praefatarum dispositionem, quovis quaesito colore, praetextu vel ingenio, attentare audeat seu praesumat, tenore praesentium districte et perpetuo prohibemus et interdiciamus. Nos enim, eandem custodiam Dei servitio ac animarum saluti fideliumque aedificationi promovendae perutilem esse, nec ullum praeiudicium aut incommodum, sed potius decorem Ordini praefato adferre, harum serie declaramus.

Quomodo capitulum celebrandum et electiones facturi s. d. e.

§ 4. Et quia ex quinque conventibus, quibus dicta custodia constat, duo, videlicet S. Iacobi civitatis Liciensis et S. Mariae Gratiarum Terrae de Squinzano, conventus tanto locorum intervallo a reliquis tribus distant, ut opportune gubernari nequeant, nec visitari, neque illis de religiosis provideri, nisi cum magna difficultate, possit, quod etiam agnovit dilectus filius minister generalis dicti Ordinis, qui in visitatione eiusdem custodiae duos conventus huiusmodi admittendos⁴ fore censuit: ideo custodi et definitorio dictae custodiae, ut eosdem duos conventus S. Iacobi civitatis Liciensis et S. Mariae Gratiarum Terrae de Squinzano dimittere, et ab ipsa custodia dismembrare, itaut sic dismembrati, quantum ad Ordinem praedictum spectat, in praefati ministri generalis dispositione remaneant, et subinde in vicinia reliquorum trium conventuum ipsius custodiae alios duos conventus a piis et devotis christifidelibus, qui pro eorum pietate illos aedificare voluerint, in locis tamen in quibus nullus conventus fratrum de Observantia vel Reformatorum Ordinis praedicti existat, de Ordinariorum dumtaxat consensu (prout

¹ Edit. Main. legit *innodati* (R. T.).

² Edit. Main. legit *absolutos* (R. T.).

³ Pericopem *de memoratum . . . nostri* huc trastulimus (R. T.).

rem illuc mittere, seu etiam, pro singulari, quam habet fratrum eiusdem custodiae meritis magis conspicuorum, notitia, electiones seu deputationes custodis, definitorum, guardianorum et aliorum officialium ipsius custodiae facere, et, quatenus aliquis ex sic electis seu deputatis renunciare vellet, eiusmodi renunciationis acceptationem committere⁴, et officium renunciatum alteri religioso idoneo conferre seu demandare libere, licite et valide possit et valeat, quamcumque necessariam et opportunam facultatem tribuimus et impartimur.

§ 4. Et quia ex quinque conventibus, quibus dicta custodia constat, duo, videlicet S. Iacobi civitatis Liciensis et S. Mariae Gratiarum Terrae de Squinzano, conventus tanto locorum intervallo a reliquis tribus distant, ut opportune gubernari nequeant, nec visitari, neque illis de religiosis provideri, nisi cum magna difficultate, possit, quod etiam agnovit dilectus filius minister generalis dicti Ordinis, qui in visitatione eiusdem custodiae duos conventus huiusmodi admittendos⁴ fore censuit: ideo custodi et definitorio dictae custodiae, ut eosdem duos conventus S. Iacobi civitatis Liciensis et S. Mariae Gratiarum Terrae de Squinzano dimittere, et ab ipsa custodia dismembrare, itaut sic dismembrati, quantum ad Ordinem praedictum spectat, in praefati ministri generalis dispositione remaneant, et subinde in vicinia reliquorum trium conventuum ipsius custodiae alios duos conventus a piis et devotis christifidelibus, qui pro eorum pietate illos aedificare voluerint, in locis tamen in quibus nullus conventus fratrum de Observantia vel Reformatorum Ordinis praedicti existat, de Ordinariorum dumtaxat consensu (prout

Dat facultatem custodi et definitorio dictae custodiae, ut duos conventus valeant dismembrare, et alios duos a plebe fidelium de novo erigendos sibi venire prout in rubrica.

⁴ Videtur legendum *admittere* (R. T.).

² Videtur legendum *dimitteudos* (R. T.).

dudum felicitatis recordationis Urbanus Papa VIII praedecessor noster per quasdam suas in forma Brevis litteras die xxv iunii mdcxxxix expeditas, quarum initium est *Cum ea*, etc., fratribus Minoribus Discalceatis Hispaniae, quorum privilegiis dicta custodia ex concessione nostrâ gaudet, concessisse reperitur), ac servatâ in reliquis sacrorum canonum et Concilii Tridentini decretorum dispositione, recipere et acceptare libere et licite possint et valeant, earumdem tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

In eadem custodia nulla sit praecedentia inter illius religiosorum.

§ 5. Ut autem custodia praefata in humilitatis spiritu et morum simplicitate, quibus virtutibus sanctus Franciscus Ordinem suum resplendere voluit, conservetur, et ambitionis vitio, quod religiosorum congregationibus atque communitatibus etiam maxime reformatis inquietudinem et perniciem adferre solet, aditus praeccludatur, statuimus et ordinamus ut in eadem custodia nulla sit inter illius religiosos alia praecedentia praeter eam quae ex antiquitate susceptionis habitus resultat, quam sacerdotes clerici et laici inter se respective servant, nec ullam aliam habeant, etiam illi qui officiis actu funguntur; cum praerogativae et exemptiones officiorum huiusmodi illa ambitiose praetendendi ansam praebere soleant; exceptis tamen custode et guardianis actualibus, qui, durantibus eorum officiis tantum, alios praecedere, illis vero finitis, ad locum, qui eis iuxta antiquitatem susceptionis habitus competierit, reverti debent.

Officia vacantia per electionem conferenda.

§ 6. Et quando ex quacumque causa vacaverit aliquod officium ex illis, ac in iis casibus in quibus per viam substitutionis et subrogationis subintrari solet, semper in officium vacans subintrari debeat per electionem a custode et definitibus actualibus, et, aliquo il-

lorum deficiente, vel satis cito venire non valente, a guardiano conventus S. Luciae faciendam. In ipsâ vero custodia strictè observetur constitutio dicti Urbani praedecessoris, quae incipit *Admonemur*, etc., contra fratres dicti Ordinis, qui per favores saecularium officia consequi praetendunt, edita.

§ 7. Porro nullus in dictâ custodia, nisi transitus occasione, recipi possit religiosus, de quo notitia habeatur cum suâ provinciâ apostatando fuisse egressum, tametsi litteras obedientiales ab alio superiore quam suo ministro provinciali emanatas adferat; nec in eadem custodia incorporari valeat ullus religiosus, qui sine obedientiâ sui ministri provincialis illuc advenerit, licet litteris obedientialibus cuiusvis alterius superioris munitus sit. Quod si aliquis novitius custodiae huiusmodi in aliquo ex tribus scrutiniis intra annum probationis fieri solitis suffragia sufficientia non reportaverit, habitu illico spoliatur; prout etiam superior conventus novitiatus vel custos, si in eo resederit, ac magister novitiorum, si aliquem novitium religioni ineptum esse nec sine incommodo in novitiatu detineri posse cognoverint, illum, non expectato tempore emissionis votorum, habitu spoliari et dimittere possint.

§ 8. Quia vero intra breve tempus, quo capitulum dictae custodiae durare solet, confici non poterunt statuta et ordinationes necessariae quibus custodia ipsa perpetuo gubernetur, volumus et ordinamus ut capitulum ipsum compromittat in personas quatuor religiosorum, zelo, prudentiâ et virtute praeditorum, qui a memorato Francisco cardinali et protectore approbati seu aliâ ab ipso nominati sint; ipsique compromissarii statuta et ordinationes huiusmodi, quibus

1 Potius lege eum pro cum (R. T.).

Nullus in dictâ custodia recipiatur qui a suâ provinciâ apostataverit.

Capitulum dictae custodiae compromittat in quatuor religiosos qui statuta et ordinationes eiusdem custodiae conficiant.

eadem custodia in perpetuum regi et gubernari debeat, secundum datam sibi a Domino prudentiam conficiant et componant; ita tamen ut ea sacris canonibus Concilii Tridentini praefati decretis vel constitutionibus et ordinationibus apostolicis aut regularibus Ordinis praefati institutis non adversentur.

Dat facultatem eidem cardinali protectori aliquid aliud statui, pro regimine et manutentione dictae custodiae.

§ 9. Ceterum, si dictus Franciscus episcopus cardinalis et protector temporis progressu cognoverit aliquid aliud pro felici regimine ac perfectione et manutentione custodiae praefatae statui oportere, eidem Francisco cardinali et protectori, prout expedire in Domino censuerit, illud, servatâ tamen constitutionum apostolicarum ac decretorum Congregationis praefatae dispositione, statuendi et ordinandi facimus potestatem.

Decretum irritum.

§ 10. Decernentes easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quilibet, etiam cuiusvis status, gradus, ordinis, praeminentiae et dignitatis, seu aliâ specificâ et individuâ mentione et expressione digni, in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanaverint, ac dictae specificatae et iustificatae fuerint, aut ex aliâ qualibet, etiam quantumvis legitimâ, iuridicâ et privilegiatâ causâ, colore praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, ad terminos iuris reduci, aut in controversiam

1 Coniunct. ut nos addimus (R. T.).

vocari, seu adversus illas aperiendi oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut intentato, seu etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato quempiam in iudicio vel extra illud uti seu iuvare posse; sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suoque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praefatae cardinales, etiam de latere legatos, et Apostolicae Sedis nuncios, aliosque quoslibet quacumque praeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contraria memorata.

§ 11. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dicti Ordinis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, etiam eidem Ordini, illiusque superioribus, fratribus et personis, aliisque quibuslibet, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis et decretis, in genere vel in specie, seu aliâ quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis et innovatis;

Eis latissime derogat.

§ 12. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut quaecumque alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, formas, occasiones et causas, etiam quantumvis praegnantas, pias et privilegiatas, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omissis et forma in illis tradita observata exprimerentur et insererentur, iisdem praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis et exactissime adductis respective habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, harum serie, specialiter et expresse, motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine similibus, plenissime et sufficienter, hac vice dumtaxat, derogamus et derogatum esse volumus et mandamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXVIII augusti MDCLXXIII, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 28 augusti 1673, pontif. anno IV.

Registrata in Secretaria Brevium in lib. mensis septembris, part. 1, fol. 115.

CXXXIX.

Indultum ut de B. Bernardo Ptolomaeo, fundatore Congregationis Montis Oliveti Ordinis sancti Benedicti, missa et officium de communi Confessoris non Pontificis, sub ritu duplici, quotannis in perpetuum, die xx augusti qua idem Beatus obdormivit in Domino, ab universa Congregatione praefata et monialibus seu oblatibus monas-

terii Turris Speculorum de Urbe, celebrari et recitari respective possint.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Apostolici muneris, quod ineffabilis Dei bonitas humilitati atque infirmitati nostrae committere dignata est, ratio exigat, ut servorum Dei, eorum praesertim, qui in diebus peregrinationis suae, multiplicibus divinae gratiae donis decorati, religionem salubribus institutis propagarunt, et feliciter decurso mortalis vitae studio¹, perennem in caelis iustitiae coronam accipere meruerunt, cultum et venerationem in terris, ad omnipotentis Dei gloriam fideliumque aedificationem, promovere studeamus.

§ 1. Cum itaque, ex deductis in processu aliis a tunc existente archiepiscopo Senarum confecto super casu excepto et cultu immemorabili exhibitio B. Bernardo Ptolomaeo fundatori Congregationis Montis Oliveti monachorum Ordinis sancti Benedicti, die XXIV novembris MDCXLIV Congregatio tunc existentium S. R. E. cardinalium sacris ritibus praeposita declaraverit ex² illo constare de³ cultu exhibitio praedicto B. Bernardo per immemorabilem temporis cursum cum scientia et tolerantia Ordinariorum; et, sicut dilectus filius Franciscus Maria Sarubbius de Neapoli abbas dictae Congregationis Montis Oliveti nobis nuper exponi fecit, ipse missam et officium de eodem B. Bernardo celebrari et recitari posse plurimum desideret:

§ 2. Nos, piis eiusdem Francisci Mariae abbatis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et inter-

1 Potius lege stadio (n. T.).

2 Edit. Main. legit de (R. T.).

3 Edit. Main. legit ex (R. T.).

Exordium.

Congregatio sacrorum rituum declaravit constare de cultu immemorabili huius beati Ptolomaei.

Indulget ut in rubrica.

CXL.

dicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum eiusdem S. R. E. cardinalium sacris ritibus huiusmodi praepositorum consilio, ut de memorato B. Bernardo Ptolomaeo missa et officium de communi Confessoris non Pontificis sub ritu duplici iuxta rubricas breviarii et missalis romani quotannis in perpetuum die xx augusti, qua idem B. Bernardus obdormivit in Domino, ab universa Congregatione praedicta Montis Oliveti, ac a dilectis in Christo filiabus monialibus seu oblatibus monasterii Turris Speculorum de Urbe, celebrari et recitari libere et licite possint et valeant respective, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

§ 3. Non obstantibus decretis et constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxx augusti MDCLXXIII, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 30 augusti 1673, pontif. anno IV.

Registrata in Secretaria in lib. Brevium mensis septembris, part. II, fol. 61.

Prohibitio transitus clericorum regularium Matris Dei et de Somascha de una in alteram Congregationem huiusmodi respective, ex quacumque etiam iustissima causa, ac etiam vigore cuiusvis licentiae a superioribus sive etiam in capitulis generalibus eorumdem Congregationum concessae.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Ex commissi nobis divinitus pastoralis muneris debito, quieti virorum religiosorum, quos, seclusis discordiis, in spiritu tranquillo et pacis amoenitate famulatum Altissimo praestare decet, libenter providemus, sicut conspiciamus in Domino salubriter expedire.

§ 1. Cum itaque (sicut accepimus), occasione transitus quem¹ quidem clericus regulares expresse professi Congregationis Matris Dei ad Congregationem regularium de Somascha nuncupatam fecerunt seu faciendi licentiam obtinuerunt, nonnullae inter eos sint exortae controversiae, quae dissidiis et perturbationibus animorum causam praebere possent: nos, religiosae clericorum regularium utriusque Congregationis huiusmodi tranquillitati, quantum cum Domino possumus, consulere, ac memoratis controversiis et dissensionibus ansam in futurum praecidere cupientes, motu proprio, et ex certa scientia ac matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, ne de cetero ullus clericus regularis expresse professus dictae Congregationis de Somascha ad praefatam Congregationem Matris Dei, nec ullus huius Congregationis clericus regularis expresse pariter professus ad eandem Congregationem de Somascha, ex quacumque etiam iustissima causa, ac

1 Male edit. Main. legit quam (R. T.).

Exordium.

Statuit ut in rubrica.

etiam vigore cuiusvis licentiae a suis superioribus obtentae, sive etiam in publicis capitulis generalibus Congregationum praefatarum respective concessae, transire ullo modo possit, tenore praesentium, perpetuo statuimus et ordinamus.

Decretum irritans.

§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quaecumque spectabit, inviolabiliter observari, nec de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali ac individuum mentionem requirente defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, aut in controversiam revocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo unquam posse, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et alios quoslibet quacumque praeminentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet aliter iudicandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Amplissima derogat contrariis.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon praefatarum Congregationum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia ro-

boratis, statutis et consuetudinibus, privilegii quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem Congregationibus, illarumque respective superioribus et personis quibuslibet, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac etiam quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, etiam irritantibus, in genere vel in specie, etiam motu simili, ac de apostolicae potestatis plenitudine, seu consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, ac etiam pluries confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua mentio seu quaevis alia expressio ad id servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, ad praemissorum effectum, plenissime et amplissime motu pari derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die vi septembris MDCLXXIII, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 6 septembris 1671, pontif. anno IV.
Registrata in Secretaria Brevium in lib. mensis augusti¹ part. 1, fol. 100.

¹ Videtur legendum *septembris*, vel ista notula pertinet ad aliquam Const. praeced. (R. T.).

Transumptorum lites.

CXLI.

Confirmatio decreti Congregationis episcoporum et regularium, quo resolvitur, praecedentia Brevia Summi Pontificis, edita die XVIII Ianuarii MDCLXXII et III augusti eiusdem anni, confirmatoria nonnullarum declarationum dictae Congregationis super associatione cadaverum et ingressu ad ecclesias regularium, non esse observanda a clero saeculari in regnis Castellae et Legionis.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Quaesito et decretum sacrae Congregationis.

§ 1. Emanavit nuper a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita decretum tenoris qui sequitur, videlicet:

« In causâ Hispaniarum iuris parochialis deferendi cadavera ad ecclesias regularium. Cum, ad supplicationem patris procuratoris generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia et postmodum patris Alphonsi de Alarcos procuratoris generalis provinciarum Hispaniarum Societatis Iesu, sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita concesserit nonnullas declarationes alias editas circa associationem cadaverum et ingressum in ecclesias regularium, quae quidem declarationes per litteras apostolicas in formâ Brevis die XVIII Ianuarii MDCLXXII respective a SS. D. N. fuerunt confirmatae: clerus saecularis provinciarum Castellae et Legionis, praesentibus se gravatum, et dictas declarationes fuisse obreptitè obtentas, ex eo quod praefati patres procuratores generales silentio involverint, quod ad favorem dicti cleri saecularis adessent nonnulla alia ante-

¹ Forsan aptius *persentiens* (R. T.).

Bull. Rom. — Vol. AVIII.

reriora decreta Congregationis sacrorum rituum per litteras itidem in formâ Brevis die VII maii MDCLV et VI iulii MDCLVI a sanctae memoriae Alexandro VII confirmatae; ideo ipsemet clerus supplex petivit, ut, examinatis utriusque partis rationibus, huiusmodi controversia, prout iuris fuerit, definiretur. Et sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, partibus informantibus, reque mature discussâ, referente eminentissimo Imperiali, censuit ac decrevit: Brevia sanctissimi domini nostri, confirmatoria decretorum eiusdem sacrae Congregationis negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita contra clerum saecularem regnorum Castellae et Legionis, et contra ea quae disponuntur in supranarratis Brevis sanctae memoriae Alexandri VII, non esse observanda; contrariis quibuscumque circa supradicta omnia minime obstantibus, etc.

Romae, i septembris MDCLXXIII.

F. M. cardinalis BRANCATIUS.

Loco † sigilli ».

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius Franciscus de Villegas, procurator generalis ecclesiarum et status ecclesiastici regnorum Castellae et Legionis, nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmius subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summo opere desideret: nos, ipsius Francisci votis hac in re favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes,

Pontifex decretum praesentium confirmat.

supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praeinsertum, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus; salva tamen semper in praemissis auctoritate praefatae Congregationis cardinalium.

Clausula irritans.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contraria derogat.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus, sit cuiusvis Ordinis, congregationis, societatis et instituti, ac provinciae, monasterii, conventus et collegii, aliisque quibuslibet, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

In scripto.

§ 5. Volumus autem ut eorundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius

notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die vi septembris MDCLXXIII, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 6 septembris 1673, pontif. anno IV.

Registrat. in Secretar. Bravium.

CXLII.

Innovatio Brevis Gregorii XV super prohibitione ambitus pro Congregatione clericorum regularium Theatinorum.

Clemens Papa X, ad perpetuam rei memoriam.

Quoniam nemo debet assumere sibi honorem nisi vocatus a Deo tamquam Aaron, et a regularis vitae instituto valide alienum est ut religiosi viri (quos honorum et dignitatum gradus sanctitate vitae ac aliis religiosis virtutibus potius promereri quam appetere, eosque gradus, cum ad eos assumuntur, obedienter suscipere, susceptosque humiliter administrare decet) mendicatis saecularium praesertim personarum studiis ad eos sibi aditum patefacere contendant, unde magna in Ecclesia Dei scandala et damna exoriri solent:

Exordium.

§ 1. Nos, qui pro munere nostri debito in hoc potissimum laborare non desistimus ut ecclesiastica regularisque disciplina pristinae observantiae restituatur, hoc malum a Congregatione clericorum regularium Theatinorum nuncupatorum, cuius prosperum regimen et incrementum ad Ecclesiae sanctae utili-

Pontifex ambitione a Congregatione clericorum regularium Theatinorum propellere intendit.

tatem sinceris desideramus affectibus, propellere, ac felicitis recordationis Gregorii PP. XV praedecessoris nostri vestigiis inhaerere, eiusque Constitutionem die xxvi february mdcxxii editam innovare et ampliare cupientes:

Prohibet clericis dictae Congregationis, ne habito recursum ad principes et praelatos, seu cardinales officia vel gubernia dictae Congregationis assequi procurent.

§ 2. Motu proprio, et ex certa scientia, ac de apostolica potestatis plenitudine, omnibus et singulis eiusdem Congregationis clericis et personis, cuiuscumque aetatis, status, gradus et conditionis existentibus, praesentibus et futuris; ne de cetero, habito ad principum et praelatorum ac aliarum quarumcumque personarum tam saecularium quam ecclesiasticarum, de gremio dictae Congregationis non existentium, etiam cardinalatus honore fulgentium, favores recursu, sive aliis quibuscumque modis et viis, directe vel indirecte, palam vel occulte, mediate vel immediate, ac tam pro se quam pro aliis, quaecumque ipsius Congregationis officia vel gubernia, ac praesertim generalem aliasque praepositorum, consultas, visitationes, procuratorias generales, superioritates monasteriorum monialium dictae Congregationis curae et gubernio subiectorum, aut vicariatus domorum particularium ipsius Congregationis, sive etiam vocalatum, aut facultatem audiendi sacramentales mulierum confessiones, sub quovis quaesito colore vel praetextu, etiam in genere, assequi et obtinere procurent, sub excommunicationis latae sententiae, a qua non nisi per nos aut Romanos Pontifices pro tempore existentes praeterquam in mortis articulo absolvi, necnon privationis vocis activae et passivae, ac perpetuae inhabilitatis ad officia vel gubernia huiusmodi aliaque praedicta in posterum obtinenda, ad quae similiter non nisi per nos, aut Romanos Pontifices pro tempore existentes, vel capitulum generale ipsius Congregationis rehabilitari

possint, poenis, tam per ipsos quam eorum complices et fautores ac non revelantes eo ipso incurrendis, tenore praesentium interdiximus et prohibemus.

§ 3. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis etiam latae sententiae poena, eidem praeposito generali et aliis superioribus dictae Congregationis, quocumque titulo nuncupatis, praesentibus et futuris, ne quempiam ullo tempore, precibus, litteris vel favoribus adducti, vel aliis ad instantiam seu requisitionem aut contemplationem principum vel praelatorum, aut aliarum quarumcumque personarum, tam saecularium quam ecclesiasticarum, de gremio dictae Congregationis non existentium, etiam cardinalatus honore fulgentium, praedictorum ad officia vel gubernia, generalem aliasve praepositorum, consultas, visitationes, procuratorias generales, superioritates monasteriorum monialium, aut vicariatus vel vocalatum huiusmodi promovere, vel cuiquam facultatem audiendi confessiones mulierum concedere audeant seu praesumant; sed, circa admissionem clericorum regularium dictae Congregationis ad ius suffragii, ac facultatem audiendi confessiones mulierum eis concedendam, ea quae per constitutiones et decreta eiusdem Congregationis ordinata sunt, ac in praemissis formam secretorum suffragiorum per easdem constitutiones stabilitam, abrogata alia quacumque forma, exacte et accurate ac inviolabiliter observent et observari curent.

Mandat praeposito generali, aliisque superioribus pro tempore, ne aliquem ad instantiam, vel requisitionem principum, vel praelatorum aut cardinalium ad officia dictae Congregationis admittat sub poena, prout in rubrica.

§ 4. Et nihilominus quascumque electiones et promotiones ac facultatum audiendi confessiones, mulierum huiusmodi concessionem, contra praesentium dispositionem (quod absit) faciendas, nullas prorsus et invalidas esse et fore, ac omnes et singulos in praemissis de-

Omnes electiones et promotiones contra hanc dispositionem factas irritat et delinquentes in praedictas poenas ipso facto incurrere declarat.

linquentes sententias et poenas praedictas irremissibiliter eo ipso incurrere, et ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.

Contrariis amplissimo derogat.

§ 5. Non obstantibus quibusvis apostolicis, ac in provincialibus et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon dictae Congregationis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, eorum omnium tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque; etiamsi praedictis clericis et personis vel quibusvis aliis communiter aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Publicatio huius constitutionis quomodo sit faciendâ.

§ 6. Ut autem harum litterarum notitia ad omnes ipsius Congregationis clericos facilius deveniat, volumus illas pro hac primâ vice in singulis eiusdem Congregationis domibus regularibus, et deinde in singulo quoque capitulo generali seu dietâ dictae Congregationis publice legi, illasque, sicut praefertur lectas, omnes arctare, perinde ac si unicuique intimatae fuissent, illarumque

exemplis, etiam impressis, manu scribae dicti capituli vel notarii publici subscriptis, et sigillo praepositi generalis eiusdem Congregationis vel alterius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eandem fidem adhiberi, quae eisdem praesentibus adhiberetur si essent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xv septembris MDCLXXIII, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 15 septembris 1673, pontif. anno IV.
Registr. in Secret. in libr. Brev. mensis septembris, p. 1, fol. 173.

CXLIII.

Relaxatio suspensionis facultatis conferendi beneficia in civitate, patriâ et dioecesi Leodiensi, cum diversis ordinationibus, etc.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Ex iniuncto nobis divinitus apostolicae servitutis munere in eam praecipue curam sollicitis studiis incumbimus, ut studiorum generalium universitates ad fidei catholicae praesidium, christianaeque reipublicae decus et utilitatem a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris sapienti salubrique consilio institutae, ac multis privilegiis, gratiis et indultis ex eorum liberalitate et munificentia decoratae, sublatis abusibus, stabilitaque aequitatis atque iustitiae normâ, recte atque ordine dirigantur, debitamque nobis et huic sanctae Sedi fidem devotionem et obedientiam illibate servantes, apostolicae nostrae charitatis sentiant benignitatem, et felicioribus in dies benedicente Domino proficiant incrementis.

§ 1. Aliâs siquidem, cum ad notitiam

Exordium.

Querelae ad

Clementem IX de latae adversus universitatem studii generalis Lovaniensis.

felicitis recordationis Clementis Papae IX praedecessoris nostri pervenisset¹ quod rectores ac magistri, doctores et scholares, necnon decani seu vicedecani facultatis artium, ac conservatores privilegiorum universitatis studii generalis oppidi Lovaniensis, olim Leodiensis, nunc Mechliniensis dioecesis, a recolendae memoriae Martino Papa V praedecessore pariter nostro erectae et institutae, plurimis ab inde annis privilegiis, facultatibus, gratiis et indultis eidem universitati tam a dicto Martino praedecessore, quam a pia memoriae Paulo II, Sixto IV, Leone X, Adriano VI, Clemente VII, Paulo III, Pio IV, Gregorio XIII ac Paulo V, et forsitan aliis Romanis Pontificibus, etiam praedecessoribus nostris, respective concessis et confirmatis abutebantur circa nominationes ad beneficia ecclesiastica in Belgicis ditionibus consistentia, ac collationes et provisiones eiusmodi beneficiorum in civitate, patriâ et dioecesi Leodiensi sitorum, necnon exercitium iurisdictionis praefatis conservatoribus per privilegia huiusmodi attributae (quippe qui ad beneficia ecclesiastica valorem annum centum ducatorum auri de camera excedentia nominare, ac nominationes huiusmodi sedibus episcopalibus et archiepiscopalibus ac praelaturis collatorum Ordinariorum vacantibus facere, et plura beneficia incompatibilia eisdem personis conferre, seu cas ad illa nominare, quinimo beneficia ecclesiastica, de quibus per coadiutorias cum futura successione ab hac sanctâ Sede provisum fuerat, conferre pariter seu ad illa nominare, aliosque similes excessus privilegiorum, facultatum, gratiarum et indultorum praedictorum dispositioni plane contrarios com-

¹ Edit. Main. legit *Papa* (R. T.).

² Cf. Constit. Clementis IX in tom. XVII, pagina 810 (R. T.).

mittere, et conservatores praedicti de causis, non solum in quibus ageretur an beneficia in mensibus apostolicis vel Ordinariorum an vero in illis qui dictae universitati concessi sunt vacavissent, sed etiam ubi tractaretur utrum beneficia huiusmodi eiusdem Apostolicae Sedis dispositioni aliter quam ratione vacationis in mense apostolico reservata seu affecta essent, nec ne, cognoscere praesumpsissent, tametsi nihil horum eis ex privilegiorum, facultatum, gratiarum et indultorum huiusmodi tenore permissum, sed haec omnia nulla penitus ac invalida et attentata existerent; et, quod Sedis Apostolicae dignitatem auctoritatemque magis laedebat, citationes, inhibitiones, monitiones, mandata, sententias et decreta, ac incursus excommunicationis, aliarumque censurarum declarationes, etiam aggravatorias et reaggravatorias, in eos, propter excessus huiusmodi, ac ab ipsis respective provisos a sacri palatii auditorio legitime emanatas et emanata, nulliter et de facto cassare et annullare, ac tam provisos a Sede praedictâ, quam capitula ecclesiarum, aliasque personas ecclesiasticas huic sanctae Sedi devotas, et ipsius Sedis, eiusque delegatorum auditorii praedicti mandatis, ut par est, obsequentes, arrestis, sequestrationibus et detentionibus fructuum et reddituum ecclesiasticorum, aliisque modis huiusmodi perturbare et inquietare ausi fuissent, et tunc auderent; super quibus frequentes ad ipsum Clementem IX praedecessorem et Sedem praedictam variorum ab eadem Sede de beneficiis ecclesiasticis, praesertim in civitate, patriâ et dioecesi Leodiensi consistentibus, provisorum querelae pervenerant, eidem Clementi praedecessori supplicantium, ut in praemissis de opportuno remedio providere, gravibusque scandalis inde

nascentibus occurrere de benignitate apostolica dignaretur);

Ad tollendos abusus Clementis IX primum eam dicta universitate omnes benigniores, benignioresque vias tentavit.

§ 2. Et ipse quidem Clemens praedecessor (cum ex debito pastoralis muneris sibi divinitus impositi, quo populorum quieti, quantum sibi ex alto concedebatur, consulere, suaque et dictae Sedis iura tueri adstringebatur, preces tam iustas negligere excessusque praedictos dissimulare non valeret), pro singulari paternae suae erga universitatem praedictam, quam memorati Romani Pontifices eius praedecessores, ut illam eiusque scholares et personas ad sacrarum aliarumque bonarum litterarum studia excitarent, illorumque devotionem et reverentiam erga hanc sanctam Sedem foverent, tot tantisque et tam luculentis privilegiis atque praerogativis decoraverant, charitatis affectu, omnes suaviores benignioresque vias tentaverat, operamque sedulo dederat, tum paternis admonitionibus, tum personarum doctrinam et morum gravitate spectabilem, dictaeque universitati benivolam insinuationibus, iniecta quoque aliqua spe novarum gratiarum, ac etiam iustae eius indignationis timore suaviter suggesto, ut res omnes coram dilecto filio Carolo Antonio Airoldo abbate ecclesiae sancti Abundii dictae Sedis in Belgicis ditionibus internuncio in id quod aequum esset redigeretur, verum haec omnia incassum ceciderant¹:

Dato motu proprio suspendit eadem universitati ius et facultatem conferendi, ad nominandi ad beneficia prout in rubrica.

§ 3. Hinc, licet ex sacrarum canonum praescripto privilegia amittere meruissent, eo quod concessa sibi facultate fuerant abusi, ipse tamen Clemens praedecessor, paternae suae benignitatis memor, et poenitentiae locum relinquere volens, ac mitius agendo, motu proprio, ac ex certa scientia et matura deliberatione suis, deque apostolicae potesta-

¹ Legerem tentaverit... dedit (R. T.).

² Legerem ceciderint (R. T.).

tis plenitudine, ius et facultatem ac indultum conferendi beneficia, cum cura et sine cura saecularia, in titulum clericis saecularibus conferri et per clericos saeculares regi et gubernari solita, in civitate, patria et dioecesi Leodiensi consistentia, et pro tempore per obitum dumtaxat in certis tunc expressis mensibus vacantia, etiamsi canonicatus et praebendae, personatus, administrationes et dignitates cuiuscumque qualitatis et valoris essent (exceptis certis itidem tunc expressis beneficiis) a praedicto Paulo V praedecessore, per suas sub plumbo kalendis decembris anno Incarnationis dominicae MDCXVI¹ desuper expeditas litteras, decano seu vicedecano praedictae facultatis artium, sub certis modo et forma tunc expressis, loco iuris seu facultatis nominandi quod seu quam idem Paulus praedecessor per dictas litteras perpetuo abrogavit, itidem perpetuo concessum seu concessam, ad suum et Sedis Apostolicae beneplacitum suspendit, ac suspensum et suspensam esse et fore decrevit et declaravit.

§ 4. Decernens pariter quascumque collationes et provisiones canonicatum et praebendarum, personatum, administrationum et dignitatum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum cum cura et sine cura in civitate, patria et dioecesi Leodiensi consistentium praedictorum pro tempore vacantium, et de illis provisorum in illorum possessionem immissiones, ac etiam nominationes ad eadem beneficia praetextu abrogati ut praefertur iuris nominandi (si quas suspensione huiusmodi durante forsitan a pro tempore existente decano seu vicedecano dictae facultatis artium, etiam de consensu receptoris et procuratorum quatuor nationum eiusdem facultatis, seu

¹ Male in tom. XVII, pag. 812 a legimus ex Main. 1614; vid. tom. XII, p. g. 362 (R. T.).

Durante hac suspensione decrevit irritas et nullas omnes huiusmodi nominationes et provisiones beneficiorum prout in rubrica.

maioris partis eorum, aut alias quomodolibet, seu ab aliis quibusvis personis dictae universitatis tam coniunctim quam divisim et alias quomodocumque et qualitercumque fieri contingeret), nullas prorsus ac irritas, inanes et invalidas, nulliusque roboris et momenti, ac viribus et effectu penitus et omnino vacuas fore, nec cuiquam titulum, etiam coloratum, aut possidendi vel detinendi causam ulatenus tribuere;

Omnia acta judicialia ad hunc effectum a conservatoribus dictae universitatis facta pariter declaravit irrita et nulla, prout in rubrica.

§ 5. Citationes quoque, monitiones, mandata, decreta, processus, sententias, censurarum fulminationes, auxilii brachii saecularis invocationes, et acta judicialia et extrajudicialia quaecumque, si quae a conservatoribus praedictis, vel aliis iudicibus quibuscumque, seu eorum aliquo, ad instantiam eorum, quibus beneficia huiusmodi, suspensione praedicta durante, de facto collata essent, seu alias quomodolibet pro tuendis seu ad effectum deducendis huiusmodi collationibus seu provisionibus fieri, mandari, decerni, relaxari, ferri vel pronunciam contingeret, cum omnibus et singulis inde forsitan quomodolibet secuturis, nulla pariter ac invalida, irrita, inania de facto praesumpta ac prorsus attentata et vitiosa fore, neminemque prorsus arctare vel afficere, sed nullatenus attendenda fore et esse;

Collationem omnium beneficiorum in mensibus dictae universitatis concessis durante hac suspensione vacantiis sanctae Sedi reservavit.

§ 6. Collationem vero omnium et singulorum beneficiorum in civitate, patria et dioecesi Leodiensi praedictis consistentium huiusmodi, quae in mensibus memoratae universitati seu facultati artium ut praefertur concessis, durante suspensione huiusmodi, vacarent, ad se et hanc sanctam Sedem spectare et pertinere, nec quemquam, etiam vigore cuiuscumque indulti ab ipso Clemente praedecessore et Sede praedicta concessi, desuper quidquam praetendere, aut se intromittere posse; cum diversis aliis

decretis, clausulis et derogationibus amplissimis, et alias, prout in eiusdem Clementis praedecessoris litteris desuper in simili forma Brevis die XIII septembris MDCLXIX expeditis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur.

§ 7. Cum autem, sicut pro parte dilectorum filiorum rectoris ac magistrorum, doctorum et scholarium, necnon decani seu vicedecani, aliarumque personarum praedictarum respective universitatis et facultatis artium nobis expositum fuit, ipsi, praedicti Clementis praedecessoris litteris humiliter acquiescendo, a collatione beneficiorum praedictorum, quae, suspensione pendente huiusmodi durante, in mensibus dictae facultati artium sicut praemittitur assignatis vacaverunt, et a nobis collata fuerunt, abstinerint, et a praedictis aliisve quibusvis abusibus omnino recedere, ac nostris et Apostolicae Sedis mandatis, sicut devotos Ecclesiae filios sincerosque Sedis eiusdem cultores decet, in omnibus et per omnia prompto obsequio morem gerere parati sint, nec quidquam ardentioribus votis desiderent quam dictae Sedis gratiam religiosam observantiam demereri, ac palam omnibus facere se a prisca dictae universitatis (ex qua tot egregii catholicae fidei propugnatores ac divinarum eloquiorum tractatores alique insignes in omni scientiarum genere viri prodire) in eadem Sedem Apostolicam fide, devotione et reverentiam minime descivisse; quo vero certa congruensque in praemissis norma a supremam aequitate nostram eo celeriori posset maturitate statui, quo de plerisque non ita notis facti circumstantiis maior notitia haberetur, ipsi exponentes multa nobis tam per scriptu-

Dicta universitas durante hac suspensione se abstulit a collatione beneficiorum, et paratam se exhibet a dictis et aliis quibusvis abusibus recedere.

¹ Aptius lege tum ut paulo post (R. T.).

ras eorum nomine ad hanc sanctam Sedem per memoratum Carolum Antonium internuncium transmissas, tum per eorum deputatos sive negotiorum gestores insinuari curaverint, enixe humiliterque nobis supplicantes ut suspensionem praedictam relaxare de benignitate apostolica dignaremur:

Pontifex rem totum discutendam commisit S. R. E. nonnullis cardinalibus et praetatis, qui eidem referant quid desuper statuendum sit.

§ 8. Nos rem omnem nonnullis ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus ac dilectis filiis Romanae Curiae praelatis viris sapientia, prudentia, aequitate, ac sacrorum canonum peritia eximie praestantibus mature diligenterque discutiendam ac nobis referendam commisimus, qui, mandatum nostrum fideliter exequentes, habitis inter se multis congressibus, negotium totum, et quidquid eo pertinere videbatur, omni studio atque industria discussurunt, et quid desuper statuendum videretur nobis retulerunt.

Formulae praefinitae.

§ 9. Audita igitur et approbata per nos eorum relatione, pro peculiari nostro erga universitatem praedictam affectu, felici prosperoque illius regimini et progressui consulere, ac supradictos abusus e medio tollere, illisque ansam in futurum praecidere, necnon praedictos exponentes specialis favore gratiae prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ac praedictorum aliorumve quorumlibet privilegiorum, facultatum, gratiarum et indulgentiarum eisdem universitati et facultati artium, earum-

que personis quibuslibet, a praefatis aliisve quibusvis Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris concessorum, litterarumque apostolicarum tam sub plumbo quam in forma Brevis desuper emanatarum, et aliarum quarumlibet scripturarum tam publicarum quam privatarum tenores et datas etiam veriores, et alia quaecumque etiam specificam et individuum mentionem et expressionem requirentia, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum nihil penitus omissis insertis et specificatis habentes,

§ 10. Auctoritate apostolica, tenore praesentium, decernimus, declaramus, praecipimus, mandamus, statuimus et ordinamus, ut de cetero perpetuis futuris temporibus in litteris citatorialibus et monitorialibus a conservatoribus privilegiorum dictae universitatis relaxandis non apponatur clausula *per abusum* antea apponi solita prout in rubrica.

In litteris citatorialibus et monitorialibus a conservatoribus privilegiorum dictae universitatis relaxandis non apponatur clausula *per abusum* antea apponi solita prout in rubrica.

§ 10. Auctoritate apostolica, tenore praesentium, decernimus, declaramus, praecipimus, mandamus, statuimus et ordinamus, ut de cetero perpetuis futuris temporibus in litteris citatorialibus et monitorialibus a conservatoribus privilegiorum dictae universitatis, seu eorum aliquo, contra extraneos, eos scilicet qui de ipsa universitate, illiusque rectori subiecti non sunt, in quacumque materia, tam ecclesiastica quam temporali, ac contra ipsius universitatis personas rectoris praedicti iurisdictioni suppositas, in quacumque beneficii aliaque ecclesiastica materia respective decernendis et relaxandis, non apponatur ea clausula *per abusum* antehac apponi solita, qua citato vel monito mandabatur, ut, si quod ius vel actionem ad beneficium vel aliam rem controversam crederet se habere, illud vel illam coram ipso conservatore vel rectore praedicto proponeret sub poena perpetui silentii, sed mandatum huiusmodi ad solum conservatorem restringatur; nec in praedictis aliisve litteris iudicialibus quibuscumque per eosdem conservatores eorumve quemlibet decernendis et relaxandis quidquam addatur vel exprimat, quo iurisdictionis ecclesiasticae cursus, appellationumque in causis

ad forum ecclesiasticum quomodolibet spectantibus ad Sedem Apostolicam eiusque delegatos, prout iuris fuerit, interponendarum et terminandarum, aliorumve quorumvis iuris remediorum effectus quovis modo impediri valeat aut differri vel perturbari; unicuique autem liceat quemlibet ex conservatoribus praedictis, qui plures per memoratorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum litteras deputati reperiuntur, ad sui libitum adire.

Citatus coram aliquo ex dictis conservatoribus ex iusta causa potest illum recusare et alium adire prout in rubrica.

§ 11. Quod si quis coram aliquo ex eisdem conservatoribus citatus aliquam contra eum habuerit exceptionem seu causam, propter quam ab illo non speret obtinere posse iustitiae complementum, liceat sic citato ad alium ex iisdem conservatoribus recurrere, qui causam in statu et terminis, in quibus reperitur, assumere, illamque cum omnibus et singulis suis incidentibus, emergentibus, annexis et connexis, totoque negotio principali, audire, cognoscere et sine debito, prout iuris fuerit, terminare possit et debeat. Si autem actori, seu illi ad cuius instantiam decreta fuerit prima citatio seu primum monitorium relaxatum, aliqua, contra conservatorem a reo seu citato ut praefertur aditum, competierit legitima exceptio, poterit et ipse illum pariter recusare, ac ad alium ex dictis conservatoribus recursum habere, salvis tamen reo seu citato contra hunc quoque conservatorem suis exceptionibus; ac ea lege reus, seu primo loco in iudicium vocatus, coram suspecto iudice litigare nullo modo cogetur.

Conservatorum iura, et litterae.

§ 12. Porro conservatores ipsi assessores, notarios, actuarios, apparitores, aliosve quoscumque iustitiae ministros sibi ex officio eligant ac deputent, seu assumant; nec universitas praedicta in illorum electione vel deputatione ullo modo se ingerere de cetero valeat,

prout antehac per errorem fecisse memoratur; ipsi vero conservatores omnia et singula, quae in supradictis Pauli V praedecessoris litteris circa eorum iurisdictionem illiusque exercitium constituta et ordinata sunt, exacte et accurate servant, nec illa quomodolibet excedere audeant; neque de causis beneficiorum, quibus per coadiutorias cum futura successione ab hac S. Sede provisum est haecenus, et in futurum quancumque providebitur (tametsi beneficia ipsa per obitum in aliquo ex mensibus praedictae facultati artium per eandem Pauli V praedecessoris litteras assignatis vacare contigerit, aut ad eadem beneficia nominatio dictae universitati seu facultati artium, si illis per coadiutorias huiusmodi provisum non esset, ex dispositione supradictorum privilegiorum competeret), ullo modo cognoscere ullumve desuper actum iurisdictionalem facere vel attentare praesumant; nec quisquam ullum ex provisis apostolicis per coadiutorias cum futura successione huiusmodi ad iudicium coram conservatoribus praedictis trahere, nec quominus mandata de immittendo, et alia quaecumque etiam executiva, per executores et iudices apostolicos ad eorundem provisorum apostolicorum favorem decernenda et relaxanda, executioni mandentur quoquo modo impedire, nec ipsi conservatores, eorumve quilibet, in eis aliquo modo nec cognoscendo nec impediendo se ingerere possint, sub nullitatis omnium actorum, ac censurarum et amissionis officiorum ac privationis beneficiorum ecclesiasticorum per eos obtentorum poenam ipso facto, etiam absque alia sententia declaratoria, incurrendam.

§ 13. Et quia alias canonicatu et

Declarat. nulla, irrita et attent.

1 Cf. quoad haec litteras Pauli V, § 20, in tom. XII, pag. 372 huius nostrae edit. (R. T.).

lata nonnulla ac'ia a decano seu vicedecano dic'ae universitatis.

praebendâ¹ saecularis et collegiatae ecclesiae S. Mariae oppidi Tongrensis, Leodiensis dioecesis, per obitum quondam Lamberti Lens, ultimi illorum possessoris, mense ianuario MDCLII vacantibus, de quibus prius per coadiutoriam cum futurâ successione ad favorem tunc in humanis agentis Francisci Fresart a similis recordationis Innocentio Papa X, praedecessore pariter nostro, canonice provisum fuerat, tunc existens decanus seu vicedecanus dictae facultatis artium canonicatum et praebendam huiusmodi, tamquam in mense eidem facultati assignato vacantes, quidam Petro per notarium² et ab hac Sanctâ Sede illico reprobatum abusum conferre, ipseque Petrus, ut collationem huiusmodi sibi sic nulliter et invalide factam tueretur, et ad effectum deduceret, non solum dictum Franciscum, ad cuius favorem coadiutoria praefata emanaverat, eiusque in canonicatu et praebendâ huiusmodi successorem apostolicâ pariter auctoritate provisum, sed etiam capitulum eiusdem collegiatae ecclesiae S. Mariae Tongrensis coram conservatore privilegiorum dictae universitatis citare et ad iudicium vocare, ipseque conservator ad diversos actus, sententias et decreta, illorumque executionem nulliter et de facto procedere, ac ipsos provisos apostolicos et capitulum, spretis inhibitionibus a iudicibus apostolicis et praesertim a praedicto causarum palatii apostolici auditorio emanatis, multipliciter vexare multisque detrimentis et dispendiis afficere praesumpserunt; ideo collationem huiusmodi eidem Petro a dictis decano seu vicedecano factam, omniaque et singula pra-

¹ Male edit. Main. legit *canonicatus et praebenda* (R. T.).

² Forsan legendum *notarium pro notarium* (R. T.).

missa, et alia quaelibet inde quomocumque secuta, ab ipso initio penitus et omnino nulla, invalida et de facto praesumpta et attentata fuisse, esse et fore, nullumque ius in eisdem canonicatu et praebendâ, seu ad illos, dicto Petro competiisse, aut competere, sed etiam praedictum capitulum ecclesiae S. Mariae Tongrensis contra dictum Petrum iura sua ad consequendam refectionem et restitutionem omnium et singulorum damnorum et detrimentorum, quae praemissorum occasione accepit et passum est, experiri posse, ad abundantiore cautelam, dictâ auctoritate, harum serie, declaramus.

§ 14. Ut autem beneficia ecclesiastica, ad quae nominare, et quae conferre universitati et facultati artium praedictis respective per privilegia supradicta concessum fuit, acquâ lance pro uniuersisque meritis distribuantur, et abusus quidam, quo plures quam antiquitus consuetum erat ad concilium dictae facultatis, ut maioris taxae beneficalis capaces fierent, admittebantur, e medio tollatur, volumus servari numerum ab antiquo statutum, nempe quadraginta octo personarum, quae sint de concilio eiusdem facultatis artium; ad quod si contingat assumi aliquem seu aliquos ex rectoribus parochialium ecclesiarum oppidi Lovaniensis, caveatur efficaciter ne per assumptionem huiusmodi impediatur exercitium curae animarum, nec quisquam acceptare possit beneficium, cuius vacatio contigerit antequam nominationi foret locus, ut nec beneficium non curatum quod ante factam nominationem vacaverit.

§ 15. Et quoad beneficia curata, ut melius animarum saluti prospiciatur, illorum provisionem a quibusvis eorum Ordinariis collatoribus ad mensem a die eorum vacationis computandum differri

Abusus in beneficiis, ad quae dictae universitatis ex privilegiis apostolicis nominare et conferre solebat re- fertur. Statuitur numerus personarum concilii dictae universitatis et quomodo rectores parochialium ad illud sint assumendi.

Provisio quae ad beneficia curata differri debet per mensem a die vacationis.

debere statuimus et ordinamus; ac privilegia universitatis et facultatis praedictarum benigne ampliando, harum serie concedimus et indulgemus, ut, mense huiusmodi durante, per easdem universitatem et facultatem artium nominationes ad illa respective, servatâ ceteroquin eorumdem privilegiorum formâ et dispositione, fieri, ipsaque beneficia curata a nominatis acceptari possint, etiamsi ante nominationem, cui iam locus sit, eorum vacatio evenisset; ita scilicet ut si aliquis etiam senior magister facultatis artium, vel aliquis existens de concilio universitatis, ad tale beneficium curatum ante illius vacationem nominatus fuerit, illud non prius acceptare permittatur, quam iudicio facultatis vel universitatis respective fuerit iudicatus bene idoneus; salvo nihilominus examine per Ordinarium faciendo, prout per praedictas Gregorii XIII et Pauli V praedecessoris litteras expresse cautum reperitur.

Abusus quoad pluralitatem beneficiorum re- ciditur.

§ 16. Praeterea abusum illum circa beneficiorum praesertim incompatibilium pluralitatem antehac introductum omnino recidere cupientes, statuimus ut nemo possit deinceps, simul vel successive, vigore privilegiorum sive facultati artium sive universitati huiusmodi concessorum, plures canonicatus et praebendas, aut plura beneficia curata, vel canonicatum et praebendam, ac aliud beneficium curatum pacifice obtinere.

Exceptio ob eminentiam doctrinae.

§ 17. Si tamen aliquis, post parochialem ecclesiam vel canonicatum et praebendam tenuis redditus annui vigore privilegiorum huiusmodi pacifice obtentam vel obtentos, ob eminentiam doctrinae assumptus fuerit ad legendum aut regendum in aliquo paedagogio seu collegio dictae universitatis, aut ad aliam publicam academicam functionem, ex speciali gratiâ indulgemus, ut possit talis

adhuc vigore privilegiorum praedictorum canonicatum et praebendam vel beneficium curatum obtinere, priori beneficio prius libere in manibus nostris seu Romani Pontificis pro tempore existentis dimisso, nisi dispensationem super illius retentione ab hac S. Sede obtinuerit.

§ 18. Nemo quoque possit eodem anno, vigore privilegiorum huiusmodi, duo beneficia simplicia non requirentia residentiam pacifice cum fructu acceptare, nisi secundum petat pro finali provisione; et, qui praetendat unum et unam ex canonicatibus et praebendis cathedralium, ac Insulensis B. Mariae Aquisgranensis, Tongrensis, Harlebacensis, S. Servatii Traiectensis oppidorum, vel S. Dionysii aut S. Ioannis vel S. Pauli civitatis Leodiensis collegiarum ecclesiarum respective, non possit obtinere plusquam unum beneficium simplex; qui vero unum ex canonicatibus et praebendis inferioribus, vel parochialem ecclesiam, non possit obtinuisse plusquam duo; nemo denique unquam ultra tria beneficia, etiam residentiam non requirentia, obtinere valeat, etiam ex parte diversi privilegii universitati et facultati artium huiusmodi respective concessi.

§ 19. Ceterum non intendimus per praemissa taxam beneficiorum, ad quae nominationes vigore privilegiorum praedictorum fieri possunt, ullo modo ampliare, sed circa taxam huiusmodi ipsorum privilegiorum dispositionem, etiam quoad canonicatus et praebendas, aliave beneficia supra expressa, quatenus illorum fructus, redditus et proventus eandem taxam excedant, omnino servari volumus.

§ 20. Ut autem beneficiorum uniuersique collatorum, seu ad quae unusquisque iam nominatus fuerit, notitia fa-

De duobus et tribus beneficiis.

Taxam beneficiorum servari mandatur.

In libris universitatis poterunt nominatio- nes et etiam pauperes.

cilius habeatur, teneatur unusquisque intra terminum unius mensis beneficia iam obtenta annotari curare in libris dictarum universitatis et facultatis artium respective in quibus nominationes ad beneficia ac collationes beneficiorum per easdem universitatem et facultatem artium respective pro tempore factae annotantur seu registrantur, ac de iam obtento seu obtentis beneficiis in secundâ vel tertiâ provisione seu nominatione mentionem facere; pensiones quoque ex causâ resignationis beneficii vigore privilegiorum praedictorum obtenti resignanti reservatae, in eisdem libris pariter annotari et de illis in posterioribus nominationibus seu provisionibus mentio fieri debeat.

In libris notentur etiam compositiones.

§ 21. Et quatenus aliquis compositionem sive concordiam super beneficio sic obtento cum adversario iam iniverit, aut quodcumque in futurum ineat, per quam aliquid sibi in compensationem beneficii dimissi praestitum fuerit aut praestetur, id in libris praedictis pariformiter annotetur, habeaturque pro unâ provisione ei iam factâ, itaut eo pauciores nominationes sive collationes beneficiorum ab universitate seu facultate artium praefatis respective praetendere seu petere valeat.

Nemo privilegii gaudeat nisi per annum saltem in eadem universitate residens.

§ 22. Quia vero privilegia praedicta in favorem illorum, qui litterarum studiis in dictâ universitate operam navant, ab hac Sanctâ Sede emanasse noscuntur, volumus insuper et ordinamus, ut nemo sive ab universitate sive a facultate artium huiusmodi ad beneficium quodcumque nominari, nec beneficii cuiusvis collatio ei fieri possit, qui saltem per annum integrum in eadem universitate non resederit, ibique scholas frequentaverit, et studia huiusmodi diligenter prosecutus fuerit.

Quid in casu

§ 23. Porro, licet ex privilegiorum

supradictorum tenore minime liceat facultati artium et universitati praedictis ad beneficia, quae, sedibus archiepiscopalibus sive episcopalibus aut praelaturis collatorum ordinariorum vacantibus, vacare contingit, nominare, et quidquid secus antehac factum fuit, id nulliter et invalide factum fuerit, prout memoratus Clemens IX praedecessor per litteras suas praedictas declaravit; quia tamen ecclesiarum seu praelaturarum huiusmodi provisiones interdum diu differuntur, ex speciali gratiâ concedimus et indulgemus, ut in posterum nominationes ad beneficia, quae post elapsam semestre a die quo sedium archiepiscopalium seu episcopalium aut praelaturarum huiusmodi vacatio secuta fuerit, vacare contigerit, per easdem universitatem et facultatem artium respective, servatâ ceteroquin tam praedictorum privilegiorum quam praesentium litterarum formâ et dispositione, fieri libere et licite valeant; ita tamen ut nominationes huiusmodi connumerentur inter illas, quas vitâ, praelaturâ et administratione praelati successoris durante facere possent, ipseque praelatus successor non amplius gravetur, quam gravaretur, si beneficia huiusmodi, ad quae sede vel praelaturâ vacante facta fuerit nominatio, eo iam sedem seu praelaturam obtinente vacare coepissent.

Provisio beneficiorum vacantium intra semestra a die sequentis vacationis sedis archiepiscopalis episcopalis vel praelaturae reservatur Sanctae Sedi.

§ 24. A nominationibus vero ad beneficia huiusmodi, quae intra semestre praedictum a die secutae vacationis sedis vel praelaturae vacare contigerit, tam universitatem quam facultatem artium huiusmodi omnino abstinere volumus, ipsorumque beneficiorum collationem, promissionem et omnimodam dispositionem ad nos et Sedem Apostolicam praedictam pleno iure spectare et pertinere declaramus.

Probatio super non excessu taxae personalis fieri possit per duos testes iuratos, cum iuramento nominatorum.

§ 25. Et quia probationes super non excessu taxae personalis per privilegia praedicta praescriptae, quas ad beneficia eorundem privilegiorum vigore nominati facere debent, ab iis concludenter fieri plerumque vix possunt; eisdem pro tempore nominatis, harum serie, indulgemus, ut taxam personalem huiusmodi per duos testes iuratos, etiam iam domesticos, de publicâ voce et famâ deponentes cum iuramento ipsorum nominatorum, probare possint, ita tamen ut haec probatio contrariam probationem non excludat.

Dat internuncio facultatem quolibet decennio a duobus benemeritis dictae universitatis licet redditus annuos, ultra taxam personalem possidentibus possit aliud beneficium pro singulis conferri.

§ 26. Ceterum, quamvis privilegia praefata praecipue ad illos, qui studiorum labores in universitate praedictâ sustinuerunt in hisque iuventutis annos consumpserunt, inopiae acrumnis praesertim in senectâ aetate eximendos concessa fuerint; nihilominus etiam aliis opulentioris fortunae, qui docendo aut regendo benemeriti fuerint, praemia non deesse cupientes, praefato Carolo Antonio, moderno et pro tempore existenti nostro et Sedis praedictae in Belgicis ditionibus internuncio, seu nuncio, cuiuslibet decennii spatio, duobus ex parte facultatis praedictarum respective, qui docendo seu regendo benemeriti fuerint, bonumque pietatis et doctrinae ac peculiaris erga hanc Sanctam Sedem observantiae specimen dederint, ut, licet redditus annuos supra taxam personalem per privilegia praedicta praescriptam possideant, nihilominus eorum singuli ad unum tantum beneficium ecclesiasticum, in quo condigne valeant residere, nominari, et vigore nominationum huiusmodi beneficia, ad quae nominati fuerint, acceptare ac consequi et obtinere libere et licite possint et valeant, in omnibus et per omnia

1 Lege universitatis et facultatis artium (R. T.).

2 Male edit. Main. hic legit nominati (R. T.).

perinde ac si redditus annuos supra taxam personalem huiusmodi minime possiderent auctoritate nostrâ apostolicâ concedendi et indulgendi, plenam et amplam facultatem, eadem auctoritate, harum serie, tribuimus et impertimur.

Mandat observantiam omnium supra ditionum statutorum et decretorum.

§ 27. Praemissa autem omnia et singula a nobis statuta, decreta, mandata et ordinata, ab illis ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse servari volumus; ac (sub expressâ lege et conditione illa et alia quaecumque per hanc Sanctam Sedem in posterum statuenda et ordinanda ac universitati et facultati artium praedictis praescribenda et iniungenda exacte et accurate servandi) suspensionem iuris et facultatis ac indulti conferendi beneficia in civitate, patriâ et dioecesi Loediensi consistentia, in mensibus dictae facultati artium per supradictas Pauli V praedecessoris litteras concessis vacatura, a praedicto Clemente IX praedecessore ad suum et Sedis Apostolicae beneplacitum factam ut praefertur, dictâ auctoritate, earundem tenore praesentium, relaxamus et revocamus; ac ex nunc revocatam fore,

Supplet omnes defectus.

§ 28. Praesentes vero litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam eo quod rector, magistri, doctores, alique graduati et scholares ac conservatores privilegiorum universitatis praedictae, et praesertim decanus seu vicedecanus facultatis artium huiusmodi, ac receptor et procuratores quatuor nationum eiusdem facultatis, et alii quilibet quacumque ecclesiasticâ vel mundanâ dignitate vel potestate praediti et fungentes, cuiusvis status, gradus, ordinis, praerogativa, conditionis et qualitatis existant, aut aliâ specificâ et individuâ mentione et expressione digni, in praemissis seu eorum aliquo ius vel interesse habentes, seu habere quomodolibet praeten-

dentibus, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, sufficienter deductae, verificatae et iustificatae fuerint, aut ex alia quacumque quantumvis legitima et iuridica ac pia et privilegiata causa, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium seu habere praetendentium consensus, aliove quolibet quantumvis magno, formali, substantiali, ac incogitato et incogitabili defectu notari, impugnari, infringi, retractari, limitari, ad viam seu terminos iuris aut privilegiorum dictae universitati eiusque facultati artium quomodolibet concessorum reduci, aut in controversiam vocari, seu adversus ipsas praesentes litteras aperiendi oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari, seu intentari, aut impetrato, vel etiam motu proprio, ac ex certa scientia et de apostolicae potestatis plenitudine concessa vel emanata, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, sed easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos quovis modo spectat et spectabit in futurum, in omnibus et per omnia inviolabiliter et inconcusse observari;

§ 29. Sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices, ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, dictaeque universitatis privilegiorum conservatores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis praedictae nuncios et internuncios, aliosque quoslibet quacum-

que praeeminentiam et potestate fungentes et functuros, sublatam eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, in quacumque causa et instantia iudicari et definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super his, quacumque auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.

§ 30. Non obstantibus praedictis Clementis IX praedecessoris litteris, ac de iure quaesito non tollendo, aliisque nostris et cancellariae apostolicae regulis, ceterisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon, quatenus opus sit, universitatis Lovaniensis et facultatis artium huiusmodi, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus etiam immemorabilibus, ac Romanae Curiae aliisque quibuslibet styli et usibus etiam quantumvis antiquis et inveteratis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis universitati Lovaniensi eiusque facultati artium huiusmodi, ac earum respective rectoribus, magistris, doctoribus graduatis, scholaribus, decanis, vicedecanis, receptoribus, procuratoribus nationum, facultatibus, conservatoribus privilegiorum, ac suppositis et personis quibuslibet, aliisque quibusvis quomodolibet numeratis et qualificatis, per memoratos Martinum V, Eugenium IV, Paulum II, Sixtum IV, Alexandrum VI, Leonem X, Adrianum VI, Clementem VII, Paulum III, Pium IV, Gregorium XIII, et Paulum V, aliosve forsitan Romanos Pontifices praedecessores nostros et Sedem praedictam, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, seu etiam ad imperatoris, regum, reginarum, archiducum, ducum et

Amplissima
quibuscumque
contrariis derogat.

aliorum principum, necnon S. R. E. cardinalium, archiepiscoporum, episcoporum, aliorumque quorumlibet quavis ecclesiastica vel mundana dignitate, praecellentia et potestate fulgentium instantiam, seu eorum intercessione vel contemplatione, sub quibusvis verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, mentis attestationis restitutivis, posteriorem datam eligendi facultatem, quam nemini contra praesentes litteras suffragari volumus, continentibus, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis ac decretis, etiam irritantibus, in genere vel in specie, seu aliis quomodolibet, in contrarium praemissorum concessis, ac etiam pluries, ac quantiscumque vicibus confirmatis, approbatis, iteratis et innovatis; etiamsi in iisdem litteris inter alia caveatur expresse, quod illis per quascumque apostolicas etiam in forma Brevis et sub nomine Camerae Apostolicae pro tempore expeditas, seu dictae Sedis, eiusque legatorum aut nunciorum litteras, etiam quaslibet generales vel speciales, etiam derogatoriis derogatorias, aliasque efficaciores et insolitas clausulas, necnon irritantia et alia decreta in se continentes, et sub quibusvis verborum formis et expressionibus conceptas derogari nullatenus possit, nec derogatum censeatur, nisi earumdem litterarum tenor de verbo ad verbum nihil penitus omissis insertis, ac urgens et sufficiens causa expressa, et per trias distinctas litteras, illarum tenorem continentes, tribus distinctis vicibus, cum trium mensium intervallo, praedictae universitati legitime intimata et insinuata, ac derogationes ipsae, motu et scientia similibus, factae fuerint, appareatque Romanum Pontificem illis expresse derogare voluisse, et aliter pro tempore

1 Edit. Main. legit quoslibet (n. r.).

factae derogationes nullius roboris vel momenti sint, et nemini suffragentur, ac pro infectis et non concessis haberi debeant; quodque rector, doctores, magistri, scholares, ceterique legentes dictae universitatis, seu aliae illius personae quaecumque, vigore quarumcumque litterarum, a Sede praedicta, seu illius legatis, delegatis et subdelegatis, aut aliis quomodolibet emanatarum et concessarum, in quibusvis eorum causis civilibus, criminalibus et mixtis extra muros dicti oppidi Lovaniensis in prima instantia trahi, citari vel conveniri, aut aliis ad iudicium evocari non possint, dummodo coram aliquo ex conservatoribus praedictis in dicto oppido parati sint quibuscumque poscentibus de iustitia respondere, sed ipsi rector, doctores, magistri et scholares adversarios suos, dummodo Sedis praedictae officiales aut in Romanam Curiam praesentes non sint, coram aliquo ex iisdem conservatoribus trahere, convenire, et ad iudicium evocari facere in prima instantia, ut praefertur, libere et licite valeant; quibus omnibus et singulis, etiamsi in eis alia quaecumque etiam de necessitate specificae exprimenda contineantur, et pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut quaecumque alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas, occasiones et causas, etiam quantumvis praegnantas, piis et privilegiatas, praesentibus pro plene et sufficienter ac de verbo ad verbum nihil penitus omissis insertis et expressis ac exactissime adductis et accuratissime servatis et specificatis respective habentes, illis aliis in suo robore

permansuris, ad praemissorum effectum derogamus, nosque ex urgenti et sufficienti causa derogare et derogatum velle declaramus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio- rum Adec.

§ 31. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud ubique habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si originaliter exhibitae forent et ostensae; utque eadem praesentes litterae, seu earum transumpta sive exempla huiusmodi, ad valvas cathedralis Leodiensis ac S. Mariae Tongrensis et S. Petri Lovaniensis oppidorum collegiatarum ecclesiarum publicentur et affigantur, sicque publicatae et affixae rectorem, magistrum, doctores, scholares, decanum, vicedecanum, conservatores et alios praefatos, ceterosque, quos quomodolibet concernunt et concernent in futurum, perinde afficiant et arceant, ac si illorum cuilibet personaliter notificatae et intimatae fuissent.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die x octobris MDCLXXIII, pontificatus nostri aetate IV.

Placet E.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 10 octobris 1673, pontif. anno IV.

Registrata in Secretaria Brevium, lib. IV diversorum, fol. 107.

CXLIV.

Suppressio perpetua quarumcumque confraternitatum seu congregationum sub invocatione SS. Sacramenti, B. Mariae Virginis Immaculatae, et S. Io-

sephi, sub titulo Gregis Boni Pastoris ubicumque erectarum, cum prohibitione libellorum, foliorum, constitutionum, regularum, imaginum, et usus quarumdam catenularum, aliorumque ad illarum institutum spectantium, iuxta decretum Congregationis S. Officii.

Clemens Papa X, ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis officii, quod auctore Deo gerimus, cura animum nostrum assidue sollicitat, ut, quaecumque, pie licet primitus instituta, irrepentibus subinde abusibus, non solum a pietate recessisse, sed etiam gravibus scandalis causam praebere cognoscuntur, e medio tollere atque abolere studeamus, sicut, omnibus maturae considerationis trutinam perpensis, ad omnipotentis Dei gloriam ac fidelium aedificationem conspicimus in Domino salubriter expedire.

§ 1. Cum itaque (sicut accepimus) nonnullae congregationes seu confraternitates sub invocatione SS. Sacramenti, B. Mariae Virginis Immaculatae, et S. Iosephi, sub titulo Gregis Boni Pastoris, variis in locis ordinaria seu etiam apostolica auctoritate erectae et institutae existant, in quarum constitutionibus et regulis usus quarumdam catenularum, aliave quaequam a doctrina et praxi Ecclesiae dissentanea reperiuntur, et de quarum instituto libella, folia et imagines in vulgus edita sunt, ex quibus scandala et offensiones in dies oriri possunt:

§ 2. Nos, huiusmodi mala atque incommoda, ne latius serpant, apostolicae nostrae sollicitudinis sarculo recidere cupientes, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium in tota republica christianam adversus haereticam pravitatem generalium inquisitorum ab hac Sancta Sede Apostolica specialiter

Exordium.

Nonnullae confraternitates sub titulo Gregis Boni Pastoris earumque constitutiones et regulae, in quibus usus catenularum et alia quaedam a doctrina et praxi Ecclesiae aliena reperiuntur.

Has confraternitates Pontifex perpetuo supprimat et extinguit.

deputatorum consilio, congregationes seu confraternitates quascumque sub invocatione SS. Sacramenti, B. Mariae Virginis Immaculatae, et S. Iosephi, sub titulo Gregis Boni Pastoris, ubicumque terrarum, sicut praemittitur, erectas et institutas, auctoritate apostolica, tenore praesentium, perpetuo supprimimus, extinguimus et abolemus, perpetuoque suppressas, extinctas et abolitas esse et fore decernimus et declaramus.

Retentionem et retentionem dictarum constitutionum, imaginum, ac usum catenularum perpetuo prohibet et interdicat.

§ 3. Praeterea libellos omnes, folia et constitutiones, regulas, imagines et usum catenularum huiusmodi, aliave quaecumque ad institutum earumdem confraternitatum seu congregationum spectantia, eorumque respective lectionem, retentionem et usum quibuscumque christifidelibus, auctoritate et tenore praedictis, itidem perpetuo prohibemus et interdici-

Decretum irritans.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quacumque praeseminentiam et potestate fungentes et functuros, sublatam eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contractum derogat.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac dictarum confraternitatum, necnon quarumcumque ecclesiarum, tam saecularium quam

regularium, in quibus confraternitates ipsae erectae sunt, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, seu aliis quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, harum serie, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Publicatio praesentium litterarum.

§ 6. Ut autem eadem praesentes litterae ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus illas, seu earum exempla, ad valvas basilicae Principis apostolorum, ac cancellariae apostolicae, et in acie Campi Florae de Urbe, ut moris est, affigi et publicari, sicque publicatas, omnes et singulos, quos illae concernunt, perinde afficere, ac si unicuique illorum personaliter intimatae fuissent; utque ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum in iudicio et extra illud habeatur, quae haberetur eidem praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xv decembris MDCLXXIII, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 15 decembris 1673, pontif. anno IV.

Registrata in Secretaria Brevium, in libro mensis decembris, part. 1, fol. 1.

CXLV.

Exemptio vicariorum apostolicorum eorumque missionariorum in Indiis orientalibus et partibus Sinarum a iurisdictione Goanae Inquisitionis, in ea parte, in qua non dominatur temporaliter rex Portugalliae, scilicet in China, Cocincina, Tunkino, Siam, Camboggia et aliis locis dictis vicariis apostolicis commissis, et principibus infidelibus subiectis.

Clemens Papa X. ad futuram rei memoriam.

Exordium. Sollicitudo pastoralis officii, quo Ecclesiae catholicae per universum orbem diffusae regimini divina dispositione praesidemus, nos admonet, ut ea, quae catholicae fidei propagationi impedimentum adferre possunt, e medio tollere, et operarios in vinea Domini strenue utiliterque laborantes ab indebitis gravaminibus atque molestiis, quantum cum Domino possumus, tueri studeamus.

Episcopi vicarii apostolici in Indiis orientalibus et Sinarum partibus, eorumque missionarii, varias vexationes a ministris inquisitionis Goanae subierunt.

§ 1. Cum itaque, sicut non sine gravi animi nostri dolore accepimus, venerabiles fratres episcopi vicarii apostolici in Indiis orientalibus et partibus Sinarum ab hac sancta Sede Apostolica deputati, eorumque missionarii, varias vexationes a dilectis filiis commissariis aliisque officialibus seu ministris Officii Inquisitionis adversus haereticam pravitatem in civitate Goana auctoritate apostolica instituti acceperint et passi sint, ac eorum aliqui a missionum locis amoti et in carcere detenti fuerint, in grave sancti operis conversionis infidelium ac propagationis catholicae fidei, cui dictae Sedis auctoritate destinati sunt, praedictum et detrimentum:

§ 2. Nos, eiusmodi malis ansam et occasionem in futurum praecidere cupien-

tes, eosdem vicarios apostolicos, eorumque missionarios, tam missos quam mittendos, et eorum quemlibet, a quacunque iurisdictione inquisitionum, commissariorum, iudicum, aliorumque quorumlibet officialium et ministrorum dicti Officii Inquisitionis haereticae pravitatis, in ea parte tantum in qua carissimus in Christo filius noster Portugalliae et Algarbiorum rex illustris temporaliter non dominatur, scilicet in China, Cocincina, Tunkino, Siam, Camboggia, et aliis locis, quae memoratis vicariis apostolicis commissis et principibus infidelibus subiecta sunt, auctoritate apostolica, tenore praesentium, eximimus et plenarie liberamus, ac exemptos et liberatos, dictaeque iurisdictioni minime obnoxios esse et fore, decernimus et declaramus. Districte prohibentes inquisitionibus praefatis, et per ipsos omnibus eorum commissariis ac ministris et officialibus, ne in posterum ullum iurisdictionis actum in dictos vicarios apostolicos et eorum missionarios exercere audeant quovis modo seu praesumant;

missionarios pro tempore eximit a quacunque iurisdictione inquisitionum civilis Goanae prout in rubrica.

§ 3. Ac decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac vicariis apostolicis et missionariis praefatis in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac praefatos inquisitores, aliosve quoslibet quacumque praecellentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et au-

Decretum irritans.

1 Ed. Main. legit eiusdem pro eosdem (R. T.). 2 Coniunct et nos addimus (R. T.).

toritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 4. Non obstantibus apostolicis, ac in conciliis etiam universalibus editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon dicti Inquisitionis Officii, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis eidem Inquisitionis Officio, illiusque inquisitionibus, commissariis, officialibus et ministris, aliisque personis quibuslibet, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu proprio, et de apostolica potestatis plenitudine, seu ad quarumcumque personarum, etiam regia aliave qualibet mundana vel ecclesiastica potestate fulgentium, instantiam, et alias quomodolibet in contrarium praemissorum in genere vel in specie concessis, ac pluries et quantiscumque vicibus confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda atque alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, ad praemissorum effectum, hac vice

dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxii decembris MDCLXXIII, pontificatus nostri anno iv.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 22 decembris 1673, pontif. anno iv. Registrata in lib. Brevium mensis ianuarii, parte 1, fol. 90.

CXLVI.

Confirmatio et innovatio Brevium Alexandri VII et Clementis IX, ac decretorum Congregationis de Propaganda Fide, ad favorem episcoporum vicariorum apostolicorum apud Sinas emanatorum, eorumque missionariorum, etc.

Clemens Papa X. ad futuram rei memoriam.

Decet Romanum Pontificem, quem Ecclesiae catholicae per universum orbem diffusae regimini cum potestatis plenitudine praeposuit Altissimus, ac aequibonique supremum assertorem in terris constituit, ea, quae a praedecessoribus suis et hac sancta Sede Apostolica ad christianae religionis et orthodoxae fidei praesertim in remotissimis ab hac sancta Sede locis propagationem, animarumque pretioso Unigeniti Dei Filii Domini nostri Iesu Christi sanguine redemptarum salutem, felicemque fidelium in via man-

Exordium.

datorum Domini directionem, prudenti salubrique consilio, ac illo, qui secundum scientiam est, pontificiae charitatis zelo emanarunt, ut firma atque illibata persistant, nec temerariis quorundam, qui quaerunt quae sua sunt non quae Iesu Christi, ausibus violentur, apostolici muniminis praesidio corroborare, ac a perversis quorumcumque calumniantium conatibus tueri, ne messis, quam fideles operarii ab eadem Sancta Sede missi plantarunt et rigarunt, inimico superseminante zizania, detrimentum accipiat, sed, benedicente atque incrementum largiente Domino, ad perfectae finem perveniat maturitatis, et horrea dominica uberrimo fructu locupletet.

cardinalium Congregatione fuisset aliter mandatum aut dispositum, auctoritate apostolica fecit, constituit et deputavit, ac ipsis Francisco, Petro et Ignatio episcopis dedit facultatem, ut, si contingeret aliquem ex ipsis in itinere, vel postquam illuc pervenissent, morte vel alio eveniente defectu deficere¹, deficienti proximior posset etiam ad eas provincias, quae eidem deficienti episcopo suberant, administrationem extendere, vel cum alio episcopo novam divisionem inire, qua ratione illorum christifidelium necessitatibus aptius consultum videretur ne prorsus pastore destituti remanerent, donec per memoratam cardinalium Congregationem, quae statim de praedictis certior reddi deberet, aliter fuisset dispositum.

§ 2. Ut autem in partibus praedictis sacerdotum indigenarum ordinatio facilius peragi, atque ita fides catholica ibidem firmiter, benedicente Domino, radicari valeret, eisdem Francisco et Petro et Ignatio episcopis cum christifidelibus earumdem partium indigenis sibi uti vicariis apostolicis respective vigore praefatarum litterarum pro tempore subditis, ut ipsi, licet idioma latinum non intelligerent, nihilominus, dummodo illud legere nossent, eisque canon missae ac formulae sacramentorum Ecclesiae declararentur, ad omnes etiam servatis aliis servandis, promoveri, et promoti in illis etiam altaris ministerio ministrare libere et licite possent et valerent, dispensandi, necnon recitationem officii divini, horarum videlicet canonicarum, eisdem christifidelibus in recitationem altarum precum in eorum lingua, ipsorum episcoporum arbitrio, commutandi, facultatem ad septennium dumtaxat pariter concessit et impertitus

¹ Vocem *deficere* nos addimus (R. T.).

est, salva semper in praemissis auctoritate Congregationis praedictorum cardinalium.

Facultas data novum episcopum consecrandi, si unus e duobus superstitibus deficiat.

§ 3. Et subinde, cum eidem Alexandro praedecessori relatum fuisset, quod praefatus Ignatius episcopus viam universae carnis ingressus fuerat, si vero, utriusque vel alterius ex dictis Francisco et Petro episcopis obitu quoque eveniente, episcopi hinc denuo ad partes praefatas mittendi essent, non solum maximae difficultates superandae, gravissimique labores exantlandi forent, sed etiam grave periculum immineret ne, inter longas temporis moras quas intervenire necesse foret, grande illud opus directionis christifidelium imbecillitatis propagandaque christianae religionis ab iisdem Francisco et Petro episcopis laudabiliter inceptum omnino deperiret, ipse Alexander praedecessor, de praefatorum cardinalium consilio, per alias suas pariter in forma Brevis litteras die iv februarii MDCLXIV emanatas, illi¹ ex praefatis Francisco et Petro episcopis, qui alteri, quem praemori contingeret, superstes foret, ut unum ex presbyteris hinc cum ipsis ad easdem partes profectis, quem in Domino magis idoneum et tanto muneri exequendo aptiorem iudicavisset, ecclesiae in partibus infidelium consistenti, quae per obitum praedefuncturi ex ipsis pastoris fuisset destituta solatio, in episcopum et pastorem auctoritate apostolica praeficere, eique sic praefecto munus consecrationis cum assistentia aliorum duorum presbyterorum, etiamsi non essent episcopi nec in ecclesiastica dignitate constituti, si adessent, sin minus, etiam sine illorum assistentia, servatis tamen, quantum locus et tempus permetterent, caeremoniis in consecratione episcoporum adhiberi solitis, ac recepto prius

¹ Male ed. Main. legit *illis* (R. T.).

ab illo, eiusdem Alexandri praedecessoris et Romanae Ecclesiae nomine, fidelitatis debitae solito iuramento, impendere libere et licite posset et valeret, facultatem dicta auctoritate tribuit et impertitus est. Ac eundem episcopum sic ordinandum ex tunc, prout postquam ordinatus et consecratus fuisset ut praefertur, vicarium apostolicum in partibus supradictis loco illius ex praefatis Francisco et Petro episcopis, qui prior decessisset, cum omnibus et singulis facultatibus ei per litteras praedictas attributis, donec tamen et quousque a praefata cardinalium Congregatione aliter mandatum aut dispositum fuisset, eadem auctoritate deputavit, substituit et subrogavit; salva tamen pariter in praemissis auctoritate dictae Congregationis cardinalium, quam de eisdem praemissis ab alterutro eorumdem Francisci et Petri episcoporum superstite, quanto citius fieri posset, voluit fieri certiolem. Ceterum praefato episcopo, ut ipse ad ecclesiam, cui vigore harum litterarum praefectus fuisset, quamdiu illa ab infidelibus detineretur, accedere, et apud illam personaliter residere minime teneretur, dicta auctoritate indulgit.

§ 4. Ac postmodum, cum praefati Franciscus et Petrus episcopi per presbyterum, quem illuc miserant, dicto Alexandro praedecessori exponi fecissent, quod ipsi e re dominici gregis magnopere futurum existimabant, si, supradicto Ignatio episcopo defuncto, successor in vicariatu apostolico, ei sicut praefertur demando, constitueretur; idem Alexander praedecessor, de consilio Congregationis tunc existentium eiusdem S.R.E. cardinalium super negotiis spiritualibus regni Sinarum ab eo deputatae, per alias suas similiter in forma Brevis die xxviii februarii MDCLXV expeditas litteras, memoratis Francisco et Petro episcopis,

Facultas etiam consecrandi vicarium episcopum in locum demortui.

Alexander VII designavit episcopis commissariis administrationem nonnullarum provinciarum, prout in rubrica, donec aliter a Congregatione de Propaganda Fide fuerit demandatum.

ut unum ex praefatis presbyteris cum ipsis una ad partes supradictas profectis, quem obeundo vicariatus apostolici huiusmodi muneri magis idoneum in conscientia indicavissent, ecclesiae Metellopolitanae, per obitum dicti Ignatii episcopi solatio pastoris tunc destitutae, in episcopum et pastorem auctoritate apostolica praeferre¹, illique sic praefecto munus consecrationis cum assistentia unius vel duorum aliorum presbyterorum, etiamsi non essent episcopi nec in ecclesiastica dignitate constituti, si adessent, sin minus, etiam absque eiusmodi assistentia, servatis tamen pariter, quantum locus et tempus permitterent, caeremoniis in consecratione episcoporum adhiberi solitis, receptoque prius ab illo fidelitatis debitae iuramento praefato, pariter impendere libere et licite valerent, facultatem auctoritate praefata tribuit similiter et impertitus est, ea tamen lege ut hac facultate non uterentur, nisi quando eis permissum fuisset ingredi ea loca, in quibus vicariatuum apostolicum praefato Ignatio episcopo, sicut supradictum est, demandaverat.

Si insimul convenire nequirent tota facultas aliam episcopum consecrandi real deat in uno pro ut in rubrica.

§ 5. Quod si dicti Franciscus et Petrus episcopi, propter locorum distantiam vel aliud impedimentum, pro huiusmodi episcopi in locum praefati Ignatii defuncti ordinatione, insimul convenire nequirent, totam hanc facultatem remanere voluit penes praefatum Petrum episcopum Berytensem, qui si tempore adventus ultimo datarum litterarum ad illas partes de hoc saeculo migravisset, eadem facultas penes memoratum Franciscum episcopum Helio-politanum resideret. Ambobus autem ab hac luce subtractis, hanc eandem facultatem ordinandi episcopum dictae ecclesiae Metellopolitanae in locum su-

¹ Aptius lege praeficere (R. T.).

pradicti Ignatii defuncti haberet ille episcopus, quem alter superstes ex eisdem Francisco et Petro episcopis in vim praelatarum litterarum die IV februarii MDCLXIV emanatarum consecrasset. Ac episcopum vigore ultimarum Alexandri praedecessoris litterarum huiusmodi sicut praemittitur ordinandum, ex tunc prout postquam ordinatus fuisset, vicarium apostolicum in partibus supradictis loco memorati Ignatii episcopi, cum omnibus et singulis facultatibus, quae eidem Ignatio episcopo per praefatas litteras quomodolibet attributae fuerant, donec tamen et quousque a memorata Congregatione cardinalium aliter mandatum vel dispositum fuisset, auctoritate praefata deputavit pariter, ac substituit et subrogavit; salva similiter in praemissis auctoritate eiusdem Congregationis cardinalium, quam de iis omnibus, quae earumdem ultimarum litterarum vigore gesta fuissent, quantocius etiam voluit reddi certiore.

§ 6. Demum novo episcopo Metellopolitano, sicut praefertur ordinando, indultum non accedendi ad ecclesiam Metellopolitanae huiusmodi, quamdiu illa ab infidelibus detineretur, nec apud illam personaliter residendi pariformiter concessit; et alias, prout in praefati Alexandri praedecessoris litteris, quarum omnium et singularum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur.

§ 7. Et successive accepto per recordandae memoriae Clementem Papam IX, praedecessorem pariter nostrum, quod civitas Iuthia, vulgo Siam, praecipuum¹ esset emporium totius regni Siani et ad illam continuus esset concursus diversarum nationum tam vicinarum quam longinquarum, quibus rex dicti regni,

¹ Male edit. Main. legit praecipuam (R. T.).

Episcopus consecrandus ad ecclesiam Metellopolitanae accedere non teneatur.

Novo episcopo consecrando subiectur civitas Iuthia.

ut ad illam libentius confluerent et ibidem securius commorarentur, liberum religionis et sectarum quarumlibet exercitium concesserat; ac nomine praefatorum episcoporum vicariorum apostolicorum ad regna Sinarum, Tunchini et Cocincinae destinatorum dicto Clementi praedecessori exposito, quod ipsi, ob arduas difficultates ingrediendi fines suorum vicariatuum, sedem in dicta civitate interea fecerant, ecclesiam seu cappellam ibidem erexerant, et in conversionem infidelium tam suorum vicariatuum quam aliarum nationum incubuerant, seminarium quoque instituerant, cupiebantque propterea episcopo Metellopolitano vicario apostolico ad Sinas consecrato, seu mox consecrando, extensionem administrationis seu vicariatus ad dictum regnum Siani et civitatem Iuthiensem benigne concedi: idem Clemens praedecessor, supplicationibus eorum nomine sibi super hoc humiliter porrectis inclinatus, de memoratorum cardinalium Propagandae Fidei praepositorum consilio, praefato episcopo Metellopolitano administrationem sui vicariatus ad regnum Siani et civitatem Iuthiensem huiusmodi auctoritate apostolica extendit quousque ingredi in Sinas idem episcopus Metellopolitano posset, cum obligatione tamen dictum ingressum diligenter procurandi, et eo casu, facultatem quoque eidem concessit provicarium ibidem constituendi, donec aliter per Sedem Apostolicam provisum fuisset.

§ 8. Ut autem praefati episcopi vicarii apostolici, apud Sinas, ac Tunchino et Cocincina respective auctoritate apostolica deputati, iniuncta sibi munera ad christifidelium illarum partium utilitatem, adiuvante Domino, facilius exequi valerent, dictus Clemens praedecessor ex commissio sibi caelitus sacrosancti apostolatus officio providere volens, eisdem

episcopis vicariis apostolicis cum neophytis suorum respective vicariatuum, quoque seu quibusvis (non tamen primo) consanguinitatis vel affinitatis gradibus vel alias coniunctis seu se attinentibus, ut matrimonium inter se contrahere, seu in eo etiam scienter contracto remanere valerent, dicta auctoritate, gratis tamen, dispensandi, et eos qui in gradibus prohibitis huiusmodi matrimonium etiam scienter contraxissent, ab excessibus et excommunicationibus, aliisque censuris et poenis ecclesiasticis ea de causa incursis, in utroque foro, gratis pariter, absolvendi, ac prolem inde susceptam et suscipiendam legitimam decernendi, facultatem, ad viginti annos tantum duraturam, quam ipsi episcopi vicarii apostolici suis respective provicariis, secundum datam sibi a Domino prudentiam, communicare possent, eadem auctoritate concessit et impertitus est; et alias, prout in binis ipsius Clementis praedecessoris pariter in forma Brevis litteris, die IV et die XI Iulii MDCLXIX respective expeditis, plenius etiam continetur.

§ 9. Ac demum idem Clemens praedecessor alias in simili forma Brevis litteras concessit tenoris qui sequitur, videlicet:

Clemens Papa IX, ad futuram rei memoriam. Speculatores domus Israel¹, quae est sancta Dei Ecclesia, in terris a Domino constituti, ad illa praecipue charitatis atque vigilantiae nostrae pastoralis studia convertimus, quae christianae religionis catholicaeque fidei propagationem concernunt, ut illis certam atque prudentem, ex solita huius sanctae Sedis providentia et rectitudine,

¹ Bulla Clementis IX iam legitur in tom. XVII, pag. 816: attamen eam iterum damus ut diversa maxime nominum propriorum lectio altera eum altera conferri possit (R. T.).

Referatur bulla Clementis IX.

normam tradamus, et, sublatis dubiis atque controversiis, quae inter operarios in vineam Domini missos, in eaque sedulo laborantes enasci, illorumque labores et laborum fructum turbare vel impedire possent, omnia pie sancteque (quantum Dominus donare dignatur) disponere satagamus, quo optati surgant benedicente Domino fructus, ac ad maturitatem perducantur, sanctaque Mater Ecclesia uberioribus atque laetioribus in dies gaudeat incrementis.

Exponitur Clementi IX dubia ex parte vicariarum apostolicarum.

§ 10. Cum itaque (sicut venerabilis frater Franciscus episcopus Heliopolitani, vicarius apostolicus in regno Tunchini cum administratione provinciarum Sinae huic regno adiacentium, videlicet Iunam, Querikeu, Hucquang, Succuen, Quangsii et Laos, a felicis recordationis Alexandro PP. VII praedecessore nostro constitutus et deputatus, tam suo quam venerabilis pariter fratris Petri episcopi Berytensis, vicarii apostolici Cochinchinae cum administratione infrascriptarum provinciarum Sinae, videlicet Cechiang, Fochien, Quantum, Chiamsi, insulae Haynan, et aliarum insularum, atque etiam episcopi Metellopolitani consecrati aut mox consecrandi, vicarii apostolici Nanchin in Sina cum administratione provinciarum Pechin, Xansii, Xantung, Honan, Xensii, Coreae et Tartariae, ab eodem Alexandro praedecessore pariter constitutorum, cum extensione administrationis dicti episcopi Metellopolitani ad civitatem Juthiae totumque Siani regnum a nobis nuper facta, nominibus, nobis exponi fecit) in dictis regnis et provinciis reperiantur diversorum Ordinum religiosi, tam a suis respective superioribus generalibus, quam a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis Propagandae Fidei

§ Particulam quod hinc abiciamus (n. r.).

praepositorum destinati, qui missionibus ibidem sub directione suorum respective praepositorum aut praefectorum operam navant; eorumque nonnulli, ut necessarios operarios multiplicarent, aliquos ex ferventioribus neophytis catechistas effecerint, illosque sibi suaeque directioni quibusdam votis adstrinxerint; praedicti vero episcopi vicarii apostolici humiliter a nobis postulaverint, ut auctoritate nobis a Domino tradita decernere atque declarare dignamur:

1° An aliqua sit inter vicarios apostolicos et regulares praedictos subordinatio, et in quibus hi ab illis dependere debeant:

2° An catechistae per vota regularibus facta eximantur a iurisdictione eorumdem vicariarum apostolicarum:

§ 11. Nos, attendentes eo potissimum fine in Sinam, Tunchinum, Cochinchinam, Sianum et alia vicina regna missos ibique constitutos esse episcopos vicarios apostolicos, ut ex christianis indigenis seu incolis illarum partium instituerentur clerici et sacerdotes, ac, crescente fide fideliumque numero, disciplinae ecclesasticae usus paulatim introduceretur; considerantesque ex independentia plurimorum operariorum in iisdem locis, praecipue cum a Sancta Sede sint remota, oriri facile posse dissensiones, rixas, divisiones et schismata in christiana religionis detrimentum atque perniciem eruptura, nisi illis mature occurratur; de memoratorum cardinalium consilio, auctoritate apostolica, tenore praesentium, statuimus et ordinamus quod praedicti episcopi vicarii apostolici ab omnibus et singulis religionis cuiuslibet Ordinis, congregationis et instituti, etiam Societatis Iesu, in

1 Male in loco parallelo legimus cum Main, illaque (n. r.).

Regularium subiectio vicariis apostolicis.

praedicta regna et provincias sive a nobis aut a Congregatione eorumdem cardinalium specialiter deputati, exigere possint et debeant ut suas patentes seu alias quascumque eorum missionis, destinationis, constitutionis et deputationis litteras exhibeant, iisque qui illas exhibere recusaverint, tamquam Sedis Apostolicae delegati, prohibere ne facultates sibi per litteras huiusmodi concessas exercent, ipsique regulares licentiam exercendi suas facultates petere teneantur ab iisdem episcopis vicariis apostolicis, quam ipsi denegare non debeant, nisi in casu gravis causae dictae Congregationi cardinalium communicandae. Porro dicti regulares, in defectu sacerdotum saecularium, non solum titulo charitatis, sed etiam iustitiae, curam animarum teneantur exercere, et, quatenus id facere recusent, a vicariis apostolicis ad tale munus obeundum cogi possint. Quotiescumque vero regulares sub titulo missionariorum curam animarum exercent, subditi sint, quoad functiones parochiales, visitationi et correctioni vicariarum apostolicarum aut provicariarum eorumdem, iuxta constitutionem recolendae memoriae Gregorii PP. XV, praedecessoris pariter nostri, quae incipit *Inscrutabili Dei providentia*, etc., anno Incarnationis Dominicae MDCXXII, nonis februarii, editam; nec sine licentia eorumdem vicariarum apostolicarum, et multo minus contra eorum voluntatem, liceat regularibus aedificare et aperire ecclesias in locis ubi ipsi vel alii missionarii alterius Ordinis seu presbyteri saeculares similiter missionarii ecclesias habent; ubi vero apertae non sunt, possint ad formam privilegiorum et facultatum ipsis concessarum.

1 Hic ex loco parall. supplenda verba sive a suis superioribus nisi sint (n. r.).

2 Male edit. Main. legit collectioni (n. r.).

§ 12. Cum autem, prae multitudine neophytorum in una provincia aut civitate, vel prae nimia earum amplitudine, unus aut alter, qui eis praesunt, missionarii non sufficiunt, alique suppetunt sacerdotes saeculares aut religiosi, licet alterius Ordinis, quorum tamen subsidium nec illi quaerunt, nec oblatum recipiunt; tunc, habito dumtaxat respectu ad christianorum necessitatem, possint et debeant vicarii apostolici praedicti operarios multiplicare, parochias dividere, aliaque eiusmodi facere, iuxta praescripta a sacris canonibus et Concilii Tridentini decretis. Possint quoque iidem vicarii apostolici exigere a regularibus rationem executionis piarum voluntatum, quatenus ad illas exequendas deputentur. Praeterea, iuxta constitutionem recolendae memoriae Urbani PP. VIII, praedecessoris pariter nostri, quae incipit *Ex debito pastoralis officii*, etc., si forte aliquae controversiae inter religiosos dictarum partium (quod Deus avertat) oriantur, memorati vicarii apostolici tamquam Sedis Apostolicae delegati, illas decidere et determinare possint et debeant. Si vero graviora quaedam negotia occurrerint, ea ad nos et Romanos Pontifices successores nostros quanto citius ab iisdem vicariis apostolicis referantur, ut, quod in illis statuendum fuerit, maturam consultatione adhibita, decernatur.

§ 13. Ad haec, quoad vota catechistarum statuimus pariter et ordinamus votum obedientiae, quo nonnulli regulares eos obstringunt, eisdem non impedire sui officii exercitium sub directione dictorum vicariarum apostolicarum eorumque provicariarum, nec illud impe-

1 In loco parallelo ex coniectura legimus vel provinciarum pro vel prae nimia earum (n. r.).

2 Aptius in loco parallelo legit occurrerint (n. r.).

Vicarii apostolici operarios multiplicare possunt, parochias dividere, etc.

Voti obedientiae, quod nonnulli favore regularium, non eximit a directione dictorum vicariarum in exercitio officii.

diri posse a regularibus, tamquam eis, vigore dicti voti, catechistae omnimode subditi sint; quinimo votum huiusmodi in hac circumstantia nullum esse declaramus. Volentes ab iisdem vicariis apostolicis posse dictos catechistas compelli ut sub eorum directione et dependentia sua munia exercent. Et, quatenus regulares de facto adstringerent catechistas ad similia vota et alias obligationes quibus a vicariis apostolicis independentes remanent, posse eosdem vicarios apostolicos publicam significatione manifestare regularibus, atque his intimare, ut abstineant ab usu, seu verius abusu, catechistas voto obedientiae erga se ipsos private quoad vicarios a Sede Apostolica deputatos obstringendi.

Facultates vicariorum apostolicorum referuntur.

§ 14. Insuper volumus ut ad vicarios apostolicos intra fines suorum vicariatuum praecipue spectet, maxime in cursu visitationis, ea inspicere quae spectant ad fidem, bonos mores, et administrationem sacramentorum baptismi, matrimonii et aliorum. Competat quoque dictis vicariis apostolicis facultas super novis miraculis et martyribus processum instituendi, et ad memoratam cardinalium Congregationem transmittendi, necnon circa observationem festorum rituumque ecclesiasticorum statuendi quaecumque opportunitate videbuntur, secundum decreta Romanorum Pontificum, locorumque circumstantias. Ac ad eosdem vicarios apostolicos etiam spectet verificare et publicare quascumque litteras apostolicas, constitutiones et rescripta Romanorum Pontificum, quae locorum Ordinariis dirigi solent, iubilaea quoque, indulgentias, sacrarumque Congregationum ordinationes. Porro unicuique memoratorum episcoporum vicariorum apostolicorum sex notarios apostolicos cre-

Male ex Main. in loco parallelo legit *con-*
cussa pro cursu (R. T.).

andi et instituendi facultatem, dictam auctoritate, harum serie, tribuimus et impartimur.

§ 15. Ceterum has omnes facultates dictis vicariis apostolicis ita largimur et concedimus, ut extra eorum limites excurrere ipsis nullo modo liceat, quod quidem omnino vetamus et prohibemus; salva semper in praemissis auctoritate praedictae Congregationis cardinalium negotii Propagandae Fidei praepositorum.

§ 16. Mandantes propterea, in virtute sanctae obedientiae, ac sub indignationis nostrae aliisque nostro seu dictae cardinalium Congregationis arbitrio imponendis poenis, omnibus et singulis regularibus praedictis, aliisque quibuslibet, ad quos spectat et pro tempore quovis modo spectabit, ut omnia et singula praemissa exacte et inviolabiliter et inconcusse observent et adimpleant. Ac decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac memoratis vicariis apostolicis in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et defini debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 17. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon, quatenus opus sit, quorumvis Ordinum, congregationum, societatum, etiam Iesu, et institutorum, ac ecclesiarum, monasteriorum, provinciarum, conventuum, domorum, collegiorum et locorum regularium quorum-

Has facultates dicti vicarii apostolici extra eorum limites extendere non valent.

Demandat regularibus et aliis praemissorum observantiam.

Obstantia et contraria re-
(cert.)

cumque, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, quibusvis Ordinibus, congregationibus, societatibus, etiam Iesu, et institutis, ac ecclesiis, monasteriis, provinciis, conventibus, domibus, collegiis et locis regularibus, illorumque superioribus et personis quibuscumque, sub quibusvis verborum tenoribus et formis, ac cum quibuscumque etiam derogatarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu proprio, et de apostolica potestate plenitudine, ac consistorialiter, et aliis quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis et innovatis;

Eis et aliis omnibus amplius derogat.

§ 18. Quibus omnibus et singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et formam in illis traditam observatam, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus.

Transumptorum fides.

§ 19. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in

Adde ex loco parall. ceterisque contrariis quibuscumque (R. T.).

iudicio et extra ubique adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIII septembris MDCLXIX, pontificatus nostri anno III.

Referuntur varia decreta a Congregatione de Propaganda Fidei diversis temporibus edita favore dictorum vicariorum apostolicorum.

§ 20. Paeterea ad favorem supradictorum episcoporum vicariorum apostolicorum emanarunt a praefata Congregatione cardinalium negotii Propagandae Fidei praepositorum diversis respective temporibus varia decreta, quibus inter alia eisdem tribus vicariis apostolicis data fuit facultas communicandi eorum facultates pro Iaponia alicui ex propriis missionariis, postquam tamen idioma illius regni calluissent, vel etiam aliis sacerdotibus probis, etiam si ex sociis eorum non essent; ac collocandi eorum missionem alibi quam in locis sibi assignatis, postquam tamen omni spe cecidissent prosequendi propriam; necnon clericali caractere insigniendi et ad omnes etiam sacros ordines promovendi christianos episcopatum ab haereticis, mahumetanis et gentilibus occupatorum, praesertim S. Thomae, Malacae et Iaponiae, absque dimissoriis Ordinariorum, attentam difficultate ad eos recurrendi; et praefato Petro episcopo Berytensi concessa fuit administratio regnorum Camboiae et Ciampae; aliaque ipsis vicariis apostolicis respective concessa et indulta fuerunt, prout in ipsis decretis, quorum ac binarum priorum dicti Clementis praedecessoris litterarum praefatarum tenores etiam veriores et datas praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac itidem de verbo ad verbum insertis haberi volumus, plenius continetur.

Præstantur a nonnullis dictis litteris Alexandri VII et Clementis X circa missionem dictorum vica-

bus et subterfugis, variisque praetextibus et frivolis rationibus, mentem et intentionem huius sanctae Sedis Apostolicae circa missionem memoratorum vicariorum apostolicorum, vimque et effectum supradictarum litterarum eludere conati fuerint; quinimo eorum aliqui eo vesaniae atque temeritatis proruperint ut easdem litteras apostolicas falsas et confictas, aut subreptitias vel obreptitias esse, dictosque vicarios apostolicos se in loca suarum missionum et alia eis respective commissa intrusisse falso asserere, ac eiusmodi falsis imposturis christifideles illarum partium seducere, ac in falsam huiusmodi credulitatem inducere detestabili perniciosoque ausu praesumpserint, non sine gravissimam divinae maiestatis offensam, fidelium scandalo, ac salutis animarum et infidelium ad fidei catholicae veritatem conversionis, cui eadem sancta Sedes dictos vicarios apostolicos destinavit, detrimento;

§ 22. Hinc est quod nos, ex commissa nobis divinitus apostolicae servitutis munere, aequivocationes, tergiversationes, subterfugia et praetextus huiusmodi penitus et omnino e medio tollere, ac temerariorum audaciam compescere, atque reprimere, necnon animarum salutem et christifidelium quietem, fideique catholicae praefatae propagationi, quantum nobis ex alto conceditur, prospicere cupientes, habitam super praemissis cum particulari Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum deliberatione maturam, de illorum consilio et unanimi assensu, ac motu proprio et ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, omnes et singulas dictorum Alexandri et Clementis praedecessorum litteras supra expressas ab

ipsis Alexandro et Clemente praedecessoribus respective vere et realiter ac summa maturitate, prudentia et apostolico zelo emanasse, nec falsitatis, nullitatis, subreptionis, vel obreptionis, aliove quocumque vitio vel defectu ullo modo laborare, tenore praesentium declaramus et attestamus. Ac easdem litteras Alexandri et Clementis praedecessorum omnes et singulas, necnon praefata et alia quaecumque decreta dictae Congregationis cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum, ad favorem praefatorum episcoporum vicariorum apostolicorum eorumque missionariorum quomodolibet emanata, cum omnibus et singulis in eis respective contentis et expressis, motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, harum serie, approbamus et confirmamus, ac innovamus, illisque omnibus et singulis inviolabilis et irrefragabilis apostolicae firmitatis robur, vim et efficaciam adiungimus.

§ 23. Ac omnes et singulos iuris et facti et solemnitatum quarumcumque, tam ex iuris communis, et constitutionum apostolicarum, aut quorumcumque privilegiorum, et iudiciorum apostolicorum, sive statutorum, ordinationum, usuum et consuetudinum quarumlibet, etiam immemorabilium, praescripto, aut aliis quomodolibet, in similibus etiam de necessitate observandarum, et alios quoslibet etiam quantumvis magnos ac formales et substantiales defectus, si qui in praemissis, principaliter vel accessorie, antecedenter vel consequenter, aut concomitanter, et aliis quovis modo intervenerint, seu intervenisse dici, censeri, intelligi vel praetendi possent, ad maiorem et abundantiore cautelam, ac quatenus opus sit, penitus et omnino supplemus et sanamus, et tollimus et abolemus.

In eis supplet omnes et quocumque defectus quatenus opus sit.

Robur addit.

§ 24. Decernentes easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quilibet etiam cuiusvis status, gradus, ordinis, praecminentiae et dignitatis, seu aliis speciali et individuam mentione et expressione digni, in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas ipsae praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae et iustificatae fuerint, aut ex alia qualibet quantumvis iusta, iuridica, legitima, pia et privilegiata causa, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno et formali ac substantiali et incogitato incogitabilique defectu notari, impugnari, infringi, retractari, limitari, modificari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas restitutionis in integrum, aperiitionis oris, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, sed ipsas praesentes et praefatas Alexandri et Clementis praedecessorum litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac vicariis apostolicis praefatis eorumque missionariis in omnibus et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari,

Clausula sublata.

§ 25. Sicque et non aliter in praemis-

sis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praefatae cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quacumque praecminentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 26. Mandantes propterea venerabilibus fratribus, primatibus, archiepiscopis et episcopis et aliis Indiarum aliarumque partium orientalium Ordinariis, et eorum officialibus vel vicariis in spiritualibus generalibus, necnon quorumvis Ordinum, congregationum, institutorum et societatum, etiam Iesu, generalibus aliisve superioribus regularibus, ut praesentes litteras, seu earum exempla, etiam impressa, in suis quisque provinciis, civitatibus, dioecesibus, capitulis, monasteriis, conventibus et collegiis, districtibus, iurisdictionibus respective, omni mora ac dilatione omnique tergiversatione postpositis, solemniter publicari, ac a suis respective subditis inviolabiliter observari curent et faciant.

§ 27. Non obstantibus piae memoriae Bonifacii PP. VIII, praedecessoris pariter nostri, de una, et concilii generalis de duabus dietis, ita ut vigore praesentium etiam ultra duas pluresque dietas quilibet in iudicium trahi possit, ac, quatenus opus sit, nostra et cancellariae apostolicae regula de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quorumcumque regno-

Man. lat. observat.

Omnis et singula in contrarium facta mandata praedictae litterae non obstant.

1 Edit. Man. legit eorum pro earum (B. T.).

rum, provinciarum, Ordinum, congregationum, institutorum, societatum, etiam Iesu, domorum, conventuum, monasteriorum, collegiorum et locorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, styli, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis etiam eisdem regnis, provinciis, Ordinibus, congregationibus, societatibus, etiam Iesu, institutis, domibus, conventibus, monasteriis, collegiis et locis, illorumque superioribus et personis, etiam particularibus, et aliis quibuscumque, etiam speciali nota dignis, et de necessitate iuris vel facti omnino exprimendis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis mentis attestativis, restitutionis¹, et posteriorem datam eligendi facultatem concedentibus, quam nemini contra praesentes litteras suffragari posse decernimus, ac derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientia, potestatis plenitudine paribus, etiam consistorialiter, seu ad quorumvis regum et principum aut quavis alia mundana vel ecclesiastica dignitate fulgentium instantiam, eorumve intuitu vel contemplatione, et aliis quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, emanatis, ac etiam pluries et quantiscumque vicibus confirmatis, approbatis, iteratis et innovatis; necnon omnibus et singulis illis, quae in supradictis Alexandri et Clementis praedecessorum litteris concessa sunt non ob stare;

Ex omnibus
amplissime de
rogat

§ 28. Quibus omnibus et singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis,

¹ Forsan legendum *restitutivis* (R. T.).

specifica et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, specialiter et amplissime derogamus, et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 29. Ceterum volumus ut eadem praesentes litterae, seu earum exempla, etiam impressa, notificentur et intimentur singulis Ordinum, congregationum, institutorum et societatum, etiam Iesu, superioribus generalibus, procuratoribus generalibus;isque harum serie districte praecipimus et mandamus ut ipsas praesentes litteras, tam suo quam suorum respective subditorum seu inferiorum nomine, acceptent, actumque acceptionis huiusmodi in scriptis reddant, et exempla huiusmodi pluribus viis quanto citius fieri poterit transmittant ad eosdem suos subditos seu inferiores, cum arctissimis praeceptis easdem praesentes litteras et in eis contenta plenarie et integre ac vere et realiter et cum effectu in omnibus et per omnia exequendi et observandi.

Mandata praesentibus publicari.

§ 30. Et quia difficile foret praesentes litteras originales ubique ostendi et publicari, volumus pariter et decernimus illarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eandem prorsus fidem¹ in iudicio et

Transumptum fides.

¹ Male ed. Main. legit *eadem... fides* (R. T.).

extra illud ubicumque locorum haberi, quae haberetur ipsis praesentibus si foret exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiii decembris MDCLXXIII, pontificatus nostri anno iv.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 23 decembris 1673, pontif. anno iv.

Registrata in Secretaria Brevium in lib. mensis ianuarii part. 1, fol. 85.

CXLVII.

Prohibitio sub poena excommunicationis latae sententiae omnibus ecclesiasticis tam saecularibus quam regularibus, etiam Societatis Iesu, apud Sinas degentes, ne, sub quovis praetextu vel vigore cuiusvis privilegii apostolici, ab ullo primato, archiepiscopo, episcopo, capitulo, gubernatore, administratore, visitatore, vicario vel alio quocumque litteras deputationis in vicarium generalem vel foraneum, seu ut vocant de Vara, visitatorem, vel alterius cuiuscumque tituli, emendicare, nec etiam oblatas accipere audeant, pro exercenda quocumque modo iurisdictione in locis, quae episcopis vicariis apostolicis commissa sunt vel fuerint in futurum.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Illius, qui charitas est et Deus pacis, vices licet immeriti gerentes in terris, in eam praecipue curam sollicitis studiis incumbimus, ut ea, quae pacem christianam, sine qua non bene colitur pacis auctor, laedere ac dissidiorum et schismatum inter christifideles, praesertim in longinquis ab hac sancta Sede partibus degentes, causam praebere no-

seuntur, opportuna provisionis ministerio recidere atque amovere satagamus.

§ 1. Cum itaque, sicut non sine gravi animi nostri molestia ad aures nostras pervenit, inter christianos Tunkinenses, Cochinchinenses et alios variae divisiones et schismata sint exorta, quibus Ecclesiae orientalis pax et concordia multis ab hinc annis plurimum labefactata reperitur: nos, ut pristina eidem Ecclesiae pax reddatur atque tranquillitas de salutari remedio providere cupientes, de particularis Congregationis venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum consilio, omnibus et singulis ecclesiis¹ saecularibus, cuiuscumque status, gradus et conditionis, necnon omnibus et singulis regularibus, cuiuslibet religionis, congregationis, Ordinis et instituti, etiam Societatis Iesu, ne, sub quovis praetextu, colore, causa vel occasione, aut vigore cuiuscumque privilegii vel indulti a Sede Apostolica emanati, ab ullo primato, archiepiscopo, episcopo, capitulo, gubernatore, administratore, visitatore, vicario, vel alio quocumque, litteras deputationis in vicarium generalem vel foraneum, seu (ut aiunt) *de Vara*, visitatorem, vel alterius cuiuscumque tituli et dignitatis, pro exercenda quocumque modo vel titulo iurisdictione in locis quae venerabilibus fratribus episcopis vicariis apostolicis in China, Tunkino, Cokinchina, Siam, Cambogia aliisque Sinarum et orientalibus partibus ab eadem Sancta Sede deputatis commissa sunt, seu fuerint in futurum, emendicare, necnon etiam oblatas accipere, vel illis quovis modo uti audeant quomodolibet seu praesumant, sub excommunicationis latae sententiae poena per eos ipso facto in-

Prohibet ut
in rubrica.

¹ Potius lege *ecclesiasticis pro ecclesiis* (R. T.).

currenda, auctoritate apostolica, tenore praesentium, districte prohibemus et interdiciamus.

Decretum irritans.

§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quando-cumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et alios quoslibet quacumque praecellentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantia tolli.

§ 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ac quarumcumque ecclesiarum, etiam metropolitanarum et primatialium, Ordinum, congregationum, religionum et institutorum, etiam Societatis Iesu, provinciarum, conventuum, collegiorum et aliorum locorum piorum quorumlibet, aliisve quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem ecclesiis, Ordinibus, congregationibus, religionibus et institutis, etiam Societatis Iesu, provinciis, conventibus, collegiis et locis piis, illorumque respective praesulibus, praelatis, superioribus et personis, aliisve quibuslibet, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, et cum quibusvis etiam derogationum derogatoriis, aliisve efficacioribus, effi-

cacissimis et insolitis clausulis et decretis, etiam motu proprio et de apostolicae potestatis plenitudine, vel ad quarumcumque personarum, etiam regiam aut archiepiscopali et primatiali aliave qualibet ecclesiastica vel mundana dignitate et potestate fulgentium, instantiam, seu eorum contemplatione, vel aliis quomodolibet, in genere vel in specie, in contrarium praemissorum concessis, ac pluries et quantiscumque vicibus confirmatis, iteratis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut quaecumque alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiii decembris mdclxxiii, pontificatus nostri anno iv.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 23 decembris 1673, pontif. anno iv.

Registrata in Secr. Brevium, in lib. mensis ianuarii, part. 1, fol. 111.

Transumptorum fides.

CXLVIII.

Confirmatio et extensio Constitutionis Urbani VIII, qua permittitur quibuscumque regularibus, per suos superiores mittendis, accessus ad partes Orientales per alias vias quam per Lusitaniam, ac excommunicantur illi, qui eorum huiusmodi accessum impediverint, quae Constitutio per sanctissimum dominum nostrum extenditur ad episcopos et vicarios apostolicos in dictis partibus Orientalibus, necnon sacerdotes saeculares et laicos, tam missos quam in posterum mittendos in Chinam, Cochinchinam, Tunkinum, Siam et alia loca Indiarum et aliarum partium Orientalium; eorumque accessum ad partes huiusmodi impediennes reprimit sub poena excommunicationis latae sententiae.

Clemens Papa X.
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Iniuncti nobis caelitus pastoralis officii ratio postulat, ut ea, quae a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris pro temporum conditione provide constituta fuerunt, si, mutatis rerum circumstantiis, fini per eos pie intento impedimento adferre cognoscimus, immutare studeamus, sicut ad catholicae fidei propagationem et animarum salutem expedire in Domino arbitramur.

Refert in dultum Clemens VIII.

§ 1. Dudum siquidem felicitis recordationis Clemens Papa VIII praedecessor noster per quasdam suas litteras inter alia indulserat omnibus et singulis Mendicantium Ordinum magistris seu prioribus generalibus tunc et pro tempore existentibus, ut, cum necessitas postulasset, quoslibet Ordinis sui spectatae vitae et eruditionis religiosos, quos ad officia et ministeria praedicandi Evangelium

vel doctrinam christianam docendi ac sacramenta administrandi, aliaque munia ecclesiastica obeundi¹, idoneos et utiles fore in Domino iudicarent, per Lusitaniam dumtaxat, et, suscepta inde navigatione, in Indias et civitatem Goam atque ad superiores Ordinum in illis partibus existentes transmittere, et tam ipsi sic transmittendi, quam alii supradictorum Ordinum religiosi in eisdem Indiarum partibus existentes, et ad hoc munus obeundum a suis magistris, ministris vel prioribus generalibus seu aliis superioribus electi et approbati, tam ad Iaponicas, quam ad alias proximas et adjacentes, etiam Chinae et finitimorum regnorum et terrae firmae Indiae Orientalis, insulas, regiones et provincias accedere possent.

Et Pauli V.

§ 2. Et recolendae memoriae Paulus PP. V, etiam praedecessor noster, accepto quod experientia compertum esset prohibitionem accedendi ad Indias et civitatem Goam alias quam per Lusitaniam, eum² qui sperabatur fructum minime protulisse, nec catholicae fidei propagationis negotio utilem fuisse, et propterea, ut tantum opus Dei, sublato omni impedimento, libere peragi posset, providere volens, itidem per quasdam suas litteras omnibus et singulis Mendicantium Ordinum magistris, ministris seu prioribus generalibus, aut alio quocumque nomine nuncupatis Ordinum capitibus, tunc et pro tempore existentibus, ut³, cum necessitas postularet, quoslibet Ordinis sui spectatae vitae et eruditionis religiosos, quos nimirum ad praedicta officia et munia idoneos et utiles fore in Domino iudicassent, ad superiores Ordinum in illis partibus existentes etiam per aliam viam quam per Lusitaniam, in Ia-

¹ Aptius lego obeundum vel obeunda (n. T.).

² Male edit. Main. legit tum pro eum (n. T.).

³ Male edit. Main. legit et pro ut (n. T.).

¹ Vide Constitutionem Urbani VIII, tom. xiv, pag. 320 (n. T.).

ponicas et alias illis proximas, adiacentes et finitimas insulas, provincias et regiones praedictas, servata in reliquis dictarum litterarum Clementis praedecessoris forma in omnibus et per omnia, et non aliter, transmitti libere et licite valerent, pariter indulserat.

Indultum concessit et approbavit Urbanus VIII.

§ 3. Piae memoriae Urbanus PP. VIII, similiter praedecessor noster, considerans experientiam plurimum annorum comperitum fuisse ordinationes in dictis litteris contentas non sufficere, easque aliqua provisione indigere, ut in praedictis insulis et regionibus feliciter ac facilius sacrosanctum Christi Domini Evangelium praedicari et propagari posset, post habitam cum tunc existentibus S.R.E. cardinalibus negotio Propagandae Fidei per universum mundum praepositis maturam deliberationem, praefati Pauli praedecessoris litteris inhaerens, omnibus et singulis religionum cuiuscumque Ordinis aut instituti, etiam Societatis Iesu, magistris, ministris, seu procuratoribus generalibus, aut quocumque nomine nuncupatis Ordinum capitibus, tunc et pro tempore existentibus, auctoritate apostolica concessit et indulget, ut, cum eis expedire visum foret, quoslibet suarum religionum, Ordinum et instituti religiosos, quos aetate, vita, moribus et scientia idoneos esse ad missiones iudicavissent, ad praedictas insulas, provincias, regiones et regna Indiae Orientalis, etiam per alias vias quam per Lusitaniam, libere et licite mittere possent et valerent, servata tamen in reliquis praefatarum litterarum Clementis praedecessoris forma in omnibus et per omnia; necnon quoscumque ecclesiasticos et religiosos cuiuscumque Ordinis et instituti, tam non Mendicantium quam Mendicantium, etiam Societatis Iesu, et saeculares, religiosorum, ut praefertur, mittendorum ad insulas, provincias, re-

giones et regna antedicta accessum huiusmodi impediens, excommunicationis latae sententiae vinculo innodavit, ac pleraque alia constituit, prout in ipsius Urbani praedecessoris desuper in simili forma Brevis die XXII februarii MDCXXXIII, quarum ac praefatarum Clementis et Pauli praedecessorum litterarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis haberi volumus, uberius continetur.

§ 4. Cum autem, sicut venerabiles fratres episcopi et vicarii apostolici auctoritate apostolica deputati in partibus Orientalibus commorantes nobis nuper exponi fecerunt, non minus ipsis ac presbyteris saecularibus et laicis ad easdem partes missis et mittendis, quam religiosi supradictis difficile ac catholicae fidei propagationi inutile sit iter et navigationem ad Indias Orientales et partes Sinarum per Lusitaniam suscipere, eisque aliae viae longe faciliores ac expeditiores pateant: nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut sibi in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 5. Nos igitur, specialem ipsis episcopis et vicariis apostolicis gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati,

1 Clementis VIII Bulla legitur in tom. x, pag. 631; Pauli V Constit. in tom. xi, p. 501; et Urbani VIII in loc. cit. in nota ad rubricam (R. T.).
2 Edit. Main. legit *innodati* (R. T.).
3 Edit. Main. legit *absolutos* (R. T.).

Preces vicariorum apostolicorum in dictis partibus orientalibus existentium.

Poenae de excommunicationis latae sententiae adversus impediendum accessum ad dictas partes supra memoratis personis.

de particularis Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum consilio, praefatas Urbani praedecessoris litteras, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus, approbamus et innovamus, ipsasque litteras ad eosdem episcopos et vicarios apostolicos, necnon sacerdotes saeculares et laicos, tam missos quam in posterum mittendos in Chinam, Cochinchinam, Tunkinum, Siam et alia loca, insulas, provincias, regiones et regna Indiarum et aliarum partium Orientalium (ita ut ipsi et eorum quilibet illuc per alias quascumque vias sibi benevisas, quam per Lusitaniam, proficisci libere pariter et licite possint et valeant, nec per Lusitaniam huiusmodi transire aut navigationem inde suscipere ullo modo teneantur), servata tamen ceteroquin praefatarum Clementis praedecessoris litterarum forma, auctoritate et tenore praedictis extendimus et ampliamus.

Poenae excommunicationis latae sententiae adversus impediendum accessum ad dictas partes supra memoratis personis.

De rebus irritatis.

§ 6. Ac quoscumque ecclesiasticos et religiosos cuiuscumque Ordinis et instituti, tam non Mendicantium quam Mendicantium, etiam Societatis Iesu, et saeculares, episcoporum et vicariorum apostolicorum, necnon sacerdotum saecularium et laicorum, tam missorum quam in posterum mittendorum, ut praefertur, ad Chinam, Cochinchinam, Tunkinum, Siam et alia loca, insulas, provincias, regiones et regna Indiarum et aliarum partium Orientalium huiusmodi accessum quomodolibet impediens, excommunicationis latae sententiae vinculo pariformiter innodamus.

§ 8. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quaecumque spectabit, in omnibus et

per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter et inconcusse observari, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et alios quoslibet quacumque praeeminentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Mandat praesentium litterarum observatum et publicationem.

9. Mandantes propterea universis et singulis patriarchis, archiepiscopis, episcopis, ac ceteris ecclesiarum et locorum etiam regularium praelatis per universum orbem constitutis, ut praesentes litteras in suis quisque provinciis, civitatibus, dioecesibus, capitulis et iurisdictionibus ab omnibus inviolabiliter observari, et, quoties a praefatis episcopis et vicariis apostolicis, necnon sacerdotibus saecularibus et laicis, tam missis quam mittendis, ut praefertur, seu eorum aliquo, fuerint requisiti, solemniter publicari curent et faciant.

Contraria derogat.

§ 10. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae memoratus Urbanus praedecessor in suis litteris praefatis voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptum idem.

§ 11. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prout us fides tam in iudicio quam extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXIII

decembris MDCLXXIII, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 23 decembris 1673, pontif. anno IV.

Registrata in Secretaria Brev., in lib. mensis Ianuarii, parte 1, fol. 121.

CXLIX.

Pro episcopis vicariis, apostolicis apud Sinas, etc., prorogatio facultatis ordinandi indigenas illarum partium, etiam absque titulo, cum indulto eis commutandi officium divinum.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Alias emanarunt a felicitis recordationis Alexandro Papa VII praedecessore nostro litterae in simili forma Brevis, tenoris qui sequitur, videlicet:
Alexander Papa VII,
ad futuram rei memoriam.

Iniuncti nobis caelitus¹ pastoralis officii ratio postulat ut nihil a nobis desiderari patiamur, quo christiana religio, praesertim in longinquis partibus, felicitius in dies, aspirante atque adiuvente Domino, valeat propagari.

Alias siquidem venerabiles fratres Franciscum Palla Heliopolitanum, ac Petrum Lambert Berytensem, necnon tunc in humanis agentem bonae memoriae Ignatium Cotolendi Metellopolitanum episcopos, vicarios apostolicos respective in partibus Sinarum, sub certis modo et forma tunc expressis, deputavimus.

Ut autem in partibus praedictis sacerdotum indigenarum ordinatio facilius peragi, atque ita fides catholica ibidem firmiter, benedicente Domino, radicari valeret, memoratis Francisco ac Petro et Ignatio episcopis cum christi-

¹ Huiusmodi litterae in Bullario Alexandri VII non legebantur (R. T.).

fidelibus earundem partium indigenis, sibi respective uti vicariis apostolicis huiusmodi pro tempore subditis, ut ipsi, licet idioma latinum non intelligerent, nihilominus, dummodo illud legere nosset, eisque canon missae ac formulae sacramentorum Ecclesiae declararentur, ad omnes etiam sacros presbyteratus ordines, servatis aliis servandis, promoveri, et promoti in illis etiam altaris ministerio ministrare libere et licite possent et valerent, dispensandi, necnon recitationem officii divini, horarum scilicet canonicarum, eisdem christifidelibus in recitationem aliarum precum in eorum lingua arbitrio suo commutandi, facultatem, auctoritate apostolica, ad septennium dumtaxat, concessimus et impertiti sumus, et alias prout in tenore nostris in simili forma Brevis litteris die x septembris MDCLIX et die xx septembris MDCLX respective desuper expeditis, quarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur.

Cum autem, sicut pro parte praefatorum Francisci et Petri vicariorum apostolicorum ut praefertur deputatorum nobis nuper expositum fuit, dictum septennium versus finem iam labatur, bona vero stabilia Sinensium ad possidentes absolute non spectent, sed illorum domini sunt¹ reges, qui dicta bona, quibus libitum est, vita durante concedunt; ac proinde super huiusmodi bonis perpetui patrimonii titulus pro ordinandis ad sacros ordines per eorum parentes seu alios in illis partibus assignari non possit: nos, propagandae firmiterque radicandae in eiusdem partibus catholicae fidei, quantum nobis ex alto conceditur, consultum esse cupientes, dictosque Franciscum et Petrum

¹ Aptius lege *sint* (R. T.).

Facultas ordinandi indigenas absque titulo, ut in rubrica.

vicarios apostolicos amplioris favore gratiae prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt; ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium super negotiis spiritualibus regni Sinarum a nobis specialiter deputatorum consilio, septennium praefatum ad alios septem annos a fine eiusdem septennii computandos, dicta auctoritate, tenore praesentium, prorogamus, extendimus et ampliamus; praeterea praefatis Francisco et Petro, necnon aliis duobus episcopis per eos, seu eorum alterum, aut primum ab eorum altero superstite ordinatum respective, vigore aliarum binarum nostrarum etiam in forma Brevis litterarum die iv februarii MDCLXIV et die xxviii februarii proxime praeteriti respective expeditarum, quarum tenores ibidem¹ pro plene et sufficienter expressis haberi volumus, consecrandis, quos pariter vicarios apostolicos in partibus praedictis per easdem litteras sub certis modis et forma ibidem expressis deputavimus, ut ipsi, tam residuo primodicti septennii, quam aliis septem annis per praesentes prorogatis durantibus, clericos memoratarum partium indigenas etiam absque titulo, servatis tamen aliis tam ex sacrorum canonum quam ex primodictarum nostrarum litterarum praescripto servandis, ad sacros et presbyteratus ordines promovere licite et libere possint et valeant, facultatem elapsis septem annis per praesentes litteras prorogatis illico expira-

¹ Potius lege *ibidem* pro *ibidem* (R. T.).

turam¹ auctoritate et tenore praefatis concedimus et impartimur; salva tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis praedictorum cardinalium.

Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xiii martii MDCLXV, pontificatus nostri anno x.

§ 2. Et subinde felicitis recordationis Clemens Papa IX praedecessor noster facultatem², eisdem episcopis vicariis apostolicis per praesertim litteras a memorato Alexandro praedecessore ad septennium prorogatas et de novo concessas respective, ad alios septem annos pariter³ auctoritate extendit et prorogavit, et alias prout in ipsius Clementis praedictis litteris pari⁴ in forma Brevis die xiii octobris MDCLXIX desuper expeditis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur.

§ 3. Nunc autem nos, ut christiana religio et catholica fides, Domino benedicente, in partibus praedictis firmiter stabilis et solidari et latius propagari valeant, pro commissa nobis caelitus pastoralis officii cura salubriter providere, ac supradictos episcopos vicarios apostolicos amplioris favore gratiae prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae

¹ Male edit. Main. legit *expiratarum* pro *expiraturam* (R. T.).

² Aptius lege *facultates* (R. T.).

³ Aptius lege *pari* pro *pariter* (R. T.).

⁴ Heic potius legend. *pariter pro pari* (R. T.).

Derogatio contrariorum.

Clemens IX facultates concessas dictis vicariis apostolicis ab Alexandro VII ad aliud septennium prorogavit.

Pontifex easdem facultates dictis vicariis apostolicis prorogavit ad aliud septennium.

Litterae Alexandri VII referuntur.

Facultas commutandi horas canonicas.

existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, de particularis Congregationis venerabilium fratrum nostrorum eiusdem S.R.E. cardinalium negotiis praedictae fidei praepositorum consilio, easdem facultates, quae dictis episcopis vicariis apostolicis per praeinsertas litteras a praefato Alexandro praedecessore ad septennium prorogatae et de novo concessae, ac ad alios septem annos a dicto Clemente praedecessore per suas praefatas litteras prorogatae fuerunt respective ut praefertur, ad aliud septennium a fine eorumdem septem annorum a Clemente praedecessore prorogatorum computandum, quo et residuo temporis ut praefertur prorogati durantibus ipsi episcopi vicarii apostolici illis, quos ad sacros ordines vigore facultatum huiusmodi promoverint, etiam recitationem officii divini, horarum videlicet canonicarum, in alias preces per eos diebus singulis recitandas, eorum arbitrio, auctoritate nostrâ apostolicâ, commutare libere pariter et licite possint et valeant, servatâ tamen et salvâ in reliquis remanente earumdem Alexandri et Clementis praedecessorum litterarum formâ et dispositione, dictâ auctoritate, harum serie, prorogamus pariter et extendimus et ampliamus; salvâ semper in praemissis auctoritate Congregationis eorumdem cardinalium.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae in praedictis Alexandri et Clementis praedecessorum litteris concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIII

1 Potius lege de more solito propagandae pro praedictae (n. t.).

decembris MDCLXXIII, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 23 decembris 1673, pontif. anno IV.

Registrata in Secretariâ, in libro Brevium mensis ianuarii, part. 1, fol. 105.

CL.

Indulgentia plenaria perpetua pro visitantibus aliquam ex ecclesiis fratrum et monialium Ordinis Excalceatorum Beatae Mariae de Mercede redemptionis captivorum tam erectis quam erigendis in sancti Petri Nolaschi, sancti Raymundi Nonnati, sancti Iosephi, et Apparitionis S. Michaëlis Archangelis, ac dominicâ proximioris kalendis augusti, diebus.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Redemptoris et Domini nostri Iesu Christi, qui gloriosos saluberrimorum quae nobis reliquit exemplorum sectatores Ordinumque religiosorum institutores altis decoravit honoribus ac caelestis beatitudinis consortes efficit¹, vices, licet immeriti, gerentes in terris, spiritualium munerum thesauros dispensationi nostrae creditos² libenter erogamus, sicut ad fovendam incitandamque fidelium erga eosdem beatos caeli incolae devotionem salubriter expedire in Domino arbitramur.

§ 1. Itaque, ad augendam fidelium religionem et animarum salutem caelestibus Ecclesiae thesauris piâ charitate intenti, ac de omnipotentis Dei misericordiâ et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, necnon dilecti filii Francisci de S. Marco procuratoris generalis fratrum Excalceatorum

1 Aptius lege effecit (n. t.).

2 Edit. Maia. legit creditis (n. t.).

CLI.

Declaratio beati Stanislai Kostka Poloni Societatis Iesu in patronum principalem regni Poloniae et magni ducatus Lithuaniae et adiunctarum provinciarum, cum praerogativis, quae principioribus patronis competunt, et quibus ibidem gaudent sancti Adalbertus et Stanislaus, alique principiores patroni, cum indulto, ut annua dicti Beati memoria in posterum ad dominicam proximam post diem XIII novembris transferri possit, in dicto regno, ducatu et provinciis adiunctis dumtaxat.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Ex iniuncto nobis divinitus apostolicae servitutis munere in eam curam peculiari studio incumbimus, ut beatorum aeternae gloriae possessorum, quos divina bonitas coronâ iustitiae donavit in caelis, cultum et venerationem in terris promovere atque ampliare satagamus, prout pietati consentaneum et fidelium aedificationi conducibile fore in Domino arbitramur.

§ 1. Aliâs siquidem piis enixisque clarae memoriae Michaëlis dum vixit Poloniae regis illustris ac directorum filiorum praepositi generalis et presbyterorum regularium Societatis Iesu precibus nobis humiliter porrectis favorabilem assensum praebere cupientes, de venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. cardinalium sacris ritibus praepositorum consilio, ut de beato Stanislao Kostka Polono dictae Societatis quotannis die XIII novembris in universo regno Poloniae et magno ducatu Lithuaniae, necnon in ecclesiâ S. Andreae in Monte Quirinali huius almae Urbis nostrae, ubi eiusdem beati Stanislai corpus requiescit, ac omnibus et singulis aliis

Ordinis B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum supplicationibus nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus, vere poenitentibus et confessis, ac sacra communione refectis, qui aliquam ex ecclesiis fratrum et monialium dicti Ordinis tam hactenus erectis quam imposterum quaecumque erigendis, et ubique locorum existentibus, in sancti Petri Nolaschi dicti Ordinis fundatoris, sancti Raymundi Nonnati, sancti Iosephi et Apparitionis sancti Michaëlis Archangelis festis, necnon dominicâ proximioris kalendis mensis augusti, diebus, a primis vesperis usque ad occasum solis dierum huiusmodi, annis singulis, devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione piâ ad Deum preces effuderint, quo die praedictorum id egerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

§ 2. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud ubique habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si originaliter exhibitae forent vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXIX decembris MDCLXXIII, pontificatus nostri anno IV.

Placet E.

Dat. die 23 decembris 1672, pontif. an. III.

Registrata in Secretariâ Brevium, in lib. IV diversorum, fol. 207.

Transumptum fides.

Exordium.

Exordium.

Alia hic Pontifex officium et missam celebrari de S. Stanislao concessit.

ecclesiis dictae Societatis, missa, etiam a sacerdotibus eo die ad ecclesias huiusmodi confluentibus et a religiosis eiusdem Societatis ubicumque terrarum existentibus, celebrari, et officium recitari de communi Confessorum non Pontificum, iuxta rubricas breviarii et missalis romani, libere et licite possent et valerent, auctoritate apostolicâ concessimus et indulgimus, et aliâs prout in nostris desuper in simili formâ Brevis die XVI augusti MDCLXX uberius continetur.

Pontifex dictum beatum Stanislaum principalem regni Poloniae et magni ducatus Lithuaniae patronum declaravit prout in rubrica

§ 2. Cum autem subinde enixae et reintegratae preces nomine dicti Michaëlis regis ac venerabilium fratrum archiepiscoporum et episcoporum necnon dilectorum filiorum nobilium virorum senatus regni et magni ducatus praedictorum nobis pari humilitate porrectae fuerint, ut eundem beatum Stanislaum dictorum regni et magni ducatus patronum principalem inter alios patronos principales, ut exempli gratiâ sunt sancti Adalbertus et alter Stanislaus, ob innumera beneficia et gratias quae intercessione dicti beati Stanislai ab omnipotenti Deo sibi collata fuisse pio affectu memorabant, declarare de benignitate apostolicâ dignaremur: hinc est quod nos, etiam supplicationibus dilecti filii procuratoris in hac causâ specialiter deputati nomine nobis super hoc humiliter porrectis benigne inclinati, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quoddomolibet innodatus existit, ad effectum praemissorum dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, quamvis constitutiones

apostolicae et decreta Congregationis praedictorum cardinalium, die XXIII martii MDCLXXX super ordinatione servandâ pro patronis eligendis emanata, electionem Beatorum in patronos fieri vetent, eosque solum qui ab Ecclesiâ universali titulo Sanctorum coluntur, non autem beatificatos dumtaxat, in patronos eligi posse declarant¹, nihilominus, ad maiorem Dei laudem divinique cultus augmentum id tendere agnoscentes, de memoratorum cardinalium consilio, praedictum beatum Stanislaum Kostka patronum principalem regni Poloniae et magni ducatus Lithuaniae praedictorum eisque adiunctarum provinciarum, cum omnibus et singulis praerogativis quae principalibus patronis eorumdem regni et magni ducatus competunt, et quibus praenominati sancti Adalbertus et Stanislaus aliique principales patroni regni et magni ducatus huiusmodi ibidem de praesenti gaudent seu coluntur, iuxta tamen ritum rubricarum breviarii et missalis praedictorum, dictâ auctoritate, tenore praesentium, declaramus.

§ 3. Ac, ut omnium devotioni erga dictum beatum Stanislaum consuli valeat, annuam eiusdem Beati memoriam imposterum ad diem dominicam proximam post diem XIII novembris, in regno tamen Poloniae et magno ducatu Lithuaniae adiunctisque provinciis praedictis dumtaxat, transferri posse, auctoritate et tenore praedictis, concedimus pariter et indulgemus.

§ 4. Non obstantibus praefatis decretis ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrarium stantibus quibuscumque.

§ 5. Volumus autem, ac mandamus, ut² praesentium litterarum transumptis,

¹ Aptius lege *declarent* (R. T.).

² Partic. *ut nos addimus* (R. T.).

¹ Forsan legendum *reiteratae* (R. T.).

seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ad omnibus et ubique tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die X ianuarii MDCLXXIV, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 10 ianuarii 1674, pontif. an. IV.

Registrata in Secretar. Brev., in lib. mensis ianuarii, p. II, fol. 133.

CLII.

Confirmatio duorum decretorum sacrae Congregationis episcoporum et regularium, quibus declaratur quod fratres Excalceati Ordinis Eremitarum sancti Augustini sint veri filii dicti Sancti, et gaudeant omnibus privilegiis, quibus Calceati dicti Ordinis eorumque religio gaudet.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Cum (sicut accepimus) aliâs a Congregatione tunc existentium S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositâ ad favorem fratrum Excalceatorum Ordinis Eremitarum sancti Augustini emanaverint duo decreta, tenorum qui sequuntur videlicet:

Agostiniani Stalzi. Al memoriale del seguente tenore:

« Fratres Discalceati sancti Augustini Congregationis Italiae et Galliarum (quibus aliquando per calumniam obicitur quod non sint veri filii eiusdem Sancti,

nec gaudeant privilegio erigendi de licentiâ vicarii generalis in eorum ecclesiis societates corrigiatorum ac corrigiatarum sancti Augustini et sanctae Monicae, cum iisdem privilegiis, gratis et indulgentiis hactenus archiconfraternitati sub titulo Dominae Nostrae de Consolatione in ecclesiâ S. Iacobi Bononiae erectae concessis et concedendis, perinde ac Calceati eas erigunt in propriis ecclesiis de licentiâ Generalis iuxta Breve Gregorii XIII sub datum XII novembris MDLXXIX, quod incipit *Volentes, sicut conveniens esse videtur, quod patentes unionum etc.*¹, atque aliis quibus gaudent fratres Calceati, ad obviandum eidem calumniae, supplicant humiliter EE. VV. ut dignentur declarare oratores esse veros S. Augustini filios iuxta Breve felicitis memoriae Clementis VIII sub datum XII decembris MDXCV, quod incipit *Exponi nobis nuper fecit*², etc., et alterum Breve Urbani VIII sub datum XXI iulii MDLXXVIII³ et aliud expeditum sub die XXIX augusti MDCLXI⁴, et gaudere dicto atque aliis omnibus privilegiis omnium Mendicantium, et quibus gaudent fratres Calceati, stante quod Discalceatorum Congregatio fuit instituta ab ipsomet Ordine in capitulo generali de anno MDXCI, et ut germana S. Augustini fuit habita a sanctae memoriae Clemente VIII in Brevis super receptione novitiorum, et similiter felici recordatione Pauli V in Brevis super confirmatione constitutionum, atque aliis, nec aequum est ut maior observantia in hac parte eis praeiudicet, etc. ».

¹ Huiusmodi Breve Gregorii XIII in *Bullario* non legitur (R. T.).

² Istud quoque Clementis VIII exulat a *Bullario* (R. T.).

³ Sub hoc dato legitur Urbani VIII Breve de Augustiniensibus in tom. XIII, pag. 669 (R. T.).

⁴ Istud quoque deest (R. T.).

Tenor supplicis libelli porrecti a fratribus Excalceatis Ordinis Eremitarum sancti Au-

Transfert diem festum ad dominicam proximam.

Obstantia tollit.

Transumptorum fides.

Tenor primi
decreti sacrae
Congregationis.

Sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, eminentissimo Carpineo referente, censuit oratores esse veros S. Augustini filios, et tam eos quam illorum Congregationem gaudere omnibus privilegiis, quibus Calceati eorumque religio gaudet.

Romae, 1 septembris MDCXLV.

Ita reperitur in registro autographo sacrae Congregationis negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae habita¹ ut supra. In quorum fidem, etc., hac die VII februarii, MDCCLXXIII.

C. de V. archiepiscopus Athen.

Tenor alterius
decreti.

Sacra Congregatio S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, ad compescendam nimiam eorum licentiam, qui, contra declarationem alias ab hac sacra Congregatione latam sub die 1 septembris MDCXLV, ausi fuerint deinceps asserere fratres Discalceatos sancti Augustini non esse veros eiusdem sancti patris filios, nec eos, eorumque Congregationes gaudere omnibus privilegiis, quibus Calceati illorumque religio gaudet, eminentissimo Carpineo referente; supradictam declarationem, etiam quoad fratres Congregationis Hispaniae, renovans et confirmans, poenam excommunicationis maioris, sanctae Sedi Apostolicae reservatae, contraventoribus imposuit, et ad tollendas huiusmodi contentiones et iurgia, quae inter fratres supradicti Ordinis et Congregationum Discalceatorum, non absque religioso status dedecore ac saecularium scandalo, procedunt, neve frater cum fratre contendat, eosdem serio monet ac hortatur in Domino, ut, proprii instituti

¹ Potius lege *habita*, quamvis emendatio non satis congrua videatur (R. T.).

memores, ac fraternae charitatis, per quam sub eodem instituto vocati sunt in societatem Christi in uno spiritu, contentiones huiusmodi, quae religiosam unitatem maxime labefactant, deponant omnino; quinimo enitantur potius, ut, ambulantes in domo Dei cum consensu, per mutuam in se ipsos charitatem, quod est vinculum perfectionis, verius quam per habitum et calceamenta, tanti patris filios se exhibeant.

Datum Romae XI augusti MDCLI,

M. GINETTUS. M. ADERICIUS secret. ».

§ 2. Nos, decreta huiusmodi perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari cupientes, dictosque fratres Discalceatos specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae¹ existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas² fore censentes, motu proprio, ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, duo decreta praeinserta cum omnibus et singulis in eis respective contentis et expressis, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui in praemissis decretis quomodolibet intervenerunt, aut intervenisse dici, censeri, vel praetendi quovis modo possent, plenissime et amplissime supplemus et sanamus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras et decreta praeinserta semper

¹ Edit. Main. legit *innodati* (R. T.).

² Edit. Main. legit *absolutos* (R. T.).

Pontifex motu proprio dicta duo decreta confirmat omnesque defectus si qui in eis intervenissent supplet et sanat.

firma, valida et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, aliosve quoslibet quacumque praecellentiam et potestate fungentes et functuros, sublatam eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogal contrariis.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti Ordinis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§ 5. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die III martii MDCLXXIV, pontificatus nostri anno IV.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 3 martii 1674, pontif. anno IV.

Registrata in Secret. Brev. in lib. mensis martii, part. utraque, fol. 204.

CLIII.

Trium decimarum impositio super fructibus omnium ecclesiasticorum beneficiorum et pensionum in universa Italia et insulis Italiae adjacentibus.

Clemens episcopus,
servus servorum Dei,
ad futuram rei memoriam.

Ubi primum divina clementia nos, nullis licet praecedentibus meritis, ad apostolicae dignitatis apicem evexit, pastoris et patris universalis muneri, quod gerimus, satisfacere cupientes, inter ceteras gravissimas curas, eo animum et intentionem direximus ut clerum Italiae et insularum illi adiacentium, tam saecularem quam regularem, a decima per felicis recordationis Alexandrum Papam VII praedecessorem nostrum ob urgentem temporis illius necessitatem impositam, cum illa necessitas iam cessasset liberaremus, maiora illi subinde pontificiae charitatis argumenta exhiberemus, ubi per conditionem temporum licuisset. Verum aerarium apostolicum, variis christianae reipublicae calamitatibus sublevandis in praesens valde exhaustum, non solum cursum inhibuit nostrae erga eundem clerum liberalitatis; sed, imminente nunc Poloniae regno ab effertis perpetuisque christianae pietatis hostibus maximo periculosissimoque bello, in quo totius Europae adeoque rei christi-

Exordium.

alianae salus et fortunae haud dubie aguntur, eo nos redegit, ut ad ferendum tanto malo humanam opem, post divinam accuratis precibus imploratam, extraordinaria, quamquam praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus aliquando consueta, experiri remedia cogamur.

Egimus nos quidem per litteras et per nuncios, et quacumque alia ratione potuimus, neque pro pastoralis officii nostri debito agere desinemus cum christianis principibus ut arma, quibus inter se configunt, aut nullos, aut victoribus ipsis graves, funestos sane Ecclesiae triumphos habitura, reconciliatis tandem animis, et in sacri belli societatem consentientibus, vertant in capita immanium barbarorum, qui, maiorum suorum exemplo, a quibus amplissimae provinciae et clarissima imperia christianae genti erepta fuerunt, expugnato superioribus annis Varadino, mox Naihuisel, fortissimis Hungariae arcibus, deinde Cretae regno subacto, adeoque nostri maris possessione depulsis, aliquando victi praelio, sed semper bello victores, ad angustiores quotidie terminos christianam rem adigunt. Nuper vero, versis in Poloniam armis, Cumenecio, numitissima Poloniae urbe, ac fere unico adversus barbaros amplissimi illius regni propugnaculo, in potestatem redacta, iugum fortasse iam nunc et vastitatem Italiae magis ex propinquo intentarent, nisi invicta Polonorum virtus, Dei miserentis brachio excitata, eos memorabili clade ad flumen Tyram, caesis triginta amplius millibus, affecisset.

Sed quoniam pacis auctori Deo nondum placuit hoc nobis solatium impar-

¹ Male ut puto edit. Main. legit *haud dubiae* (n. r.).

² Videtur legendum esse *nostris pro nostri* (n. r.).

tiri, neque (etiamsi brevi, ut speramus, officia nostra exitum sortiantur) eorundem principum suppetiae in tempore sunt affuturae, cum Turcae validissimo, si unquam antea, apparatu, ut quos, supra vetus erga nos odium, recens ultionis amor accendit, Poloniam primo quoque tempore aggredi parent, si eis detur spatium se colligendi, hoc est, si nos Polonis, prosequi victoriam et pro patria et pro religione emori paratis, destiterimus non suppetitata pecunia, qua summopere indigent, cleri etiam illius facultatibus, cui auctoritate apostolica tributum impositum fuit, plane exhaustis:

Nos, ut, quantum in nobis est, pro munere personae quam gerimus, saluti publicae consulamus, misso iam in Poloniam quidquid pecuniae ad manum erat, ad praefati cleri Italici et insularum adiacentium subsidia confugimus, sperantes eundem clerum pro christianae fidei defensione, pro qua, si opus esset, sanguinem ipsum libenter daturum non dubitamus, pecuniam a nobis tam iustis necessariisque de causis indicendam alacriter et fideliter collaturum.

§ 1. Maturam igitur super hoc cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus deliberatione habita, de eorundem consilio et assensu, indicimus et imponimus tres integras decimas, infra quinquennium ut infra persolvendas, omnium et quorumcumque fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum, distributionum quotidianarum, et emolumentorum ordinariorum et extraordinariorum, omnium et quarumcumque patriarchalium, metropolitanarum, primatialium, cathedralium, collegiatarum ac parochialium aliarumque ecclesiarum, necnon monasteriorum et conventuum, ac etiam mensarum patriarchalium, primatialium, archiepiscopalium,

Tres integras decimas infra quinquennium persolvendas imponit super omnibus beneficiis ac hominis ecclesiasticis tam saecularium quam regularium prout in rubrica.

episcopalium, abbatialium, capitularium et conventualium, prioratum quoque, praepositarum, canonicatum et praebendarum, dignitatum, personatum, administrationum et officiorum, cappellaniarum, ceterorumque beneficiorum et bonorum ecclesiasticorum, etiam iurispatronatus laicorum tam ex privilegio quam fundatione et dotatione vel alio quocumque titulo, cum cura et sine cura, saecularium (quoad parochiales ecclesias videlicet, etiam computatis incertis, triginta unius ducatorum auri de camera cum uno quarto alterius ducati huiusmodi, quo vero ad alia beneficia et bona aliaque praedicta, etiam computatis incertis et distributionibus quotidianis, septem ducatorum parium valorem annum excedentium, dummodo tamen parochialis seu beneficii huiusmodi titulares una cum illis alia beneficia ecclesiastica sive annuas pensiones valorem praedictum coniunctim excedentes non possideant seu percipiant), sancti quoque Benedicti, sancti Augustini, Cluniacensis, Cisterciensis, Praemonstratensis, sancti Basilii, et, qui proprietates redditusque certos ex privilegio vel aliis possident, Mendicantium, ac quorumcumque aliorum Ordinum utriusque sexus, necnon Cassinensium, alias S. Iustinae de Padua, Carthusiensium, Lateranensium, Silvestrinorum, Montis Oliveti, Camaldulensium, S. Salvatoris, Vallisumbrosae, Caestinatorum, Cisterciensium in Longobardia et clericorum regularium Societatis Iesu, aliarumque congregationum, societatum et institutorum regularium exemptorum, et insuper hospitalium etiam pauperum hospitalitatem non exercentium, seu bona et redditus ultra infirmorum necessitates et alia pro quibus instituta sunt pia officia exercenda possidentium, necnon B. Mariae Theutonorum, S. Lazari de Altopassu, Templi

Dominici, et aliarum militiarum in universa Italia et insulis Italiae adiacentibus consistentium, secundum verum annum valorem fructuum, reddituum, proventuum et aliorum praefatorum, nisi aliter cum Sede et Camera Apostolica, et pro ea cum dilecto filio nostro Palutio tituli Ss. Duodecim Apostolorum S. R. E. presbytero cardinali de Alteriis nuncupato eiusdem S. R. E. camerario fuerit concordatum (et S. R. E. cardinalibus, ob assiduos magnosque labores, quos Ecclesiae universali impendunt, gravissimaque tuendae dignitatis causa sustinent onera, ac militia S. Ioannis Hierosolymitani, quae pro sua et christiani orbis tutela adversus Turcas praefatos semper gerit bella, dumtaxat excepta¹);

§ 2. Ac etiam indicimus et imponimus tres similes decimas omnium et quarumcumque pensionum annuarum super quibusvis fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, obventionibus, emolumentis et distributionibus praedictis, sive, earum loco, fructuum, reddituum, proventuum, obventionum, emolumentorum ac distributionum huiusmodi, in favorem quorumcumque (non tamen cardinalium praedictorum) reservatarum et assignatarum seu translatarum, aut reservatarum et assignatarum vel translatarum, ac reservandarum et assignandarum seu transferendarum, aut reservandarum et assignandarum vel transferendarum; percipiendas, exigendas ab omnibus et quibuscumque patriarchis, primatibus, archiepiscopis, episcopis et aliis ecclesiarum praelatis, ac ceteris cuiuscumque dignitatis, gradus, status, ordinis, militiae et conditionis personis infrascripto quinquennio durante praefata quocumque iure et titulo obtinentibus et obtenturis, ac reservata et

Tres similes decimas imponit omnium et quarumcumque pensionum prout in rubrica.

¹ Aptius lege *exceptis* (n. r.).

assignata seu translata habentibus seu habituris, necnon oeconomis, administratoribus perpetuis et temporalibus, usufructuariis, ac fructus, seu pensiones, et alia huiusmodi iura ex quacumque causa sibi apostolica auctoritate in toto vel in parte reservata seu translata habentibus et habituris, saecularibus et regularibus Ordinum, congregationum, militiarum et hospitalium (non tamen S. Ioannis Hierosolymitani) praefatorum, necnon ab ipsis ecclesiis, capitulis, conventibus, Ordinibus, congregationibus, collegiis, hospitalibus, militiis, mensis, massis et locis quocumque privilegio, exemptione reali, personali et mixta, antiqua et immemorabili, pacifica et continuata suffultis.

Designat tempus faciendae solutionis omnium dictarum decimarum

§ 3. Quas omnes decimas praedictas solvere obligatos, ut praefertur, eisdem infra quinquennium proximum quinque aequalibus solutionibus, pro prima videlicet intra proximum diem festum Dedicationis S. Michaëlis Archangeli mensis septembris proxime futuri, et successive, pro reliquis quatuor solutionibus, singulo quoque anno ratam partem intra festum huiusmodi cuiuslibet anni immediate usque ad totalem solutionem, Camerae praedictae, et illius depositario generali ad id constituendo, omnino volumus persolvisse.

Prohibet subcollectoribus extra Urbem deputandis, ne ultra salarium quilibet potestati vel percipere audeant.

§ 4. Subcollectoribus autem decimarum huiusmodi extra Urbem nostram, ut infra deputandis, ne ultra taxam competentis salarii in eorum deputationum litteris patentibus designandam etiam petere vel praetendere aut percipere audeant, specialiter et expresse, ac sub poenis in contravenientes arbitrio eiusdem S. R. E. camerarii infligendis, prohibemus. Eiusdem vero depositarii munus erit sedulo curare, ut, quidquid pe-

cuniarum ex decimis obligetur¹, id diligenter ac fideliter asservetur, de mandato nostro speciali in praefatos usus dumtaxat, nec alias, erogandum.

§ 5. Quicumque vero decimas huiusmodi nullo modo, vel non integre, scienter, aut non secundum verum annum valorem fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum, emolumentorum, vel concordiam cum Sede et Camera praedictis ut praefertur ineundam, sive in terminis constituendis, non exhibuerint, seu in illorum exhibitione malitiam commiserint vel fraudem, si ecclesiarum antistites fuerint, suspendimus a divinis; capitula² vero, conventus, congregationes, societates et collegia ecclesiastico interdicto supponimus; ac singulares personas antistite inferiores excommunicationis sententiam innodamus.

Poenas in non solventes statuto tempore praedictas decimas, aut non integre, prout in rubrica.

§ 6. Ceterum ad praedictas decimas consequendas praecipimus etiam omnibus conductoribus, censuariis et locatoribus proprietatum, fructuum, rerum et iurium praedictorum, etiam huiusmodi oneratorum, ut memoratas decimas nomine dominorum ac pensionariorum ad computum suae quisque locationis; omnibus vero possessoribus et usufructuariis et aliis pensiones seu fructus aliaque³ praedicta solvere debentes, ut ipsi etiam decimas pensionum huiusmodi nomine pensionariorum Camerae et depositario praedictis integre persolvant.

Praecipit omnibus conductoribus, censuariis et locatoribus, ut nomine suorum principalium huiusmodi decimas solvant.

§ 7. Decernentes decimas fructuum, reddituum, proventuum et aliorum iurium praedictorum, secundum verum valorem annum, alias vero pensionum decimas ad eandem rationem trium decimarum durante dicto quinquennio praestari debere, et secundum eam praec-

Vult eos in solidum cogi posse iuxta verum annum valorem proventuum et pensionum pro rata.

- 1 Videtur legendum colligetur (R. T.).
- 2 Edit. Main. legit capituli (R. T.).
- 3 Male ut puto ed. Main. legit aliique (R. T.).

1 Ed. Main. legit fructus pensiones, eos et (R. T.).

dictos omnes in solidum cogi posse, ipsarum decimarum procuratores a quibus libuerit integre exigendi optionem facultatemque habere, omnesque et singulos pensionarios, quacumque auctoritate, dignitate, praecellentia praefulgeant (cardinalibus ac militibus S. Ioannis Hierosolymitani praefatis tantum exceptis) ad ipsam decimarum solutionem, pro rata cuiuslibet pensionis, teneri et obligatos esse, neque ullum¹ ius et actionem (etiam in vim cuiuscumque pacti et conventionis, quantumvis ex causa onerosa, vel donationis, iuramenti, obligationis cameraris, augmenti pensionum et cuiusvis alterius quantumvis inexcogitatae cautela et pactionis, etiam a Sede Apostolica in genere vel in specie atque individualiter, cum illarum et illorum inserto tenore, approbatis et confirmatis, ac forsitan praefato quinquennio durante approbandis et confirmandis²) aliquid aliquando ab his titularibus repetendi competere, sed ipsos pensionarios ad decimarum huiusmodi solutionem pro rata suae cuiuslibet pensionis, praefato quinquennio durante, teneri; ac per eos, ad quos spectat et pro tempore spectabit, cogi et compelli posse seu debere; omnes vero confessiones ac quietantias receptionis decimarum a procuratoribus et ministris Camerae praedictae, tam conductoribus, censuariis et locatoribus nomine suorum principalium, quam etiam ipsis, necnon possessoribus, usufructuariis et aliis pensiones seu fructus solvere debentibus, nomine pensionariorum faciendas, perinde valere, atque in iudicio et extra illud ubique locorum fidem facere, ac si ipsismet principalibus et pensionariis praesentibus

- 1 Deest vox eis (R. T.).
- 2 Potius lege approbatae et confirmatae... approbandae et confirmatae (R. T.).

et solventibus factae et exhibitae fuissent.

§ 8. Conductores¹ autem qui pretium locationis dominis legitime anticipaverint, locationem suam huiusmodi, quoad hoc, prorogamus usque ad integram satisfactionem; et² ut prius, etiam adveniente successore, continuare debere, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et nuntios in quavis instantia, sublatam eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, ubique iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus et declaramus.

Conductoribus, qui anticipante solvant, locationem prorogant usque ad integram satisfactionem etiam adveniente successore.

§ 9. Ut autem omnia praedicta, sicut causa urgens postulat, diligenter et fideliter executioni demandentur, praefatum Palatium cardinalem camerarium, cuius integritas, fides atque experientia iam pridem nobis prespecta est et nota devotio, generalem omnium decimarum praedictarum collectorem in Italia et insulis illi adiacentibus huiusmodi, cum omnibus et quibuscumque privilegiis, iurisdictionibus ac iuribus, quae omnes alii ante hac huiusmodi collectores habuerunt, auctoritate praedicta, tenore praesentium, constituimus et deputamus, eique plenam, liberam et absolutam facultatem et auctoritatem tribuimus omnes ipsas decimas Camerae praedictae nomine procurandi; praedictos omnes, tam coniunctim quam divisim, ad illarum integram solutionem, ut praedictum est, faciendam, etiam per edictum locis publicis assignandum³, monendi

Cardinalem camerarium deputat dictarum decimarum generalem collectorem cum omnibus facultatibus et privilegiis prout in rubrica.

- 1 Aptius lege conductoribus (R. T.).
- 2 Coniunct. et nos addimus (R. T.).
- 3 Male edit. Main. legit assignandi (R. T.).

et requirendi; non parentes, fraudantes et ceteros contumaces in censuras et poenas praedictas incidisse, servata forma Concilii Tridentini, declarandi; proprietates, res fructus et alia bona ipsorum etiam manu regia apprehendendi et usque ad condignam satisfactionem retinendi; contradictores, perturbatores et rebelles quoscumque, eisque auxilium, consilium vel favorem, publice vel occulte, quovis quaesito colore praestantes, cuiuscumque dignitatis, gradus et ordinis fuerint, praedictis aliisque censuris et poenis ecclesiasticis, necnon pecuniariis, ceterisque iuris et facti remediis compellendi, illasque etiam iteratis vicibus aggravandi; dignitatibus, beneficiis et officiis omnibus privandi et amovendi, ad futura inhabiles faciendi, interdictum ecclesiasticum apponendi, auxiliumque brachii saecularis quandocumque opus fuerit invocandi; ad sanitatem vero reversos, qui debite satisfecerint, ab omnibus censuris et poenis supradictis in forma Ecclesiae consuetam absolvendi; super irregularitate forsitan incursam, dummodo tamen in contemptu clavium non celebraverint, dispensandi, et ad primum statum omnino restituendi;

Eidem cardinali dat facultatem alios ubique collectores et subcollectores deputandi, removendi et alios subrogandi, prout in rubrica.

§ 10. Praeterea collectores et subcollectores viros ubique providos, ac fide et facultatibus locupletes, et solertes, in omnibus civitatibus, terris et provinciis Italis¹ et insularum illi adiacentium huiusmodi, quotquot viderit expediri, cum simili vel limitata, non tamen absolvendi, potestate, constituendi, eumque vel eos eius arbitrio revocandi, negligentes et morosos removendi, ac alium seu alios subrogandi quotiescumque ei videbitur, ac ab eis eorumque haeredibus et successoribus administrationis rationes exigendi, in delinquentes et suspen-

¹ Videtur legendum *Italiae* (n. 7.).

ctos, per se, vel alium, seu alios, etiam simpliciter et de plano ac sine strepitu et figura iudicii inquirendi et meritis poenis puniendi, modos et formas in praedictis servandos praescribendi, dubia quaecumque in praemissis forsitan oritura declarandi, ac prorsus omnia et quaecumque circa ea necessaria et opportuna faciendi, statuendi et exequendi, etiamsi talia forent, quae mandatum exigent magis speciale quam praesentibus est expressum; ea tamen conditione adiecta, quod collectores et subcollectores deputandi seu substituendi huiusmodi, per deputationem seu substitutionem de eorum personis ut praefertur faciendam, nullo modo censeantur exempti a solutione trium decimarum praedictarum, quas ratione ecclesiarum, monasteriorum, beneficiorum seu pensionum per eos obtentorum solvere debebant¹.

§ 11. Non obstantibus piae memoriae praesertim Pauli III ac Gregorii XIII, quibus, inter alia, cavetur, quod clerici regulares Societatis Iesu a solutione decimarum huiusmodi exempti esse debeant, ac B. Pii V duodecim congregationibus praefatis ex titulo oneroso parem exemptionem concedentis, et Bonifacii VIII, Romanorum Pontificum etiam praedecessorum nostrorum, de una, et in concilio generali edita de duabus dietis, et aliis apostolicis constitutionibus, necnon ecclesiarum, monasteriorum, prioratum, Ordinum, congregationum, hospitalium, militiarum et locorum praedictorum, iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus et naturis, necnon quibusvis privilegiis, indultis, exemptionibus, etiam in corpore iuris clausis,

¹ Potius lege *debeant* (n. 7.).

Omnibus contrariis amplissime derogat.

immunitatibus, litteris apostolicis, Ordinibus, congregationibus, militiis, monasteriis, conventibus, regularibus locis, capitulis, dignitatibus, aliisque quibusvis personis supradictis, tam saecularibus quam regularibus, generaliter vel specialiter, sub quacumque forma et verborum expressione ab eadem Sede etiam ex causa concordiae aut remunerationis laborum vel titulo oneroso, aut alias ex qualibet alia causa etiam hic non expressa et necessario exprimenda, concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie latissime et plenissime ac specialiter et expresse derogamus; contrariis quibuscumque;

Declarat ecclesiis, locis, personis et praelatis nullum suffragari privilegium peccatis exemptivis a dicta solutione decimarum, quibus pariter derogat.

§ 14. Quodque¹ si praelatis et personis praedictis eorumque ecclesiis et locis vel quibusvis aliis communiter aut divisim a praefata sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi, necnon personis, eorumque nominibus et cognominibus, ecclesiis, monasteriis et Ordinibus ac locis huiusmodi mentionem, et quibuslibet aliis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus in genere vel in specie quandocumque concessis, confirmatis et innovatis, etiam solutionem decimarum alias quam secundum antiquam taxam et nisi in

¹ Potius lege *Aut* vel *Atque* pro *Quodque* (n. 7.).

universali decimarum per Orbem impositione fieri prohibentibus, necnon pro missionibus, applicationibus, donationibus, obligationibus, iuramentis, renunciationibus, vinculis et cautelis in assignatione praedictarum pensionum factis (quibus per impositionem decimarum huiusmodi neminem teneri, neque eas quoad praemissa contra quemcumque locum habere similiter declaramus), aliisque indultis et litteris apostolicis generalibus vel specialibus cuiuscumque tenoris existant, per quae, praesentibus non expressa aut omnino non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, et de quibus, eorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis: quae omnia contra praemissa volumus cuiquam in aliquo suffragari; necnon aliis huiusmodi impositionibus et concessionibus ad tempus nondum elapsam, si quae sint, factis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 12. Ut vero subsidia huiusmodi magis prompta haberi possint, et decimas praedictas solvere debentes ad compositionem cum dicta Camera Apostolica deveniendum per amplius invitentur, statuimus et decernimus, quod, si ante quinquennii praedicti terminationem decimarum solutio, ut infra, cessaverit, eadem Camera Apostolica ad restitutionem et reflectionem pecuniarum ab eisdem decimis provenientium illis, qui, ut praefertur, cum ea concordaverint, faciendam, pro rata tamen temporis ante dicti quinquennii lapsam decursi et summae per eos solutae, omnino teneatur.

§ 13. Et insuper volumus, quod, si, favente Deo, causae, propter quas decimarum praedictarum impositio emanavit, ante quinquennium huiusmodi cessaverint, etiam decimarum huiusmodi solutio cesset et cessasse censeatur eo ipso.

Invitat debitores huiusmodi decimarum ad compositionem cum Camera.

Cessantibus causis ante quinquennium, cesset solutio.

Insuper in percipiendis decimis praedictis constitutionem recollectionis memoriae Clementis PP. V similiter praedecessoris nostri in concilio Viennensi editam, quod decimae ad monetam currentem communiter levari, nec calices, libri, ceteraque ecclesiarum ornamenta divigo cultui dicata ex causa pignoris capi, percipi vel distrahi aut alias quomodolibet occupari debeant, ubique volumus observari. Quin etiam praecipimus ne quisquam, etiam plura quantumque valoris beneficia ecclesiastica seu plures pensiones aut fructus seu talia mixtim obtinens, pro littera et sigillo quietantiae universalis, si illam habere voluerit, ultra unum carolenum, conficientem quadrenos triginta septem monetae romanae, solvere teneatur, nec ad aliud onus etiam praetextu cambii uspiam compellatur.

Poenae ad
versus subtra-
hentes aut frau-
dantes huius-
modi decimas.

§ 15. Ceterum volentes, illos, quos Dei timor a malo non revocat, saltem formidine poenae et publicae disciplinae compescere, omnes et singulos cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis vel conditionis fuerint, etiamsi pontificali dignitate potiantur, qui de huiusmodi exigendis decimis aliquid usurpare seu subtrahere aut sibi ratione ecclesiarum, monasteriorum, beneficiorum seu pensionum per eos obtentorum ut praefertur retinere, aut, illas exigendo, colligendo vel conservando, fraudem vel deceptionem aliquam committere malitiose praesumpserint, interdicimus a divinis, ac maioris excommunicationis et etiam privationis ecclesiarum, monasteriorum et beneficiorum quae obtinent, et pensionum quas percipiunt, necnon inhabilitatis ad illa et alia in posterum obtinenda, sententias, censuras et poenas incurrere volumus ipso facto; ita ut ab eadem excommunicatione ab alio, quam Romano Pontifice, aut in mortis

articulo, absolutionis beneficium nequeat obtinere.

§ 16. Quia vero difficile nimis esset praesentes litteras ad singula quaeque loca et quocumque illis opus fuerit perferre, volumus ut illarum¹ exemplis, etiam impressis, et notarii publici manu², Palutii cardinalis camerarii praefati, seu alterius ab eodem deputati collectoris, seu praelati ecclesiastici, eiusque curiae sigillo obsignatis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud ubique locorum adhibeatur, ac si essent exhibitae vel ostensae. Ut autem praesentes ad communem notitiam deducantur, eas valvis ecclesiae S. Ioannis Lateranensis, basilicarum Principis Apostolorum et S. Mariae Maioris de Urbe, et cancellariae apostolicae affigi seu appendi faciemus, quae se suo quasi sonoro praeconio et patulo iudicio publicabunt, ut ii, quos praemissa contingunt, quod ad ipsos non pervenerint aut ea ignoraverint, nullam possint excusationem praetendere seu ignorantiam allegare: cum non sit verisimile quoad ipsos remanere incognitum, quod tam patenter omnibus publicatur.

§ 17. Nulli ergo omnino hominum liceat hac paginam indictionum, impositionum³, suspensionis, suppositionis, innodationis, decreti, concessionis, impartitionis, prorogationis, constitutionis, deputationis, tribuitionis, declarationis, voluntatis et praecepti nostrorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Mariam Ma-

¹ Edit. Main. legit *illorum* (R. T.).

² Videtur deesse *subscriptis* (R. T.).

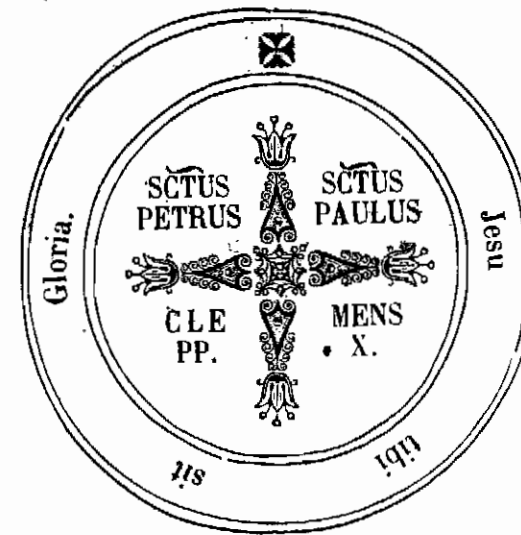
³ Forsan legendum *indictionis, impositionis* (R. T.).

iolem, anno Incarnationis Dominicae MDCLXXIII, IV idus martii, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 12 martii 1674, pontif. anno IV.

✠ EGO CLEMENS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS

- † Ego Benedictus tituli S. Honuphrii presbyter cardinalis Odescalus.
- †
- † Ego Aloysius tituli S. Alexii presbyter cardinalis Homodeus.
- † Ego Petrus tituli S. Marci de Urbe presbyter cardinalis Ottobonus.
- †
- † Ego Ioannes Baptista tituli S. Marcelli presbyter cardinalis Spada.
- † Ego Franciscus tituli Ss. Quatuor Coronatorum cardinalis Albitius.
- † Ego Octavius tituli S. Caeciliae presbyter cardinalis de Aquaviva et Aragonia.
- † Ego Carolus tituli S. Priscae presbyter cardinalis Pius.
- † Ego Flavius tituli S. Mariae de Populo presbyter cardinalis Ghisius.
- †
- † Ego Iacobus tituli S. Mariae in Araeae presbyter cardinalis Fransonus.
- † Ego Franciscus episcopus Ostiensis cardinalis Barberinus, S. R. E. vicecancellarius.
- † Ego F. M. episcopus Portuensis cardinalis Brancatius.
- † Ego Uldericus episcopus Tusculanus cardinalis Carpineus.
- †
- † Ego Virginius episcopus Albanensis cardinalis Ursinus.
- †
- † Ego Carolus tituli S. Anastasiae presbyter cardinalis Bonellus.
- †
- † Ego Palutius Albertonius Ss. XII Apostolorum presbyter cardinalis de Alteriis, S. R. E. camerarius.
- † Ego Caesar tituli S. Ioannis ante Portam Latinam presbyter cardinalis Rasponus.
- †
- † Ego Alderanus tituli S. Praxedis presbyter cardinalis Cybo.
- † Ego Fridericus tituli S. Petri ad Vincula presbyter cardinalis Sfortia.
- † Ego Iacobus S. Mariae de Pace presbyter cardinalis Ninius.

- †
†
†
† Ego Iacobus tituli Ss. Ioannis et Pauli presbyter cardinalis Rospigliosius.
† Ego Ludovicus tituli S. Sabinæ presbyter cardinalis Portocarrero.
†
†
† Ego Ioannes tituli S. Bernardi presbyter cardinalis Bona.
† Ego Camillus tituli S. Eusebii presbyter cardinalis Maximus.
† Gaspar tituli S. Silvestri in Capite presbyter cardinalis de Carpineo.
† Caesar tituli S. Mariæ in Viâ cardinalis Destraeus.
†
†
† Ego Ioannes Guerardus tituli S. Bartholomæi in Insulâ presbyter cardinalis Nitardus.
† Fr. Vincentius Maria Ursinus presbyter cardinalis S. Sisti.
† Ego Franciscus tituli S. Matthæi in Merula presbyter cardinalis Nerlius.
† Ego Hieronymus tituli S. Pudentianæ presbyter cardinalis Castaldus.
†
† Ego Fridericus S. Agathæ diaconus cardinalis de Hassiæ.
† Ego Carolus S. Caesarei diaconus cardinalis Barberinus.
† Ego Decius S. Eustachii diaconus cardinalis Azolinus.
† Ego Paulus S. Nicolai in Carcere Tullianâ diaconus cardinalis Sabelius.
† Ego Nicolaus Ss. Cosmæ et Damiani diaconi cardinalis Acciaiolus.
† Ego Felix S. Angeli in Foro Piscium diaconus cardinalis Rospigliosius.
† Ego Hieronymus S. Mariæ in Porticu diaconus cardinalis Casanata.

† Ego Petrus S. Mariæ in Domnica diaconus cardinalis Basadonna.

†
†
†
I. G. SLUSIUS.
Visd de Curia S. de Pilastris.
D. CIAMPINUS.

Loco † plumbi.
Dat. die 12 martii 1674, pontif. anno IV.
Registrata in Secretaria Brevium.

Præsentes litterae apostolicae die veneris xx aprilis MDCLXXIV praesentatae et admissae fuerunt in Camera Apostolicâ et registratae in libro i signaturarum S. D. N. Papae Clementis X, fol. 64.

MATTHAEUS DE ANGELIS,
rev. Cam. Apost. secret. et cancellar.

Anno a Nativitate D. N. I. C. MDCLXXIV, *indictione x, die vero XXI aprilis, pontificatus autem sanctissimi in Christo patris et D. N. D. Clementis divini providentiâ Papae X, anno eius IV, praesentes litterae apostolicae lectae, affixae et publicatae fuerunt ad valvas basilicarum Lateranensis, Principis Apostolorum, S. Mariæ Maioris et cancellariae apostolicae, per nos Ioannem Antonium Scaiolam et Ioannem Graecum praelibati sanctissimi domini nostri Papae cursores.*

LAURENTIUS SIGNUS magister cursor.

CLIV.

Indictio universalis iubilaei anni sancti MDCLXXV.

Clemens episcopus,
servus servorum Dei,
Universis christifidelibus, praesentes litteras inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem.

Ad apostolicae vocis oraculum e militantis Ecclesiae speculâ evangelizantibus

Præsentatio et admissio praesentium litterarum in Camera die xx aprilis MDCLXXIV.

Fides publicatiois.

Prooemium.

orbi christiano gaudium magnum, tempus nimirum acceptabile, dies salutis, in quibus e mysticâ fidei petrâ uberiore proventu decurrunt fluentia aquae salientis in vitam aeternam, laetamini populi, exultate gentes, et ad sanctam in terris civitatem Dei certatim accurrite ut videatis voluptatem Domini et visitetis templum eius. Appropinquat scilicet annus iubilaei, annus remissionis et gratiae, annus placibilis et sanctus, cuius solemnitatem ex veteri divinitus traditâ Hebraeorum disciplinâ, ut quinquagesimo quoque anno recolerent exitum domus Iacob de populo barbaro, sapienter derivatam, more praedecessorum nostrorum Romanorum Pontificum celebraturi sumus, mysterio tamen eo sublimiore, quo caelestia et aeterna, quae a lege gratiae conferuntur, terrestribus et caducis antecellunt, quae lex illa servitutis, figura et umbra Novi Testamenti, pollicebatur; pro mortali enim patriâ, pro fundis paternis, pro corporis libertate, quam Hebraei illo anno recuperabant, renovantur hac recurrente celebritate christifideles spiritu libertatis, per quem vocantur in adoptionem filiorum Dei, et roborantur spe beatae illius patriae et aeternae hereditatis, a qua per praevaricationem primi parentis exciderant. Quamvis enim nulum sit tempus, in quo fidelibus poenitentiam agentibus non praestentur caelestis indulgentiae dona deprompta ex infinitis Christi passionis et mortis meritis omniumque sanctorum; hac tamen festivitate, quasi in quadam plenitudine temporis, largiore manu tribuuntur, dum spiritualis aerarii et ecclesiastici thesauri portae latissime reserantur.

§ 1. Agite ergo, filii dilectissimi, et Romanae Ecclesiae, plena de materno sinu ubera exerentis, atque omnes, qui laborant et onerati sunt, ad se, ut eos

reficiat, invitantis, vocem secuti, peregrinationem hanc sacram laeti suscipite. Si enim, ob incertam alicuius temporalis fluxique lucri spem, non dubitatis aliquando difficile et longinquum ad barbaras terras, vel iniquissimo anni tempore, iter ingredi, et vitam saevis per ignota maria tempestatibus ventisque committere, qua tandem alacritate proficisci par est ad amoenas atque hospitales Latii plagas, certâ spe, si per vos non steterit, consequendi thesauros non deficientes in caelo, quos neque aerugo absurit neque tinea? Ad sanctam hanc Hierusalem, matrem ecclesiarum, fontem religionis, magistram gentium, regiam sanctitatis, invitant vos tot egregia per eam sparsa priscae pietatis et sanctimoniae monumenta, invitant sanctissimorum Pontificum et Martyrum invictissimorum sepulchra, invitant toto orbe clarissima Apostolorum trophaea, cum quibus nulla veteris illius victricis gentium Romae trophaea sunt conferenda; ipsa denique sacrosanctae Passionis Dominicae instrumenta, quorum adorandorum causâ prisci illi fideles ex ultimis terris Palaestinam petebant, e Palaestina huc olim adducta, quasi amoris pignora quo diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Iacob, vos amanter invitant. Excitamini ad haec et venite alacriter, filii promissionis, in parentis gremium, oves dominici gregis, in pastoris amplexus. Atque utinam precibus, quas ex intimis paternae charitatis praecordiis continenter effundimus, exorata divina bonitas aliquando secundet spem, quae aliquot ab hinc lustris affulgere visa est, reducendi ad Christi ovile, extra quod non est salus, tot nobilissimas christiani orbis provincias, longe optimis artibus virisque florentes, quas, patrum nostrorum memoriâ, ab unitate Romanae Ec-

Monet ex pluribus christifideles ad accedendum ad Urbem.

clesiae infelix dissidium et malus error abduxit! Quam libenter omnes paterno sinu completeremur! Quantas Patri misericordiarum gratias ageremus, quod dies nostros ad tam grave senium protulisset, ut videremus salutare Dei, antequam in pace dimitteret servum suum!

Monet reges et principes ut praedebant iura et pacata itinera ac omnia generis communita.

§ 2. Vos autem, carissimi in Christo filii, reges et principes, luminaria magna Ecclesiae Dei per quem regnatis, si conditio temporum non patitur vos, pia maiorum nostrorum¹ studia aemulantes, sacrum hoc iter instituite², de³ subiectis vestris aliisque Romam petentibus parate viam Domini, praebete tuta et pacata itinera, et omnis generis commeatu, ne alioqui lugeant viae Sion, eo quod non sit qui veniat ad solemnitatem. In primis vero, quod nos iam pridem omni pastoralis sollicitudinis et paternae charitatis officio tum a vobis per litteras et nuncios nostros tum a pacis auctore Deo iugi prece efflagitamus, ponite aliquando iras, populis vestris graves, rei christianae publicae luctuosas. Congregamini cum Deo Abraham, et bella Domini praeliantes, vertite arma in immanes barbaros, inclito Poloniae regno aliisque christianis provinciis terramarique imminentes. Eos enim clades, quantumvis magna, memorabilisque, ad Tyram amnem nuper accepta, irritavit potius quam fregit; nisi percussis instet victor exercitus et triumphis assuetus, nosque, post opem divinam diu ac suppliciter imploratam, quamprimum communem causam, commune periculum, communibus quoque studiis armisque tueamur.

Indicit sanctissimus Pontifex universale iubilaeum anni sancti.

§ 3. Nos igitur, per traditam nobis a Deo, qui infirma mundi eligit ut fortia quaeque confundat, unam cum sollicitu-

dine omnium ecclesiarum, ligandi atque solvendi potestatem, quae in indigno¹ haerede non deficit, sanctissimis praedecessorum nostrorum vestigiis inhaerentes, eorumque laudabile institutum tenentes, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium assensu, universalis et maximi iubilaei celebrationem a primis vesperis vigiliae Nativitatis Domini Nostri Iesu Christi proximae futurae inchoandam, et per totum annum finiendam, auctoritate Dei omnipotentis et beatorum apostolorum Petri et Pauli ac nostram, maximo cum animi nostri gaudio, ad ipsius Dei gloriam, sanctae Ecclesiae exaltationem, haeresum extirpationem, catholicorum principum concordiam, christianorumque omnium populorum solatium et sanctificationem, indicimus et promulgamus. Quo ipso iubilaei anno durante, omnibus utriusque sexus christifidelibus, vere poenitentibus et confessis, qui beatorum Petri et Pauli apostolorum necnon Lateranensem² et S. Mariae Maioris de Urbe basilicas semel saltem in die per triginta continuos aut interpolatos dies, si romani vel incolae Urbis, si vero peregrini aut alias externi fuerint, per quindecim saltem dies, devote visitaverint, et pro sanctae Ecclesiae exaltatione, haeresum extirpatione, catholicorum principum concordiam, et christiani populi salute et tranquillitate pias ad Deum preces effuderint, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam, remissionem ac veniam misericorditer in Domino concedimus et impartimur. Et quoniam evenire potest ut ex eis, qui hac de causa iter aggressi fuerint, vel ad Urbem se contulerint, aliqui in via, aut etiam in ipsa Urbe, morbo vel alia legitimam causam impediti, aut morte prae-

¹ Forsan legendum *vestrorum* (R. T.).

² Videtur legendum *instituire* (R. T.).

³ Praeposit. *de delenda* videtur (R. T.).

¹ Edit. Main. legit *digno* (R. T.).

² Edit. Main. legit *Lateranensis* (R. T.).

venti, praefinito dierum numero non completo, ac nequidem fortasse inchoato, praemissa exequi, et dictas basilicas visitare nequeant; nos, piae promptaeque illorum voluntati, quantum in Domino possumus, benigne favere cupientes, eosdem vere poenitentes et confessos praedictae indulgentiae et remissionis participes perinde fieri volumus ac si dictas basilicas diebus a nobis praescriptis visitassent.

Cunctis ecclesiae praelatis anni sancti publicationem mandat.

§ 4. Vos autem, venerabiles fratres nostri, patriarchae, primates, archiepiscopi et episcopi in partem sollicitudinis nostrae vocati, duces et pastores populorum, lux mundi et sal terrae, capite tubas argenteas, quarum usus est in iubilaeo, idest adhibete praedicationem verbi Dei, et annunciate populis hoc gaudium, ut sanctificentur, et Dei iuvante gratia parati sint ad ea caelestia dona capienda, quae bonorum omnium largitor Deus filiis dilectionis per ministerium humilitatis nostrae praeparavit. Adducite verbo et exemplo parvulos ad huius carissimae matris ubera, quae eos per Evangelium in Christo genuit. Adducite filios ad patrem, oves ad pastorem summum, membra ad caput, fideles ad fidei petram, in qua omnis aedificatio catholicae Ecclesiae constructa consurgit. Ad sacras igitur indulgentias, earumque salutes fructus ipso iubilaei anno Romae percipiendos, vocate coetum, congregate populum, sanctificate ecclesiam, docete gentes fidei vestrae creditas, quia advenae et peregrini sumus in hac vita, et civitatem in terris permanentem non habemus, sed in caelis aeternam inquirimus; quia vero breves dies sunt huius nostrae calamitosae peregrinationis, et nescimus qua hora paterfamilias venturus sit, idcirco vigilent, et lampadas ardentes plenasque oleo charitatis et misericordiae portent

in manibus, et in beatam illam requiem ingredi festinent.

§ 5. Nam, si unquam alias, nunc potissimum irae, contentiones et odia dimittenda propter Christum, nunc maxime servos decet misereri conservorum suorum, ut dominus clementissimus omne debitum eis dimittat; nunc praecipua puritatis et innocentiae cura habenda, ut templum Dei mundum efficiatur, et unusquisque vas suum possideat in honore et sanctificatione, et portet Deum in corpore suo. Scelera insuper et peccata omnia, malasque cogitationes e cordibus eorum penitus exterminanda, ut caelestis ira placetur, et christiano nomini, in quo gloriantur, moribus factisque respondeant. Docete autem eos, quemadmodum ad salutes indulgentias consequendas in animo contrito, et in spiritu humilitatis, assiduis orationibus et ieiuniis, ceterisque pietatis operibus se ipsos praeparare atque exercere debeant; et, qui substantias huius mundi habent, aperiant viscera sua, et fratrum suorum pauperum inopiam sublevent; praecipue vero erga peregrinos Romam venientes misericordes sint, et sanctam hospitalitatem Deo gratissimam, et quam vetustissimi illi christiani, etiam inter persecutionum fluctus, diligentissime coluerunt, ipsi quoque multa cum hilaritate spiritus renovent atque observent.

§ 6. Admonete etiam eos ut orent pro regibus et principibus christianis, ut quietam et tranquillam vitam agant, et pax inter eos et concordia coalescat et conservetur. Postremo docete eos, cum sanctam peregrinationem susceperint, qua modestiam, qua devotione, qua fraternae pacis observantiam praelucere eos oporteat, ut sint Christi bonus odor in omni loco, et unusquisque ita componere se conetur, ut faciem plane praeserferat euntis in Hierusalem. Praebete

Hoc praecipua anno vltimo annuclimonia christifidelibus commandat.

Quanta devotione haec sancta peregrinatio suscipienda sit praescribit.

autem vos ipsos, venerabiles fratres, et omnem clerum exemplum in primis bonorum operum et formam gregis, ut vestrae virtutis et religionis veluti sale ceteri condiantur, atque ita omnes unanimēs in uno spiritu christianae charitatis atque in omni sanctitate et iustitiā Deo serviamus.

Hortatur principes, ut eorum vigilantiā adiuvent.

§ 7. Hortamur quoque et rogamus in Domino carissimos in Christo filios nostros imperatorem electum, ac reges et principes omnes catholicos, ut, quo plura et magis illustria beneficia ab Eo, per quem reges regnant, acceperunt, tanto ardentius, ut par est, ad Dei gloriam procurandam pro zelo excitentur, praecipue vero venerabilium fratrum nostrorum patriarcharum, primatum, archiepiscoporum et episcoporum pastorem sedulitatem et vigilantiam adiuvent, et a suis magistratibus et ministris adiuvari mandent, ut improborum licentia coërceatur, et bonorum studia eorum regiā ope et gratiā foveantur; maxime autem erga peregrinos beneficentiam et liberalitatem exerceant, curentque ut tutis incedant itineribus, et nullā hominum perditorum vexatione perturbentur, sed hospitalibus domibus et publicis hospitibus amantur excipi, ut, comineatu et rebus ad vitam necessariis recreati, sine ullā concussionem et iniuriā institutum iter laeti peragant, et cum gaudio in patriam revertantur. His enim hostiis reges potissimum et principes Deum sibi placabilem reddent, ut diu in terris felices vivant, et demum in aeterna tabernacula recipiantur ab illis ipsis pauperibus erga quos misericordiam exercuerint, in quibus Christus pascitur et nutritur.

Transumptio- rum fides.

§ 8. Ut vero praesentes litterae ad omnium fidelium quibuscumque locis existentium notitiam facilius perveniant,

† Forsan pio legendum, non pro (N. T.).

volumus earum exemplis, etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, ac personae in dignitate ecclesiasticā constitutae sigillo munitis, eandem prorsus fidem haberi, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

§ 9. Nulli ergo hominum omnino liceat hanc paginam nostrae indictionis, promulgationis, concessionis, impartitionis, hortationis, rogationis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCLXXIV, XVI kalendas maii, pontificatus nostri anno IV.

G. Card. Prodat.

I. G. SLUSIUS.

Visa de Curia S. de Pilastris.

D. CIAMPINUS.

Dat. die 16 aprilis 1674, pontif. anno IV.

CLV.

Suspensio quarumcumque indulgentiarum durante anno universalis iubilaei MDCLXXV.

Clemens episcopus,
servus servorum Dei,
ad futuram rei memoriam.

Cum nos nuper sancti iubilaei celebrationem, a vigiliā Nativitatis Domini Nostri Iesu Christi anni proximi venturi inchoandam et usque ad finem eiusdem anni duraturam, universo populo christiano, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium assensu, indixerimus, ac omnibus utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, qui beatorum apostolorum Petri et Pauli basilicas, Lateranensem quo-

Sanctio poenalis.

Exordium.

que et S. Mariae Maioris almae Urbis ecclesias visitarent, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam, remissionem et veniam concesserimus, prout in nostris nuper desuper confectis litteris plenius continetur:

Causa huius constitutionis.

§ 1. Cupientes ut christianae nationes, ex omnibus terrarum Orbis locis in almā Urbe nostrā in fidei ac religionis unitate congregatae, eodem pietatis ac devotionis spiritu basilicas et ecclesias praedictas, quo maximo fieri poterit concursu, durante eodem iubilaeo, visitent et frequentent, multorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum exemplo adducti:

Suspendit sanctissimus Pontifex quascumque indulgentias durante anno universalis iubilaei MDCLXXV.

§ 2. Omnes et singulas indulgentias, etiam perpetuas, et peccatorum remissiones, ac facultates et indulta absolventi etiam a casibus Sedi Apostolicae reservatis etiam in litteris die Coenae Domini legi solitis contentis, quibusvis ecclesiis, monasteriis, hospitalibus, etiam sancti Ioannis Hierosolymitani, domibus, militiis, Ordinibus, etiam Mendicantium, congregationibus, confraternitatibus, etiam laicorum, universitatibus et piis locis, illorumque ordinibus, capitulis, conventibus, magistris, superioribus, et tam saecularibus quam quorumvis etiam Mendicantium Ordinum regularibus personis, coronisque, granis, imaginibus et numismatibus, ex metallo seu quacumque aliā materiā confectis, tam singulariter quam universaliter per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac etiam nos, etiam ad instantiam imperatoris, regum, reginarum, ducum et aliorum principum, aut ipsis etiam imperatori, regibus, reginis, ducibus et principibus, vel aliis quacumque aliā mundanā vel ecclesiasticā dignitate etiam speciali notā dignā fulgentibus, etiam ad instar iubilaei, aut aliās quomodocumque, et ex quibusvis causis et

occasionibus, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, etiam motu proprio, et ex certā scientiā, ac aliās quomodolibet concessas (quorum omnium tenores, formas, derogationes et decreta praesentibus pro expressis haberi volumus), apostolicā auctoritate, de eorumdem fratrum consilio et assensu, ac apostolicae potestatis plenitudine, suspendimus, et suspensas esse declaramus; easque et ea, eodem anno durante, nulli prodesse aut suffragari debere, irritum quoque et iuane decernimus, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Quocirca per praesentes auctoritate apostolicā praecipimus et mandamus, ne interim aliae quam indicti a nobis praedicti iubilaei indulgentiae, sive publice sive privatim, quovis praetextu, ubivis locorum et gentium, sub excommunicationis eo ipso incurrendae aliisque arbitrio Ordinariorum infligendis poenis, publicentur vel nuncientur, aut in usum demandentur.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon ecclesiarum, monasteriorum, conventuum, ordinum, congregationum, hospitalium, confraternitatum, universitatum, collegiorum et locorum, aliorumque praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicā, vel quavis firmitate aliā roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, exemptionibus et indultis apostolicis, illis eorumque superioribus et personis, aliisque quibuscumque, per eosdem Romanos Pontifices praedecessores nostros ac nos et dictam Sedem eiusque legatos, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, et ex quibusvis causis, concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus,

Prohibet alias indulgentias publicari.

Contrariis quibuscumque derogat.

etiamsi in illis caveatur expresse quod sub similibus vel dissimilibus suspensionibus nequaquam comprehendantur nisi de illis specialis et individua mentio fiat, illis aliàs in suo robore permansuris, ad effectum praemissum¹, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Et quia difficile nimis esset praesentes quocumque ubi illis opus fuerit perferri, volumus earum exemplis, etiam impressis, notarii publici manu², et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae obsignatis, eandem prorsus fidem in iudicio et extra, ubique locorum, adhiberi, quae adhiberetur praesentibus si essent exhibitae vel ostensae.

§ 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae suspensionis, declarationis, decreti, praeccepti, mandati et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentari praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCLXXIV, III nonas maii, pontificatus nostri anno IV³.

G. Cardinalis Prodatarius.

Visa de Curia S. de Pilastris.

Dat. die 5 maii 1674, pontif. anno v.

Anno Domini MDCLXXIV, indictione XI, die vero XVII septembris, pontificatus sanctissimi in Christo patris et D. N. D. Clementis divina providentia Papae X, anno v, suprascriptae litterae apostolicae in atrio basilicae Principis Apostolorum de Urbe publicatae, et ad valvas eiusdem basilicae affixae.

¹ De more solito leg. praemissorum (R. T.).

² Subintellige subscriptis (R. T.).

³ Ab electione legerem anno v.

fuerunt, ac eadem postea publicatae in basilica S. Pauli, et in ecclesia Lateranensi et S. Mariae Maioris de Urbe ad earumdem valvas pariter affixae fuerunt, prout similiter ad valvas Cancellariae Apostolicae et in acie Campi Florae, dimissis ibidem copiis, ut moris est, per nos Gregorium Staggium et Agapitum magistros praelibati sanctissimi domini nostri Papae cursores.

Pro magistro cursorum
LAURENTIUS BARBIGIONUS decanus.

CLVI.

Praeceptum episcopis Indiarum aliarumque partium Orientalium ac regularibus etiam Societatis Iesu eorumque superioribus super strictam observantiam constitutionum apostolicarum et decretorum Congregationis de Propaganda Fide, sub poenis arbitrio eiusdem Congregationis quoad omnes, et quoad regulares etiam privationis vocis activae et passivae.

Clemens Papa X.

ad futuram rei memoriam.

Quoniam ea, quae ex solita huius sanctae Sedis Apostolicae rectitudine atque aequitate provide sapienterque emanant, et in dies, prout iustitiae ratio exigit et propagandae solidandaeque catholicae fidei suadet utilitas, pie prudenterque emanant, ab omnibus christifidelibus, et praesertim a catholicis antistibus in partem apostolicae sollicitudinis vocatis, ac ab illis, qui, votorum religiosorum nexu, Dei Ecclesiaeque obsequiis arctius devincti sunt, inviolabiliter observari oportet:

§ 1. Nos, quibus, licet immeritis et tanto oneri imparibus, Ecclesiae suae sanctae curam commisit Altissimus, debita apostolicorum decretorum obser-

Exordium.

Praecipit ut in rubrica.

vationi, quantum nobis ex alto conceditur, providere cupientes, de particularis Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum super rebus Sinarum deputatae consilio, venerabiles fratres episcopos Indiarum, aliarumque partium Orientalium, harum serie paterne monemus, eis ac etiam regularium superioribus et eisdemmel regularibus, etiam Societatis Iesu, auctoritate apostolica, in virtute sanctae obedientiae, praecipimus et mandamus ut omnes constitutiones apostolicas et decreta Congregationis eorumdem cardinalium, sub poenis arbitrio eiusdem Congregationis imponendis, quoad omnes, et, quoad regulares, etiam Societatis Iesu, eorumque superiores praefatos, etiam privationis vocis activae et passivae ipso facto incurrendae, stricte ac inconcusse et inviolabiliter observent.

§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, aliosve quoslibet quacumque praecminentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon, quatenus opus sit, dictae Societatis Iesu, aliarumque congregationum, et Ordinum quorumcum-

que, et aliis quibuslibet, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad effectum praesentium, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VII iunii MDCLXXIV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 7 iunii 1674, pontif. anno v.

Registrata in Secretaria Brevium, in libro mensis iunii, part. 1, fol. 50.

CLVII.

Exemptio episcoporum et vicariorum apostolicorum apud Sinas ab omnimoda iurisdictione omnium Ordinariorum in provinciis ipsis assignatis.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

In apostolicae dignitatis fastigio cum potestatis plenitudine a Domino constituti, ad ea, per quae catholicae fidei christianaeque religionis propagatio, praesertim in remotissimis ab hac san-

Transumptio fides.

Decretum irritans.

Contrariis derogat.

Exordium.

ctâ Sede partibus, fidelium operariorum in vineâ Domini strenue laborantium studiis per Dei gratiam ad optatum finem perduci valeat, propensis studiis intendimus, et pastoralis officii nostri partes paternâ charitate desuper interponimus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam et animarum salutem expedire in Domino arbitramur.

Vicarios apostolicos in partibus Sinarum deputatos eximit ab omnimoda iurisdictione Ordinariorum in provinciis sibi assignatis.

§ 1. Itaque contentiones, quae inter venerabiles fratres episcopos, vicarios apostolicos apud Sinas ab hac sanctâ Sede Apostolicâ deputatos, et Ordinarios Indiarum aliarumque Orientalium partium oriri possent, e medio tollere cupientes, de particularis Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum super rebus Sinarum deputatae consilio, eosdem vicarios apostolicos ab omnimoda iurisdictione omnium Ordinariorum in provinciis sibi assignatis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, eximimus et plenarie liberamus, ac exemptos et liberatos dictaeque iurisdictioni minime obnoxios esse et fore decernimus et declaramus; reservatâ tamen dictae Congregationis cardinalium facultate aliter decernendi.

Decretum irritans.

§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac vicariis apostolicis praefatis in omnibus et per omnia plenissime suffragari, ac quibus illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, inviolabiliter et inconcusse observari, sicut et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et alios quoslibet quacumque praesentiam et potestate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et

interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 3. Non obstantibus in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 4. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VII iunii MDCLXXIV, pontificatus nostri anno V.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 7 iunii 1674, pontif. an. V.

Registrata in Secret. Brevium, in lib. mensis iunii, part. 1, fol. 13.

CLVIII.

Extensio Constitutionis Urbani VIII contra impediens religiosorum mitten-

dorum ad partes Orientales accessum emanatae, ac impediens exercitium iurisdictionis episcoporum et vicariorum apostolicorum in dictis partibus Orientalibus commorantium, eorumque operariorum in provinciis ipsis a Sede Apostolicâ assignatis.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Referatur litterae Urbani VIII.

§ 1. Cum dudum felicitis recordationis Urbanus PP. VIII praedecessor noster per quasdam suas litteras die XXII februarii MDCCXXXIII emanatas, quarum initium est *Ex debito, etc.*, in quibus super missionibus religiosorum ad Iaponiam et alia regna Indiarum Orientalium multa salubriter constituit, quoscumque ecclesiasticos et religiosos cuiuscumque Ordinis et instituti, tam non Mendicantium quam Mendicantium, etiam Societatis Iesu, et saeculares, religiosorum mittendorum ad insulas, provincias, regiones et alia regna earumdem Indiarum accessum impediens, excommunicationis latae sententiae vinculo innodaverit, et aliâ, prout in eisdem litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, plenius continetur; et, sicut pro parte venerabilium fratrum episcoporum et vicariorum apostolicorum in partibus Orientalibus commorantium nobis nuper expositum fuit, nonnulli, propriae salutis immemores, ipsorum episcoporum et vicariorum apostolicorum iurisdictionem, seu illius exercitium impedire audeant seu praesumant:

Pontifex dicitur litteras extendit ut in rubrica.

§ 2. Nos, eiusmodi temeritatem opportunâ sanctione cohibere, dictosque episcopos et vicarios apostolicos speciali favore prosequi, ac in piis salubribusque eorum studiis ad Dei gloriam et christianae religionis catholicaeque Fidei

incrementum paterno affectu confovere cupientes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes ac absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de particularis Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum super rebus Sinarum deputatae consilio, praefatas Urbani praedecessoris litteras etiam contra impediens exercitium iurisdictionis dictorum vicariorum apostolicorum, eorumque operariorum in provinciis sibi a sanctâ Sede assignatis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, extendimus et ampliamus.

Decretum irritans.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, sicut et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, aliosve quoslibet quacumque praesentiam et potestate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae memora-

ctâ Sede partibus, fidelium operariorum in vineâ Domini strenue laborantium studiis per Dei gratiam ad optatum finem perducere valeat, propensis studiis intendimus, et pastoralis officii nostri partes paternâ charitate desuper interponimus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam et animarum salutem expedire in Domino arbitramur.

Vicarios apostolicos in partibus Sinarum deputatos eximit ab omnimoda iurisdictione Ordinariarum in provinciis sibi assignatis.

§ 1. Itaque contentiones, quae inter venerabiles fratres episcopos, vicarios apostolicos apud Sinas ab hac sanctâ Sede Apostolicâ deputatos, et Ordinarios Indiarum aliarumque Orientalium partium oriri possent, e medio tollere cupientes, de particularis Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum super rebus Sinarum deputatae consilio, eodem vicarios apostolicos ab omnimoda iurisdictione omnium Ordinariarum in provinciis sibi assignatis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, eximimus et plenarie liberamus, ac exemptos et liberatos dictaeque iurisdictioni minime obnoxios esse et fore decernimus et declaramus; reservatâ tamen dictae Congregationis cardinalium facultate aliter decernendi.

Decretum irritans.

§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac vicariis apostolicis praefatis in omnibus et per omnia plenissime suffragari, ac quibus illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, inviolabiliter et inconcusse observari, sicut et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et alios quoslibet quacumque praecminentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et

interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 3. Non obstantibus in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 4. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VII iunii MDCLXXIV, pontificatus nostri anno V.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 7 iunii 1674, pontif. an. V.

Registrata in Secret. Brevium, in lib. mensis iunii, part. 1, fol. 13.

CLVIII.

Extensio Constitutionis Urbani VIII contra impediens religiosorum mittentium

dorum ad partes Orientales accessum emanatae, ac impediens exercitium iurisdictionis episcoporum et vicariorum apostolicorum in dictis partibus Orientalibus commorantium, eorumque operariorum in provinciis ipsis a Sede Apostolicâ assignatis.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Referuntur litterae Urbani VIII.

§ 1. Cum dudum felicitis recordationis Urbanus PP. VIII praedecessor noster per quasdam suas litteras die XXII februarii MDCXXXIII emanatas, quarum initium est *Ex debito, etc.*, in quibus super missionibus religiosorum ad Iaponiam et alia regna Indiarum Orientalium multa salubriter constituit, quoscumque ecclesiasticos et religiosos cuiuscumque Ordinis et instituti, tam non Mendicantium quam Mendicantium, etiam Societatis Iesu, et saeculares, religiosorum mittendorum ad insulas, provincias, regiones et alia regna earumdem Indiarum accessum impediens, excommunicationis latae sententiae vinculo innodaverit, et aliâs, prout in eisdem litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, plenius continetur; et, sicut pro parte venerabilium fratrum episcoporum et vicariorum apostolicorum in partibus Orientalibus commorantium nobis nuper expositum fuit, nonnulli, propriae salutis immemores, ipsorum episcoporum et vicariorum apostolicorum iurisdictionem, seu illius exercitium impedire audeant seu praesumant:

Pontifex dictas litteras extendit ut in rubrica.

§ 2. Nos, eiusmodi temeritatem opportunâ sanctione cohibere; dictosque episcopos et vicarios apostolicos speciali favore prosequi, ac in piis salubribusque eorum studiis ad Dei gloriam et christianae religionis catholicaeque Fidei

incrementum paterno affectu confovere cupientes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes ac absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de particularis Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum super rebus Sinarum deputatae consilio, praefatas Urbani praedecessoris litteras etiam contra impediens exercitium iurisdictionis dictorum vicariorum apostolicorum, eorumque operariorum in provinciis sibi a sanctâ Sede assignatis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, extendimus et ampliamus.

Decretum irritans.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, sicut et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, aliosve quoslibet quacumque praecminentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae memora-

tus Urbanus praedecessor in suis litteris supradictis voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 5. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VIII iunii MDCLXXIV, pontificatus nostri anno V.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 8 iunii 1674, pontif. anno V.

Registrata in Secretaria Brevium, in libro mensis iunii, parte 1, fol. 21.

CLIX.

Declaratio quod episcopi Indiarum aliarumque partium Orientalium, eorumque officiales et ministri, non possint nec debeant exercere actus iurisdictionales supra episcopos vicarios apostolicos apud Sinas tamquam delegatos Sedis Apostolicae, eorumque operarios in provinciis ipsis assignatis, sed eiusdem vicariis delegatis apostolicis in dictis provinciis iurisdictionem quoad omnes private competere, donec aliter fuerit a Congregatione Propagandae Fidei declaratum.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Declarat in rubrica.

§ 1. Christianae religionis catholicaeque fidei propagationis opus, quod venerabiles fratres episcopi vicarii apostolici apud Sinas ex huius sanctae Sedis Apostolicae mandato laudabiliter susceperunt et feliciter prosequuntur, quan-

tum nobis ex alto conceditur, promovere, ipsorumque vicariorum apostolicorum quieti consulere, et pia eorum studia confovere cupientes, de particularis Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum super rebus Sinarum deputatae consilio, auctoritate apostolica, tenore praesentium, declaramus venerabiles etiam fratres episcopos Indiarum aliarumque partium Orientalium, eorumque ministros et officiales, non posse nec debere exercere actus iurisdictionales super praefatos vicarios apostolicos tamquam delegatos Sanctae Sedis praedictae, eorumque operarios in provinciis sibi assignatis, sed eisdem vicariis delegatis apostolicis in praedictis provinciis iurisdictionem private quoad omnes competere, donec aliter fuerit a Congregatione eorumdem cardinalium declaratum.

§ 2. Porro contravenientes eo ipso in poenas excommunicationis et indignationis nostrae incurrisse censi, ipsas vero praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, aliosve quoslibet quacumque praecminentiam et potestate fungentes et functuros, sublatam eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.

§ 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus

Poenae adversa contravenientes et decretum irritans.

Derogat contrariis.

vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§ 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVII iunii MDCLXXIV, pontificatus nostri anno V.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 17 iunii 1674, pontif. anno V.

Registrata in Secret. Brevium in lib. mensis iunii, part. 1, fol. 19.

CLX.

Mandatum inquisitoribus S. Officii Portugalliae, in causam Emmanuelis a Costa Susarte clerici Portalegrensis, ut commissionis avocationi dictae causae manu SS. signatae, et litteris citatorialibus a congregatione S. Officii Urbis obtentis, omnino pareant.

Venerabili fratri Petro archiepiscopo Sidensi, generali, ac dilectis filiis reliquis inquisitoribus adversus haereticam pravitatem

in Portugalliae et Algarbiorum regnis auctoritate apostolica deputatis,

Clemens Papa X.

Venerabilis frater ac dilecti filii,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Alias, pro parte dilecti filii Emmanuelis a Costa Susarte clerici Portalegrensis in regno Portugalliae nobis exposito quod ipse in Romanam Curiam a triennio et ultra praesens reperiebatur; et habuerat notitiam quod in dicto regno fuerant sequestrata et vendita eius bona de mandato iudicis fisci tribunalis S. Officii, unde suspicabatur se fuisse et esse inquisitum ab eodem tribunali de praetento crimine haeresis vel apostasiae, et ideo se praesentare et constituere intendebat in tribunali S. Officii Romanae Curiae praedictae ad se iustificandum et ostendendum se semper fuisse et esse optimum catholicum, et quod, si in dicto tribunali S. Officii Portugalliae cuiuscumque districtus contra illud praetenderetur, vel in eo adessent aliqua praetensa indicia vel processus, ad dictum tribunal Romanae Curiae transmittentur, ad hoc ut idem Emmanuel se defendere posset, et in contrarium suas defensiones et exceptiones allegare ad ostendendam suam innoentiam, prout iuris foret: nos, supplicationibus ipsius Emmanuelis nomine nobis humiliter prorectis inclinati, causam et causas huiusmodi in statu et terminis in quibus tunc reperiebatur, et ipso Emmanuele in carceribus constituto, cum omnibus suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis et connexis, totoque negotio principali, et quam et quas idem Emmanuel movere intendebat, venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus in tota republica christianam generalibus inquisitoribus adversus haere-

Causam in tribunali sanctae Inquisitionis pendente, de qua in rubrica, in statu et terminis, Pontifex commiserat sanctae Inquisitioni generali de Urbe, prout in rubrica.

ticam pravitate auctoritate apostolica deputatis audiendas, decidendas, sineque debito terminandas, cum facultate citandi et inhibendi quos, quibus, quoties, quando opus foret, etiam per edictum; constituto de non tuto accessu, ac etiam sub censuris et poenis arbitrio eorumdem cardinalium imponendis et moderandis, necnon censuras aggravandi, re-aggravandi, auxilium brachii saecularis invocandi, ac etiam compulsandi, faciendique transmitti et transportari omnia acta, iudicia sive processus existentia contra praedictum Emmanuelem in dicto tribunali S. Officii Portugalliae, seu alibi, quatenus adessent, dictamque causam avocandi, quatenus opus esset, et revocandi sequestrum, dictaque bona ipsi Emmanueli restituendi, ceteraque desuper necessaria et opportuna, prout iuris foret, gerendi, faciendi et exequendi, auctoritate apostolica commisimus et mandavimus, cum opportunis clausulis et derogationibus, prout in commissione desuper manu nostra signata plenius continetur.

Litterae generales Inquisitionis dictae sanctae Inquisitionis Ulyssiponensi ad comparandum coram ea.

§ 2. Et subinde (cum dicta commissio memoratis cardinalibus praesentata fuisset, dictusque Emmanuel, ad maiorem cautelam, inhaerendo cuicumque appellationi forsitan a praefatis gravaminibus ad eius instantiam in partibus interpositae, ad nos et Sedem Apostolicam ac ad praedictos cardinales tanquam iudices deputatos et competentes iterum et denuo reclamasset et recursum habuisset) iidem cardinales (recursu huiusmodi admissio in statu et terminis in quibus causa reperiebatur, et ipso Emmanuele in carceribus huius supremae Inquisitionis die XI martii MDCLXXIII constituto, ac recursum huiusmodi prosequi volente et intendente, sibi que citationem cum

1 Potius ut aliis lege constituto (R. T.).

inhibitione vigore eiusdem recursus extra Romanam Curiam et ad partes in forma decerni et concedi supplicante) per eorum citatorias inhibitiones et compulsorias litteras, dicta die XI eiusdem mensis martii emanatas, venerabili fratri Marcello arciepiscopo Chalcedonensi, nostro et dictae Sedis in Portugalliae et Algarbiorum regnis nuncio, et cui seu quibus litterae huiusmodi pervenirent, commiserunt, et in virtute sanctae obedientiae stricte praecipiendo mandarunt, quatenus, visis eisdem litteris ex ipsorum cardinalium parte, imo verius apostolica auctoritate, dilectos filios procuratores fiscales S. Officii Ulyssiponensis et Elborensis, omnesque alios et singulos in executione ipsarum litterarum nominandos et cognominandos, citarent et citari curarent, facerent et mandarent, prout ipsi cardinales citabant et citari mandabant, quatenus sexagesima die post earumdem litterarum executionem comparerent Romae coram eisdem cardinalibus in Congregatione praedicta cum omnibus et singulis eorum actis, actitatis, iuribus, scripturis et processibus quibuscumque contra dictum Emmanuelem eatenus fabricatis et ad causam huiusmodi facientibus, per se, vel procuratores suos idoneos sufficienter instructos; alioquin, illis non comparentibus, vel comparere minime curantibus, cardinales iudices praedicti devenirent ad revocationem omnium contra dictum Emmanuelem gestorum et attentatorum, et respective ad absolutionem eiusdem et alia iuris et facti remedia, eorum contumacia vel absentia minime obstante; et insuper inhiherent et inhibendo expresse praecipere et mandarent, prout ipsi cardinales inhierebant, praecipiebant et mandabant, omnibus et singulis iudicibus commissariis, tam ordinariis quam extraordinariis, delegatis

et subdelegatis, quacumque auctoritate fungentibus et functuris, baroncellis quoque, capitaneis, executoribus, ceterisque dictarum inquisitionum ministris, et praesertim supradictis procuratoribus fiscalibus Ulyssiponensi et Elborensi ex adverso principalibus, omnibusque aliis in executione nominandis et cognominandis, ne, sub mille ducatorum auri de camera fisco S. Officii applicandorum, et pro illis mandati executivi, et in subsidium, excommunicationis et respective suspensionis a divinis aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, auderent seu praesumerent, aut eorum aliquis auderet seu praesumeret, Emmanuelem praedictum in partibus, vel alibi quam Romae, coram dictis cardinalibus, et in tribunali S. Officii, et per acta notarii ipsius S. Officii molestare, vexare et perturbare, seu molestari, vexari et perturbari facere, quovis sub praetextu; quod si secus factum foret, id totum revocaturum erant dicti cardinales et in pristinum statum reducere curaturi, iustitia mediante; absolutionem vero in praemissis sibi vel eorum superiori tantummodo reservarunt.

Insuper dicta generalis Inquisitio de Urbe decernit litteras compulsorias.

§ 3. Et ulterius praedictis cardinalibus per eundem Emmanuelem exposito penes acta S. Officii civitatis Ulyssiponensis, seu Elborensis, reperiri processum seu processus aliasque scripturas, causam et causas huiusmodi tangentes, qui seu quae pro iurium eius defensione necessaria essent, et de facili eis denegari possent, ideoque pro parte ipsius Emmanuelis requisito ut litterae compulsoriae pro dictis processibus et scripturis habendis decernerentur et concederentur, ipsi cardinales memorato nuncio, et cui seu quibus litterae supradictae pervenirent, commiserunt pariter

1 Edit. Main legit causam pro causas (R. T.).

et mandarunt, quatenus omnes et singulos ministros et officiales dictarum sanctarum Inquisitionum, eorumque notarios, cancellarios et actuarios, omnesque alios, penes quos dicti processus aliaque iura praedicta quomodocumque reperirentur, ipsorum cardinalium, imo verius apostolica auctoritate monerent et requirerent, eisque sub excommunicationis poenam mandarent, quatenus, infra triduum proximum post requisitionem huiusmodi immediate secuturum, omnes et singulos processus, iura et acta quaecumque causam et causas huiusmodi concernentia, et in statu et terminis, in quibus tunc reperiebantur, in eorum originalibus, sive eorum vera transumpta in publicam et authenticam formam redacta, sigillis authenticis sigillata, et talibus modo et forma, quod eisdem in iudicio et extra plena fides adhibenda esset, praedicto nuncio sive dicti Emmanuelis procuratori legitimo traderent et exhiberent atque consignarent, eorumque signa, sigilla et manus notariorum recognosci facerent et mandarent; soluta prius competenti mercede, et quatenus solvenda veniret, pro eorum laboribus, dummodo istic in partibus talis merces solveretur et non aliis; contradictores vero ad dandum, tradendum et exhibendum, ac detinentes processus, aliaque iura praedicta, illaque ostendere nolentes vel recusantes, aut aliis quomodolibet differentes, per censuras ecclesiasticas, appellatione postposita, compellerent, cogique et compelli facerent, curarent et mandarent, et, completo dicto processu, una cum omnibus actis factis ad eosdem cardinales quantocius transmitterent et transmitti facerent, ut iure medio possent ad causae huiusmodi decisionem, et iustitia mediante, devenire, absolutione a censuris huiusmodi pariformiter reservata, et aliis, prout in prae-

dictis eorumdem cardinalium litteris uberius etiam continetur.

Pontifex hanc causam advocat a quibusvis tribunalibus Inquisitionis regnorum Portugalliae et Algarbiorum ad et sanctam Inquisitionem generalem Urbis.

§ 4. Cum autem, sicut accepimus, dicti cardinales ad alios actus in causâ praedictâ subinde deventerint, ac praedictum Emmanuelem e carceribus praedictis, praestitâ tamen per eum cautione, sive satisfactione, de se in iisdem carceribus, quodcumque ipsis cardinalibus placeret, seu aliâs, repraesentando, dimiserint, ipseque Emmanuel postmodum in Lusitaniam, seu ad alias partes propter negotia sua profectus sit, ibique de licentiâ eorumdem cardinalium moretur de praesenti: hinc est quod nos, eandem causam a memoratâ cardinalium Congregatione omnino audiri, decidi, sineque debito terminari volentes, ac causam seu causas huiusmodi a praedictis Ulyssiponensi et Elborensi aliisque quibusvis tribunalibus Officii Inquisitionis haereticae pravitatis in Portugalliae et Algarbiorum regnis auctoritate apostolicâ institutis ad nos et praedictam cardinalium Congregationem harum serie, quatenus opus sit, iterum advocantes, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, commissionem causae seu causarum huiusmodi dictis cardinalibus a nobis factam, ut praefertur, emanatasque illius vigore ab eisdem cardinalibus litteras citatorias, inhibitoriales et compulsoriales praedictas, cum omnibus et singulis in eis contentis, et inde secutis quibuscumque, ceteraque omnia et singula in causâ seu causis huiusmodi a dictis cardinalibus hactenus quomodolibet acta, facta, gesta, decreta, mandata et ordinata (illorum omnium et singulorum tenores et datas, etiam veriores, et alia quaecumque, etiam specificam et individuum mentionem et

† Coniunct. et nos addimus (n. r.).

expressionem requirentia, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis et exactissime specificatis habentes) earumdem tenore praesentium appobamus et confirmamus, illisque omnibus et singulis inviolabilis et irrefragabilis apostolicae firmitatis vim, robur et efficaciam adiicimus.

§ 5. Ac omnes et singulos iuris et facti, necnon solemnitatum quarumcumque, tam ex iuris communis et apostolicarum constitutionum et ordinationum vel privilegiorum et indultorum apostolicorum aut consuetudinum etiam immemorabilium praescripto, quam de stylo vel aliâs quomodolibet in similibus etiam de necessitate observandis, si qui in praemissis principaliter vel accessorie aut aliâs quomodolibet intervenerunt, seu intervenisse dici, censeri, praetendi, vel intelligi possent, itidem quatenus opus sit, plenissime supplementum et sanamus.

§ 6. Ac proinde fraternitati tuae, frater Petre archiepiscopo, inquisitor generalis, ac discretioni vestrae, filii reliqui inquisitores, vestrisque respective consiliariis, procuratoribus, fiscalibus, commissariis, assessoribus, notariis, actuariis, ceterisque officialibus et ministris quibuscumque, harum serie, in virtute sanctae obedientiae, districtè praecipimus et mandamus, ut praedictis citatoriis, inhibitorialibus et compulsorialibus litteris, aliisque quibuslibet mandatis et decretis, a praedictis cardinalibus eorumque Congregatione in causâ seu causis huiusmodi hactenus quomodolibet emanatis, et in posterum usque ad finem et terminum eiusdem causae seu causarum emanaturis, omni morâ, dilatione, tergiversatione, contradictione, oppositione postpositis, sicut devotos atque obediens huius sanctae Sedis filios decet, promptè pareatis, nec, causâ seu

Supplet omnes defectus.

In virtute sanctae obedientiae praecipit, ut pareant litteris, mandatis et decretis huius Inquisitionis.

causis huiusmodi in praedictâ cardinalium Congregatione pendentibus, contra dictum Emmanuelem, illiusque advocatos, procuratores, sollicitatores, agentes, seu negotiorum gestores, quovis modo, directe vel indirecte, seu aliâs quomodolibet, per vos ipsos, seu alios quoslibet, aliquid attentare vel innovare, aut quominus commissio et litterae ac mandata et alia praemissa debitae executioni mandentur impedire, aut in iudicio vel extra illud vos opponere vel contradicere ullo modo audeatis seu praesumatis. Et quatenus aliquid forsitan contra eundem Emmanuelem, eiusque advocatos, procuratores, sollicitatores, agentes, seu negotiorum gestores, in causâ seu causis huiusmodi, post emanatas a memoratis cardinalibus litteras praedictas, per vos seu vestrum quemlibet, aut vestrâ seu cuiuslibet vestrum auctoritate vel mandato, hactenus quovis modo attentatum seu innovatum sit, id totum penitus et omnino revocetis, annullatis et circumscribatis, ac in pristinum statum reducatis; alioquin tu, frater Petre archiepiscopo inquisitor generalis, suspensionis ab exercitio pontificalium et interdicti ab ingressu ecclesiae et privationis muneris inquisitoris generalis, vos vero, filii reliqui inquisitores, vestrique respective consiliarii, procuratores fiscales, commissarii, assessores, notarii, ceterique officiales et ministri, excommunicationis latae sententiae ac privationis officiorum quomodocumque ad tribunal S. Officii spectantium, poenas ipso facto et absque ullâ declaratione vos respective noveritis incursum, a quibus absolutionem nobis et huic sanctae Sedi Apostolicae specialiter reservamus.

Decretum irritans.

§ 7. Decernentes easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, de subreptionis, vel obreptionis, aut nul-

litalis vitio, seu intentionis nostrae, aut alio quolibet, etiam quantumvis formali et substantiali ac individuum expressionem requirente defectu, etiam ex quacumque quantumvis iuridicâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu vel capite, etiam in corpore iuris clauso, notari, impugnari, infringi vel invalidari, aut in controversiam revocari, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris et facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, seu impetrato, vel etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare nullo modo unquam posse, sed ipsas praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac a vobis et aliis, ad quos spectat et spectabit in futurum, in omnibus et per omnia inviolabiliter observari, sicque et non aliâs in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, aliosve quoslibet quacumque praeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 8. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, postâ et cancellariae apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis fir-

Contrariis derogat.

CLXI.

Indulgentiae ut gratiae spirituales perpetuae coronis Domini nostri Iesu Christi per monachos et eremitas Camaldulenses dispensari solitis.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

De salute gregis dominici divina dispositione nobis commissi sollicitè cogitantes, christifideles spiritualibus muneribus adiuvari non cessamus, ut eorum devotio ad omnipotentis Dei cultum et pietatis opera in dies magis augeatur.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, dilecti filii monachi Congregationis Camaldulensis Ordinis sancti Benedicti et Eremitae Camaldulenses coronas Domini nostri Iesu Christi jam pridem fidelibus dispensare consueverint: nos, laudabilem huiusmodi usum harum serie approbantes, easdem coronas indulgentiis atque aliis spiritualibus muneribus, quae infra sequuntur, ad spiritualem fidelium consolationem et animarum salutem duximus esse decorandas:

1. Qui vere poenitens et confessus, seu firmum constituendi propositum habens, unam ex dictis coronis, sibi a praefatis monachis vel eremitis Camaldulensibus immediate vel mediante alia persona traditam, recitaverit, quotiescumque id fecerit, ducentorum annorum; necnon quicumque, coronam huiusmodi secum deferens, singulis secundis, quartis et sextis feriis, ac festivis de praecepto Ecclesiae servari solitis diebus recitaverit, dummodo confessus et communicatus fuerit, centum quinquaginta annorum; qui autem solitus fuerit eam recitare quater in hebdomada, semel in anno, die per eum eligenda, si eà die confessus sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserit, et dictam coronam pariter recitaverit, plenariam;

Exordium.

Approbat consuetudinem monachorum Camaldulensium dispensandi coronas Domini nostri Iesu Christi.

Indulgentiae huiusmodi coronis concessio referuntur.

mitate alia roboratis, statutis, stylis, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, etiam in favorem S. Officii regnorum praedictorum, illiusque inquisitorum, etiam generalium, et officialium et ministrorum quorumlibet, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros et Sedem praedictam, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiamsi motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et alias quomodolibet, in contrarium praemissorum concessis, approbatis et quantiscumque vicibus confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, formas, causas et occasiones praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac exactissime et accuratissime servatis et specificatis respective habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die IV iulii MDCLXXIV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 4 iulii 1674, pontif. anno v.

Registrata in Secret. Brev. lib. v, fol. 227.

II. Qui vero eandem coronam singulis diebus per mensem integrum etiam recitaverit, et subinde vere poenitens et confessus, cum sacra communione refectus, pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderit, quoties id egerit, itidem plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem consequatur. Quicumque solitus fuerit saltem ter in hebdomada dictam coronam recitare, et in bello contra infideles, haereticos, et S. R. E. hostes dimicaverit, si eo vel antecedente die eandem coronam recitaverit, et in actu dimicationis mentem ad Deum elevaverit, et peccatorum suorum poenitens humiliter veniam postulaverit, si in dicta pugna occubuerit, plenariam indulgentiam pariter consequatur.

III. Item quicumque infirmus unam ex dictis coronis sibi ut praefertur traditam apud se habens, eam prius hac intentione recitaverit, et in illa infirmitate delictorum suorum poenitens et confessus in articulo mortis sanctissimum Iesu nomen corde et ore, si potuerit, sin minus, corde invocaverit, plenariam indulgentiam et omnium peccatorum remissionem si mors inde subsequatur; si vero mors non subsequatur, indulgentiam ducentorum annorum lucratur.

IV. Qui secum deferens unam ex coronis praedictis sibi sicut praemittitur traditam, nomen Iesu invocando, examen suae conscientiae fecerit, et ter orationem dominicam et toties salutationem angelicam recitaverit, preces ad Deum pro tranquillo et felici statu S. R. E. effundendo, viginti dies indulgentiae; quique dicto examine peracto actualiter confessus fuerit, et post confessionem Deum optimum maximum pro augmento

fidei catholicae, haeresum extirpatione, et sanctae matris Ecclesiae exaltatione oraverit, viginti annos indulgentiae lucratur; et solitus se exercere in aliquo ex operibus quae sunt in religionibus, sit particeps omnium et singulorum operum quae sunt in dictis religionibus, si intentione huiusmodi participationis illud opus exercuerit.

V. Qui apud se habens unam ex praedictis coronis sibi traditam ut praefertur, et legitime impeditus missae sacrificio diebus festivis de praecepto Ecclesiae non interfuerit, si quinquies orationem dominicam et toties salutationem angelicam recitaverit, huiusmodi defectum suppleat; et, si dicto missae sacrificio interfuerit, dictam orationem dominicam et salutationem angelicam recitando, quamcumque mentis vagationem similiter suppleat, dummodo dedita opera factum non sit.

VI. Quisquis secum deferens unam ex dictis coronis, sibi ut supra traditam, missae aut praedicationi interfuerit, vel sanctissimum Eucharistiae sacramentum, dum ad infirmos aut alias solemniter in processibus deferretur, associaverit, vel aliquem a prava ad salutis vitam reduxerit, ut puta ab haeresi, blasphemia, detractionibus, vel pacem cum inimicis composuerit, vel aliquid aliud tam spirituale quam temporale opus, ad honorem Domini nostri Iesu Christi, vel gloriosissimae Virginis Mariae, aut alterius Sancti, pro cuiusque devotione, vel ad temporalem aut spiritualem proximi salutem, operatus fuerit, et ter *Pater noster* et totidem *Ave Maria* recitaverit, decem annorum indulgentiam consequatur.

VII. Qui diebus stationum ecclesiarum almae Urbis, et extra illius muros absens ab illa, confessus et sanctissimam communionem refectus, ac secum coronam sibi

ut praefertur traditam habens, ecclesiam ab ipso pro sua devotione eligendam visitaverit, vel urgenti causa impeditus dictam coronam ac septem psalmos poenitentiales cum litanis et sequentibus suffragiis recitaverit, ducentorum annorum indulgentiam consequatur; ac eamdem etiam consequantur ii, qui in eadem Urbe opera peregerint, si legitime impediti easdem ecclesias visitare nequiverint.

Indulget eas omnes applicari posse pro animabus Purgatorii.

§ 2. Denique quod omnes supradictae indulgentiae applicari possint animabus fidelium defunctorum, quae Deo in charitate coniunctae ab hac luce migraverint, si ea intentione pro eis oretur, vel supradicta opera peragantur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et indulgemus. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Mandat servari decretum Alexandri VII.

§ 3. Volumus autem ut supradictae coronae nemini possint vendi, nec commodari, et si secus fiat, indulgentiae supradictae cessent, nulliusque sint roboris et momenti, sed circa eas decretum a felicis recordationis Alexandro Papa VII praedecessore nostro die vi februarii MDCLVII editum omnino servetur;

Filiis transumptorum.

§ 4. Utque earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra ubique habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xx iulii MDCLXXIV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 20 iulii 1674, pontif. anno v.

Registrata in Secret. in lib. Brevium mensis iulii, p. II, fol. 290.

CLXII.

Validatio confraternitatum sub titulo S. Scapularis in ecclesiis Ordinis Carmelitarum existentium, quarum erectiones post editam a Clemente VIII circa confraternitates Constitutionem revocatae non reperiuntur, et de quarum post Constitutionem huiusmodi institutarum erectione non constat, cum nova, quatenus opus sit, erectione et communicatione indulgentiarum, facultatum, gratiarum et privilegiorum, quae generalis dicti Ordinis pro tempore existens similibus confraternitatibus ex indulto Sedis Apostolicae communicare potest.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Franciscus Scannapiecus, prior generalis Ordinis fratrum Beatae Mariae Virginis de Monte Carmelo, quod (licet in multis ecclesiis dicti Ordinis, praesertim in partibus ultramontanis consistentibus, confraternitates utriusque sexus christifidelium sub titulo S. Scapularis erectae seu introductae reperiantur, quae suas functiones iuxta institutum similibus confraternitatum sub eodem titulo canonice erectarum obeunt) de illarum tamen statu et validitate dubitari contigerit, tum quia in earundem ecclesiarum et conventuum Ordinis praedicti apud illas existentium archiviis seu tabulariis nulla extant monumenta ex quibus constet ad favorem earundem confraternitatum, ante emanatam a felicis recordationis Clemente Papa VIII praedecessore nostro Constitutionem, cuius initium *Quae a Sede Apostolica*, etc., die vii septembris MDCIV editam, erectarum et institutarum, novas erectionum et institutionum huiusmodi, necnon communicationis indulgentiarum, facultatum

Expositio facti.

et privilegiorum litteras intra tempus ab eadem Constitutione praefixum impetratas fuisse, tum etiam ex eo quod in plerisque conventibus eiusdem Ordinis, post editam Constitutionem huiusmodi constructis, in quarum tamen ecclesiis dictae confraternitates consistunt, litterae erectionis ipsarum confraternitatum minime reperiuntur.

Proces.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praesumendum sit priores generales Ordinis praedicti, quibus confraternitates praedictas erigendi et instituendi, illisque indulgentias, facultates, gratia et privilegia huiusmodi communicandi facultas ex indulto Sedis Apostolicae competeat, nihil eorum neglexisse, quae per dictam Constitutionem cauta sunt, sed potius litteras innovationis antiquarum et erectionis novarum confraternitatum huiusmodi, bellorum vel haeresum aut pestis, quae saepe et diu in partibus praedictis saevierunt, calamitatibus, periisse: nobis propterea dictus Franciscus prior generalis humiliter supplicari fecit, ut ad removendas omnes dubietates, opportune in praemissis providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Validat erectiones confraternitatum nulliter factas.

§ 3. Nos igitur, ipsius Francisci prioris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnes et singulas confraternitates sub titulo S. Scapularis in ecclesiis dicti Ordinis, tam citra quam ultra montes consistentibus, hactenus erectas seu introductas, quae ibidem suas functiones ad instar similibus confraternitatum sub eodem titulo canonice erectarum de praesenti obeunt, tametsi de eadem erectione non constet, nec earum erectiones et institutiones post emanatam Clementis praedecessoris Constitutionem praedictam renovatae, litteraeque desuper de novo impetratae reperiantur, salva tamen et reservata in in reliquis eiusdem Constitutionis forma et dispositione, auctoritate apostolica, tenore praesentium, cum omnium et singulorum iuris et facti defectuum supplementatione, confirmamus et validamus, illasque in statu valido esse et fore decernimus et declaramus in omnibus et per omnia perinde ac si novae erectionum et institutionum ipsarum confraternitatum, ante editam Constitutionem praedictam erectarum, litterae iuxta praescriptum eiusdem Constitutionis impetratae, posteriorum vero erectionis et institutionis litterae expeditae reperirentur; et quatenus opus sit easdem confraternitates et earum singulas in ecclesiis praedictis respective, servata ceteroqui dictae Constitutionis forma et dispositione, auctoritate et tenore praedictis, de novo erigimus et instituimus, ac illis omnibus et singulis, earumque respective confratribus et consororibus omnes et singulas indulgentias, facultates, gratias et privilegia quaecumque, quae pro tempore existens prior generalis dicti Ordinis ex indulto dictae Sedis similibus confraternitatibus earumque confratribus et consororibus communicare potest, eadem auctoritate, harum serie, communicamus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore

Decretum irritans.

quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat. § 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fidos transumptorum. § 6. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra habeatur, quae haberetur eisdem praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvi septembris MDCLXXIV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 26 septembris 1674, pontif. anno v.

Registrata in Secretariâ in lib. Brev. mensis septembris, parte utraque, fol. 553.

CLXIII.

Inhibitio et mandatum inquisitoribus S. Officii Portugalliae in causâ recursus novorum christianorum, cum avocatione causae seu causarum contra eos in dicto tribunali notarum, ac inhibitione inquisitori generali et reliquis inquisitoribus eorumque ministris, ne contra eos ad ullum actum, ut vocant, fidei, ullamque publicationem, seu executionem sententiarum deveniant, aut aliquid novi attentent sine licentiâ Summi Pontificis, sed decretis et mandatis Congregationis car-

dinalium S. Officii Urbis, cui idem Summus Pontifex causas praedictas commisit, prompte pareant, sub poenis opportunis.

Venerabili fratri Petro archiepiscopo Sidensi, generali, ac dilectis filiis reliquis inquisitoribus adversus haereticam pravitatem in Portugalliae et Algarbiorum regnis auctoritate apostolicâ deputatis,

Clemens Papa X.

Venerabilis frater, ac dilecti filii, salutem et apostolicam benedictionem.

Cum dilecti filii Christiani Novi nuncupati, sive ab Hebraeis devenientes, in Portugalliae et Algarbiorum regnis degentes, qui in carceribus tribunalium Inquisitionis adversus haereticam et apostolicam a fide catholicâ et religione christianâ pravitatem in Ulyssiponensi, Elborensi et Conimbriensi civitatibus auctoritate apostolicâ institutorum, propter imputata eis crimina ad officium Inquisitionis huiusmodi spectantia, de quibus accusati sive inquisiti respective existunt, detinentur, ad nos et hanc sanctam Sedem recurrent, conquerentes, vos seu vestrum aliquos ad novum actum (ut vocant) fidei contra ipsos, sive ad eorum condemnationem, eorumque ad publice abiurandum coactionem, et in huius defectum ad diversam poenarum inflectionem atque executionem nimîâ praecipitatione quae iustitiae noverca esse solet, nec servatis iis quae per sacrorum canonum et constitutionum apostolicarum aequitatem praescripta sunt, devenire velle, non sine iustitiae subversione, ac ipsorum totiusque eorum nationis ruinâ et destructione:

§ 1. Hinc est quod nos, qui in summo iustitiae throno a Domino constituti sumus, ac iustitiam omnibus aequâ lance administrare tenemur, eorum-

1 Edit. M in. legit dilecte filii (R. T.).

Recursus ad Sanctam Sedem nonnullorum christianorum novorum detentorum in carceribus tribunalium Inquisitionis in regnis Portugalliae et Algarbiorum.

Pontifex huiusmodi causas advocat ad se, ac decedendas committit sacrae generalis Inquisitionis Urbis.

dem christianorum recursus huiusmodi admittentes, et causam et causas quascumque contra eos et eorum quemlibet super criminibus et delictis ad Officium Inquisitionis huiusmodi quomodolibet spectantibus, in praefatis aliisque quibuscumque tribunalibus Inquisitionis adversus haereticam et apostolicam pravitatem in Portugalliae et Algarbiorum regnis auctoritate praefatâ institutis, seu eorum aliquo, hactenus quovis modo motas et pendentes (quarum omnium et singularum statum et merita, nominaque et cognomina, ac qualitates iudicum, necnon accusatorum, denunciantium, reorum, aliorumque colligantium, et alia quaecumque, etiam specificam et individua mentionem et expressionem requirentia, praesentibus pro plene et sufficienter ac exactissime et accuratissime expressis et specificatis habere volumus), in statu et terminis in quibus de praesenti quomodolibet reperiuntur, ad nos et Sedem praefatam harum serie advocantes, ipsasque causas cum omnibus et singulis illarum incidentibus, emergentibus, annexis et connexis, totoque negotio principali, per Congregationem venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium in totâ republicâ christianâ generalium inquisitorum adversus haereticam et apostolicam pravitatem huiusmodi a Sede praefatâ deputatorum, cui easdem causas commisimus et demandavimus, audiri et cognosci, decidi, sineque debito, prout iuris fuerit, terminari debere omnino volentes;

Inhibet inquisitoribus Portugalliae, ut in rubrica. § 2. Motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, fraternitati tuae, frater Petre archiepiscopo inquisitor generalis, ac discretioni vestrae, filii reliqui inquisitores, harum serie districte inhibemus, ne, causâ et

causis huiusmodi in praefatâ cardinalium Congregatione pendentes, aut alias quomodolibet donec et quousque specialis et expressa desuper a nobis et eadem Sede licentia vobis concessa fuerit, ad ullum similem actum, ut vocant, fidei, ullamque publicationem, promulgationem aut executionem novarum sententiarum quarumcumque contra praefatos christianos novos ut praefertur inquisitos seu accusatos, vel denunciatos et in carceribus praedictis detentos, aut illorum aliquem, devenire ullo modo audeatis, neque vos, aut vestrum aliquis, seu vestri et vestrum cuiuslibet respective consilarii, commissarii, procuratores fiscales, assessores, notarii, actuarii, ceterique officiales et ministri, contra illos aut eorum quemlibet, illorumve et cuiuslibet eorum respective advocatos, procuratores, sollicitatores, agentes, seu negotiorum gestores, aut alias quomodolibet pro eis intervenientes, quovis modo, directe vel indirecte, seu alias quomodolibet quicquam novi attentare vel innovare praesumatis.

§ 3. Nos enim vobis et vestrum cuiuslibet, vestrumque et cuiuslibet vestrum respective consilariis, commissariis, procuratoribus fiscalibus, assessoribus, notariis, actuariis, ceterisque officialibus et ministris praedictis, tenore praesentium, in virtute sanctae obedientiae, districte praecipimus et mandamus, ut quibuscumque mandatis et ordinationibus et decretis dictae Congregationis cardinalium, in causâ seu causis huiusmodi hactenus forsâ emanatis et in posterum usque ad finem et terminum earundem causarum quomodolibet emanaturis, omni morâ, dilatione, tergiversatione, contradictione et oppositione postpositis et remotis, prompte, sicut devotos huius sanctae Sedis filios decet, pareatis, nec illa, eorumve executionem

Eisdem praecipit in virtute sanctae obedientiae, ut mandatis sacrae generalis Inquisitionis Urbis pareant.

quomodolibet impedire, aut in iudicio vel extra illud vos opponere aut contradicere ullo modo audeatis seu praesumatis;

Poenae ad-
versus contra-
venientes.

§ 4. Alioquin tu, frater Petre archiepiscopo inquisitor generalis, suspensionis ab exercitio pontificalium et interdicti ab ingressu ecclesiae et privationis muneris inquisitoris generalis, vos vero, filii reliqui inquisitores, vestrique respective consilarii, procuratores fiscales, commissarii, assessores, notarii, ceterique officiales et ministri, excommunicationis latae sententiae ac privationis officiorum quomodocumque ad tribunal S. Officii spectantium poenas ipso facto et absque alia declaratione vos respective noveritis incursum, a quibus absolutionem nobis et huic sanctae Sedi Apostolicae specialiter reservamus.

Supplet om-
nes defectus.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut alio quolibet etiam quantumvis formali et substantiali ac individuum expressionem requirente defectu, etiam ex quacumque quantumvis iuridica et privilegiata causa, colore, praetextu, vel capite, etiam in corpore iuris clauso, notari, impugnari, infringi, invalidari, aut in controversiam vocari, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris et facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, seu impetrato, vel etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se invare nullo modo unquam posse, sed ipsas praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque integros et plenarios effectus sortiri et obtinere, ac a vobis et aliis, ad quos spectat et spectabit in futurum, in

omnibus et per omnia inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, aliosve quoslibet quacumque praeeminentia et potestate fungentes et functuros, sublatam eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§ 6. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostram et cancellariae apostolicae regulam de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, seu quavis firmitate alia roboratis, statutis, stylis, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, etiam in favorem S. Officii regnorum praefatorum, illiusque inquisitorum etiam generalium, ac officialium et ministrorum quorumlibet, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros et Sedem praefatam, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatorium derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter et aliis quomodolibet, in contrarium praemissorum concessis approbatis, ac quantiscumque vicibus confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus

Contrariis plenissime derogat.

specialis specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda atque alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissio, ac formam in illis traditam observatam, exprimerentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac plenissime derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die III octobris MDCLXXIV, pontificatus nostri anno V.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 3 octobris 1674, pontif. anno V.

Registr. in Secretaria Brevium, in libro V diversorum, fol. 235.

CLXIV.

Declaratio nullitatis deputationis officialium metropolitanae ecclesiae Caesar-Augustanae, sede archiepiscopali vacante, laicali auctoritate factae, et inde seculorum, etc.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex in sublimi Apostolicae Sedis specula cum potestatis plenitudine a Domino constitutus, sua et Apostolicae Sedis inferiorumque ecclesiarum iura, ex commissi sibi caelitus pastoralis muneris debito, sarta tecta tueri, ac, si quando ea temerariis quorumcumque, praesertim laicorum, quos in rebus ecclesiasticis obsequendi manet necessitas, non auctoritas imperandi, ausibus violata esse novit, ab eiusmodi violationibus asserere studet, si-

cut divinitus concessa Ecclesiae libertas atque animarum pericula postulant, ac locorum, temporum et personarum qualitatibus maturae considerationis trutinam perpensis, aequitati et iustitiae rectoque ordini consentaneum esse in Domino arbitrat.

§ 1. Ad nostri siquidem apostolatus notitiam non sine gravi animi nostri molestia pervenit, quod alias (occasione controversiarum quae super cathedralitate inter capitula et canonicos metropolitanarum ecclesiarum S. Mariae de Columna, vulgariter *del Pilar* nuncupatae, et S. Salvatoris civitatis Caesar-Augustanae tunc pendebant indecisae¹ curia, iudices iustitiae nuncupati, vel² audientia regia regni Aragoniae, earumque respective ministri, iurisdictionem ecclesiasticam et spiritualem et alia iura ecclesiastica et spiritualia capitulis et canonicis praedictis competentia sub sequestro, sive (ut illic dicunt) sub apprehensione ponere, et nuper ecclesiam metropolitanam Caesar-Augustanam per obitum bonae memoriae ultimi illius archiepiscopi solatio pastoris destituta, in vim assertae apprehensionis huiusmodi manum in messem alienam temere mittentes, propriaeque conscientiae et animarum suarum salutis, necnon malorum et calamitatum, quibus divina iustitia eiusmodi libertatis et iurisdictionis Ecclesiae violatores et invasores saepe vita est, immemores, doctorem Michaëlem Martam Gomez et Mendoza in vicarium capitularem civitatis et dioecesis Caesar-Augustanae ad effectum ibidem exercendi iurisdictionem ordinariam in prima instantia et metropolitanam in gradu appellationis, ac doctorem Iosephum Peralta in offi-

Index laicus
vacante sede
metropolitana
deputat. vica-
rium capitula-
rum et officia-
les.

¹ Infra pag. 500 b et 504 b legitur curia iudicis (n. r.).

² Ex seqq. potius lege et pro vel (n. r.).